

305.48
ฟ 891 ก
ร. 3

การปิดกั้นผู้หญิงเข้าสู่พื้นที่สาธารณะ

ปริญญานิพนธ์
ของ
ศศิธร ศิริประเสริฐกุล

- 4 ส.ย. 2545

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุริยางค์บัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์
พฤษภาคม 2545

- 6 157091

การปิดกั้นผู้หญิงเข้าสู่พื้นที่สาธารณะ

บทคัดย่อ
ของ
ศศิธร ศิริประเสริฐกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาดุริยางค์บัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์
พฤษภาคม 2545

ศศิธร ศิริประเสริฐกุล. (2545). การปิดกั้นผู้หญิงเข้าสู่พื้นที่สาธารณะ. ปริญญาโท กศ.ด.

(พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร. นาภรณ์ หะวานนท์ ,

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญสิริ จีระเดชากุล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรวุฒิ ปัดโรสง.

การปิดกั้นผู้หญิงเข้าสู่พื้นที่สาธารณะเป็นการวิเคราะห์เพื่อเผยให้เห็นถึงกระบวนการสร้างและตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงผ่านการจัดแบ่งพื้นที่โดยให้พื้นที่ของผู้หญิงผูกพันอยู่กับครัวเรือน และพื้นที่ของผู้ชายผูกพันอยู่กับพื้นที่สาธารณะ การสร้างความชอบธรรมในการจัดวางตำแหน่งที่ทางสังคมของผู้หญิงกับงานบ้านกระทำภายใต้การสร้างความรู้เรื่องการแบ่งงานกันทำ และเรื่องเพศ กระบวนการปิดกั้นการเข้าสู่ที่ทำงานของผู้หญิงเป็นการบริหารอำนาจของระบบชายเป็นใหญ่ผ่านกระบวนการสร้างและตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงให้ผูกติดกับงานบ้าน มาตรฐานว่าผู้หญิงจะพยายามเปิดพื้นที่ของตนเองเข้าสู่ที่ทำงานที่เคยเป็นพื้นที่ของผู้ชาย แต่การเข้ามาของผู้หญิงเป็นเพียงผู้มาเยือนที่ทำงาน และในหลายๆกรณียังเป็นการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงเข้มข้นหนักหน่วงยิ่งขึ้นไปอีก ถึงที่สุดแล้วผู้หญิงต้องยินยอมวางตนเองลงในบ้านหลอมอัตลักษณ์หญิงของระบบชายเป็นใหญ่ด้วยตัวเธอเอง

THE EXCLUSION OF WOMEN FROM PUBLIC SPACE

AN ABSTRACT

BY

SASITHORN SIRIPRASERTKUL

Presented in partial fulfilment of the requirements
for the Doctor of Education degree in Development Education
at Srinakharinwirot University

May 2002

Sasithorn Siriprasertkul. (2002). *The Exclusion of Women from Public Space*. Dissertation , Ed.D.

(Development Education). Bangkok : Graduate School , Srinakharinwirot University.

Advisor Committee : Assoc. Prof. Dr. Napaporn Havanon,

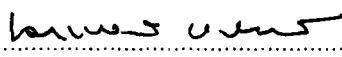
Asst.Prof.Dr.Pensiri Jeradechakul, Asst. Prof. Dr. Suruwut Pudthaisong.

The exclusion of women from public space was analyzed to uncover the process of producing and reproducing female identity by designating women to domestic domain and men to public domain. Placing women with household chores and caring was legitimized by the construction of knowledge of division of labor and sexual relations. Women ' s experience in workplace reflected the dominant discourse that placed women in relatively inferior position to have access to male oriented jobs and to move upward. Women ' s coming in male workplace only as visitors and in many cases have put themselves in the process of reproducing their identity signified by the patriarchal system.

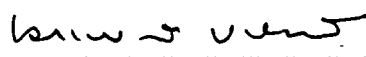
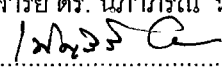
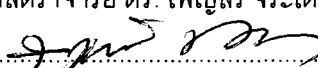
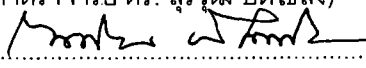
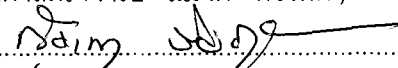
ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
การปิดกั้นผู้หญิงเข้าสู่พื้นที่สาธารณะ

ของ
นางสาว ศศิธร ศิริประเสริฐกุล

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุขุภักดิ์บัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพรณ์ หะวานนท์)
วันที่ 10 เดือน พ.ค. พ.ศ. 2545

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

 ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพรณ์ หะวานนท์)
 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)
 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรวดี บัดโธสง)
 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ นรงค์ พ่วงพิศ)
 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา รัชกุล)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความเมตตาอย่างสูงยิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร หะวานนท์ ประธานคณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญศิริ จีระเดชากุล, และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรวุฒิ ปัดไธสง คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาทุ่มเท แรงใจ แรงกาย และเวลาอย่างมากในการให้ความรู้ ให้การดูแลและให้คำแนะนำ พร้อมกำลังใจเป็นอย่างมากในการชี้แนะ นำทาง แก้ไข ปรับปรุงงานด้วยความเมตตา กรุณาอย่างสูงล้ำ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงในความเมตตาของอาจารย์ด้วยความสำนึก และซาบซึ้งในพระคุณของอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ณรงค์ พ่วงพิศ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา รัชกุล ในความกรุณาที่ได้เสียสละเวลามาเป็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์เพิ่มเติม เพื่อให้ปริญญานี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. มรกต ศรีสุข สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่ได้ช่วยเหลือเป็นธุระติดต่อผู้ให้ข้อมูลหลัก

ขอขอบคุณเพื่อนเรียนร่วมรุ่นทุกคนที่เป็นกำลังใจ ให้คำปรึกษา คำแนะนำตลอดการเรียน

ขอขอบคุณ บิดา มารดา พี่น้องทุกคนของผู้วิจัยที่เข้าใจ เป็นกำลังใจมาตลอดพร้อมการบ่มสร้าง ความมุ่งมั่นการพัฒนาตนเองจากครอบครัวนี้

ศศิธร ศิริประเสริฐกุล.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2. แนวคิด กรอบแนวคิดการวิจัย และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
✓ อุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่.....	9
การสร้างความรู้เพื่อรองรับอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่.....	11
ทรัพย์สินส่วนตัว : จุดหักเหแห่งวิกฤตของชีวิต.....	13
ภรรยา: การกลายมาเป็นทรัพย์สินส่วนตัว.....	15
ทรัพย์สินส่วนตัว: การกลายมาเป็นเรื่องส่วนตัวภายใต้การอ้างสิทธิการครอบครอง.....	18
✓ อุดมการณ์ทุนนิยม.....	20
✓ อุดมการณ์เรื่องเพศ: การผลิตซ้ำอัตลักษณ์ผู้หญิงของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่.....	22
จุดเริ่มต้นวาทกรรมหลักเรื่องเพศ.....	23
การจัดระเบียบสังคมเพื่อรองรับอุดมการณ์: การจัดระเบียบทางความคิด.....	28
การสร้างความรู้เพื่ออ้างความชอบธรรมให้กับการบริหารอำนาจของ	
อุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่.....	28
บ้าน: การจัดระเบียบพื้นที่ส่วนตัว.....	30
ภวการณ์เป็นแม่: กติการ่วมในการตรึงผู้หญิงกับงานบ้าน.....	32
ผู้หญิงกับงานบ้าน.....	33
ตัวแทนอำนาจสามี: ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างสามี ภรรยา.....	36
การจัดระเบียบการแบ่งพื้นที่: การกลายเป็นที่ไร้เหตุผล.....	37
กฎหมายการแต่งงาน	38
ที่ทำงาน : การจัดระเบียบความสัมพันธ์ระหว่างเพศในที่ทำงาน.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ผลสำเร็จในการจัดระเบียบของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่.....	41
วัตถุที่ครอบครองได้โดยความปรารถนาของผู้ชาย.....	41
ภาพการณ์เป็นแม่.....	41
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	42
 3.วิธีดำเนินการวิจัย.....	 47
สนาม.....	47
การเข้าสู่สนาม.....	48
การเลือกบุคคลหลักในการสัมภาษณ์.....	48
การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล	51
 4. กระบวนการผลิตซ้ำความเป็นผู้หญิง.....	 52
1. การผลิตซ้ำความเป็นผู้หญิงผ่านการแบ่งงานกันทำ.....	52
1.1 งานบ้านที่เป็นของผู้หญิง.....	53
1.2 งานบ้านที่เป็นของผู้ชาย.....	55
1.3 การผลิตซ้ำผ่านงานบ้าน.....	56
1.4 การสร้างความเป็นผู้หญิงทางสังคม.....	58
1.5 การผลิตซ้ำผ่านระบบเศรษฐกิจของครัวเรือน	60
1.6 การผลิตซ้ำผ่านนิยามของความเป็นแม่.....	64
2. การผลิตซ้ำความเป็นผู้หญิงผ่านเรื่องเพศ.....	70
2.1 เรื่องเพศผ่านครอบครัว.....	70
2.2 เรื่องเพศผ่านโรงเรียน.....	74
2.3 เรื่องเพศผ่านเพื่อน.....	76
2.4 เรื่องเพศผ่านระบบชายเป็นใหญ่.....	77
2.5 เรื่องเพศผ่านการแต่งกาย.....	77
2.6 เรื่องเพศผ่านชีวิตจริง.....	78

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. ผลสำเร็จของเรื่องเพศ.....	79
3.1 เรื่องเพศในความหมายของผู้หญิง.....	81
3.2 เรื่องเพศในความหมายของผู้ชาย.....	81
3.3 อำนาจของเรื่องเพศ.....	82
3.4 บทเพศ.....	83
3.5 มาตรฐานเชิงซ้อนเรื่องเพศ.....	85
5. การเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิง	88
1. การปิดกั้นผ่านการแบ่งแยกงานตามเพศ.....	88
1.1 งานอาชีพตามเพศ.....	89
1.2 การสร้างค่านิยมชายเป็นใหญ่.....	91
1.3 ค่านิยมชายเป็นใหญ่ในใจของผู้หญิง.....	91
2. การปิดกั้นผ่านความเป็นหญิง.....	92
2.1 ภาระสองด้านของผู้หญิง.....	92
2.2 ความเป็นหญิงกับผู้ร่วมงาน.....	94
2.3 กลไกการปิดกั้นผ่านความเป็นหญิง.....	95
3. แบบแผนการปิดกั้นผ่านการระสองด้าน.....	98
3.1 การปิดกั้นผ่านการระสองด้าน.....	98
3.2 การปิดกั้นแบบแยกย่อย.....	99
3.3 การปิดกั้นแบบรู้ตัว.....	100
3.4 การปิดกั้นชัดแจ้ง.....	101
4. มาตรฐานเชิงซ้อนเรื่องผู้หญิงเก่ง.....	110
5. ผลสำเร็จของการปิดกั้น.....	112

6. ข้อสรุป และข้อเสนอแนะ.....	115
ข้อสรุปจากการศึกษา.....	115
การผลิตซ้ำความเป็นผู้หญิงผ่านการแบ่งงานกันทำ.....	116
การสร้างความเป็นผู้หญิงทางสังคม.....	117
การผลิตซ้ำผ่านระบบขายเป็นใหญ่.....	117
การผลิตซ้ำผ่านระบบเศรษฐกิจของครัวเรือน.....	118
การผลิตซ้ำผ่านนิยามของความเป็นแม่.....	118
การผลิตซ้ำความเป็นผู้หญิงผ่านเรื่องเพศ.....	119
การผลิตซ้ำผ่านที่ทำงาน.....	120
ข้อเสนอแนะเพื่อถอดรหัสระบบขายเป็นใหญ่.....	121
บรรณานุกรม.....	124
ภาคผนวก.....	127
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	138

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

การสร้างสถาบันครอบครัวขึ้นรองรับ การจัดระเบียบสังคมภายใต้การบริหารอำนาจของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ เพื่อใช้เป็นพื้นที่การผลิตซ้ำอุดมการณ์จากคนรุ่นหนึ่งสู่อีกหนึ่งอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยการทำให้สถาบันครอบครัวกลายเป็นเรื่องธรรมชาติ และเป็นเรื่องสามัญสำนึกในสังคม ผ่านการสร้างความรู้เรื่องแนวคิดการแบ่งงานกันทำเพื่อแบ่งพื้นที่การครอบครอง และเพื่อป้องกันการก้าวข้ามเส้นแบ่งเขตของผู้หญิง ภายใต้การจ้องจับเพื่อควบคุม ในรูปการสร้างกฎเกณฑ์ กติกา ออกมาเป็นชุดทางวัฒนธรรม ค่านิยม ประเพณีธรรมเนียมทางสังคม การประเพณี ปฏิบัติ มาตรฐานต่าง ๆ ซึ่งทำให้ผู้หญิงมีอัตลักษณ์เฉพาะที่แตกต่างจากผู้ชายเช่น ความสวยงามแห่งเรือนร่าง การเป็นภรรยาและแม่ที่ดี นอกจากนี้การตัดสินใจเชิงบรรทัดฐานเพื่อจัดแบ่งประเภทผู้หญิงออกเป็นประเภทต่าง ๆ โสด หม้าย หย่า แยก ยังถูกสร้างขึ้นพร้อม ๆ กับการปฏิบัติของสังคม ผ่านการปะปายให้กับการจัดประเภทต่าง ๆ ของผู้หญิง ในรูปสถานภาพทางสังคม ซึ่งเป็นการจัดแยกประเภทผู้หญิงให้มีคุณค่า ความหมาย ความสำคัญ ทางสังคมเป็นรองจากคุณค่า ความหมาย ความสำคัญของผู้ชาย โดยผู้หญิงไม่มีสิทธิตั้งคำถามว่าตนเอง ต้องการหรือไม่

การจัดระเบียบพื้นที่ออกเป็นสองส่วนชัดเจน คือ ที่บ้าน ถูกจัดสร้างให้มีความหมายว่าเป็นพื้นที่ส่วนตัว เมื่อเปรียบเทียบกับที่นอกบ้านที่มีความหมายว่าเป็นพื้นที่สาธารณะภายใต้แนวคิดการแบ่งงานกันผ่านความรู้ในศาสตร์สังคมวิทยาของเดอร์ไคลม์ และพาร์สัน ซึ่งเสนอว่าการแบ่งงานกันเป็นพื้นฐานสำคัญของการดำรงอยู่ของสังคมและทำให้สังคมบรรลุเป้าหมายในความเป็นระเบียบเรียบร้อย สงบสุข (Stones.1998 : 49 ; Ritzer.1996 : 443) ความรู้ที่ช่วยตอกย้ำอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่โดยการจัดแบ่งพื้นที่ให้ผู้หญิงปฏิบัติหน้าที่ในครอบครัว ส่วนสามีมีหน้าที่ออกไปปฏิบัติงานนอกบ้าน ในงานก่อให้เกิดรายได้ พร้อมกับการสร้างคุณค่า ความสำคัญ ของสามี ว่ามีความสามารถสูงเกินกว่าที่จะทำงานบ้าน ทำให้ภรรยาถูกลดคุณค่าลงเป็นส่วนประกอบ/เครื่องมือสู่ความสำเร็จของสามี โดยมีรากเหง้าความคิดความเชื่อนี้มาตั้งแต่ครอบครัวกรีก อริสโตเติลกล่าวว่า ภรรยาและลูก ให้ได้เพียงความสุขความเพียงพอในตัวเอง (self sufficiency) ส่วนความสุข และคุณค่าอย่างอื่นของสามีต้องแสวงหาจากพื้นที่สาธารณะ (Okin.1994 : 76)

เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ นอกเหนือจากการหลอมสร้างความเป็นหญิงผ่านงานบ้าน ได้มีการสร้างความรู้เรื่องเพศเพื่อตอกย้ำการหลอมสร้างอัตลักษณ์ผู้หญิง เพื่อทำให้ผู้หญิง

ยินยอมเป็นวัตถุที่ครอบครองได้โดยความปรารถนาของผู้ชาย ผ่านการสร้างของนวนิยาย โฆษณา และสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับความสวยงามของร่างกายในการเป็นผู้หญิง เพื่อให้ผู้หญิงมีความสวยงามแห่งร่างกายตามมาตรฐานที่ผู้ชายมีความปรารถนาและความต้องการ ซึ่งเท่ากับเป็นการสถาปนาวาทกรรมพ่อเป็นใหญ่ โดยใช้พื้นที่ของร่างกายผู้หญิงให้เป็นสนามวาทกรรมของพ่อเป็นใหญ่ เพื่อตรึงผู้หญิงกับงานบ้าน ในขณะที่เดียวกันได้สร้างให้พื้นที่สาธารณะมี คุณค่า ความหมาย ความสำคัญ อยู่ชั่วคราวกันข้าม แบบ เหนือกว่าสูงกว่า นั้นหมายถึงการอ้างความชอบธรรมให้กับการใช้อำนาจของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ ในนามของสามีเพื่อควบคุม ครอบงำ และรวมถึงดักตวงประโยชน์ทางเพศจากผู้หญิง ในนามของภรรยาและแม่รวมถึงลูก และผู้หญิงอื่นๆ นอกครอบครัว

เมื่อการจัดระเบียบเชิงตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมกำหนดให้ผู้หญิงอยู่ในครัวเรือน ภายใต้ความคุ้มครองของสามีตามคำกล่าวแต่โบราณว่า มีจักรปกป้องกันเกศ งามหน้างามเนตรเป็นรางวัลในการอยู่ในที่ทางที่อุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่จัดให้แล้ว ก็จะมีการลงโทษทางสังคมเมื่อผู้หญิงไม่อยู่ในที่ทางที่จัดระเบียบพื้นที่ไว้ให้ โดยมาตรการขั้นสุดท้ายที่สังคมลงโทษคือ การข่มขืนทางร่างกาย (กาญจนา แก้วเทพ.2540 : 50)

ดังนั้นการสร้างแนวคิดการแบ่งงานกันทำพร้อมอุดมการณ์เรื่องเพศ จึงเป็นการสร้างความชอบธรรมให้กับการใช้อำนาจของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่อย่างกว้างขวางและเข้มลึกมากที่สุดเพื่อตรึงผู้หญิงไว้กับงานบ้าน และสร้างการเผชิญหน้ากับความยากลำบากในพื้นที่สาธารณะ เพื่อให้ผู้หญิงกลับเข้าไปอยู่ในภาวการณ์เป็นแม่ และความเป็นกุลสตรีอยู่ในที่ในทางที่ต้องการ หัวใจสำคัญของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ภายหลังการบริหารอำนาจอย่างชอบธรรมแล้ว คือการยอมรับว่าตัวเองไม่ได้ทำงานอะไรของผู้หญิง เป็นแต่เพียงแม่บ้าน และยินยอมให้สามีแบ่งปันรายได้เท่าที่สามีให้มา (นภาพรณี หะวานนท์ และ เครือจิเตอร์.2538 : 32 ; citing Mencher.1988 :119. *A Home Divide*.)

นอกจากนี้ในวัฒนธรรมไทยการมีบ้าน และภรรยามากกว่าหนึ่งคน ยังหมายถึงความสามารถท่วมท้นในความเป็นชาย แต่มิได้มีนัยยะถึงความรับผิดชอบอื่นใด ยกเว้นรับผิดชอบในการแสดงออกถึงความเป็นผู้ชายของตนเองผ่านประสบการณ์ทางเพศ ซึ่งทำให้กลายเป็นเรื่องชอบธรรมทางสังคมที่จะทำให้ประสบการณ์ทางเพศของความเป็นชายอยู่เหนือสถาบันการสมรส และนำไปสู่สถาบันเมียน้อย จนกลายเป็นมาตรฐานเชิงซ้อนเรื่องเพศที่วัฒนธรรมไทยยอมรับให้ใช้ได้เฉพาะกับผู้ชายเท่านั้น (นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2539: 40) ในขณะที่การทำเช่นนั้นของภรรยาเป็นเหตุฟ้องหย่าได้ของสามี แต่เหตุฟ้องหย่าในประเด็นเดียวกันของภรรยาต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าการมีภรรยาอื่นของสามี นำซึ่งความเสียหายเชิงสังคมเสื่อมเสียชื่อเสียงต่อภรรยา และวงศ์ตระกูลของทางภรรยา (ไพโรจน์ กำพูศิริ.2540 : 80) ในขณะเดียวกันการฟ้องหย่าของภรรยาต่อสามี เรื่องเพศสัมพันธ์นอกสมรส สามารถฟ้องได้เชิงกฎหมาย แต่ภายใต้วัฒนธรรมชายเป็นใหญ่ เปิดโอกาสมาตรฐานเชิงซ้อนเรื่องเพศจนเป็นที่ยอมรับในสังคม แม้ภรรยาเองยังต้องสยบยอมต่อมาตรฐานเชิงซ้อนเรื่องเพศนี้ผ่านการทำให้การมีเพศสัมพันธ์นอกการสมรสเป็นเรื่อง ปกติ ธรรมดาของผู้ชาย

มาตรฐานเชิงซ้อนเรื่องเพศเป็นที่ยอมรับในวัฒนธรรมไทยตั้งแต่อดีตกาล ระบบศักดินาดคคุณค่าผู้หญิงเป็นวัตถุที่ครอบครองโดยความปรารถนาของผู้ชาย เป็นดอกไม้ประดับบารมี เกียรติยศ และศักดิ์ศรีของความเป็นผู้ชาย การแลกเปลี่ยนผู้หญิงมาเป็นบำไพร่กับการปลดหนี้ที่นา ถูกนำมาใช้เป็นจารีตประเพณี การตอบแทนบุญคุณของลูกสาว(สุชีลา ดันชัยนันท์. 2540 :80) และถูกใช้อ้างเพื่อขายบริการทางเพศของผู้หญิงภาคเหนือในปัจจุบัน การมีบ้านหลังใหญ่แบบเมืองท่ามกลางท้องทุ่ง หมายถึงการเป็นลูกสาวที่ดีของบ้านทรงตึกนั้น ความเป็นผู้หญิงในสังคมไทยเชิงวัฒนธรรมคาดหวังจากลูกสาวสูงกว่าลูกชายในการทดแทนบุญคุณพ่อแม่ การแต่งงานของลูกสาวเป็นอีกวิธีการสนองคุณ เพราะนั่นหมายถึงทำให้พ่อแม่หมดห่วงว่ามีคนมาดูแลลูกสาวแทน ซึ่งการดูแลลูกสาวแทนพ่อแม่มีรูปแบบต่างกันทั้งที่ถูกต้องทางกฎหมาย ทางวัฒนธรรม การเกิดมาเพื่อจะเป็นภรรยาและแม่ต่อไปของผู้หญิงถูกถ่ายทอด ตกทอดเป็นมรดกทางความคิด ความเชื่อผ่านวรรณคดีไทย สุภาษิตสอนหญิง วรรณกรรมพื้นบ้านไทย(วารุณี ภูรินสิทธิ์.2543 : 135-414)

การทำให้ผู้หญิงเป็นวัตถุทางเพศที่ครอบครองได้ ถูกใช้อ้างเพื่อความชอบธรรมของผู้ชายในการซื้อบริการทางเพศ (นิธิ เจริญศรีวงศ์.2539 :245) ทั้งที่ไม่ถูกกฎหมาย และถูกกฎหมาย เมื่อการนิยามเชิงกฎหมายเรื่องการทำให้ผู้หญิงเป็นวัตถุที่ครอบครองได้ถูกกฎหมาย หมายถึงสถาบันการแต่งงานผ่านการซื้อบริการทางเพศที่ถูกกฎหมายในนามสินสอดทองหมั้นเป็นค่าน้ำนม อีกทั้งกฎหมายยังระบุเหตุแห่งการฟ้องหย่าของสามีได้เมื่อภรรยาไม่บริการทางเพศแก่สามี

ความต้องการการปลดปล่อยทางเพศที่มีอยู่ตลอดเวลาอยู่แล้วของผู้ชายถูกกระตุ้นด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ซึ่งเป็นยั่วยุการรวมณการปลดปล่อยความต้องการกับผู้หญิงในนามการข่มขืนเกิดขึ้นได้ทั้งในและนอกครอบครัวเป็นการทำร้ายร่างกายผู้หญิงทางตรง ส่วนการทำร้ายร่างกายผู้หญิงทางอ้อมอยู่ในรูปของมาตรฐานของอุตสาหกรรมความงาม เป็นการจ้องจับ เพื่อควบคุมร่างกายของผู้หญิงภายใต้การกำหนดของความปรารถนาของผู้ชาย ผ่านโฆษณาผลิตภัณฑ์ความงาม ภายใต้การนิยามของยุคสมัยหนึ่งในการตั้งมาตรฐานความสวยงาม (McDowell.1999:50)

การบังคับและความรุนแรงต่อร่างกายผู้หญิง (physical force and violece)เป็นการเมืองเรื่องร่างกายของผู้หญิง ภายใต้อุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ (McDowell.1999 :16,42) ที่ตรึงผู้หญิงไว้กับการหลอมสร้างอัตลักษณ์หญิงกับพื้นที่งานบ้านและงานบริการทางเพศให้กับสามีอย่างถาวรผู้หญิงถูกสังคมกำหนดให้รับหน้าที่แม่ ผ่านครอบครัว กล่าวคือเป็นผู้ดูแลทรัพยากรมนุษย์ของสังคม สามี ลูกสาว ลูกชาย ให้เป็นแรงงาน ที่มีประสิทธิภาพมีวินัยและมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง อันเป็นความคาดหวังของสังคมที่ต้องการให้ปัจเจกบุคคลมีวินัยในตนเอง (self - regulation) เป็นการลงทุนสูงในการเฝ้าระวัง (surveillance) ผ่านการเลี้ยงดู ดูแล สมาชิกใหม่ของสังคมในนามของภรรยาและแม่ โดยสถาบันครอบครัวถูกกำหนดให้รับหน้าที่นี้จากสังคมโดยใช้ภาวะการณเป็นแม่ เป็นเครื่องมือผูกมัดการทำหน้าที่ในการควบคุมมนุษย์ทั้งร่างกายและพฤติกรรม (biopower) โดยการใช้อำนาจการครอบงำ (hegemony) อย่างอ่อนโยนนุ่มนวลในนามของความรักของภรรยาต่อสามี และความรักของแม่ต่อลูก และเป็นการใช้อำนาจของความรัก

นี้เพื่อพัฒนาการผู้หญิงไว้กับบ้านภายใต้การยินยอมของผู้หญิงเอง (Danaher, Schirato and Webb. 2000 : 75-76)

การจำแนกแจกแจงเชิงโครงสร้างของอุดมการณ์ทุนนิยม คาดหวังในประสิทธิภาพการทำงานที่พิเศษเฉพาะอย่างในนามสถาบัน ครอบครัวของสังคมทุนนิยมผู้หญิงถูกเลือกรับหน้าที่ภรรยา และแม่ภายใต้การอ้างอิงหน้าที่เชิงธรรมชาติทางร่างกายของผู้หญิง ตั้งแต่ยุคครอบครัวกรีกตอกย้ำมาตลอดทุกยุคสมัย และซ้ำยังถูกลดเหลือเพียงหน้าที่ผู้บริโภครองของครอบครัวทุนนิยม ทำให้ผู้หญิงกลายเป็นผู้พึ่งพิงทาง เศรษฐกิจต่อสามีเต็มตัว ผู้หญิงถูกเปลี่ยนหน้าที่ที่มาจากการที่เคยเป็นผู้ผลิต – ผู้บริโภคระดับครัวเรือน (Bruce.1995 : 25)

การเป็นภรรยาและแม่ของผู้หญิงไทย ก่อนการทำให้ประเทศไทยเข้าสู่ภาวะทันสมัย ภายใต้การพัฒนาทางอุตสาหกรรม สามีและภรรยาถูกคาดหวังให้ช่วยเหลือในกิจการการผลิตของครอบครัว โดยไม่มีเส้นแบ่งที่ชัดเจนในการแบ่งงานกันทำระหว่างสามี - ภรรยา ภรรยาในสังคมไทยมักเป็นผู้มีอำนาจในการควบคุมการเงินของครอบครัว และมีบทบาทสำคัญในการค้าขาย แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของผู้หญิงทางเศรษฐกิจระดับครัวเรือน และสังคม กล่าวคือ เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการค้าขายในตลาด (นภาพรณ์ หนองนาค.2540 : 27) การนำพืชผักในสวนไปแลกเปลี่ยนที่ตลาด ตลาดในวัฒนธรรมเก่าของไทย ผู้หญิงเป็นหลักทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีส่วนร่วมในการผลิตของครอบครัวเต็มที่ ส่วนการบริโภค ผู้หญิงเป็นผู้จัดการใหญ่ หมายความว่า เป็นผู้กำหนดการใช้ทรัพยากรในครัวเรือนหมดทุกอย่าง นับตั้งแต่การกำหนดปริมาณข้าวที่จะปลูกเป็นข้าวสาร หรือข้าวเหนียว ในปริมาณที่จะบริโภคได้ตลอดปี เหลือจากบริโภคจึงขาย การกำหนดปริมาณข้าวสารที่จะดำกินในแต่ละครั้งจะยาวนานเท่าใด รวมถึงเป็นผู้เก็บเงินสดของครอบครัว จึงเป็นผู้มีอำนาจการตัดสินใจการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคเข้าครัวเรือน หรือไม่อย่างไร ทั้งหมดของการอุปโภค – บริโภคของครัวเรือนอยู่ในความควบคุมของผู้หญิง (นิธิ เที่ยงศรีวงศ์. 2539 : 113 ; วรวิทย์ เจริญเลิศ.2542 : 119).

ผู้หญิงในครอบครัวทุนนิยม ถูกแยกหน้าที่การผลิตออกไปจากครัวเรือนเหลือเพียงการทำหน้าที่เฉพาะงานบ้าน ภายใต้การสร้างความรู้เรื่องการแบ่งงานกันทำของอุดมการณ์ทุนนิยม เพื่อหวังประสิทธิภาพการทำงานที่พิเศษเฉพาะอย่าง การเป็นภรรยาและแม่ในครอบครัวทุนนิยม นอกเหนือจากการทำหน้าที่จ้องจับเพื่อควบคุมทรัพยากรมนุษย์ของสังคมไว้ภายใต้ความรักแล้วยังผูกมัดผู้หญิงกับหน้าที่ทางเศรษฐกิจของครอบครัว ในยามที่สามีใช้อำนาจอย่างชอบธรรมในการมีขีดจำกัดการจัดสรรรายได้ให้ครอบครัว

เมื่อผู้หญิงมีความจำเป็นต้องแสวงหารายได้มาจุนเจือครอบครัวเพียงลำพังภายใต้การเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางสังคมของผู้หญิง โสด หม้าย หย่า แยกกันอยู่ชั่วคราว เป็นครั้งคราว หรือแยกกันอยู่ถาวร เพราะการส่งเงินกลับจากการไปทำงานนอกถิ่นที่อยู่ของสามี ไม่สม่ำเสมอทั้งเงิน และระยะเวลาการส่งกลับ ดังนั้นผู้หญิงจำเป็นต้องก้าวเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิง เพื่อแสวงหาปัจจัยที่จำเป็นต่อ

การดำรงชีวิต แต่ในยุคทุนนิยมการเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิง มีขีดจำกัดภายใต้การสร้างความรู้เรื่อง การแบ่งแยกงานอาชีพในตลาดแรงงาน

การแบ่งแยกงานอาชีพในตลาดแรงงาน เป็นผลงานการสร้างของอุดมการณ์เป็นใหญ่ เพื่อกีดกัน ผู้หญิงเข้าสู่งานอาชีพของผู้ชายแม้ว่าจะมีงานอาชีพของผู้หญิงในตลาดแรงงานก็เป็นงานอาชีพที่มีความเป็น รื่องงานอาชีพของผู้ชายเชิงรายได้ อำนาจ เอกลิทธิ การสนับสนุนในงานอาชีพของผู้หญิงอยู่ในระดับ เป็นรองกว่าเสมอ เพื่อปกป้องอำนาจของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ไว้ ผ่านการควบคุม ครอบงำ ผู้หญิง และเพื่อ ป้องกันผู้หญิงก้าวพ้นออกจากอำนาจของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ ด้วยการสร้างข้อจำกัด การเข้าสู่ตลาดแรงงานของผู้หญิงเพื่อผลักดันให้ผู้หญิงเข้าไปอยู่ในที่ในทางที่อุดมการณ์ พ่อเป็นใหญ่จัดระเบียบการแบ่งพื้นที่แล้ว คือ ที่บ้าน

การมีส่วนร่วมในภาคแรงงานของผู้หญิงไทย มีสัดส่วนสูงขึ้นในอุตสาหกรรมสิ่งทอ ภาคการบริการ การเป็นแรงงานโดยไม่ได้รับค่าจ้างในกิจการเกษตรของครอบครัว ผู้หญิงอยู่ในสัดส่วนสูง และค่อนข้างคงที่ เทียบกับผู้ชายจะลดลงอย่างมากหลังอายุ 25 ปี แต่จะเป็นหัวหน้าธุรกิจของครอบครัว หรือเป็นนายจ้าง เมื่ออายุสูงขึ้นเมื่อเทียบกับผู้หญิง ที่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยหลังอายุ 40 ปี สัดส่วนการเป็นลูกจ้างของผู้ชาย มากกว่าผู้หญิงในทุกช่วงอายุ แต่จะลดลงหลังอายุ 30 ปีในอัตราที่ช้ากว่าผู้หญิง

การค้าขายในภาคเศรษฐกิจนอกระบบของผู้หญิงเขตเมืองในต่างจังหวัดมีจำนวนมาก เป็น หนทางของผู้หญิงไทยที่จะมีโอกาสสร้างรายได้เป็นของตนเอง เป็นลูกจ้างมากมีกิจการเป็นของตนเองน้อย ผู้หญิงในเขตกรุงเทพและปริมณฑลเป็นลูกจ้างเอกชนมาก ในภาคการผลิตมีการจ้างงานมากที่สุด และภาคบริการก็มีอยู่มากเช่นกันในเขตกรุงเทพ

การมีส่วนร่วมในภาคแรงงานของผู้หญิงไทย มีลักษณะงานที่ไม่ต้องการทักษะการทำงานสูง เป็นลักษณะใกล้เคียงกับการทำงานบ้านของเธอ การผลิต งานบริการ การค้าขายนอกระบบ นำมาซึ่งรายได้ ต่ำกว่างานของผู้ชายในงานอาชีพเดียวกัน เช่นการเป็นแรงงานทั่วไป ชาวนารับจ้าง ครูประถม คนรับใช้ ช่างตัดเสื้อ พนักงานขาย/ช่วยงานร้านค้า แม้เมื่อผู้หญิงมีกิจการเป็นของตนเองสัดส่วนรายได้ เมื่อเทียบกับผู้ชายยังต่ำกว่าในอาชีพเดียวกัน เช่นการเป็นผู้ค้าหาบเร่ กิจการธุรกิจ งานเกษตร ชาวนา ช่างแต่งผม

การแบ่งแยกงานอาชีพตามเพศและการถูกกีดกันจากระบบการแบ่งประเภทอาชีพตามเพศ ของผู้หญิงมาจากพันธะของการเป็นแม่บ้านของผู้หญิง และผู้หญิงเองยังเลือกงานที่สอดคล้องกับการทำงาน บ้านและดูแลเด็กเล็กพร้อมกันได้ หรือลดเวลาพักผ่อนของตนเองลง หรืออาจยอมใช้ชีวิตแยกกับลูกเล็กใน บางช่วงเวลา แม้ว่าลูกยังมีอายุไม่ถึงห้าปีก็ตาม หมายความว่า การทำงานของผู้หญิงเพื่อเศรษฐกิจของ ครัวเรือน อยู่ในความรับผิดชอบของผู้หญิงฝ่ายเดียว ที่จะต้องจุนเจือครอบครัวทางเศรษฐกิจ และสังคมใน เวลาเดียวกันเพียงลำพัง เมื่อต้องเผชิญกับปัญหาเศรษฐกิจของครอบครัว เพราะการเป็นแม่ของผู้หญิงเป็น

บทบาทที่ยูติไม่ได้ ไม่เหมือนการเป็นภรรยาที่อยู่ติดกันได้ในเวลาหนึ่ง แต่การเป็นแม่ของผู้หญิงผู้มิดผู้หญิงไว้กับครอบครัวและลูก (นภาพรณ์ หะวานนท์ และเครี ริคเตอร์. 2538:12,15,18)

ภายใต้การผูกพันผู้หญิงกับการเป็นภรรยาและแม่ของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ เป็นการกีดกันปิดกั้นการเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิงด้วยการจัดระเบียบการแบ่งพื้นที่ ภายใต้ทัศนะพื้นฐานการมองโลกในมุมมองว่าผู้ชายเป็นผู้ครอบครอง ควบคุม สร้างสรรสรรพสิ่ง รวมทั้งผู้หญิง ซึ่งต้องถูกครอบงำ ควบคุม ครอบครองนำมาใช้ประโยชน์เช่นเดียวกับการดักตวงประโยชน์ทางธรรมชาติ แต่เพิ่มการดักตวงประโยชน์ทางเพศจากผู้หญิงซ้อนทับลงมาด้วย

(การวิจัยนี้ต้องการสืบค้นให้เห็นถึงรากเหง้าการปิดกั้นการเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิงว่าเป็นการทำงานในระดับทัศนะพื้นฐานการมองโลกในมุมมองแบบชายเป็นใหญ่ และการช่วงชิงอำนาจในการเป็นผู้ครอบครองโลกและผู้หญิงของผู้ชาย ผ่านการสร้างอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ และตรึงอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ให้ดำรงอยู่เหนือกว่า อย่างเป็นที่ยอมรับว่ามีความเป็นสากล เป็นเรื่องของธรรมชาติ เป็นเรื่องธรรมดาของสังคมที่ผู้ชายจะเป็นใหญ่กว่า ให้ความคิดความเชื่อเกี่ยวกับชายเป็นใหญ่อยู่ในสามัญสำนึกของทุกคนด้วยวิธีการ (approach) ทางวาทกรรม ที่จะช่วยคลี่คลายฐานรากภาคปฏิบัติการของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่

คำถามการวิจัย

การคลี่คลายเพื่อเผยให้เห็นถึงรากเหง้าการช่วงชิงอำนาจของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่และอุดมการณ์เรื่องเพศ เพื่อปิดกั้นการเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษานี้มุ่งประสงค์การคลี่คลาย เพื่อเผยให้เห็นถึงเบื้องหลังการกีดกันความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิง และการเผชิญกับการแบ่งแยกงานอาชีพในที่ทำงาน ร่วมผลักดันผู้หญิงให้กลับเข้าไปอยู่ในบ้าน เพื่อปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทบทวนการหลุดพ้นจากอัตลักษณ์ผู้หญิงภายใต้การหลอมสร้างของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ โดยใช้การปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิงเป็นเวทีการวิพากษ์การบริหารอำนาจของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่อย่างลึกซึ้งระดับอุดมการณ์

2. เพื่อสร้างความเสมอภาคระหว่างเพศ ผ่านการรื้อถอนการปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิง

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การคลี่คลายเพื่อสืบค้นให้เห็นถึงการปิดกั้นการเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิง ภายใต้แนวคิดการรื้อถอนกระบวนการผลิตสร้างอัตลักษณ์เพศและความหมายเรื่องเพศเพื่อสร้าง คุณค่า ความสำคัญ ความหมายให้กับอัตลักษณ์ชายเหนือกว่าอัตลักษณ์หญิง และตรึงการสร้างคุณค่าของอัตลักษณ์ชาย ให้ดำรงอยู่เป็นที่ยอมรับในความเป็นสากลและยืนยงในขณะเดียวกันต้องเก็บกด/ปิดกั้นอัตลักษณ์หญิง ให้อยู่ในตำแหน่งแห่งที่ที่เป็นรองพร้อมสร้าง คุณค่า ความหมายความสำคัญในอัตลักษณ์หญิงให้มีความด้อยกว่าเพื่อให้อัตลักษณ์หญิงกลายเป็นอื่น (otherness) ของอัตลักษณ์ชายโดยเปรียบเทียบ และเป็นเพียงส่วนประกอบของอัตลักษณ์ชาย

คำถามคือเพื่อการดำรงอยู่อย่างกว้างขวางในสามัญสำนึกของมนุษย์ทุกคนถึงคุณค่า ความหมายความสำคัญของอัตลักษณ์ชายเหนือกว่าอัตลักษณ์หญิงที่จะใช้ผลิตสร้างอัตลักษณ์และความหมาย เรื่องเพศชายสามารถผลิตซ้ำจากคนรุ่นหนึ่งสู่อีกหนึ่งตกทอดเป็นมรดกทางความคิด โดยครอบครัวถูกเลือกใช้ทำหน้าที่ถ่ายทอดอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ ทั้งนี้เพราะเป็นสถาบันสังคมพื้นฐานที่ปัจเจกต้องเข้าไปเป็นสมาชิกตั้งแต่แรกเกิด ทำหน้าที่เกี่ยวกับการมีคู่สัมพันธ์ทางเพศที่ยึดเยื้อถาวร การผลิตสมาชิกใหม่การอบรมเลี้ยงดูสมาชิกใหม่ของสังคมรวมทั้งการรักษาความสัมพันธ์ของผู้ที่สืบสายโลหิตร่วมกันมาตั้งแต่กำเนิด

สถาบันครอบครัว การจัดระเบียบสังคมเมื่อริเริ่มความคิดเรื่องการปกป้องรักษาทรัพย์สินสมบัติให้ตกทอดไปยังรุ่นลูกหลานทางสายพ่อ ถูกใช้สวมหน้าที่การครอบงำเชิงอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ขึ้นรับใช้การบริหารอำนาจของการทำให้เป็นอุดมการณ์เดียวกันของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ ช้อนทับอุดมการณ์ทุนนิยมจนกลายเป็นอุดมการณ์เดียวกันเพื่อครอบงำ ควบคุม ครอบครอง ตักตวงประโยชน์ทางเพศจากผู้หญิงร่วมกันความพยายามที่จะทำให้ความคิด ความหมายคุณค่าของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่กลายเป็นเรื่องธรรมชาติ ธรรมดามากที่สุด ในสามัญสำนึกของมนุษย์คือต้องทำให้เป็นความจริงเพื่อนำมาใช้บังคับ/ควบคุมมนุษย์สร้างเป็นบรรทัดฐานการตัดสิน (normative judgement) อัตลักษณ์และความหมายเรื่องเพศ เพื่อการจัดแบ่งประเภทชาย หญิงออกจากกัน ป้องกันการก้าวข้ามอัตลักษณ์เพศภายใต้การสร้างกฎ กติกา ควบคุมร่างกายมนุษย์ให้มนุษย์คิดและปฏิบัติ/กระทำตาม อุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ในรูปของการทำให้คนคิดว่า รูปร่าง/ร่างกาย พฤติกรรมที่เหมาะสมกับแต่ละอัตลักษณ์เพศเป็นอย่างไร

กฎ กติกา การบังคับแบบสงบเงียบ (quiet coercion) ในรูปของวินัยในครอบครัวเป็นการจัดระเบียบความสัมพันธ์ทางความคิดการกระทำการแสดงออกทางพฤติกรรมเพศชายหญิงภายใต้การสร้างความรู้เรื่องเพศ เพื่อสร้างความจริงเกี่ยวกับร่างกายมนุษย์เรื่องเพศจนกลายเป็นความจริงเพื่อควบคุม

เรื่องเพศของมนุษย์เชิงศาสตร์ภายใต้ทัศนะพื้นฐานการมองโลกแบบแยกส่วนระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติว่าธรรมชาติมิได้รับใช้มนุษย์เช่นเดียวกับที่ผู้หญิงต้องอยู่ภายใต้การครอบครองของผู้ชาย และเพื่อความปรารถนาของผู้ชาย

การทำให้มนุษย์เป็นวัตถุเพื่อการศึกษาเป็นผลมาจากการผลิต สร้างความรู้แนวคิดการแบ่งงานกันทำในทุกระดับสังคมและอุดมการณ์เรื่องเพศ เป็นผู้กำกับการแบ่งแยกการจัดประเภทพื้นที่ ออกเป็นพื้นที่ส่วนตัว และพื้นที่สาธารณะ ประเภทของผู้หญิง ผู้ชายประเภทของงานบ้าน งานนอกบ้าน ภายใต้การสร้างกฎเกณฑ์ กติกาของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่/ทุนนิยม เพื่อให้บุคคลแต่ละประเภทอยู่ในตำแหน่งแห่งที่ที่ทำให้การจัดการให้ผู้หญิงอยู่ในพื้นที่งานบ้านกลายเป็นเรื่องธรรมชาติ ของผู้หญิงทุกคนและเป็นการทำให้ผู้หญิงสยบยอมต่อการบริหารอำนาจของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ ภายใต้การเป็นนิยามเดียวกันของผู้หญิงกับงานบ้านกล่าวคือ ผู้หญิงทุกคนยอมรับว่างานบ้านเป็นงานที่รับผิดชอบที่สำคัญเป็นเรื่องแรก จากนั้นเมื่อผู้หญิงต้องเผชิญกับการจัดแบ่งแยกงานอาชีพในที่ทำงาน โดยก็เท่ากับเป็นการผลักดันผู้หญิงให้กลับเข้าไปอยู่ในครอบครัวว่าเป็นที่(place)ที่เหมาะสมกับการเป็นผู้หญิง ความสำเร็จในชีวิตของผู้หญิงมาจากความสำเร็จในชีวิตของสามีและลูกเป็นสำคัญ และถือเป็นรางวัลสำหรับการเป็นผู้หญิงซึ่งดำรงอยู่ในที่ทางของตนเอง และเมื่อผู้หญิงไม่อยู่ในตำแหน่งแห่งที่ที่อุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่กำหนดคือ ที่บ้านแล้วผู้หญิงก็จะเผชิญกับความรุนแรงหลายรูปแบบ มาตรการขั้นสุดท้ายของสังคมคือ การข่มขืน ยังถูกนำมาใช้ลงโทษการออกมาอยู่ในที่สาธารณะของผู้หญิง

การเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิง ถูกปิดกั้นภายใต้การตรึงผู้หญิงไว้กับงานบ้านและอุดมการณ์เรื่องเพศ ดอกย้าการสร้างอัตลักษณ์ผู้หญิงผ่านแนวคิดการแบ่งงานกันทำและบทเพศ และการสร้างสถาบันสังคมขึ้นรองรับการบริหารอำนาจของความรู้ เพื่อให้กลายเป็นความจริงโดยหลอมสร้างอัตลักษณ์ผู้หญิงกับงานบ้าน และทำให้งานนอกบ้านในที่ทำงานไม่ใช่พื้นที่ของผู้หญิง งานนอกบ้านเป็นพื้นที่การหลอมหลอมอัตลักษณ์เพื่อใช้เป็นสัญลักษณ์บ่งบอกนัยยะกับผู้หญิงว่า ไม่ใช่พื้นที่ของผู้หญิงภายใต้กฎเกณฑ์ กติกาของพื้นที่สาธารณะ เพื่อผลักดันให้ผู้หญิงกลับเข้าไปอยู่พื้นที่งานบ้าน ภายใต้การจัดระเบียบความรู้เพื่อเป็นรากฐานการปฏิบัติการของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่/ทุนนิยม

แนวคิดการแบ่งงานกันทำ เป็นการผลิตสร้างความรู้เพื่อรับใช้อุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่การจัดระเบียบความสัมพันธ์และการจัดระเบียบความแตกต่างระหว่างเพศ ภายใต้การกำกับของอุดมการณ์เพศอีกชั้นหนึ่ง เพื่อการควบคุมร่างกายของผู้หญิงซ้อนทับลงมาป้องกันการก้าวข้ามผ่านเส้นแบ่งเขตพื้นที่การหลอมสร้างอัตลักษณ์จนกลายเป็นความจริงว่าด้วยเรื่องของผู้หญิงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานบ้าน การผลิตซ้ำแรงงานใหม่ให้สังคม การเป็นผู้บริโภคของทุนนิยมภายใต้การรื้อถอนการบริหารของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่/ทุนนิยม ดังนี้

อุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ (Ideology of Patriarchy)

(ความคิดความเชื่อที่ผู้ชายเป็นใหญ่ มีอำนาจ เป็นผู้สร้างและเป็นเจ้าของสรรพสิ่งต่างๆในโลก ผู้หญิงเป็นเพียงส่วนประกอบของผู้ชาย เจกเซน อีฟเป็นการสร้างของกระดุกที่โครงเพียงหนึ่งซี่ของอาดัม (ไซยันต์ ไซยพร.2540:28) เพื่อให้ความคิดความเชื่อที่ผู้ชายเป็นใหญ่ดำรงอยู่ได้เหนือกาลเวลา การจัดระเบียบความสัมพันธ์และการจัดระเบียบความแตกต่างระหว่างเพศ ภายใต้การสร้างความรู้แนวคิดการแบ่งงานกันทำตามเพศ (sexual division of labor) เพื่ออ้างความชอบธรรมในการครอบครองโลก การครอบครอง พื้นที่สาธารณะต่อเนื่องเหนือกาลเวลา มาครอบครองพื้นที่งานก่อเกิดรายได้เป็นของสามี ในยุคสังคมนิยม งานบ้านเป็นของภรรยาพร้อมการผูกขาดอำนาจการตัดสินใจภายในครัวเรือนเป็นของสามี

ในศตวรรษที่ 18 ยุคแสงสว่างแห่งปัญญา รุสโซ (Rousseau) อ้างความชอบธรรมให้กับการสร้างความแตกต่างระหว่างเพศว่าเป็นพื้นฐานสำหรับการก่อตั้งความศิวิไล การจัดแบ่งพื้นที่ถูกใช้ในการจัดระเบียบความแตกต่างระหว่างเพศนี้ไว้ คำว่า มนุษย์(man) ของรุสโซหมายถึง เพศชาย เช่นเดียวกับที่อริสโตเติลกล่าวไว้ ผู้ชายมีความเป็นองค์ประธานแบบสากล (universal subject) หรือเปรียบได้กับข้าวเปลือกในวัฒนธรรมไทย ผู้ชายสามารถข้ามผ่านกาละ เทศะ และเข้าถึงความจริงและหลักการเชิงนามธรรม แต่ผู้หญิงถูกจำกัดด้วยเพศของเธอผ่านเวลา สถานที่ ร่างกายของผู้หญิงเป็นผู้หญิงตลอดเวลา การสร้างความรู้เรื่องความแตกต่างระหว่างเพศเพื่อความอยู่รอดระดับสังคมให้ผู้หญิงทำหน้าที่จัดหาเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับผู้ชายเพื่อการเข้าถึงเหตุผลในชีวิตทางสังคมและอารมณ์ในชีวิตส่วนตัว และสำหรับสังคม ผู้หญิงจัดหาความจำเป็นพื้นฐานทางธรรมชาติภายใต้การสร้างความชอบธรรมทางกฎหมาย คือการสร้างข้อผูกมัดทางประเพณี เป็นพันธสัญญาทางสังคม หมายความว่าพื้นที่ส่วนตัวมีหน้าที่จัดหาวัตถุและอารมณ์สำหรับพื้นที่สาธารณะ เป็นการต่อเนื่องทางความคิดเกี่ยวกับการจัดวางตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมของสองเพศต่างกัน บนการอ้างอิงเพื่อความอยู่รอดระดับสังคมมาจากยุคอริสโตเติล

ในหนังสือสัญญาทางสังคม(social contrac) อธิบายการเกิดมาของผู้หญิงพร้อมคุณลักษณะทางธรรมชาติ ผู้ชายเกิดมาพร้อมวัฒนธรรม ธรรมชาติและการพัฒนาของผู้หญิงมาจากการทำสิ่งที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้ชายและความคาดหวังของสังคม ผู้หญิงไม่จำเป็นต้องเรียนรู้ชีวิตการเมืองหรือศาสตร์ บทบาทของผู้หญิงมีเพียงการผลิตซ้ำความจำเป็นทางเงื่อนไขสำหรับการคงอยู่ทางวัฒนธรรมรวมถึงการเป็นอยู่ดี(well-being) ทางอารมณ์และร่างกายสามี(Moira. 1991:10-13,17-18)

การปลูกถ่ายรากเหง้าการครอบครอง ควบคุมผู้หญิงของอุดมการณ์ ด้วยการสร้างชุดทางวัฒนธรรมและข้อบังคับทางกฎหมาย เพื่อกีดกันเป็นอุปสรรคต่อการเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิง รวมทั้งความคิดความเชื่อทางสังคม ว่าผู้หญิงโดยธรรมชาติมีความสามารถทางสติปัญญา และร่างกาย

ด้อยกว่าผู้ชาย เพื่ออ้างความชอบธรรมในการเบียดขับให้ผู้หญิงอยู่ในครัวเรือน (Tong.1989 : 2)

ความยุติธรรมเชิงทฤษฎีสำหรับการจัดผู้หญิงออกจากพื้นที่สาธารณะ ผ่านการจัดวางผู้หญิงกับธรรมชาติเป็นเรื่องเดียวกัน เป็นเรื่องของอารมณ์(passion) และการไร้ระเบียบ(disorder) การเปรียบเทียบผู้หญิงกับการเป็นศัตรูภายในของการเมืองเชิงร่างกายและความคงที่ในการเปรียบเทียบไม่หยุดนิ่งนี้ของเฮเกล(Hegel)(Moir.1991 : 7)

ทรัพย์สินสมบัติส่วนตัวและสถาบันสังคมที่จัดความไม่เท่าเทียมใดๆ ออกไประหว่าง หญิง – ชาย ถูกสร้างเพื่ออ้างความชอบธรรมในการครอบครอง ควบคุมผู้หญิงของผู้ชาย เป็นจุดวิกฤตของการตกเป็นเครื่องมือสู่ความร่ำรวยใหม่ภายใต้การนิยามของอุดมการณ์ทุนนิยมเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มผู้ครอบครองคือผู้ชาย การเป็นเจ้าของวิถีการผลิต (means of production) และรวมเลยมาถึงการเป็นเจ้าของร่างกายผู้หญิง ภายใต้ความสัมพันธ์ระหว่างหญิง ชายแบบไม่เท่าเทียมกัน กล่าวคือ ผู้ชายสามารถใช้ ปรามปราม ควบคุม ทำให้ผู้หญิงเป็นรองด้วยความตั้งใจของผู้ชายอย่างจริงจังในการใช้ผู้หญิงเป็นเครื่องมือของผู้ชายที่จะทำให้ผู้หญิงปฏิเสธการตระหนักรู้ถึงความเป็นภววิสัยเชิงอิสระของตนเอง (independent subjectivity) ภายใต้สถาบันครอบครัวเพื่อการจัดวางตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมเป็นรองจากผู้ชาย แบบด้อยคุณค่า ความสำคัญของผู้หญิงโดยเปรียบเทียบกับผู้ชายในทุกๆ พื้นที่เป็นการบริหารอำนาจของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่แผ่ขยายออกไปให้กว้างขวางครอบครองทุกพื้นที่ รวมทั้งพื้นที่ร่างกายของผู้หญิงด้วย และซึมลึกเข้าไปในการหลอมสร้างอัตลักษณ์หญิงได้แนบเนียน อ่อนหวาน จนผู้หญิงยอมให้กฎ กติกาของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่บริหารบนร่างกายของผู้หญิงการแสดงตามบทเพศหญิง (female script) โดยไม่รู้ตัวของผู้หญิงบ่งบอกนัยยะการเขียนกฎกติกาของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่บนร่างกายผู้หญิงได้สำเร็จระดับหนึ่ง

อุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่เป็นโครงสร้างเชิงอำนาจแรกที่ถูกทำให้มั่นคงถาวรด้วยความตั้งใจอย่างละเอียดอ่อนและเข้มแข็งของผู้ชาย ภายใต้การใช้ความรักเป็นอำนาจนำ (hegemony) ตรึงผู้หญิงไว้ในความสัมพันธ์กับผู้ชายแบบเป็นรองจากผู้ชายโดยเปรียบเทียบภายในครอบครัว

แบบแผนแรกสุดของสังคมการเมืองเชิงร่างกาย คือแบบแผนความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างสามี – ภรรยาในนามการแต่งงานซึ่งแน่นอนว่าย่อมเกี่ยวข้องกับการสอดแทรกทรัพย์สินสมบัติของผู้ชายเข้าไปในการเมืองเชิงร่างกายและความรับผิดชอบในหน้าที่การเป็นตัวแทนของการเมืองเชิงร่างกายในพื้นที่ส่วนตัวในการสั่งตัวเองของผู้ชายกับเรื่องราวในพื้นที่สาธารณะ แต่ผู้หญิงและเด็กติดต่อกับสังคมผ่านสามี พ่อ และพี่ชาย (Moir.1991 : 16,19)

การขยายอย่างลึกซึ้งของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ ด้วยการสร้างระบบของความไม่เท่าเทียมทางเพศโดยทำให้คนทั่วไปเห็นเป็นเรื่องปกติธรรมดาว่า ผู้หญิงมีลักษณะทางธรรมชาติที่อ่อนด้อยกว่าผู้ชาย และควรอยู่ในความดูแล คุ้มครอง ปกป้องของฝ่ายชาย และเมื่อใดก็ตามที่ผู้หญิงปฏิเสธความจริง

นี้ ผู้หญิงจะรู้สึกว่าเป็นสิ่งผิด (guilty feeling) และมีแนวโน้มที่จะยอมรับความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับตนเอง โดยความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงอาจไม่ใช่การทำร้ายร่างกายเสมอไป แต่ยังหมายรวมถึง การจัดระเบียบความสัมพันธ์ระหว่างเพศที่ซับซ้อน ซ่อนเร้น เพื่อสนองความปรารถนาของผู้ชาย โดยการจ้องจับเพื่อควบคุม (monitoring gazing) ภายใต้การสร้างมาตรฐานความสวยงามแห่งร่างกายในสายตาของผู้ชายภาวะการณเป็น แม่ (motherhood) การแต่งงานแบบผัวเดียวเมียเดียว (monogamy) การควบคุมการเจริญพันธุ์ผ่านการสร้างกฎหมายเพื่อควบคุมเรื่องเจริญพันธุ์ของผู้หญิงเท่านั้น การคุมกำเนิด สุติ-นรีแพทย์ และงานบ้าน หัวใจสำคัญในการกีดกันผู้หญิงเข้าสู่พื้นที่สาธารณะ

เพื่อการดำรงอยู่ของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ การควบคุม รวบรวมแหล่งอำนาจพื้นฐานสำคัญสุด คือการควบคุมและการทำร้ายร่างกาย (physical force and violence) เพื่อก่อตั้งการควบคุมผู้หญิงไว้ในครัวเรือน ในฐานะแม่บ้านภรรยาของสามี ฐานะการเป็นแม่ของสมาชิกใหม่ในสังคม (Ritzer. 1996 : 458-462; McDowell. 1999 : 16 ; Renzetti and Curran. 1992 : 3)

การสร้างความรู้เพื่อรองรับอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่

รากเหง้าของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ เปลี่ยนผ่านแบบพลิกผันมาจากอุดมการณ์แม่เป็นใหญ่ (matriarchy) ตั้งแต่ก่อนยุคประวัติศาสตร์ (prehistory) ร่องรอยทางประวัติศาสตร์ให้คำอธิบายว่า การทำหน้าที่ได้แก่เช่นธรรมชาติของผู้หญิง เป็นความกลัวของผู้ชายที่ผู้หญิงมีระยะเวลาคงที่ในการหมั้น เวียนการทำงานของร่างกายเช่นเดียวกับธรรมชาติ มีฤดูกาลแน่นอนเวียนกลับมาได้อีกในระยะเวลาแน่นอน การสร้างมายาคติ (myth) ว่าผู้หญิงเป็นแม่มด สะท้อนการบริหารอำนาจของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ผ่านการใช้อำนาจรัฐต่อการลงโทษถึงชีวิตของผู้หญิงที่ถูกป้ายยา (label) ว่าเป็นแม่มด เพื่อการจัดแบ่งประเภทผู้หญิงไว้สอดส่อง จ้องจับ และกำกับด้วยกติกาทางสังคมในยุคศาสนจักร ซึ่งเป็นพื้นที่ของผู้ชายโดยสิ้นเชิง

ก่อนยุคแสงสว่างแห่งปัญญา สิ่งเหนือธรรมชาติ (supernatural) และธรรมชาติ (nature) เป็นเรื่องอธิบายไม่ได้ภายใต้องค์ความรู้ในยุคนั้น พระเจ้าเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อการช่วงชิงอำนาจของผู้ชายผ่านการกำหนดสร้างตัวแทนอำนาจของพระเจ้าในรูปของบาทหลวง พระ บนฐานความเชื่อเรื่องลึกลับ สยดสยอง ช่มชู้ สั่นคลอนความต้องการเป็นเอกเทศของปัจเจก โดยเฉพาะผู้หญิงซึ่งต้องเชื่อฟัง เพื่อดำรงไว้ซึ่งอำนาจโดยการสร้างพิธีกรรมขึ้นมารองรับมายาคติ (myth) การแบ่งแยกเพศในพื้นที่ศาสนจักรเพื่อใช้พื้นที่นี้บริหารอำนาจของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่อย่างชอบธรรม เช่น พิธีกรรมตั้งแต่วัยแรกเริ่มของสังคมชนเผ่าการจัดแยกเด็กชายออกไปจากเผ่าเพื่อเตรียมตัวเป็นผู้ชาย โดยต้องผ่านพิธีกรรมการฝึกฝน ให้อดทนต่อความเจ็บปวดของการทรมานร่างกาย เพื่อเตรียมความพร้อมของร่างกายในวันที่จะได้ชัยชนะในสงคราม โดยชายชาติตรีต้องผ่าน ความยากลำบากต่อการฝึกฝนเพื่อรับขลุ่ยในพิธีกรรม

การต้อนรับการเป็นผู้ชายเต็มวัย ขลุ่ยเป็นตัวแทนในรูปสัญลักษณ์เพศชาย กล่าวให้ชัดคือเป็นตัวแทนอวัยวะเพศชายต้องเก็บไว้ให้มิดชิดในที่เฉพาะการรวมกลุ่มของผู้ชายเท่านั้น กระพ้อมของผู้ชายยังถูกใช้เพื่อให้ผู้หญิงตระหนักรู้ถึงความยิ่งใหญ่เหนือกว่าชาย การทำให้เป็นเรื่องศักดิ์สิทธิ์ การปกปิดขลุ่ยให้มิดชิดจากสายตาของผู้หญิงและเด็กๆ ผ่านการแอบซ่อนตัวของขลุ่ยภายใต้การห่อผ้า วางในตำแหน่งเฉพาะโดยผู้ชายซึ่งผ่านพิธีกรรมการฝึกฝนแล้วเท่านั้นสามารถแตะต้อง และอัญเชิญมาเปิดเผยตัวในพิธีกรรมการต้อนรับกลับคืนสู่เผ่าของเด็กผู้ชาย (Bamberger. 1974 : 267-269) เช่นเดียวกับเชิญพระพุทธรูปลงจากหิ้งพระ ในพิธีกรรมต่างๆ ในปัจจุบันเป็นหน้าที่ของผู้ชาย

การนำคำอธิบายเกี่ยวกับการทำหน้าที่ทางธรรมชาติของผู้หญิง มาสร้างเป็นแนวคิดเพื่อหลอมอัตลักษณ์ภายใต้การทำหน้าที่เชิงธรรมชาติของอริสโตเติล เป็นการดักดวงประโยชน์จากการทำงานเชิงธรรมชาติของร่างกายผู้หญิง เพื่อบังคับร่างกาย (physical force) ของผู้หญิงได้โดยปราศจากการตั้งคำถาม ทำให้มายาคติกลายเป็นความจริง ภายใต้การผลิตความรู้เรื่องการแบ่งงานกันทำเชิงธรรมชาติ ระหว่างหญิง-ชาย

โครงสร้างครอบครัวกรีก ถูกสร้างให้มีลักษณะเดียวกับโครงสร้างสังคม คือเลียนแบบธรรมชาติ ผู้ชาย/สามีเปรียบได้กับภักตร์เป็นเจ้าปกครองมีชุมชน/ครอบครัวเป็นอาณาจักร ภรรยาและลูก เปรียบได้กับ ทาสที่ซื้อขายแลกเปลี่ยน ยกให้เป็นทาสได้ คำว่ามนุษย์ (man) ตลอดจนการอภิปรายของอริสโตเติล เรื่องธรรมชาติของมนุษย์ในที่สุดชัดเจนกว่าหมายถึง ชนกลุ่มน้อยเพศหนึ่งของเผ่าพันธุ์มนุษย์ ผู้เข้าร่วมมีส่วนแบ่งคุณลักษณะบนฐานคติความเชื่อว่า คุณงามความดี ความดีสูงสุดและความสุขของมนุษย์เป็น เรื่องของผู้ชายเท่านั้น ทั้งนี้ได้พยายามทำให้เห็นว่า พื้นที่สาธารณะเป็นที่ที่ต้องการผู้มีคุณลักษณะเฉพาะอันปรากฏอยู่ในเพศชายเท่านั้น และได้เบียดขับผู้หญิงเข้าไปในพื้นที่ส่วนตัวคือ ครอบครัว โดยเฉพาะพื้นที่งานบ้าน งานผลิตและขัดเกลาทางสังคมแก่สมาชิกใหม่ ซึ่งทั้งหมดนี้เกิดขึ้น ภายใต้การอ้างความสามารถ (capacity) เฉพาะตัวทางธรรมชาติว่าผู้หญิงมีคุณค่าต่ำกว่าผู้ชาย

สังคมเอเธนเป็นสังคมการเอาเปรียบและกดขี่ผู้หญิง บทบาท และคุณลักษณะของผู้หญิงถูกครอบงำและชี้นำโดยผู้ชายผ่านการใช้ครอบครัว เป็นพื้นที่ปฏิบัติการให้ผู้หญิงเป็นทาสโดยอ้างลักษณะเดียวกับเป็นที่รองเชิงธรรมชาติ (naturally inferior position) จากผู้ชาย ผู้หญิงเป็นเพียงคู่มือสู่ความร่ำรวยของผู้ชาย ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิง-ชายของสังคมนี้เปรียบเทียบกับความสัมพันธ์ระหว่างนายกับทาส (Okin. 1994 : 93-95)

ความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างหญิง-ชาย กล่าวคือ ผู้ชายมีอำนาจเหนือกว่าเป็นเรื่องการตีความ สร้างความหมายแตกต่างทางชีววิทยาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตวัฒนธรรมบรรทัดฐาน ค่านิยมของผู้ชาย ภายใต้การสร้างขึ้นบังคับใช้กับผู้หญิงโดยเฉพาะมาตลอดทุกช่วงบริบทสังคมต่างๆ ในประวัติศาสตร์ พื้นที่ที่ผู้ชายอยู่ในตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมที่เหนือกว่าได้แล้ว เมื่อนั้นผู้หญิงจะ

เป็นรองเชิงตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมโดยปริยายทันที

กระบวนการสืบเสาะเพื่อให้เห็นการก่อรูปภาคปฏิบัติการช่วงชิงอำนาจของผู้ชาย เพื่อสถาปนาอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่มีความต่อเนื่องและคมชัดขึ้นในช่วงการเปลี่ยนผ่านจากสังคมเกษตรมาเป็นสังคมอุตสาหกรรม ภายใต้การใช้เงื่อนไขทางธรรมชาติในรูปแบบต่างกัน

ทรัพย์สินส่วนตัว: จุติหักเหแห่งวิกฤตของผู้หญิง

การแบ่งแยกงานตามเพศในสังคมการล่าสัตว์ เก็บหาของป่า ต่อเนื่องมาถึงวิวัฒนาการการเพาะปลูก ผู้ชายครอบครองพื้นที่สาธารณะในการล่าสัตว์เป็นฐานการช่วงชิงอำนาจ การครอบครองสัตว์ที่ล่ามาได้สร้างอำนาจการปกครองโดยปริยายต่อผู้รับการแบ่งปันเนื้อสัตว์ รวมถึงผู้หญิงและเด็กเล็ก แม้ว่าทุกคนจะตระหนักถึงนัยยะสำคัญในฐานะเป็นกำลังผลิต เพื่อการอยู่รอดของสังคมในฐานะผู้เก็บรวบรวมของป่า และการเพาะปลูกของผู้หญิงก็ตาม แต่การเพิ่มความสำคัญในการบริโภคเนื้อสัตว์เพราะได้มาด้วยการแลกเปลี่ยนซึ่งอาจจะหมายถึงชีวิตผู้ล่า และความสำคัญในสาระของเนื้อสัตว์ในฐานะเป็นแหล่งทรัพยากรอาหารที่หายาก (scarcely food resource) ถูกใช้เป็นฐานการช่วงชิงอำนาจของผู้ชาย ในรูปการสวามิภักดิ์จากสมาชิกสังคมในวงกว้าง เป็นการผลิตเพื่อการแลกเปลี่ยนหรือเรียกว่าเพื่อสังคม ในขณะที่เดียวกันต้องลดความสำคัญการเก็บหาของป่า และการเพาะปลูกของผู้หญิงเป็นเพื่อการยังชีพหรือผลิตเพื่อครัวเรือน และทำให้การผลิตเพื่อการยังชีพของผู้หญิงมีความหมาย ความสำคัญคุณค่าการผลิตเป็นเพียงเรื่องธรรมดาของการผลิต ของผู้หญิงทุกคนที่จะทำเพื่อครอบครัวโดยปริยาย

การร่วมมือในกิจกรรมการล่าสัตว์ของผู้ชาย ต้องการความร่วมมือของหลายปัจเจกเนื่องจากเกี่ยวข้องกับอันตรายในขณะมีการล่า และการเดินทาง กิจกรรมการล่าสัตว์ถูกมองว่าเป็นจุดเปลี่ยนเชิงสร้างสรรค์ในการปฏิบัติของมนุษย์ การล่าต้องการแบบแผนการร่วมมือทางสังคมของผู้ชาย การเกษตรในช่วงเวลาเดียวกันกระตุ้นให้มีการประดิษฐ์เครื่องมือการผลิตการเพาะปลูกและการล่า การแบ่งแยกพื้นที่การทำงานระหว่างหญิง-ชายเป็นไปโดยหน้าที่การผลิตผู้หญิงถูกผลักดันหน้าที่ผลิตและดูแลสมาชิกในครัวเรือน ข้าถูกบังคับการเคลื่อนที่ด้วย (Rosaldo . 1974 : 6) การผลิตในช่วงเวลานี้ แหล่งทรัพยากรการผลิตเป็นของชุมชนหมู่บ้านอาหารถูกประกอบขึ้นในแต่ละวัน การผลิตเป็นไปเพื่อการใช้และการบริโภคเท่านั้น กล่าวคือเพื่อความต้องการต่อความจำเป็นยังชีพเท่านั้น ครอบครัวในยุคนี้ไม่ได้เป็นทั้งหน่วยการผลิต/การบริโภคและหน่วยสำหรับการทำงานบ้านและผลิตสมาชิกใหม่ให้ เพียงอย่างเดียวหนึ่ง อีกทั้งยังไม่ได้เป็นหน่วยที่จะทำให้ทรัพย์สินส่วนตัวเป็นของครอบครัวตัวเอง แต่มีลักษณะแบบสหประชาคม(communitistic) การสะสมอาหารเป็นไปเพื่อส่วนรวมมากกว่า งานทั้งหมดที่ถูกทำเพื่อครอบครัวไม่ใช่เพื่อสมาชิกคนใดคนหนึ่ง ผู้หญิงทำและจัดการงานบ้านทั้งหมด

ครอบครัวสหประชาคมแบบเก่ามีสามี ภรรยา และลูก ภรรยาได้รับความไว้วางใจในการดูแลครัวเรือน ครอบครัวยุคนี้ถูกจัดวางเป็นหน่วยที่จำเป็นทางสังคม การผลิตของผู้ชาย ผู้หญิงเพื่อ

ชุมชน ทรัพย์สินเป็นของชุมชนไม่ใช่ปัจเจกบุคคลโดยเฉพาะ ถึงแม้ว่าปัจเจกจะเป็นเจ้าของเครื่องมือการผลิตและ ตกทอดไปยังเพศเดียวกันคือผู้ชาย สมาชิกทั้งหมดทุกคนมีส่วนร่วมการตัดสินใจทางการเมืองและเศรษฐกิจเท่าเทียมกัน ทั้งผู้ชาย ผู้หญิงมีโอกาสเป็นสมาชิกกลุ่มเท่าเทียมกันเพราะการผลิตของทั้งสองเพศเป็นไปเพื่อชีวิตทางเศรษฐกิจของชุมชน

การอ้างอิงเป็นเจ้าของทรัพย์สินส่วนตัวของผู้ชายผ่านการเป็นเจ้าของสัตว์ที่ล่ามาได้ และผลผลิตจากการทำงานของสัตว์รวมถึงการผลิตข้าวแรงงานสัตว์เอง ทำให้การทำงานการผลิตของผู้ชาย และการทำงานเพื่อการยังชีพของผู้หญิงมีนัยสำคัญแบบไม่เท่าเทียมกัน

สังคมยุคก่อนปฏิวัติอุตสาหกรรม โครงสร้างสังคมมีลักษณะการจำแนกแฉกแจ่งเชิงโครงสร้างน้อย ครอบครัวยุคนี้ทำหน้าที่ต่างๆ หลายหน้าที่ (multi-functional role structure) ฐานการผลิต การบริโภค การแลกเปลี่ยนดำรงอยู่ในบริบททางสังคมเดียวกัน กล่าวคือ อยู่ในระดับหมู่บ้าน (นภาภรณ์ หะวานันท์. 2540 : 33) ผู้ชาย และผู้หญิงเกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าชนิดเดียวกันแต่อยู่ในระยะการผลิตที่แตกต่างกัน ผู้ชายล่าสัตว์ ถางพื้นที่การปลูกใหม่ ผู้หญิงประกอบอาหารจากสัตว์ที่ล่ามาได้ เพื่อเป็นอาหาร ผู้หญิงร่วมเก็บผลผลิตการเพาะปลูกกับผู้ชาย การอ้างกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินยังไม่เกิดขึ้น การผลิตเป็นไปเพื่อการยังชีพเท่านั้น ยังไม่มีการสร้างมูลค่าการผลิตและส่วนเกิน มูลค่าการผลิต (surplus value) การผลิตทั้งหมดคือการผลิตสินค้าประเภทเดียวกัน เช่น ข้าว ทุกคนมีส่วนร่วมต่างระยะในทุกขั้นตอนกระบวนการผลิตข้าวด้วยกัน รู้ว่าผู้บริโภคเป็นสมาชิกในหมู่บ้านเดียวกัน ทุกคนทำงานเพื่อครอบครัวและหมู่บ้านมากกว่าทำงานเพื่อปัจเจก ทุกคนเป็นผู้ผลิตระดับสังคมคือ หมู่บ้านของตนเอง การเปลี่ยนระหว่างหมู่บ้านยังมีน้อยเพราะแต่ละหมู่บ้านผลิตเพื่อการบริโภคภายในหมู่บ้านของ ตัวเองได้ การพึ่งพิงกันและกันแบบมีส่วนร่วมระดับปัจเจกภายในหมู่บ้านเดียวกันมีสูงกว่าระดับหมู่บ้าน ดังนั้น สถานภาพทางสังคมของทุกคนภายในหมู่บ้านมีความเท่าเทียมกัน

กติกามีส่วนร่วมต่างระดับในการผลิตสินค้าชนิดเดียวกัน มีเป้าหมายการผลิตระดับหมู่บ้าน ทำให้ผู้ชาย ผู้หญิงมีความเท่าเทียมกัน นอกจากนี้แล้วการที่ผู้หญิงมีสิทธิสาธารณะคือมีส่วนร่วมการตัดสินใจทางการเมืองและมีสิทธิที่จะร่วมมือกันขับไล่หัวหน้าได้วางบนฐานความคิดว่าต้องทำงานเป็นแรงงานของหมู่บ้าน (Sack. 1974 : 209)

ในยุคนี้ไม่ได้หมายความว่าไม่ได้มีการเป็นเจ้าของทรัพย์สินส่วนตัวใดๆ เลย แต่การสร้าง ความหมาย ความสำคัญเชิงนัยยะภายใต้บริบทสังคมก่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมต่างจากยุคทุนนิยม กล่าวคือ สังคมยุคก่อนอุตสาหกรรม แบบแผนแรกสุดของทรัพย์สินส่วนตัวที่สำคัญที่สุดคือ สัตว์เลี้ยง และที่ดินเพาะปลูก เพราะว่าเป็นแหล่งทรัพยากรการผลิต (productive resource) เครื่องมือการผลิตเป็นเพียงวิธีการผลิต (productive means) ไม่มีความสำคัญเลยเพราะว่าทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการได้ รับความชำนาญที่จะเรียนรู้การใช้เครื่องมือ คำว่าทรัพย์สินส่วนตัวหมายถึง แหล่งทรัพยากรหรือสินค้าที่มี ศักยภาพการผลิต (productive potential) เท่านั้น

ในประวัติศาสตร์มนุษยการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและการพัฒนาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ เป็นไปได้ที่จะทำให้มีทรัพย์สินส่วนตัวเกิดขึ้น การพัฒนาความชำนาญที่จำเป็นต่อการเลี้ยงสัตว์ หรือการลงทุนพัฒนาที่ดินเพื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตในระยะยาวการทำให้ผลผลิตคงอยู่ถาวรต่อเนื่องผ่านการ ยกเป็นมรดกตกทอดให้ลูกหลานเป็นบ่อเกิดของการเป็นเจ้าของทรัพย์สินส่วนตัวของผู้ชาย การสร้างสถาบันครอบครัวเพื่อการรับรองสิทธิในทรัพย์สินส่วนตัวและความมั่นใจของผู้ชายในการ ตกทอดทรัพย์สินส่วนตัวไปยังลูกหลานของตนเองเป็นการถ่ายทอดอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ผ่านการสืบ ทอดเผ่าพันธุ์ทางสายพ่อ (patrilineal)

คำว่า ทรัพย์สินส่วนตัวในยุคนี้นี้มีความหมายกว้างกว่าความหมายของยุคทุนนิยม ที่ไม่มีขีด จำกัดใดๆ ในการที่เจ้าของจะใช้ทรัพย์สินส่วนตัวในทุกวิถีทาง เพื่อตอบสนองความต้องการของเจ้าของ เพียงคนเดียว ยุคก่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมปัจเจกหรือครอบครัวเป็นเจ้าของทรัพย์สินสามารถจับจ่าย จัดการเพื่อดอกผลเพิ่มเติมจากทรัพย์สินนี้ได้ เช่น ขาย/แลกเปลี่ยน (barter) หรือ การแลกเปลี่ยนบริการ จากคนอื่นกับผลผลิตการเกษตรของตนเอง โดยมากแล้วทรัพย์สินส่วนตัวเหล่านี้ ผู้ชายเป็นเจ้าของ เมื่อพิจารณาอย่างถ่องแท้แล้ว สัตว์เลี้ยงเปรียบได้กับแบบแผนเดิมของการเป็นเจ้าของ กล่าวคือสัตว์ เลี้ยงย่อมเป็นทรัพย์สินส่วนตัวเช่นเดียวกับเครื่องมือ นอกจากนี้แล้ว สัตว์เลี้ยงยังมีคุณลักษณะพิเศษที่ เครื่องมือไม่มี คือ นอกเหนือจากสัตว์เลี้ยงบรรลุความต้องการจำเป็นเพื่อการยังชีพในชีวิตประจำวันของ คนได้คือเป็นอาหารได้ สัตว์เลี้ยงยังผลิตซ้ำตัวเองได้ ให้ลูกหลานเป็นอาหารหรือใช้งานต่อไปได้

พื้นฐานความเสมอภาคของมนุษย์ทุกคนในความหมายของยุคนี้อยู่ตรงกติกากการเป็นเจ้าของ ร่วมกันในทรัพย์สินการผลิตคือ สัตว์เลี้ยงกับที่ดิน เมื่อการขยายตัวของทรัพย์สินส่วนตัว แรกแยกย่อย ออกเป็นเศรษฐกิจการเมืองระดับคอมมูนของชนเผ่า ทรัพย์สินนั้นถูกปกครองเป็นการส่วนตัวโดย ผู้ชาย ครอบครัวกลายมาเป็นหน่วยทางเศรษฐกิจที่สำคัญ โครงสร้างครอบครัวไม่มีความเสมอภาค อีกต่อไปแล้ว โครงสร้างครอบครัวประกอบด้วยผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินคือ ผู้ชาย ผู้พึ่งพิงที่ไม่มีทรัพย์สิน เป็นของตนเองคือ ภรรยา ลูก คนแก่ คนที่ช่วยเหลือ ตัวเองไม่ได้

ภรรยา : การกลายมาเป็นทรัพย์สินส่วนตัว

การเกิดขึ้นของทรัพย์สินส่วนตัวไม่เพียงเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างหญิง-ชายภายใน ครอบครัวยังเปลี่ยนแปลงระเบียบความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจและการเมืองที่ประดิษฐ์สร้างทรัพย์สิน ส่วนตัวขึ้นมาตั้งแต่การสร้างนิยามความร่ำรวยใหม่ว่า หมายถึงการมีส่วนเกินจากสินค้าไว้แลกเปลี่ยนได้ ระหว่างหน่วยการผลิตกลายมาเป็นเป้าหมายสำคัญในการผลิตอีกทั้งยังมีการขยายและพัฒนาแบบแผน การผลิตเพื่อการแลกเปลี่ยน ด้วยการสร้างสถาบันทางสังคมขึ้นมารองรับพัฒนาการแลกเปลี่ยนส่วนเกิน การผลิตนี้ให้มีความยุติธรรมตามนิยามในช่วงเวลานี้ ตลาด ธนาคาร โดยเฉพาะเงินตราเป็นเป้าหมายใน

ผลประโยชน์ส่วนตนท้ายสุด นอกจากนี้ยังเบียดขับให้การผลิตของครอบครัวเป็นไปเพื่อการใช้สำหรับครัวเรือนเท่านั้น และที่สำคัญไปกว่านั้นคือ การให้ผู้หญิงเป็นผู้รักษาสภาพการเป็นผู้ผลิตเพื่อการใช้สำหรับครอบครัวเพียงผู้เดียว

การผลิตเพื่อการใช้ของครัวเรือนเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหน้าที่ครัวเรือนโดยสิ้นเชิง การผลิตนอกครัวเรือนเกือบจะทั้งหมดกลายมาเป็นหน้าที่ของสังคม การเกิดขึ้นของโรงงานอุตสาหกรรม การกลายมาเป็นแรงงานรับจ้างในโรงงานของชาวนา จากการสูญเสียที่ดินทำกินให้กับบรรดาขุนนางในยุคฟีวดีล ครอบครัวมีหน้าที่เพียงผลิตข้าวแรงงานให้สังคม ความสำคัญของตำแหน่งที่และงานของผู้หญิงในครัวเรือนเป็นแรงงานที่จำเป็นของครัวเรือนเท่านั้น และเป็นช่องทางสังคม เมื่อเปรียบเทียบส่วนเกินที่แลกเปลี่ยนได้จากการผลิตโดยผู้ชาย ผู้หญิงกลายมาเป็นผู้พึ่งพิงทางเศรษฐกิจสามี คนที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินส่วนตัวเป็นหัวหน้าครัวเรือนโดยปริยาย การทำงานของภรรยาเพื่อเพิ่มและคงสภาพทรัพย์สินของหัวหน้าครัวเรือนไว้ สำหรับหัวหน้าครัวเรือนแล้วจะผูกพันตัวเองเข้ากับการผลิตเพื่อการแข่งขันและเพื่อการแลกเปลี่ยนกับหัวหน้าครอบครัวอื่นของสังคม

การทำให้ครอบครัวเป็นเพียงการสืบทอดทรัพย์สินส่วนตัวผ่านนิยามใหม่จากคำว่า สมาชิกใหม่ของสังคม เด็กๆกลายมาเป็นผู้รับมรดกส่วนตัว หมายความว่า การผลิตข้าวแรงงานของผู้หญิงเหมือนกับการทำงานเพื่อการสะสมความมั่งคั่งส่วนตัวของปัจเจกเท่านั้น ผู้หญิงและทรัพย์สินส่วนตัวกลายเป็นเรื่องเดียวกัน และต่างเป็นนิยามของกันและกัน ภายใต้การอ้างสิทธิการเป็นเจ้าของผ่านการขายแรงงานของสามี เป็นการทำงานของเสรีภาพ และความเสมอภาคของปัจเจกในการแสวงหาการเป็นเจ้าของทรัพย์สินส่วนตัวส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงคือการทำให้ผู้หญิงเป็นภรรยา ผ่านการเป็นสมบัติส่วนตัวของสามีที่ผู้ชายทุกคนมีเสรีภาพในการสรรหาสิทธิในทรัพย์สินส่วนตัว(right of private property) มูลค่า (value) ของภรรยา กำหนดจากปริมาณแรงงานที่สามีจ่ายให้เพียงพอเท่าที่การบริการของภรรยาตอบสนองคืนมา ดังนั้นสามีอ้างความชอบธรรมให้กับการเก็บรายได้บางส่วนไว้เป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวของสามี แม้ความต้องการจำเป็นของสมาชิกในครัวเรือนยังไม่บรรลุ ภาระจึงตกอยู่ในความรับผิดชอบของภรรยาที่บทบาทการเป็นภรรยาอาจยุติได้ แต่บทบาทการเป็นแม่ผูกมัดหญิงกับภาระทางเศรษฐกิจของสมาชิกในครัวเรือน ภาระการเป็นแม่ (motherhood) กลายเป็นมาตรฐานเชิงซ้อน (double standard) ตรึงผู้หญิงกับงานบ้าน และการเผชิญกับปัญหาการช่วยเหลือของสามีมีขีดจำกัด และการมีรายได้ในงานอาชีพนอกครัวเรือนของผู้หญิงต่ำกว่างานอาชีพของผู้ชาย (นภาพรณ์ หะวานนท์ และเคร์ ริดเดอร์. 2540 :13-17; Bruce. 1995 : 23-27; Havanon and Archanvanitkul. 1997 : 21 ;citing Mencher.1988 :119. *a home divided*)

นอกเหนือจากการสะสมความมั่งคั่งจากการผลิตแล้ว การผลิตสินค้ายังใช้เป็นตัวควบคุมเหนือการบริการที่จะได้รับตอบแทนจากคนอื่น เช่น ความซื่อสัตย์ จงรักภักดีแทนที่การไม่สามารถเรียกคืนเป็นสินค้าได้เหมือนกัน เช่น บริการที่ได้รับจากภรรยา ลูก แต่การผลิตเพื่อการใช้เป็นเพียงการผลิตเพื่อบรรลุ

ความต้องการจำเป็นต่อการบริโภคของแต่ละปัจเจกเท่านั้น ดังนั้นการผลิตเพื่อการแลกเปลี่ยนยังมีเป้าหมายที่สำคัญอื่นอีกคือเพื่อที่จะดำรงการตกย้ำความซื่อสัตย์ จงรักภักดีไว้ (Sack. 1974 : 212)

การใช้เป้าหมายการผลิตที่ต่างกันระหว่างเพศ มาอธิบายการกำหนดตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมของผู้หญิง สถานภาพทางสังคมของผู้หญิงเมื่อเทียบกับผู้ชายต่างกันไปด้วย ในสังคมอาฟริกา มีเป้าหมายการผลิตเพื่อการใช้ ดังนั้นสถานภาพทางสังคมของสองเพศมีความเท่าเทียมกันสูงกว่าการผลิตเพื่อการแลกเปลี่ยน ในขณะที่ผู้หญิงเป็นผู้ผลิตเพื่อการใช้สำหรับครัวเรือน ผู้หญิงภายใต้เงื่อนไขนี้มีสถานภาพทางสังคมต่ำกว่าผู้ชายโดยเปรียบเทียบ ดูได้จากการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิงในฐานะเป็นผู้ใหญ่เชิงสังคม (social adulthood) (Sack. 1974 : 214) ผู้หญิงจะเป็นผู้ใหญ่ที่ถูกเป็นเจ้าของโดยผู้ชาย แม้ว่าผู้หญิงจะผลิตอาหารจำนวนมากก็ตาม แต่ไม่ใช่อาหารของหมู่บ้านต่อไปแล้ว เป็นอาหารของหน่วยการผลิตหนึ่ง ซึ่งกลายมาเป็นหน่วยการผลิตเพื่อการแลกเปลี่ยนระดับครัวเรือนเท่านั้น สถานภาพทางสังคมของผู้หญิงแปรเปลี่ยนไป ภายใต้ความสัมพันธ์ระหว่างสามี-ภรรยา การเป็นเจ้าของทรัพย์สินครัวเรือน ให้นัยยะว่าเป็นผู้ปกครองครัวเรือนด้วย สะท้อนความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างสามี-ภรรยา กล่าวคือผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้มีอำนาจในครัวเรือน

การเป็นผู้ใหญ่ทางสังคมได้มาจากการเป็นแรงงานของสังคม/สาธารณะ ในแง่มุมเชิงกฎหมายแล้ว ผู้หญิงที่เป็นแรงงานสาธารณะสามารถทำผิดกฎหมายได้ในความรู้สึกของสังคมสำหรับผู้หญิงที่เป็นแรงงานของครัวเรือนแล้วสังคมต้องการให้สามีปกป้อง ดูแลแทน รับผิดขอต่อการกระทำของเธอ พาเธอไปศาล เป็นต้น

ภายใต้บริบทสังคมที่ใช้การเป็นแรงงานเพื่อครัวเรือน/เพื่อสาธารณะเป็นการจัดระเบียบการแบ่งแยกพื้นที่ครอบครัว/พื้นที่สาธารณะออกจากกันชัดเจนระหว่างหญิง/ชาย ตามลำดับแล้วแม้ว่าผู้หญิงจะมีอำนาจในครัวเรือน (domestic power) สามารถจัดการกิจกรรมภายในครัวเรือนได้อย่างเป็นอิสระภายใต้ขอบเขตการทำงานของครัวเรือนนั้น เธอสามารถจัดเรียงลำดับความสำคัญการทำงานบ้านแต่ละชิ้นงานของแต่ละวันด้วยการกำหนดของตัวเองเองภายหลังจากที่คนอื่นๆ สามี ลูก แรงงานใหม่ของสังคม ออกเป็นอยู่ตามทุ่งนา โรงงานภายใต้ผลสำเร็จในงานบ้านของเธอ การได้รับอาหารที่เพียงพอต่อความต้องการของร่างกายที่จะออกไปใช้แรงงาน การมีเสื้อผ้าสวมใส่ การได้พักผ่อนภายในบ้านที่สะอาด การได้รับการดูแลเอาใจใส่ยามเจ็บป่วย แม้ผู้หญิงจะมีอำนาจการจัดการแต่ละชิ้นงานภายในครอบครัวหรืออีกนัยยะมีความเป็นอิสระภายในครัวเรือนเมื่อเทียบกับสามีแล้ว แต่ก็ยังไม่สามารถนำมาซึ่งอำนาจ/ตำแหน่งแห่งที่ทางสังคม (socially powerposition) ในพื้นที่สาธารณะได้ (Sack. 1974 : 219)

ทรัพย์สินส่วนตัว: การกลายมาเป็นเรื่องส่วนตัวภายใต้การอ้างสิทธิการครอบครอง

การแยกการผลิตออกจากครัวเรือนไปให้โรงงานและร้านค้าในช่วงการปฏิวัติอุตสาหกรรมของยุโรปตะวันตก เปลี่ยนรูปการทำงานของผู้ชายไปเป็นแรงงานรับจ้าง (wage labor) ในโรงงานและร้านค้านอกครัวเรือน การกลายมาเป็นผู้ที่มีแต่แรงงานขาย ไร้ปัจจัยการผลิตโดยเฉพาะที่ดินทำกินของ ชาวนาในเมืองและโรงงานอีกส่วนหนึ่ง จากการเปลี่ยนแปลงในระบบศักดินา (ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. 2539:157) ต่อยอดต่อเนื่องมาตลอดถึงการเป็นแรงงานรับจ้างของผู้ชายจบจนครึ่งหลังของศตวรรษที่ 18 เป็นช่วงเวลาความก้าวหน้าของการพัฒนาอุตสาหกรรม/ทุนนิยมมากที่สุดยาวนานตลอด 3 ศตวรรษ ผู้ชายกลายมาเป็นผู้ขายแรงงานตนเองให้กับโรงงาน/นายทุนอุตสาหกรรม/การค้ามากกว่าผู้หญิง (Reskin and Pavadic. 1994:18–19; Dickens and Fontana. 1994 : 3) การขูดรีดเปลี่ยนรูปแบบจากการส่งส่วยในระบบศักดินามาเป็นการเสียภาษีและ การซื้อผลสำเร็จของการขายแรงงานของตนเองในรูปสินค้าจากตลาด (จามะรี พัทธกิจวงศ์ 2527 :23) สถาบันการบูรณาการของการแบ่งงานกันทำระหว่างการผลิตและการบริโภค

การรับค่าจ้างจากการขายแรงงานของผู้ชายในช่วงการปฏิวัติอุตสาหกรรมวางบนแนวคิดเรื่องค่าจ้างแรงงาน (idea of wage) ตั้งแต่ศตวรรษที่ 17 ในอังกฤษ การจ่ายของนายจ้างไม่ได้รับการพัฒนาชัดเจนที่จะทำให้กลายเป็นภาระของนายจ้างขึ้นมาในรูปแบบสถาบัน การจ่ายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำของนายจ้างใช้กล่าวอ้างการทำบุญคุณต่อการบรรลุถึงความต้องการจำเป็นเพื่อการยังชีพของแรงงาน ทั้งที่เจตนาที่ซ่อนเร้น แอบแฝง ปกปิดภายใต้การจ่ายขั้นต่ำของนายจ้างคือเพื่อป้องกันความสำเร็จการยังชีพของคนงาน อีกทั้งนายจ้างยังไม่คิดจะรับภาระการสนับสนุน ผู้พึ่งพิงที่ขายแรงงานไม่ได้ในความหมายของนายจ้างคือผู้หญิงและเด็กเล็กจึงเป็นความชอบธรรม ที่นายจ้างใช้อ้างเพื่อที่จะขับผู้หญิงและเด็กออกจากพื้นที่การขายแรงงานและแม้แต่การที่นายจ้างจะอ้างการจ่ายค่าจ้างแรงงานผู้หญิงและเด็กต่ำกว่าแรงงานผู้ชายในช่วงการปฏิวัติอุตสาหกรรมบนฐานคิดว่าผู้หญิงและเด็กไม่ใช่แรงงาน แต่เป็นแม่บ้าน ผู้ต้อง พึ่ง พิง แรงงาน ของ นายจ้าง อีก ท อ ด น ึ่ง (Sack. 1974 : 220) เป็นการลงทุนน้อยเพื่อกำไรสูงสุดภายใต้หลักพื้นฐานเศรษฐศาสตร์ของทุน (capital)

การทำให้เป็นเรื่องชอบธรรมในการเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของผู้ชายขยายขอบเขตมาถึงการเป็นเจ้าของแรงงานผู้ชายบริการทางอารมณ์และเพศ ความสวยงาม ความสุขสบายในกิจกรรมวิถีชีวิตประจำวัน ผู้ผลิตซ้ำแรงงานใหม่ในยุคทุนนิยมภายใต้การปะป้ายใหม่ของสังคมกับผู้หญิงว่าเป็นภรรยาผ่านสถาบันการแต่งงานและครอบครัว ความมั่นคงถาวรในแบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชายบนรากฐานความเชื่อในผลสำเร็จของพันธนาการภายใต้อุดมการณ์ความรักและเรื่องโรแมนติก ถูกใช้เป็นกฎเกณฑ์เพื่อสร้างอำนาจนำ (hegemony) การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง ในนามของการแต่งงาน โดยเฉพาะงานบ้านถูกเบียดขับผลักดันจากการกำหนดสร้างขึ้นของโครงสร้างทุนนิยม

ภายใต้เงื่อนไขการนิยามการเป็นแรงงานไร้มูลค่าทางเศรษฐกิจของแม่บ้านตอกย้ารากเหง้าฐานคิดว่า หน้าทำงานบ้านของผู้หญิงหลอม สร้างอัตลักษณ์ เพศหญิงตั้งแต่ สมัยอริสโตเติล ภายใต้ เงื่อนไข ต่างกัน คือการทำงานบ้านตามหน้าที่ที่ถูกบังคับจากข้อกำหนดทางชีววิทยา (Okin. 1944 : 74) กับข้อกำหนดทางโครงสร้างสังคมเศรษฐกิจแบบทุนนิยม เป็นการแสดงออกในอีกนัยยะหนึ่งว่า แม่บ้าน/ภรรยามีความเป็นอิสระ (autonomy) เพียงภายใต้การได้รับมอบหมายพื้นที่ส่วนตัวคืองานบ้านในครอบครัวแบ่งแยกชัดเจนจากพื้นที่สาธารณะคือโรงงาน ร้านค้า ที่ทำงานนอกครัวเรือนและแนวคิดการแบ่งงานกันทำนี้ยังแบ่งแยกแจกแจงงานในพื้นที่ส่วนตัวของผู้หญิงคือ ครัวเรือนนี้ออกเป็นงานที่ก่อเกิดรายได้ งานรับจ้าง/ได้รับเงินเดือนเป็นงานของผู้ชาย/สามี ส่วนงานบ้าน งานดูแลการกินอยู่ ดูแลเด็กเล็กจึงเป็นของ ผู้หญิง

การกล่าวอ้างข้อกำหนดทางชีววิทยาการเป็นผู้ให้กำหนด และเลี้ยงดูสมาชิกใหม่ของสังคม ถูกกำหนดสร้างขึ้นเป็นข้อบังคับทางสังคมวัฒนธรรม (Rosaldo. 1974 : 5) ให้ผู้หญิงจำเป็นต้องพึ่งพิงผู้ชายสำหรับอาหารและการปกป้องในฐานะผู้พึ่งพิงเป็นผลจากภาวะการตั้งครรภ์ และภาวะการเป็นแม่ (motherhood) (Renzetti and Curran. 1992 : 54) ภายใต้เงื่อนไขบริบทสังคมวัฒนธรรมหนึ่งแบบแผนการพึ่งพิงของผู้หญิงต่อผู้ชายแตกต่างกันไปตามการกำหนดสร้างเงื่อนไขขึ้นมาอ้างอิงพร้อมกับการให้ความชอบธรรมกับเงื่อนไขนั้น แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นแล้วการดักดวงประโยชน์ทางเพศของทุกสังคมวัฒนธรรมบน เงื่อนไข ข้อกำหนดทางชีววิทยาของผู้หญิงเป็นเงื่อนไขเดียวที่ทุกสังคมใช้กล่าวอ้าง ทุนนิยมอ้างการเป็นผู้ผลิตซ้ำแรงงานใหม่ การเป็นต้นแบบบทเพศ การคงสภาพการเป็นผู้ชายผู้หญิงของ สังคมผ่านสถาบันครอบครัว วาทกรรมการเป็นแม่ (motherhood) ถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้ร่วมกันตรึงผู้หญิงกับงานบ้านนอกเหนือจากการตรึงไว้ด้วยความจำเป็นทางเศรษฐกิจที่ไม่ได้มีความหมายเพียงพึ่งพิงเศรษฐกิจแต่ซ่อนนัยยะการกดขี่ เอาเปรียบ ดักดวงประโยชน์จากการเป็นแม่บ้านภรรยา

เพื่อการรักษาผลประโยชน์ของอุดมการณ์พ่อใหญ่ การพัฒนาเศรษฐกิจของสังคมทุนนิยม จึงถูกสวมรอยภายใต้การบริหารของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ ให้ต่อเนื่องในการครอบครองอำนาจการควบคุม บังคับใช้ประโยชน์จากผู้หญิงต่อเนื่องมาสร้างการจัดระเบียบการแบ่งพื้นที่ระหว่างผู้ดักดวงผลประโยชน์คือผู้ชาย ต่อผู้ถูกเอาประโยชน์คือผู้หญิง ผ่านการเก็บส่วนเกินการผลิต (surplus) ในรูปการสะสมความมั่งคั่ง (wealth) และการเรียกการตอบแทนคืนในรูปแบบต่างๆ การแต่งงาน การขายบริการทางเพศ การผลิตเพื่อใช้ของครัวเรือนเป็นเรื่องอันตรายสำหรับผู้หญิงในสังคม ทุนนิยมที่มีการผลักดันผู้หญิงเข้าไปในการพึ่งพิงต่อการผลิตการแลกเปลี่ยนได้ของผู้ชาย การพัฒนาการผลิตเพื่อการแลกเปลี่ยนสำหรับการดำรงการเป็นผู้ดักดวงประโยชน์ของผู้ชาย ต้องการเงื่อนไขการเข้าถึงแหล่งยังชีพให้ดำรงอยู่ในการครอบครองของผู้ชายคือพื้นที่สาธารณะไว้บีบบังคับ การขายแรงงานเพื่อการยังชีพของผู้หญิงอย่างนุ่มนวล ผ่านการแต่งงาน การตั้งครรภ์

เลี้ยงดูเด็กเล็ก ผูกมัดการพึ่งพิงของผู้หญิงเชิงเศรษฐกิจ (Renzetti and Curran, 1992 : 155) ภายใต้การทำงานของอุดมการณ์ทุนนิยมดังนี้

อุดมการณ์ทุนนิยม (Ideology of capitalism)

การเปลี่ยนแปลงจากการผลิตเพื่อการบริโภคมาเป็นการผลิตเพื่อการค้าสร้างนัยยะสำคัญของฐานรากทุนนิยมคือ มูลค่าการแลกเปลี่ยนในเชิงอำนาจของผู้ผลิตเพื่อการแลกเปลี่ยนอีกนัยยะเพื่อการค้าเหนือกว่าผู้ผลิตเพื่อการใช้ การเกิดขึ้นของโรงงานเหมืองแร่และอุตสาหกรรมทดแทนการผลิตของครัวเรือนแล้วเรียกว่าการพัฒนาเศรษฐกิจ แนวคิดการแบ่งงานกันทำของทุนนิยมลึกซึ้งทะลุทะลวงเข้าไปภายในไม่เพียงแต่แยกการผลิตจากการบริโภคและมีแนวโน้มจะแยกการบริโภคออกจากชุมชนในสังคมเกษตร ยังแยกคนออกจากทุน จากงานที่ทำคือจะทำงานเพียงบางส่วนของชิ้นงานทั้งหมดเท่านั้น บนฐานการอ้างความเชื่อประสิทธิภาพการผลิตสูงขึ้นนอกจากแยกคนออกจากกิจกรรมการผลิตแล้วยังแยกคนออกจากผลผลิตของกิจกรรมการผลิตของตนเอง ผลผลิตเป็นของทุนไม่ใช่ของคนงานผ่านการได้รับ ค่าจ้างแรงงานตอบแทนการขายเวลา-แรงงาน และคนงานยังต้องซื้อผลผลิตเพื่อสนองความต้องการจำเป็นในชีวิตประจำวัน

การอ้างความชอบธรรมของทุนที่จะขายผลผลิตแก่คนงานเพื่อประโยชน์ของทุนจึงเกิดขึ้นผ่านการจ่ายเป็นค่าจ้างแรงงานแก่คนงานของทุนเพียงพอเท่าที่จะอยู่รอดได้ ทั้งคนงานและทุนต่างเชื่อว่าการจ่ายค่าจ้างแรงงานบอกความหมายว่ากิจกรรมการผลิต (productive activity) เป็นของระบบทุนนิยม การขาดรายละเอียดความรู้ในกระบวนการผลิตทั้งหมดของคนงานไม่เพียงแต่จะทำให้คนงานควบคุมผลผลิตไม่ได้แล้วยังลดบทบาทของคนงานเองด้านความรู้ที่คนงานเองมีบทบาทที่สำคัญในกระบวนการผลิตทั้งหมดมีเพียงแต่ความชำนาญพิเศษเฉพาะแต่ละขั้นตอนในกระบวนการผลิตเป็นการลดศักยภาพของมนุษย์ทางหนึ่งของทุนนิยม ซึ่งยังแยกคนงานแต่ละคนออกจากกันด้วยคือ แยกแต่ละคนออกจากกันตามการแบ่งงานกันทำของสายพานในโรงงานนั้นคือกระบวนการแรงงาน (labor process) ถูกแบ่งแยกย่อยออกไปเพื่อป้องกันการผสมผสานเชิงอุดมการณ์ของหน้าที่ของแต่ละงาน เช่น การแยกออกจากกันอย่างสิ้นเชิงของการผลิตและการบริโภค การแยกหน้าที่กันชัดเจนระหว่างสามี ภรรยา คนงานแต่ละคนมีส่วนร่วมในกิจการการผลิตเพียงเล็กน้อยเท่านั้นก่อนจะออกมาเป็นผลผลิต ท้ายสุดแล้วคนงานทุกคนสูญเสียการควบคุมการผลิตจากกิจกรรมการผลิตของตนเอง

แบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างคนงานเป็นเพียงคนแปลกหน้าต่อกัน แข่งขัน บางครั้งขัดแย้งเพื่อการสร้างผลผลิตสูงสุดนั่นหมายถึงค่าจ้างแรงงาน และรางวัลพิเศษ ต่างเป็นคนงานแปลกแยกต่อกันและกัน (alienated labor) (Ritzer, 1996 : 57, 66) และรวมเลยถึงแยกผู้หญิงแต่ละคนออกจากกันจากครอบครัวเดิมเข้าไปอยู่ในนามของการสร้างครอบครัวใหม่เพื่อการผลิตซ้ำแรงงานใหม่ อัตลักษณ์เดิมให้กับทุนนิยม เป็นหนึ่งในการแยกกิจกรรม (activity) เพื่อลดศักยภาพมนุษย์ลงเป็นส่วนๆ และเป็น

การเกิดขึ้นพร้อมๆ กับอีกสองกิจกรรมคือ กิจกรรมการผลิตหนึ่งและการผลิตเพื่อสนองความต้องการจำเป็นในการดำรงชีวิต เป็นการผลิตความต้องการใหม่ๆ เช่น เครื่องมือการผลิต ความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมทุนนิยมถึงที่สุดแล้วเป็นความสัมพันธ์ทางการผลิตเพื่อการผลิตปัจจัยในการดำรงชีวิตอยู่ผ่านการทำงานและการผลิตซ้ำอัตลักษณ์เดิมนั้น (จิรติ ดิงศภัทย์. 2524 : 23-25) การแบ่งแยกทั้งงานและกิจกรรมของมนุษย์ออกเป็นส่วนๆ ชัดเจนภายใต้แนวคิดการแบ่งงานกันทำมี ฐานคติอุดมการณ์ความแปลกแยก (alienational ideology) เป็นรากเหง้าเพื่อการลดทอนศักยภาพมนุษย์ลงเป็นเพียงส่วนผนวกของเครื่องจักรในโรงงานเช่นเดียว กับการลดผู้หญิงลงเป็นส่วนประกอบ เป็นอื่นจากผู้ชาย

แนวคิดการแบ่งงานกันทำของทุนนิยมเป็นการป้องกันไม่ให้คนตระหนักรู้และแสดงออกซึ่งศักยภาพของตนผ่านการบังคับเชิงโครงสร้างการทำงานให้แต่ละคนมีความชำนาญพิเศษเพิ่มขึ้นทุกขณะเวลาทำงาน ซึ่งจริงๆ แล้วเจตนารมณ์ของการแบ่งงานกันทำเป็นการแยกปัจเจกออกจากสังคมเป็นประติสฐกรรมของทุนนิยมเพื่อให้ความสนใจของแต่ละปัจเจกมุ่งเฉพาะที่ผลประโยชน์ส่วนตนทั้งหมดโดย ละเลยหรือแม้แต่อาจจะต้องต่อต้านผลประโยชน์ของสังคม ภายใต้การตอบสนองคืนของสังคมในรูปของสวัสดิการเพื่อหลักประกันให้ปัจเจกพ้นความสนใจที่ประโยชน์ส่วนตน

การแปลกแยกตัวเองออกจากกันของแต่ละปัจเจกแม้แต่ความชำนาญของมือและสมองก็ถูกแปลกแยกออกจากกันด้วยขั้นตอนของการแตกแยกออกเป็นส่วนๆ ของกระบวนการทำงาน (Ritzer. 1996 : 56) งานของผู้ชาย และงานของผู้หญิงแบ่งแยกกันทำคมชัดกว่ายุคใดๆ ในอดีตผ่านการกำหนดเชิง โครงสร้างสังคมโดยเฉพาะสถาบันครอบครัว รูปแบบของการจัดระเบียบความสัมพันธ์ทางสังคมของ หญิง-ชาย (gender relation) ที่เข้ามามีความสัมพันธ์ ต่อกันในบทบาทสามีภรรยาแบบถาวร มีจุดประสงค์ชัดเจนแน่นอนร่วมกันเรื่อง การผลิตและขัดเกลาทางสังคมให้กับสมาชิกใหม่ ความมั่นคงในการเป็นคู่ สัมพันธ์ทางเพศต่อกันเท่านั้น (นาภรณ์ หะวานนท์. 2540 : 20-25)

เพื่อเป้าหมายการสร้างภาวะทันสมัยทางเศรษฐกิจ (economic modernization) ของทุนนิยมผ่านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (economic growth) ถูกใช้เป็นกฎเกณฑ์การสร้างการจำแนก แจกแจงเชิงโครงสร้าง (structural differentiation) ภายใต้แนวคิดการแบ่งงานกันทำระดับสังคม แยกย่อยงานออกไปอยู่ในหน่วยสังคมในรูปสถาบันสังคม การแยกการผลิตออกไปจากครัวเรือนในหน่วยสังคมขึ้นผลิตแทนโรงงานอุตสาหกรรม ถูกสร้างเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมบนฐานคติว่า การบริโภคของประชาชนเร่งการผลิตผ่านการแลกเปลี่ยน การซื้อขายสินค้า รวมถึงการซื้อขายแรงงานภายใต้ตัวกลางการแลกเปลี่ยนคือ เงินตราและการกลายมาเป็นเป้าหมายสุดท้ายของ ผู้ชายแรงงานในการแลกเปลี่ยนบริการและสินค้าจากการผลิตของหน่วยสังคมอื่นๆ เพื่อความอยู่รอดทางเศรษฐกิจของผู้ชาย แรงงานการสะสมส่วนเกินการผลิตในรูปเงินตรากลายเป็นสิ่งจำเป็นในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการในสังคมในสังคมทุนนิยมและยังกลายมาเป็นอำนาจผ่านการสะสมความมั่งคั่งของเงินตรา ในสังคมทุนนิยมเงินตราซื้อได้ทุกอย่าง เป็นจุดเด่นของทุนนิยม (Ritzer. 1996 : 59)

ภายใต้การจำแนกแจกแจงเชิงโครงสร้างของทุนนิยมครอบครัวยุคสร้างให้เป็นความจริง สำหรับผู้หญิงว่า แรงงานของร่างกายของเธอและงานของผู้หญิงสร้างตรรกะของความสัมพันธ์ของผู้หญิงกับผู้ชาย ว่าแรงงานของเธอไม่ถูกทำให้เป็นแนวคิดในฐานะความสามารถของการผลิตเพื่อการแลกเปลี่ยน และการทำให้ผู้หญิงอยู่ในฐานะผู้บริโภคของการผลิตของพื้นที่สาธารณะ การสูญเสียหน้าที่การผลิตเชิงสาธารณะของผู้หญิงอย่างสิ้นเชิง กับการขายแรงงานของผู้ชายคือราคาที่ผู้ชายจ่ายเพื่อการแลกเปลี่ยนกับการเป็นเจ้าของทรัพย์สินภายใต้สัญญาการซื้อขายแรงงาน ทรัพย์สินสมบัติ แรงงานและสัญญาถูกผสมผสานเพื่อประโยชน์สำหรับผู้ชายทุกคน การรับประกันความมั่นคงของผลของการเป็นแรงงานและการทำให้ทรัพย์สินสมบัติอยู่คงที่ด้วยการสร้างกฎหมายหรือสัญญาเพื่อสร้างความชอบธรรมในการกีดกันผู้หญิงออกจากพื้นที่สาธารณะ(Moira.1991 : 126-127)

การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการผ่านเงินตรา หมายรวมถึง การแลกเปลี่ยนผู้หญิงมาเป็นภรรยาผ่านการแต่งงานภายใต้การสร้างภาพสวयงานของสินสอดของหมั้นให้ผู้หญิงเข้าไปในครอบครัวใหม่ ชื่อนภาพการควบคุม บังคับผู้หญิงทางร่างกาย ผ่านการควบคุมเรื่องเพศของเธอนอกเหนือการผลิตันให้รับผิดชอบงานบ้านแล้ว การเป็นแม่บ้านแม่เรือนยังหมายถึง การเป็นผู้ขายบริการทางเพศอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ภายใต้การกำกับของอุดมการณ์เรื่องเพศ(ideology of sexuality) ออก มาเป็นกฎ เกณฑ์ กำกับการเล่นตามบทเพศของผู้หญิงโดยเฉพาะ

อุดมการณ์เรื่องเพศ : การผลิตซ้ำอัตลักษณ์ผู้หญิงของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่

การเข้าใจเรื่องเพศวางบนทัศนะพื้นฐานการมองโลกผ่านการมองเรื่องเพศว่า ความรู้เรื่องเพศต้องการการจัดแยกหมวดหมู่และการจำแนกประเภทเพื่อการยอมรับว่าเป็นความจริงกล่าวคือต้องเปลี่ยนผ่านจากมุมมองเรื่องเพศในอดีตมาเป็นเรื่องที่ต้องเข้าใจในเชิงศาสตร์ ว่ารักต่างเพศ (heterosexual) เท่านั้นที่ปกติบ่งบอกนัยยะถึง ความความแข็งแรง มีสุขภาพดีเป็นแรงงานที่มีประสิทธิภาพของผู้ชายเพื่อการผลิตแรงงานใหม่ให้ทุนนิยม ภายใต้การใช้เทคนิคการปกครองและเทคนิคการสร้างตัวตนผลิตประเภทของอัตลักษณ์เพศและการปฏิบัติทางเพศออกเป็นเพศชาย เพศหญิง เพศปกติ เพศเบี่ยงเบนจากปกติ รักร่วมเพศ รักเพศเดียวกัน เทคนิคการสร้างตัวตน และเทคนิคการปกครองเรื่องเพศวางบนฐานคติการจัดแบ่งร่างกายเชิงชีววิทยาออกเป็นชาย หญิง เด็ก คนชราเป็นการทำเครื่องหมายบนร่างกายผ่านการใช้ความรู้วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ถูกสร้างขึ้นมารองรับความปกติเรื่องเพศ เป็นเรื่องการสร้างความรู้เพื่อการจัดชนิดของปัจเจกและกำหนดการกระทำเรื่องเพศของปัจเจกเป็นฐานคติต่อการกำหนดการขัดเกลารสนิยมของชีวิตและความคาดหวังในชีวิตของปัจเจกในความสัมพันธ์กับตนเองและผู้อื่นเพื่อให้กลายเป็นความจริงทางสังคมผ่านอัตลักษณ์เพศ (Danaher, Schirato and Webb.2000: 133,139)

107002 8.3

การวิพากษ์เรื่องเพศประกอบด้วยอัตลักษณ์เพศ(sexual identity) ภาควิถีปฏิบัติทางสังคมเรื่องเพศ(sexual social practice)ความปรารถนาทางเพศ(sexual desire) (McDowell.1999:34 – 35) ถูกกำหนดสร้างจากความเชื่อ (belief)และอุดมการณ์เรื่องเพศ (ideology of sexuality) เพื่อควบคุมกิจกรรมทางเพศของผู้หญิงโดยตรงเป็นเรื่องมีความหมาย ความสำคัญต่อสังคม เพื่อการกำหนดสร้างประเภทของอัตลักษณ์เพศกิจกรรมเพศสัมพันธ์บนการปะปายว่าปกติ เบี่ยงเบนทางเพศให้กลายมาเป็นความจริงทางสังคมด้วยการสร้างกฎ กติกาภายในสถาบันการแต่งงานและครอบครัว ขึ้นรองรับการสร้างความรู้เรื่องเพศนี้ขึ้นของสังคมเพื่อการควบคุมปกครองครอบงำไว้ตอบสนองความต้องการทางเพศของผู้ชายเป็นการจัดระเบียบทางสังคมเรื่องเพศของอุดมการณ์เรื่องเพศภายใต้การสร้างของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่

ความสัมพันธ์เรื่องเพศระหว่างชายหญิง (heterosexuality) เป็นผลจากการนิยามเชิงประวัติศาสตร์และสังคมของการสอดประสานความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างชายหญิง เพื่อการคงไว้ซึ่งอำนาจการควบคุมเรื่องเพศของผู้หญิงจากผู้ชาย การให้ผู้ชายควบคุมเรื่องเพศของผู้หญิงเป็นเรื่องถูกต้องในทุกสถาบันทางสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ จนกลายเป็นวาทกรรมหลัก การช่วงชิงอำนาจของผู้ชายเพื่อการมีอำนาจที่จะควบคุมเรื่องเพศของผู้หญิงได้โดยถูกต้องภายใต้การอ้างความชอบธรรมเชิงอำนาจในรูปแบบของสถาบัน กฎหมายการแต่งงานครอบครัว และค่านิยมทางสังคม

จุดเริ่มต้นวาทกรรมหลักเรื่องเพศ

การกลายมาเป็นวาทกรรมหลักของสังคมเรื่องเพศเชิงศาสตร์ระหว่างชาย-หญิงมีรากเหง้าในสมัยวิกตอเรีย ศตวรรษที่ 18 มาถึงศตวรรษที่ 20 โดยไม่ตั้งคำถามเชิงนัยยะกับความสัมพันธ์เรื่องเพศระหว่างชาย หญิงซ้ำยังทำให้กลายเป็นเรื่องปกติธรรมดา (normalized) กลายเป็นเรื่องธรรมชาติ (naturalised) ภายใต้การรับรองของความรู้ทางการแพทย์ เป็นการบริหารอำนาจผ่านความรู้อย่างชอบธรรม ให้กลาย เป็นความจริง ด้วยการจัดระเบียบความสัมพันธ์และระเบียบความแตกต่างเรื่องเพศ ไว้เป็นบรรทัดฐานให้ต่างฝ่ายถือปฏิบัติขณะเข้ามีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน เทคนิคการปกครองเรื่องเพศคือการสร้างกฎ กติกาผ่านบทเพศ (sexual script) บอกนัยยะการแสดงพฤติกรรมทางเพศตามบทเพศแอบแฝง ปิดบัง แบบแผนความสัมพันธ์เชิงอำนาจภายในความสัมพันธ์ระหว่างหญิง - ชาย (Danaher,Schirato and Webb.2000 : 25)

เรื่องเพศเป็นแบบแผนของอำนาจผู้ชายในการควบคุมเรื่องเพศของผู้หญิง อย่างชอบธรรมภายใน สถาบันการแต่งงานและครอบครัวเชิงปัจเจก ต้องการเรียกร้องบริการทางเพศจากภรรยาเพื่อความพึงพอใจทางเพศของสามีตอบสนองความปรารถนาทางเพศของสามีโดยตรงสะท้อนอุดมการณ์เรื่องเพศของผู้ชายในการครอบครองความเป็นผู้ริเริ่มจะมีความปรารถนาทางเพศได้อ่านการอ้างอิงความเป็นปกติธรรมชาติของผู้ชายต้องการปลดปล่อยแรงขับทางเพศ (sex drive) อยู่ตลอด 24 ชั่วโมง สะท้อนจาก

การคงมีอยู่ได้ของผู้หญิงขายบริการทางเพศ ผู้ชายสามารถมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้หญิงคนใดก็ได้ โดยปราศจากความรู้สึกอารมณ์ (minimal affection involvement) ผู้หญิงผูกมัดเรื่องเพศเข้ากับความรักใช้อย่างยิ่งเมื่อเข้ามามีเพศสัมพันธ์แบบเคลิบเคลิ้มไปด้วยความรักต่อผู้ชาย เป็นเหตุผลของการมีเพศสัมพันธ์ของผู้หญิง การสามารถปรับบทเพศของผู้หญิง (female sexual script) นี้ได้โดยผู้ชาย นำมาสนองความปรารถนาทางเพศเพื่อความพึงพอใจ เป็นการดักตวงประโยชน์ทางเพศ (sexploit) ของผู้ชายได้จากการสร้างบทเพศทางสังคมให้ผู้หญิง (Olsen.1968 : 8291) การใช้ศิลปะของความรัก (art of love) ของผู้ชายเปลี่ยนการยินยอมของผู้หญิง ต่อการมีเพศสัมพันธ์ไปเป็นประสบการณ์ที่น่าสนใจสำหรับผู้หญิง(Jackson.1991 : 61)

ผู้ชายในฐานะธรรมชาติ ไม่จำเป็นต้องควบคุมแรงกระตุ้นทางธรรมชาติ แรงกระตุ้นทางธรรมชาติของผู้ชายเป็นเรื่องถูกต้องเสมอ ดังนั้นการอ้างความชอบธรรมให้กับการปลดปล่อยความต้องการทางเพศของผู้ชายจึงเป็นเรื่องถูกต้อง แต่เมื่ออยู่ในสังคม ความต้องการทางธรรมชาติถูกจำกัดขัด การแสดงออกอย่างไร้ขีดจำกัดเพื่อสนองความปรารถนาแล้ว การปรุงแต่งการพัฒนาความต้องการทางธรรมชาติถูกประดิษฐ์สร้างในรูปการแต่งงาน(Moira.1991 : 13)

ภายใต้อุดมการณ์เรื่องเพศผู้หญิงเชื่อมโยงเรื่องเพศกับการแต่งงานภายใต้การถูกเคี่ยวเข็ญให้ผู้หญิงเป็นผู้หญิงดีงาม รอคอยผู้ชายที่ถูกต้อง (right man) มาควบคุมเรื่องเพศผู้หญิง การแสดงออกถึงความปรารถนาทางเพศของผู้หญิงเป็นเรื่องน่าอับอายเสียต่อชื่อเสียงกุลสตรี การไม่เป็นผู้นำเรื่องเพศสัมพันธ์กับสามีก่อนเป็นผลจากบทเพศผู้หญิงนี้ การมีเพศสัมพันธ์ของผู้หญิงเป็นไปเพื่อความสมบูรณ์แบบของสถาบันครอบครัวคือผลิตซ้ำสมาชิกใหม่ให้สังคมภายใต้ข้อผูกมัดเรื่องบทเพศหญิงผ่านสัญญาการแต่งงาน ในรูปกฎหมาย ภรรยาไม่สามารถมีความปรารถนาทางเพศได้แม้กับสามี ต้องควบคุมไว้จึงมีชื่อเสียงในทางดีงามว่าเป็นกุลสตรี การปะป้ายกุลสตรีให้กับผู้หญิงถูกกำหนดสร้างโดย ความต้องการจะพูดถึงเรื่องเพศ ในทางอ้อมของสังคมสมัยวิกตอเรียนัยยะของคำว่ากุลสตรีต่อผู้หญิงหมายความว่า มารยาท การเป็นผู้หญิงดีงาม อ่อนน้อม ยอมรับความพึงพอใจของผู้ชายต่อการใช้ร่างกายของ ผู้หญิงแบบปกปิดภายใต้การแสดงออกถึงความมีเสน่ห์ทางเพศ ยั่วชวน เป็นกุลสตรีในครัวและเป็นหญิง ขายบริการทางเพศในห้องนอนได้พร้อมกันผ่านการอ้างความชอบธรรมของผู้ชายในฐานะผู้ควบคุมเรื่องเพศ ภายใต้การคุ้มครองของกฎหมายการแต่งงานกับเธอ

ความสัมพันธ์เรื่องเพศระหว่างสามี-ภรรยาเป็นอีกแนวความคิด ที่ใช้อธิบายการทำงานของอุดมการณ์เรื่องเพศ นอกเหนือจากการวิพากษ์ความสัมพันธ์ระหว่างหญิง-ชาย จากแนวคิดการแบ่งงานกันทำภายในครอบครัวภายใต้การสร้างขึ้นของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่/ทุนนิยม ผ่านสถาบันการแต่งงาน ครอบครัว กฎหมาย บรรทัดฐานเรื่องเพศในสังคมเป็นกฎเกณฑ์ กติกาเพื่อกำกับ ควบคุมเรื่องเพศของผู้หญิง การสร้างอุดมการณ์เรื่องเพศ (sexual ideology) ว่ามีเพียงแบบแผนเดียวเท่านั้นที่ถูกต้องตามกฎหมาย และบรรทัดฐานทางสังคมเพื่ออ้างความชอบธรรมให้กับการควบคุมเรื่องเพศของผู้หญิง

(female sexuality) โดยผู้ชายทั้งการใช้พื้นที่ร่างกายผู้หญิงเพื่อตอบสนองความพึงพอใจทางเพศ (sexual satisfaction) ของผู้ชายเท่านั้น

เรื่องเพศ นอกเหนือจากการเป็นเรื่องของการใช้พื้นที่ร่างกายผู้หญิงประกอบกิจกรรมทางเพศของผู้ชาย และความพึงพอใจในกิจกรรมทางเพศบนร่างกายผู้หญิง (McDowell, 1999:39) ของผู้ชายในอดีตยังเป็นเรื่องของการทำให้ตัวตนสมบูรณ์ เต็มเต็มชีวิตผู้หญิงให้สมบูรณ์แบบ ผ่านการแต่งงานมีครอบครัวตามการสร้างความหมายเชิงวัฒนธรรมของสถาบันการแต่งงาน (Ritzer:1996:451) ในยุคคริสเตียน มาถึงยุควิคตอเรีย ศตวรรษที่ 18 เรื่องเพศกลายมาเป็นประเด็นสาธารณะ เป็นแหล่งศักยภาพที่สามารถถูกข่มขู่ และนำไปใช้ในทางที่ผิดได้ ความจำเป็นต่อความต้องการถูกวิเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญถูกวางนโยบายบริหารจัดการจากอำนาจเชิงสถาบัน มากกว่าปัจเจกภายในครอบครัวมาอยู่ในที่มั่นคง ปลอดภัยภายในสถาบัน ถูกเรียนรู้ ศึกษาและขัดเกลาในทิศทาง ที่เป็นไปตามกฎ ความสนใจของสังคมบนฐานคติแบบแผนความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างหญิงชายเท่านั้นที่ถูกต้องเชิงศาสตร์ ความรู้เรื่องเพศระหว่างหญิง-ชาย จึงถูกผลิตเพื่อการรับรองอุดมการณ์เรื่องเพศ (Danaher, Schirato and Webb, 2000 : 25)

ผลสำเร็จของเทคนิคการปกครองและการสร้างตัวตนตามบทเพศออกมา เป็นอัตลักษณ์เพศคือการมีครอบครัวไว้หล่อหลอม อัตลักษณ์เพศในครอบครัวของผู้ชาย การเอาชนะเหนือ/ภรรยา การเข้าสู่สถาบันครอบครัวของผู้หญิง ภายใต้การสร้างวาทกรรมการเกี่ยวพาราสีระหว่างเพศชาย-หญิง เป็นภาพชวนฝันต่อไปถึงการสร้างครอบครัวร่วมกันสะท้อนอุดมการณ์เรื่องเพศของผู้ชาย ความกล้าหาญเชิงพยายามเอาชนะ เช่นเดียวกับการล่าสัตว์ การได้ผู้หญิงมาเป็นภรรยาเปรียบได้กับเกมจบแล้วมีเพียงแต่การแลกเปลี่ยน (Jackson, 1991:57) ภายในความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างสามี-ภรรยา การเลี้ยงดูตนเองกับลูกอ่อนของภรรยากับการตอบสนองความต้องการทางเพศของสามี การการตั้งครรภ์และการเลี้ยงดูเด็กเล็กผูกมัดผู้หญิงกับการพึ่งพิงสามีเชิงความปลอดภัยในชีวิต สร้างข้อจำกัดในการเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิง ภายใต้ความต้องการได้รับการตอบสนองทันทีของเด็กเล็กในกิจกรรมของชีวิต อาหาร การขับถ่าย (Renzetti and Curran, 1992 :152) ความสัมพันธ์เชิงอำนาจของสามีเหนือกว่าภรรยาดำรงคงอยู่ผ่านความแข็งแรงของผู้ชายและการบริการแรงขับทางเพศของผู้ชายจากภรรยา เป็นการตอกย้ำความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างสามี-ภรรยาแบบไม่เท่าเทียมกัน นอกเหนือจากเงื่อนไขทางเศรษฐกิจของภรรยาในการเป็นแม่บ้าน

นอกเหนือจากความหมายว่าการล่าสิ้นสุดลงแล้วตรงการมีครอบครัว ความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างหญิง-ชายยังใช้ความรักและเรื่องโรแมนติกเป็นกติกาก่อสร้างครอบครัวซ้อนภาพความต้องการมีคู่สัมพันธ์ทางเพศแน่นอน ป้องกันการกระจายกระจายของทรัพยากรสืบพันธุ์ส่วนตัวของสามีไปยังบุคคลอื่นที่สามีไม่มั่นใจต่อการเป็นสายเลือดโดยตรงของตนเองด้วยเหตุผลต่างกัน สามีอ้างความชอบธรรมในการได้รับ

การตอบสนองของความปรารถนาทางเพศผ่านกฎหมาย ภรรยาอมรับแรงกระตุ้นและความพึงพอใจทางเพศที่สามีมอบให้ กลายมาเป็นประสบการณ์ทางเพศที่น่าสนใจสำหรับภรรยา(Jackson.1991 : 58)

การกำหนดบทเพศชาย-หญิง เพื่อกำหนดทิศทางความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างสามี-ภรรยา แบบสามีมีอำนาจสูงกว่าในการเรียกร้องและบังคับทางอ้อมต่อการตอบสนองทางบวกจากภรรยา นำมาซึ่งมาตรฐานเชิงซ้อนเรื่องเพศ (sexual double standard) ความต้องการมีเพศสัมพันธ์นอกสมรสผ่านการอ้างความชอบธรรมให้กับการมีอำนาจเหนือกว่าภรรยาของสามีในรูปการแลกเปลี่ยนกับความปลอดภัยในชีวิตและการเลี้ยงดูเด็กเล็กของภรรยา กับแรงขับทางเพศที่ต้องการปลดปล่อยเพื่อสุขภาพโดยสังคมยอมรับมาตรฐานเชิงซ้อนเรื่องเพศนี้ของสามีได้ภายใต้โครงสร้างสังคมแบบพ่อเป็นใหญ่ ผู้ชายได้เปรียบเชิงโอกาสการมีเพศสัมพันธ์นอกสมรส(Olsen.1968:83-98) ชายชาวเปลิอิก หญิงชาวสาร์สะท้อนแนวคิดของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ผ่านการอ้างความอุดมสมบูรณ์ในแง่ความสามารถเจริญพันธุ์กับผู้หญิงได้ตลอดเวลาของผู้ชายการเปรียบผู้หญิงว่าเป็นผู้ชายที่เป็นหมัน (infertiled male) ในยุคอริสโตเติล (Okin.1994 : 82) บ่งบอกการสร้างนัยยะความเป็นผู้ชายสูงกว่าผู้หญิง

อุดมการณ์เรื่องเพศในปัจจุบันตอกย้ำอุดมการณ์วาทกรรมพ่อเป็นใหญ่อีกมิติหนึ่งของวิถีชีวิต กำหนดตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมและครอบครัวให้ภรรยาเป็นเพศที่สอง (second sex)เชิงสังคมหนึ่งในองค์พหุของกฎเกณฑ์การกำหนดชีวิตจำกับการเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิงภายใต้บทผู้หญิง (female script) และบทเพศหญิง (sexual female script) ให้ผู้หญิงเป็นรองแบบด้อยคุณค่าอำนาจกว่าผู้ชาย

เมื่อการอยู่ในครัวเรือนต้องบริการความสะดวกสบายในกิจกรรมของชีวิต ตลอดทั้งร่างกายผู้ชายแล้ว โอกาสการเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิงอยู่ ภายใต้การผูกพันกับงานบ้านและรวมถึงงานบริการทางเพศภายใต้การกำหนดสร้างของวาทกรรมพ่อเป็นใหญ่สร้างบทผู้หญิงไว้กฎ กติกา กำกับบทบาทหน้าที่ทางสังคมเศรษฐกิจของผู้หญิงผ่านมายาคติเรื่องงานบ้านและแม่ผู้เสียสละ ด้วยความตั้งใจของ วาทกรรมพ่อเป็นใหญ่ ให้ผู้หญิงต้องเป็นผู้รักษาภาพลักษณ์ครอบครัวแบบอย่างดีงาม ภายใต้การนิยามตัวอย่างครอบครัวดีงาม หมายถึงการใช้ช่วงระยะเวลายาวนาน และความสำเร็จของลูกเป็นตัวชี้วัด ป้องกันผู้หญิงก้าวออกจากอัตลักษณ์หญิง ด้วยการสร้างภาพการหย่าเป็นปัญหาของผู้หญิง แนวร่วมการป้องกันไม่ให้ผู้หญิงก้าวพ้นอัตลักษณ์หญิง ขั้วตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงคือการใช้ลัทธิหลักการแบ่งแยกพื้นที่ (doctrine of separate sphere) เป็นพื้นที่ส่วนตัว/ครอบครัว - พื้นที่สาธารณะ/ที่ทำงาน นอกครัว เรือนและยังแบ่งพื้นที่ครอบครัวเป็นพื้นที่งานบ้าน -พื้นที่งานก่อเกิดรายได้ พร้อมกับแฝงนัยยะแห่งอำนาจกับพื้นที่งานก่อเกิดรายได้ของสามี ผ่านการตัดสินเรื่องราวการดำเนินชีวิตที่มีความสำคัญและมีผลต่อเนื่องในระยะยาวในขณะทำงานบ้านและงานบริการทางเพศของผู้หญิงแฝงนัยยะเชิงตำแหน่งแห่งที่และอำนาจเป็นรองสามี ภายใต้แนวคิดการแบ่งงานกันทำ

การหลุดพ้นจากการเป็นผู้พึ่งพิงทางเศรษฐกิจจากสามีเข้าไปในพื้นที่สาธารณะเพื่อรายได้ใน

ที่ทำงาน สำนักงาน โรงงานบนความคาดหวังความเท่าเทียมเชิงโอกาสทางเศรษฐกิจ ต้องเผชิญกับการขีดกรอบการจัดแบ่งแยกงานทางเพศ (sex segregation) ตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงภายใต้การจัดสรรงานให้เหมาะสมกับแบบพิมพ์เพศ (sex stereotype) ผังรากเหง้าเป็นความเชื่อทางวัฒนธรรม (cultural belief) เรื่องเพศสภาพ (gender) กำกับผู้หญิงที่ทำงานภายใต้อุดมการณ์เรื่องเพศ มากำกับการจัดสร้างงานอาชีพของผู้หญิง ผ่านการสร้างบทบาทที่เหมาะสมคือบทบาทการเป็นกุลสตรี การทำงานนอกบ้านของผู้หญิงถูกทำให้เป็นความเชื่อแม้แต่กับตัวผู้หญิงเอง ว่าเป็นการทำงานชั่วคราวจนกว่าจะแต่งงานและมีลูก ผู้หญิงไม่จำเป็นต้องทำงานนอกบ้านเลยถ้าสามีสนับสนุนเชิงเศรษฐกิจเพียงพอต่อความต้องการจำเป็น การทำงานของผู้หญิงหลังจากแต่งงานและมีลูกเป็นงานที่ ทำเพื่อเป็นค่าเครื่องแต่งตัวของผู้หญิงเองมากกว่าหรือเป็นส่วนเสริมรายได้ของสามี งานในความรับผิดชอบแรกของผู้หญิง คืองานบ้าน

ดังนั้นการจัดสร้างลักษณะงานอาชีพของผู้หญิงในโลก การทำงานเป็นเรื่องความเหมาะสมกับคุณลักษณะ พรสวรรค์ และความเป็นธรรมชาติในตัวผู้หญิงผูกมัดคุณลักษณะทางธรรมชาติของผู้หญิงเข้ากับงานอาชีพ งานอาชีพของผู้หญิง มีลักษณะเป็นส่วนขยายงานบ้านในครัวเรือนออกไปผ่านการสร้างสถาบันการศึกษา ให้เป็นศาสตร์ มีวุฒิการศึกษาและใบประกอบโรคศิลป์ขึ้นรับใช้อุดมการณ์เรื่องเพศ เช่น งานพยาบาล ภายใต้มายาคติการเป็นนางฟ้า ช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยสร้างบุญกุศลลักษณะงานอาชีพของผู้หญิงเป็นการทำงานให้เสร็จสมบูรณ์ภายใต้แรงกดดันเรื่องเวลามากกว่าจะเป็นงานสร้างสรรค์ งานการศึกษา งานบริการเสมือนพิมพ์งานให้เสร็จทันเวลา

การสร้างแบบพิมพ์เพศ(sexual stereotype) เป็นวิธีทำงานของอุดมการณ์เรื่องเพศ สร้างงานและมอบหมายงานให้ตรงกับคุณลักษณะทางธรรมชาติเชิงสมมุติว่าผู้ชายเป็นหัวหน้า ผู้หญิงเป็นหัวใจ ภายใต้การบิดเบือนลักษณะทางธรรมชาตินำมาสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพศในที่ทำงาน ผู้ชายอยู่ในตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมที่ทำงานสูงกว่าผู้หญิงและถูกสมมุติว่าเหมาะสมกับการบริหารอำนาจเหนือผู้หญิงการฝึกฝนตัวตนที่มีเหตุผลของผู้ชายในพื้นที่นอกครัวเรือนมาตั้งแต่อดีตเรียนรู้การล่าสัตว์อดทนที่จะรอคอย เหยื่อ/ผู้หญิงมาอยู่ใต้การควบคุม การขัดเกลาในวัยเด็กผ่านการเล่นเกมส์แข่งขัน การเอาชนะการแข่งขัน ความต้องการเป็นผู้ชนะ ค่อย ๆ หลอมสร้างเป็นอัตลักษณ์ชายในที่สุด

ภายใต้การใช้ความแตกต่างทางธรรมชาติระหว่างเพศอย่างชอบธรรมคือการสร้างความชอบธรรมในการสร้างความไม่เท่าเทียมระหว่างเพศ (sex inequality) ผ่านการคัดสรรงานยิ่งใหญ่ว่าพร้อมรายได้ อำนาจ การสนับสนุนความก้าวหน้าให้ผู้ชายสูงกว่าผู้หญิง คู่ขนานกับการสร้างอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ เชื่อว่าผู้หญิง และเด็กต้องการการปกป้องดูแลจากผู้ชาย ความคิดว่าผู้ชายจะสนับสนุนผู้หญิงทางเศรษฐกิจตามบรรทัดฐานการเป็นหัวหน้าครอบครัวของสังคมช่วยสร้างความเป็นธรรมให้กับการกำหนดรายได้ของผู้หญิงต่ำกว่าของผู้ชาย ความคิดความเชื่อว่างานชิ้นแรกของผู้หญิงทุกคนคือ

งานบ้าน ดูแลเด็กเล็กช่วยในการจัดผู้หญิงออกจากงานหลายอย่างได้ ภายใต้กระบวนการการเปิดเผยว่าการทำงานของผู้หญิงนำมาซึ่งความบกพร่องของทารกได้ หรือตัวผู้หญิงเองมีส่วนทำให้ทารกพิการได้

ลัทธิการแบ่งแยกพื้นที่เป็นการสร้างความเชื่อเชิงวัฒนธรรมในการกำหนดตำแหน่งที่ที่เป็นรองของผู้หญิงในตลาดแรงงานผ่านการสร้างเงื่อนไขการแบ่งเป็นกลุ่มทางเพศเพื่อรักษาตำแหน่งแห่งที่ที่ได้ประโยชน์ของผู้ชายเอาไว้ การปฏิเสธโอกาสต่อความต้องการพัฒนาทักษะ(skill) เพื่อความก้าวหน้าในงานถูกนำมาใช้ภายใต้การกล่าวอ้างการทำงานเพียงชั่วคราวของผู้หญิง การหมุนเวียน (turnover) งานบ่อยครั้งจากการะผูกพันกับงานบ้าน งานดูแลเด็กเล็กภายใต้การสร้างวาทกรรมการเป็นแม่เพื่อการลงโทษทางสังคมยามที่ผู้หญิงเลือกที่จะแสวงหาโอกาสเพิ่มพูนความรู้ มากกว่าที่จะรักการเป็นแม่ ว่าเธอไม่มีคุณสมบัติของความเป็นผู้หญิง ไม่มีธรรมชาติของความเป็นผู้หญิง(ไชยันต์ ไชยพร.2540 : 34) ความพึงพอใจกับการไม่มีอำนาจในที่ทำงานและที่บ้านหรือกับงานที่ไม่น่าสนใจ เช่นเดียวกับงานบ้านเป็นประโยชน์ต่อ การครอบครองงานมีรายได้สูงกว่าของผู้ชาย (Reskin and Padavic.1994:31-34) ภายใต้การสร้างอุดมการณ์บทเพศหญิงให้ประหม่นทางบวกต่อความยากลำบากอยู่ในความเยียบอดทน รอสักวันหนึ่งเจ้าชายของฉันจะมา(Olsen.1968 : 86)

เพื่อให้การผลิตซ้ำอุดมการณ์/วาทกรรมพ่อเป็นใหญ่ และเรื่องเพศดำรงสถานภาพทางสังคมต่อไปได้ การทำให้กลายเป็นความจริงทางสังคมเป็นเรื่องจำเป็นของการรักษาอุดมการณ์ไว้ การจัดระเบียบที่ทางในสังคมเพื่อจัดวางการผลิตซ้ำอุดมการณ์ในพื้นที่ส่วนตัวและพื้นที่สาธารณะ ดังนี้

การจัดระเบียบสังคมเพื่อรองรับอุดมการณ์ : การจัดระเบียบทางความคิด

เพื่อให้การบริหารอำนาจของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่/ทุนนิยมให้ผู้หญิงเข้าสู่พื้นที่สาธารณะแบบผู้มาเยือนพื้นที่สาธารณะของผู้ชายแล้ว การปิดกั้นผู้หญิงยังซ่อนทับด้วยอุดมการณ์เพศ ผ่านการจัดระเบียบสรรพสิ่งออกมาเป็นความรู้เรื่องแนวคิด การแบ่งงานกันทำ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างสามี-ภรรยา การจัดระเบียบความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ภายในครัวเรือนเป็นกฎ กติกาบังคับให้ผู้หญิงอยู่ในพื้นที่งานบ้าน แล้วยังผลักดันผู้หญิงให้กลับเข้าสู่พื้นที่งานบ้านซ่อนทับลงมาอีก ผ่านการเผชิญหน้ากับการ แบ่งแยกงานอาชีพตามเพศในที่ทำงาน

การสร้างความรู้เพื่ออ้างความชอบธรรมให้กับการบริหารของอำนาจอุดมการณ์ พ่อเป็นใหญ่

การสร้างแนวคิดการแบ่งงานกันทำขึ้นรับใช้ทัศนะพื้นฐานการมองโลกแบบแยกส่วนในยุคการปฏิวัติวิทยาศาสตร์ ศตวรรษที่ 18 เป็นรากฐานการประยุกต์ทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์เข้ากับ ปรัชญาการทางสังคม การใช้ร่างกายมนุษย์เป็นวัตถุของการศึกษา วิเคราะห์ แยกส่วนร่างกาย

สร้างเป็นความรู้ทางการแพทย์บนฐานคติเดียวกันนี้ โดลกถูกแยกเป็นส่วนๆ เพื่อการเข้าใจปรากฏการณ์ต่างๆ คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ ดาราศาสตร์ ชีววิทยา จิตวิทยา คือการศึกษาโลกแบบลดทอน แยกส่วนเป็นศาสตร์ต่างๆ สร้างเป็นความรู้และถูกใช้เป็นตัวแบบการคิดค้นและสร้างวิทยาศาสตร์สังคมที่เชื่อ ในวิธีใช้เหตุผลแก้ไขปัญหามนุษย์ การพัฒนาทัศนะแบบอะตอมเกี่ยวกับสังคมของล๊อค (Locke) มาอธิบายหน่วยย่อยพื้นฐานของสังคมคือพฤติกรรมมนุษย์ เช่นเดียวกับการทำงานของอะตอม หรือโมเลกุล (พระประชาและคณะ.2539:73) การทำงานของร่างกายมนุษย์เป็นระบบการติดต่อสัมพันธ์กันเชิงโครงสร้าง-หน้าที่ของแต่ละอวัยวะเพื่อการมีชีวิตที่ไม่ใช่ผลบวกการทำงานของอวัยวะ คุณสมบัติของร่างกายทั้งชีวิตแตกต่างจากคุณสมบัติของอวัยวะแต่ละส่วน ในฐานะปัจเจกชนทางสังคม การกระทำระหว่างกันทางสังคมของปัจเจก (social interaction) พัฒนามาเป็นแบบแผนความสัมพันธ์ทางสังคม ผ่านกระบวนการจัดระเบียบทางสังคมเพื่อความอยู่รอดระดับสังคมเป็นระบบสังคมที่ไม่ใช่ผลรวมของปัจเจกบุคคลแต่เป็นระบบของการติดต่อสัมพันธ์กันของปัจเจกและมีลักษณะเฉพาะของตัวเอง (นภาพรณี หะวานนท์. 2540 : 4)

เดอร์ไคลม์(Durkheim)พัฒนาแนวคิดการแบ่งงานกันทำเพื่ออธิบายการทำงานของสังคมภายใต้การกำหนดของความรู้แบบแยกส่วนแนวคิดทางสังคมของเดอร์ไคลม์ก็เช่นกัน สังคมคือระบบของโครงสร้าง-หน้าที่ของปฏิสัมพันธ์ การแลกเปลี่ยน การปรับตัว และการสนับสนุน ซึ่งจำเป็นต่อการอยู่รอดของสังคมทั้งหมด ครอบครัวผลิต และกล่อมเกลาร่างกายใหม่ให้สังคมศาสนายึดสังคมเป็นหนึ่งเดียวภายใต้ความรู้เทววิทยา สร้างเป็นความรู้วิชาศีลธรรม รัฐใช้กฎหมายภายใต้การผลิตความรู้ทางกฎหมาย เศรษฐศาสตร์จัดหาสินค้าและบริการเพื่อการอยู่รอดระดับสังคมผ่านการอยู่รอดระดับปัจเจก (Stones.1998:49) การจัดระเบียบสังคมมีการสร้างความรู้เชิงศาสตร์มีสถาบันรองรับการผลิตความรู้การทำงานของความรู้เป็นรากฐานการปฏิบัติทัศนะการมองโลกแบบแยกส่วน

ทัศนะการมองโลกแบบแยกส่วนสร้างความรู้ออกมาเป็นแนวคิดการแบ่งงานกันทำ และสถาบันสังคมรับใช้แนวคิดการแบ่งงานกันทำ ส่วนการแบ่งงานตามเพศมีอยู่มาตลอดยุคสมัยแบบอยู่เหนือกาลเวลา และเริ่มมีอยู่คู่ขนานกับแนวคิดการแบ่งงานกันทำเพื่อให้การแบ่งงานตามเพศกลายเป็นเรื่องธรรมชาติ ธรรมดา อยู่ในสามัญสำนึกของชาย หญิงทุกคนมีความเป็นสากลเพื่อรองรับการบริหารอำนาจของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่อย่างชอบธรรม ผ่านการสร้างความรู้แนวคิดการแบ่งงานกันทำตอกย้ำเชิงศาสตร์ต่อชุดความคิดความเชื่อเรื่องการเรียงลำดับชั้นทางสังคม(social hierarchy)หมายถึงความไม่เท่าเทียมทางสังคม (social order of inequality) วางบนฐานคติความสามารถทางธรรมชาติที่ติดตัวมาแต่กำเนิดของปัจเจก (Lehmann. 1995:574)เพื่อเป้าหมายสุดท้ายระดับความอยู่รอดของสังคม ตั้งแต่ยุคอริสโตเติล อธิบายว่าเมื่อสามมี ภาระยาต่างทำหน้าที่ตามกฎธรรมชาติเป็นความสามารถเฉพาะตัวทางธรรมชาติ เป็นเรื่องดีสำหรับทั้งสองฝ่ายในการได้รับประโยชน์ซึ่งกันและกัน และเป็นเรื่องดีสำหรับสังคม

ในการหลอมสร้างอัตลักษณ์เพศตามการทำหน้าที่ทางธรรมชาติ การจัดแยกประเภท (category) ตามเพศเพื่อการจัดระเบียบ ความสัมพันธ์ระหว่างชาย-หญิงการแบ่งงานกันทำตามธรรมชาติของครอบครัว การวางบนการเลียนแบบโครงสร้างสังคมจากโครงสร้างธรรมชาติ (Okin.1994:67,78) พร้อมสร้างคุณค่าทางสังคม (social value) กับงานของสามีสูงกว่างานของภรรยาผ่านการตอบแทนการปรับตัวจนกลายเป็นอัตลักษณ์เพศให้สอดคล้องกับการทำงานตามเพศเป็นรางวัลทางวัตถุ(material reward) ภายใต้การใช้อำนาจบังคับอย่างสงบเงียบ (quiet coercion) ภายในสถาบันครอบครัว

บ้าน : การจัดระเบียบพื้นที่ส่วนตัว

แนวคิดการแบ่งงานกันทำ ระหว่างสามี-ภรรยาภายในครอบครัวทุนนิยม สามีสวมบทบาทหัวหน้าครอบครัว (instrumental family role) ชายแรงงานในรูปรายได้ที่เป็นตัวเงินให้สังคม ผ่านการทำงานนอกครัวเรือน เป็นผู้จัดหาเชิงเศรษฐกิจสำหรับครอบครัว ภรรยาบทบาทดูแลงานบ้าน (expressive role) ผลิตและขัดเกลาแรงงานใหม่ให้สังคมนอกจากนั้นยังต้องเป็นผู้ตอบสนองความต้องการจำเป็นทางอารมณ์แก่สมาชิกทุกคนในครอบครัว (Renzetti and Curran.1992:130)เป็นผู้บริโภคและแรงงานสำรองของทุนนิยม เป็นผู้รักษาสภาพการบริหารอำนาจของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ ผ่านการรับบทบาทการเป็นแม่และภรรยาภายใต้การสร้างความรู้แนวคิดการแบ่งงานกันทำระหว่างเพศ (McDowell. 1999:81-82)

การแบ่งงานกันทำชัดเจนระหว่างสามี-ภรรยาในครอบครัว มีจุดประสงค์ท้ายที่สุดแล้วเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย มั่นคงของสังคม (social order and stability) ผ่านการอ้างความชอบธรรมให้กับความเป็นหนึ่งเดียว ประดองรักใคร่ สามัคคีของสถาบันครอบครัว ภายใต้ทฤษฎีหลักโครงสร้าง-หน้าที่นิยมของ พาร์สัน (Parson) ป้องกันความไร้ระเบียบทางสังคม (social disorder) (Ritzer.1996:44) ดอกย้ำโดยไม่ตั้งคำถามกับแนวคิดการแบ่งงานกันทำให้เป็นรูป ธรรมถาวร แยกแยะออกมาเป็นการแบ่ง งานกันทำตามเพศ (sexual division of labor) ตีรึงรากเหง้าการแบ่งงานกันทำระหว่างหญิง-ชายออกเป็นงานบ้านในครัวเรือน และงานนอกบ้านในพื้นที่สาธารณะตามลำดับ

การหลอมหลอมสร้างอัตลักษณ์ผู้หญิงของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่/ทุนนิยม คือการจัดพื้นที่งานบ้านให้ผู้หญิงรับผิดชอบเป็นงานชิ้นแรกสุดในการที่จะพัฒนาการผู้หญิงไว้กับการกล่าวอ้างความชอบธรรมต่อการปกป้องคุ้มครองในนามครอบครัวภายใต้แนวคิดการแบ่งงานกันทำในทุกระดับสังคม ระดับประเทศมีการแบ่งงานกันทำระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา ระดับสังคมการแบ่งงานกันทำ ทำงานผ่านการจำแนกแจกแจงเชิงโครงสร้างสังคม สร้างหน่วยสังคมขึ้นรับใช้แนวคิดการแบ่งงานกันทำให้แต่ละหน่วยสังคม ทำหน้าที่พิเศษเฉพาะอย่างมากขึ้นด้วยคาดหวังว่าประสิทธิภาพการทำงานสูงขึ้นจากเดิม สถาบันครอบครัวเคยทำหน้าที่ผลิตและบริโภค ฐานการผลิตจะอยู่ในหมู่บ้าน

ตำแหน่งงานอาชีพถูกกำหนดโดยเครือญาติ การแลกเปลี่ยนและการบริโภคจำกัดอยู่ในครอบครัวและหมู่บ้าน การแลกเปลี่ยนภายนอกหมู่บ้านมี น้อยมาก(นภาพรณี หะวานนท์.2540:33) การผลิตและการบริโภค ดำรงอยู่ในบริบทสังคมเดียวกัน ในสังคมทุนนิยมครอบครัวเหลือเฟือเพียงหน้าที่ผลิตและขัดเกลาสมาชิกใหม่ ให้สังคม การศึกษาและงานอาชีพถูกแจกแจงไปให้สถาบันการศึกษาทำหน้าที่แทน โรงงานอุตสาหกรรม ตลาดแรงงานกลายเป็นแหล่งงานอาชีพทดแทน การจัดเตรียมงานอาชีพของครัวครัวและเครือญาติ การเปลี่ยนแปลงการผลิตเพื่อการบริโภคระดับหมู่บ้านมาเป็นการผลิตเพื่อการค้า สร้างนัยยะสำคัญของฐานราก ทุนนิยมคือมูลค่าการแลกเปลี่ยนในเชิงอำนาจของผู้ผลิตมูลค่าแลกเปลี่ยนได้ต่อผู้ผลิตมูลค่าการใช้ คือ ผู้ชาย ผู้สามารถผลิตเพื่อการแลกเปลี่ยนได้มีอำนาจสูงกว่าผู้หญิง-ผู้ผลิตเพื่อการใช้ในครัวเรือน

ตามแนวคิดการแบ่งงานกันทำภายในครัวเรือนระหว่างสามี-ภรรยา สามีอยู่ในงานก่อเกิด รายได้ ภรรยารับผิดชอบงานบ้านตามการกำหนดสร้างของโครงสร้างทุนนิยม ให้งานบ้านเป็นงานการผลิตเพื่อขัดเกลาแรงงานใหม่ อัตลักษณ์เดิมให้ทุนนิยม ผ่านการดำรงคงไว้ซึ่งสถาบันครอบครัว ต้นแบบบทเพศชาย หญิง (female- male script) สามีหัวหน้าครัวเรือนผู้จัดหาทางเศรษฐกิจสำหรับ ครอบครัวในพื้นที่งานก่อเกิดรายได้ ภรรยาดูแลงานบ้าน งานการกินอยู่ งานสนองความต้องการจำเป็น ในกิจกรรมชีวิตทันทีที่เด็กเล็กต้องการ การตั้งครุฑเพื่อการมีเด็กเล็กในความดูแล ภายใต้การกำหนด สร้างวาทกรรมภวการณ์เป็นแม่ (motherhood) ผูกพันผู้หญิงกับงานการดูแลสมาชิกใหม่ที่ช่วย ตัวเองไม่ได้ของทุนนิยมนี้ไว้ในฐานะแม่และภรรยา นอกจากนั้นงานบ้านของผู้หญิงยังเป็นการคงไว้ซึ่ง โครงสร้างพ่อเป็นใหญ่ผ่านสถาบันครอบครัวตามบทบาทภรรยาและแม่ดังกล่าวแล้ว การเป็นเพียงผู้ผลิต เพื่อการใช้ยังทำให้ผู้หญิงดำรงสภาพเป็นเพียงผู้บริโภคของทุนนิยมเพราะหน้าที่สุดท้ายของผู้หญิงใน สังคมทุนนิยมคือ การเป็นแรงงานสำรองให้กับหน่วยการผลิตที่ถูกจำแนกแจกแจงออกไปให้สังคมทำ หน้าที่แทน (McDowell.1999 : 81-82)

การผูกมัดผู้หญิงกับงานบ้านภายในครัวเรือน ปิดกั้นโอกาสการเข้าสู่พื้นที่สาธารณะภายใน วาทกรรมงานบ้าน ว่าเป็นแรงงานของความรัก (a labor of loves) (Renzetti and Curran.1992:132) ความต้องการได้รับการตอบสนองทันทีของเด็กเล็กในกิจกรรมชีวิตเป็นพันธนาการ ตรึงยึดผู้หญิงกับบ้าน ตลอดเวลา ปกป้องผู้หญิงจากการมีส่วนร่วมในงานอื่นได้เต็มที่ (Renzetti and Curran.1992:51) โอกาสการแสวงหาทักษะในงานอาชีพมีน้อย อีกทั้งผู้หญิงเองยังมีความเชื่อว่า ความรับผิดชอบแรกใน ชีวิตถูกผู้หญิงทุกคนคืองานบ้าน งานการเป็นแม่ ตราบใดที่ผู้หญิงเองยังรู้สึกผิด (feeling of guilt) เมื่อไม่ได้ทำหน้าที่นี้ของผู้หญิงผ่านการจ้องจับเพื่อควบคุม (monitoring gaze) (Dandher, Schirto and Webb.200:54) พฤติกรรมของตัวเองจากงานบ้านที่ต้องทำความสะอาดเรียบร้อยของบ้านเรือน เสื้อผ้าของสามีและลูก สุขภาพอนามัย การเป็นผู้สนับสนุนความสำเร็จในการทำงานของสามีและการ เรียนของลูก และจากสังคม สื่อสิ่งพิมพ์ เล่นบทบาทสำคัญในฐานะผู้ผลิตความตระหนักของความเป็น ภววิสัยของผู้หญิง (subjectivity of female trait) เพื่อกำหนดความแต่ใจว่าความจริงเกี่ยวกับความ

เป็นภวิสัยของผู้หญิงมีคุณค่าและได้รับการปกป้อง นิติสารสำหรับผู้หญิงเปี่ยมด้วยรายการอาหารเพื่อสุขภาพครอบครัว คนที่คุณรัก ภาพโฆษณาการเลือกนม ผลิตภัณฑ์เพื่อลูกน้อยของแม่ หัวข้อการสนทนาของคุณแม่ทุกคนคือการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเล่าสู่กันฟังเรื่องความสำเร็จของลูก การถูกตั้งคำถามในกรณีที่ผู้หญิงทำงานนอกบ้านด้วย ว่าเธอจะสามารถทำงานทั้งสองด้านได้ดีหรือไม่ ถ้าหากเธอทำงานบ้านได้ดีแล้ว เธอจะเป็นผู้หญิงเก่งทั้งงานบ้านและงานในที่สาธารณะวาทกรรมชุดใหม่สำหรับผู้หญิงยุคทุนนิยม การรับภาระงานสองด้าน (double work load) กลายเป็นมาตรฐานเชิงซ้อน (double standard) ที่ถูกผลิตใช้เพื่อการบ้ายเบี่ยงเป็นครั้งที่สอง(second shift) สำหรับการจะไม่ร่วมแบ่งปันภาระงานบ้านของสามี

ผลสำเร็จของการจ้องจับเพื่อควบคุมความจริงคือการสร้างความคิดความเชื่อให้เกิดความสำเร็จในชีวิตของผู้หญิงแต่งงานแล้วคือการประสบความสำเร็จของสามีและลูก ทั้งที่จริงๆ แล้วการรับภาระงานสองด้านของภรรยาหมายถึงความล้มเหลวของสามีต่อการตอบสนองความต้องการจำเป็นทางเศรษฐกิจของครัวเรือน ภรรยาต้องรักษาภาพพจน์ความสามารถในการเป็นหัวหน้าครัวเรือนของสามีไว้ ภายใต้การสร้างภาพฝันในอุดมคติว่าบ้านเป็นสวรรค์ ที่หลบภัยจากความรุนแรง (Renzetti and Curran.1992:138) และการสร้างภาพลวงตาว่าบ้านมิใช่สถานที่ทำงาน แต่บ้านเปรียบเสมือนแบบจำลองที่ซึ่งสามีสามารถปฏิบัติซ้ำได้จากโลกแห่งการทำงานคือ การปฏิบัติตนเป็นนายจ้างตอบแทนความสะอาดสบายในชีวิตประจำวันจากภรรยาผ่านการเป็นผู้บริโภคสินค้าเพียงด้านเดียวของภรรยา ท้ายสุดแล้วเพื่อการผลิตสินค้าต่อไปได้ของทุนนิยมและสาธิตเห็นถึงความสามารถของสามีในการเป็นหัวหน้าครัวเรือนผ่านการทำหน้าที่แม่บ้านเท่านั้นของภรรยา ภายใต้การสร้างภาพการทำงานบ้านของภรรยาว่าเป็นการอุทิศให้กับงานการผลิตและสร้างสรรค์สำหรับสามี (Reskin and Padavic.1994:21) แม่บ้านเปรียบได้กับนางฟ้ามากกว่าคนงาน บ้านกลายเป็นสัญลักษณ์เชิงสถานภาพทางสังคม (a social status position) ของคุณค่าของผู้ชาย (McDowell.1999:75-76)

ภวการณ์เป็นแม่ : กติการ่วมในการตรึงผู้หญิงกับบ้าน

ผู้หญิงทุกคนเกิดมาพร้อมที่จะเป็นแม่ได้และเป็นโดยสัญชาตญาณพื้นฐาน (basic instinct) ไม่ว่าผู้หญิงจะยินดี พร้อมรับ หรือไม่ต้องการก็ตาม ผู้หญิงมีความเป็นแม่อยู่ในตัวเองทุกคน การสร้างวาทกรรมภวการณ์เป็นแม่ไม่เพียงแต่ตอกย้ำอัตลักษณ์ผู้หญิงบนรากเหง้าการผูกมัดผู้หญิงกับหน้าที่ทางธรรมชาติและทำให้ผู้หญิงกับธรรมชาติกลายเป็นนิยามของกันและกันยังผูกมัดผู้หญิงกับหน้าที่ทางเศรษฐกิจนอกเหนือจากงานผลิตซ้ำและเลี้ยงดูแรงงานใหม่ให้สังคมภายใต้อุดมการณ์ความรักทั้งกับลูกและสมาชิกอื่นๆ อีกด้วย คุณลักษณะการเป็นแม่ เสียสละสั่งสอน มีแต่ให้ได้ทั้งชีวิตและเลือดเนื้อ โอกาสความก้าวหน้าของสามีและลูกต้องมาก่อน การวางบทบาทตนเองในฐานะผู้อยู่เบื้อง

หลังความสำเร็จของสามีและลูกสะท้อนการทำงานขอเทคนิคการสร้างอัตลักษณ์ผู้หญิงผ่านการเฝ้าดูในสายตาของสังคมแล้วการติดตามการหล่อหลอมอัตลักษณ์ผู้หญิงผ่านภาวการณเป็นแม่ในสนามวาทกรรมคือสถาบันครอบครัวเป็นวิธีการใช้อำนาจเพื่อธำรง รักษาและปลูกถ่ายอำนาจพ่อเป็นใหญ่ภายใต้การทำให้ภาวการณเป็นแม่กลายเป็นเรื่องธรรมชาติ (naturalized) การครอบงำทางอุดมการณ์ทำงานผ่านสถาบันการแต่งงาน ในความหมายเชิงวัฒนธรรมและประสบการณ์สำหรับผู้หญิง ภาวการณเป็นแม่เป็นแหล่งเติมเต็มชีวิตลูกผู้หญิงให้สมบูรณ์ (Ritzer.1996:451) และเป็นแหล่งตอกย้ำอุดมการณ์เรื่องเพศ (sexuality) ผ่านความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างชาย-หญิง (heterosexuality) เป็นเรื่องถูกต้องทางศีลธรรมกฎหมาย ประเพณีดั้งเดิม

การผนวกหน้าที่ทางเศรษฐกิจกับภาวการณเป็นแม่เพิ่มสูงขึ้นในนามของการต้องช่วยกันสร้างฐานะ ผ่านการจัดสรรรายได้ทั้งหมดของภรรยาลงไปเป็นส่วนเสริมรายได้จากสามี รวมทั้งบริการและสินค้าอื่นใดที่สามารถมีราคาได้ตามมูลค่าตลาดจากการผลิตของภรรยา และสัดส่วนการจัดสรรรายได้ระหว่างสามีภรรยาพบว่าภาวการณเป็นแม่ผูกมัดให้แม่ต้องจัดสรรรายได้แม้เพียงน้อยเมื่อเทียบกับพ่อเป็นแหล่งรายได้แรกสุดของครัวเรือน (Bruce.1995:25-26) ภายใต้การสร้างข้อจำกัดในการเข้าถึงการควบคุมเหนือรายได้ทั้งหมดจากสามีด้วย ผ่านการมอบอำนาจการตัดสินใจในครัวเรือนให้สามีหมดตามความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันแบบสามีมีอำนาจเหนือกว่า ทั้งอำนาจในการควบคุมการผลิต ผลตอบแทนจากการขาย แรงงาน และเรื่องเพศผ่านความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างชาย-หญิงเท่านั้น การเป็นหัวหน้าครัวเรือนเดียวของภรรยาผูกมัดผู้หญิงซ้อนทับโอกาสการเข้าสู่งานในพื้นที่สาธารณะน้อยลงอีก

การไม่สามารถเข้าสู่งานในพื้นที่สาธารณะได้ด้วยตัวของผู้หญิงเอง ภายใต้การยึดตรึงผู้หญิงกับการสร้างบ้านหลอมอัตลักษณ์ผู้หญิงในพื้นที่งานบ้าน การเป็นผู้สนับสนุนอยู่เบื้องหลังความสำเร็จของลูกเป็นตัวแทนแสดงผลสำเร็จของการเป็นแม่ การเกาะชายผ้าเหลืองลูกชายเข้าร่วมกาฬวพัตร การทำบุญใส่บาตร การฟังเทศน์ในวันสำคัญทางศาสนา การอำนวยความสะดวกในกิจกรรมการดำเนินชีวิต

ผู้หญิงกับงานบ้าน

นอกจากนี้แล้วลักษณะของงานบ้านยังปิดกั้นการเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิง คือมีลักษณะไม่เคยเสริมเส้นสมบูรณแบบ แต่เป็นการทำซ้ำๆ วนเวียนไม่ต้องการความชำนาญพิเศษเฉพาะทาง ขาดโอกาสกระตุ้นการริเริ่มสร้างสรรค์ มีลักษณะต้องทำให้เรียบร้อยสะอาด พร้อมสนองตอบความต้องการในกิจกรรมชีวิตทันทีมากกว่า และความต้องการที่มีอยู่ตลอดเวลา เรียกใช้บริการได้ตลอด 24

ชั่วโง่ง ในเด็กทารก คนป่วย แม้แต่วันหยุดสุดสัปดาห์ อาจเป็นการเพิ่มภาระงานจัดเลี้ยงเพื่อนสามีหรือลูก

อำนาจการพันธนาการผู้หญิงกับงานบ้านคือ การผูกพันงานบ้านเข้ากับเรื่องความรักและความรู้สึกของการดูแลเอาใจใส่ เหมาะเจาะกับคุณลักษณะทางธรรมชาติของผู้หญิงเป็นผู้ให้กำเนิดเลี้ยงดู ดูแลด้วยความรัก ความผูกพัน เปี่ยมด้วยอารมณ์ของแม่ผู้เสียสละ (motherhood) ถูกนำมาใช้เพื่อยึดตรึงผู้หญิงกับงานบ้าน ดังนั้นการปะป้ายให้กับงานบ้านว่าเป็นเรื่องสาระของการทำให้ เป็นเรื่องส่วนตัว (privatized) การถูกแยกโดดเดี่ยวงานบ้านออกจากงานในพื้นที่สาธารณะ จึงเป็นชอบธรรม (legitimate) เพราะว่าการทำงานบ้านเป็นงานที่ทำโดยแม่บ้านเพียงคนเดียว ไม่มีตารางเวลาทำงานชัดเจนแน่นอนเป็นงานที่ทำภายในบ้านในขณะที่สมาชิกคนอื่นๆ ในครอบครัวอยู่ในพื้นที่งานสาธารณะ การศึกษาในโรงเรียนของลูก การทำงานของสามีในโรงงาน สำนักงาน

เมื่อใช้ความรักและความรู้สึก อารมณ์ ผูกมัดผู้หญิงไว้กับงานบ้าน (McDowell.1999 :73) ตอกย้ำรากเหง้าฐานคติทางความคิดความเชื่อ เรื่องอัตลักษณ์ผู้หญิง เป็นผลจากการทำหน้าที่ทางธรรมชาติของผู้หญิงกับงานบ้านในยุคอริสโตเติล (Okin.1994:78) อีกทั้งการทำงานบ้านเป็นการผลิตมูลค่าการใช้ (use of value) เป็นงานศักดิ์สิทธิ์ (sacred duty) ในการกำหนดสร้างความหมายของศาสนา(McDowell.1999:75) แต่ไม่นับว่าเป็นงานจริงๆ (real work) ในความหมายของการกำหนดสร้างของทุนนิยมถึงคำว่างานหมายถึงงานการผลิตเพื่อการแลกเปลี่ยน/การค้าของแรงงานผู้ชายได้ การไม่ได้รับค่าจ้างตอบแทนในการทำงานบ้านของภรรยาจึงเป็นเรื่องการกำหนดสร้างขึ้นของทุนนิยม เพื่อให้งานบ้านเป็นการเติมเต็มการทำหน้าที่ของทุนนิยม เพื่อตอบสนองต่อโครงสร้างสังคมพ่อเป็นใหญ่ (McDowell.1999:82)

กติกาสำคัญของการทำให้งานบ้านเป็นงานในความรับผิดชอบแรกของผู้หญิงทุกคนคือการทำให้ผู้ชายและผู้หญิงเชื่อว่า งานบ้านเป็นงานที่ภรรยาทำเพื่อความรักที่มีต่อผู้อื่น แม้แต่ผู้หญิงเองยังเชื่อว่า งานบ้านที่ทำอยู่ไม่ใช่งาน ฉันไม่ได้ทำงานอะไร ฉันเป็นแม่บ้าน ทั้งที่งานบ้านเป็นงานจำเป็นเชิงเศรษฐกิจและสังคม ส่วนที่ทำงานบ้านยังเป็นที่พึงพอใจของภรรยาอยู่คือการได้เห็นคนที่ตนเองรักได้รับการตอบ สนองความจำเป็นในกิจกรรมชีวิต (Renzetti and Curran. 1992:139,142)

การทำงานบ้านของผู้หญิงไม่เพียงยึดตรึงผู้หญิงกับงานบ้านแต่ยังทำให้ตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมของผู้หญิงเป็นรอง, ด้อยกว่าโดยเปรียบเทียบกับผู้ชายในพื้นที่ครอบครัวก่อให้เกิดสภาพเสมือนคนรับใช้ มีลักษณะโดดเดี่ยว เศร้า และไม่น่าชื่นชมนัก การควบคุม ครอบงำตักตวงประโยชน์ทางเพศ (Birgit Brock - Utne.1991 : 213) จากภรรยาโดยสามีเกิดขึ้นผ่านการใช้รากศัพท์คำว่าครอบครัว (family) ในภาษาลาติน หมายถึง ทาส/คนรับใช้ในเรือน(household servant/slave) ในความหมายสำหรับผู้ชายแล้ว ครอบครัว หมายถึง ทรัพย์สินสมบัติส่วนตัว ภรรยา ลูก ทาส วัตถุต่าง ภรรยาและลูกเปรียบได้กับวัตถุที่น่าปรารถนา (a desirable object) ขึ้นหนึ่งในบรรดาวัตถุทั้งหลายของ

สามี(his material possession) (Bruce.1995:42) ผ่านการเฝ้าดูทางสังคมเพื่อ หล่อหลอมอัตลักษณ์ ผู้หญิงทั้งทางตรงคือจากสามีเอง และทางอ้อมคือกฎ กติกาการเป็นผู้หญิงเมื่อผู้หญิงไม่อยู่ในตำแหน่ง แห่งที่ของตนเองคือบ้านแล้ว ในฐานะลูกสาวของพ่อ ภรรยาของสามี การลงโทษทางสังคมมาตการ ขั้นเด็ดขาดคือการข่มขืน

การจัดการสนับสนุนทางเศรษฐกิจของสามีต่อครอบครัววางรากฐานสมมุติที่สามีเห็นว่าเหมาะสม พอเหมาะกับการแลกเปลี่ยน ที่ภรรยาและลูกบริการตอบคืนมา (Renzetti and Curran. 1992:135) ดังนั้น แล้วแม้ว่าความต้องการจำเป็นในชีวิตภรรยาและลูกจะไม่บรรลุ สามีจะจัดสรรรายได้ให้กับความต้องการ การจำเป็น (basic need) ของสมาชิกในครอบครัวเพียงเท่าที่ภายหลังถูกจัดสรรออกไปแล้ว เพื่อการ สماعกับเพื่อนอ้างความจำเป็นในการติดต่อประสานงานเพื่องานและค่าใช้จ่ายส่วนตัว ค่าสุรา ยาสูบ ยิ่งไปกว่านั้นการจัดสรรรายได้ให้ครอบครัวของสามีวางบนฐานรายได้ของสามีไม่ใช่ความต้องการจำเป็น ของครอบครัวและยังจัดสรรให้ครอบครัวโดยเปรียบเทียบ เมื่อภรรยาสามารถจัดสรรรายได้มาให้ครอบครัว ได้เป็นได้ทั้งแบบไม่ให้เลยและให้เพียงบางส่วน ความไม่สม่ำเสมอในการจัดสรรรายได้ ของสามีให้ ครอบครัวอยู่ในทิศทางคาดหวังไม่ได้(citing Mencher.1988:119. *A Home Divided* และ นภาพรณี หนะวานนท์ และเครี ริดเดอร์.2538 : 32)

ต่างยุคต่างบริบททางสังคม การผูกมัดผู้หญิงทำงานบ้านเป็นพันธนาการมีมาตลอดฝั่งรากเหง้าเป็นความคิดความเชื่อว่างานบ้านกับผู้หญิงเป็นนิยามของกันแลกัน อีกทั้งต้องทำให้กลายเป็นเรื่อง ธรรมดา (normalized) ของผู้หญิงกับงานบ้าน แม้แต่ในยุคทุนนิยม มาตรฐานการดำรงชีวิตสูงขึ้น (standard of living) ความคาดหวังในความสะอาดและความสะดวกสบายในสิ่งแวดล้อมครอบครัว สูงขึ้น เสริมด้วยการเป็นสังคมบริโภคนิยม จำนวนห้องเพิ่มมากขึ้นเครื่องครัว จำนวนเตาเพิ่มขึ้น ความ ต้องการเปลี่ยนเสื้อผ้าให้เหมาะกับกาลเทศะสูงขึ้น การใช้เสื้อผ้าหลายชุดในวันเดียวกันเพื่อใช้นอน นั่งเล่น นั่งรับประทานอาหารเย็นพร้อมสมาชิกทุกคนการเป็นเจ้าของส่วนตัว (personal possessions) ในพื้นที่ห้องส่วนตัว ตามขนาดของบ้านที่ใหญ่โตกว้างขวางกว่า 2 ศตวรรษที่ผ่านมาเครื่องครัวทันสมัย กว่า 200 ปีที่แล้ว อาหารสำเร็จรูปมากขึ้น อำนวยความสะดวกทั้งสามี-ภรรยา แต่ความรับผิดชอบ ในการเตรียมอาหารและทำ ความสะอาดเครื่องครัวยังคงเป็นของภรรยา

งานบ้านบริโภคเวลา (time consuming women' s work) ของภรรยามากกว่าสามีเมื่องาน บ้านไม่ถูกจัดสรรให้รับผิดชอบเท่าเทียมกันระหว่างสามี-ภรรยาแต่เป็นการบิดเบือนนัยยะการแบ่งงาน กัน ทำระหว่างสามี-ภรรยา แบบสามีได้เวลาพักผ่อนจากงานประตามตารางเวลาในขณะที่ภรรยายัง ล้าง จานหลังอาหารเย็นนั้น เมื่อเลิกงานมาพร้อมกันในตอนเย็นหรือแม้แต่การเตือนลูกว่าพ่อต้องการ พักผ่อนในขณะที่ลูกๆ เห็นว่าแม่ยังรีดผ้าต่อเนื่องมาจากล้างจานและต่อเนื่องมาตลอดตั้งแต่ตื่นนอน เวลา 5.00 น. (Neilsen.1998:138)

เมื่อการมอบหมายพื้นที่งานบ้านกับภรรยาบนฐานคติบทเทศหญิงเหมาะสมกับงานบ้าน อ่อนโยน เมตตา รักผู้อื่น อุดมการณ์ผู้หญิงถูกหล่อหลอมสร้างขึ้นจากพื้นที่งานบ้านมีรากเหง้าการใช้ งานบ้านเป็นพื้นที่หล่อหลอมอัตลักษณ์ผู้หญิงในยุคอริสโตเติล การทำหน้าที่ของตนเองหล่อหลอมสร้าง มาตรฐานทางกายภาพ ผู้หญิงต้องมีหลายคุณลักษณะ สุภาพเรียบร้อย อ่อนโยนนอบน้อม เฉลียวฉลาด ทางอารมณ์และศีลธรรม วัตถุประสงค์ของการตอบสนองความต้องการจำเป็นทางอารมณ์ของสมาชิกในครัวเรือน (Okin.1994:67) พันธนาการผู้หญิงไว้ไม่ให้เพียงเป็นภรรยาและแม่ยังหมายถึง สถานภาพทางสังคม ของภรรยาเป็นรองจากสามีในเมื่อสามีอยู่ในงานก่อเกิดรายได้และสถานภาพทางสังคมของคนในปัจจุบัน วัดจากปริมาณเงินที่ทำได้แล้วอีกทั้งงานบ้านของภรรยา ยังไม่ได้หมายถึงงานที่มีมูลค่าการแลกเปลี่ยน แล้ว การยึดตรึงผู้หญิงกับงานบ้าน เป็นการจัดระเบียบของสถาบันครอบครัวที่ป้องกันผู้หญิงก้าวสู่พื้นที่ งานสาธารณะได้ผลด้วยการขออนุญาตของอำนาจที่ติดมากับปริมาณเงิน ของสามีอีกแนวทาง

ตัวแทนอำนาจสามี : ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างสามี-ภรรยา

อำนาจการตัดสินใจเป็นภาคปฏิบัติของการวาทกรรมพ่อเป็นใหญ่ ตอกตรึงผู้หญิงกับ งานบ้าน แบบสมบูรณ คือการทำให้ผู้หญิงเป็นเพศที่สองโดยสิ้นเชิงภายใต้อุดมการณ์ และโครงสร้าง ครอบครัว การเป็นตัวแทนอำนาจของสามี การทำงานบ้านของภรรยากลายเป็นเรื่องราวที่ถูกกระทำโดย ปริยาย (take it for granted) ทั้งจากการทำงานบ้านของภรรยาเองและจากการปฏิบัติต่องานบ้าน ของภรรยาโดยสามี กาแฟถูกจัดวางในที่ที่สามีนั่งลงทันทีโดยปริยาย การวางถ้วยกาแฟของภรรยาเป็น หน้าทำงานบ้านไม่ใช่สนใจในความหมายของสามี อีกทั้งงานบ้านยังไม่มีมูลค่าแลกเปลี่ยนอำนาจการ ตัดสินใจของภรรยาจึงเป็นของสามีทั้งหมด ภรรยาได้รับเพียงการเป็นตัวแทน (agent) ของสามีต่อการ ตัดสินใจเรื่องราวที่มีความสำคัญและมีผลต่อเนื่องต่อชีวิต, ครอบครัวในระยะยาว เช่น การตัดสินใจ ซื้อบ้านรถ, การเลือกสถานศึกษาและการเลือกงานอาชีพของลูก ภรรยาจะได้รับเพียงความรู้สึกว่า มีอำนาจ(a false sense of power)จากสามีในการเป็นตัวแทนสามีเท่านั้นแม้ว่าภรรยาจะมีอำนาจอิสระ ในการจัดการงานบ้าน จัดเรียงลำดับความสำคัญชิ้นงานแต่ละวัน จัดเตรียมอาหารต่อวัน/สัปดาห์ อย่างไรก็ตาม แต่ก็ยังไม่สามารถนำมาซึ่งอำนาจ/ตำแหน่งแห่งที่ทางสังคม (social power/position) ในพื้นที่สาธารณะได้ (Sack.1974: 219)

เหนือเทคนิคอื่นใดในการเฝ้าดูคือการเฝ้าดูตนเองของผู้หญิง การติดตามในการที่จะรับรู้ (perception) การสร้างนิยามอัตลักษณ์ผู้หญิงของสังคมโดยผู้หญิงเองผ่านการยอมรับการเล่นตาม บทเทศหญิง การแต่งกายการรับรู้สื่อนิยมการเป็นกุลสตรีหรือสามีมาปกป้องกันเกศ แม้แต่ภาษาเป็นการ จัดระเบียบของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่มีการแบ่งเพศภายในภาษา ภาษาบ่งบอกอัตลักษณ์ผู้หญิงภายใต้ การเฝ้าดูของตนเองและสังคมสำเร็จคืออ่อนโยน เรียบร้อย แม่บ้านแม่เรือน กุลสตรี

การปะปายของสังคมมีนัยยะผู้หญิงตั้งถามเป็นแม่คน แม่บ้าน แม่ศรีเรือนในขณะที่การเปรียบเปรยผู้ชายที่ไม่เป็นตามเป้าหลอมถูกเปรียบเทียบกับผู้หญิงในนัยยะเชิงลบหน้าตัวเมีย ชี้นำใจน้อยเหมือนผู้หญิง การคุย ภาษาผู้หญิงบอก นัยยะถือเรื่องผู้หญิงๆ (ผาณิต บุญญะวรรณะ. 2541:20-21)

เมื่อเทคนิคการสร้างตัวตนผ่านการเฝ้าดูทั้งจากสังคมและผู้หญิงเองสำเร็จ การสวมบทบาทภาวะการเป็นแม่ (motherhood) ของผู้หญิงผูกมัดผู้หญิงกับงานบ้านซ้อนทับแน่นหนาอีกโซ่ตรวน การสร้างชั้นของสังคม ภาวะการเป็นแม่เป็นทั้งรางวัลและการลงโทษทางสังคม ดัชนีชี้วัดคือความยืนยาวในระยะเวลากการดำรงภาพลักษณ์ครอบครัวตั้งถาม สวมคิปรองดอง ความสำเร็จในหน้าที่การงานของลูก แม่ดีเด่น วันแม่แห่งชาติ แม่ใจมารเป็นนายหน้าขายลูกสาวตัวเองถูกประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์

การจัดระเบียบการแบ่งพื้นที่ : การกลายเป็นที่ไร้เหตุผล

ภายใต้แนวคิดการแบ่งงานกันทำ แฝงนัยยะแห่งความหมายของแต่ละพื้นที่แนบติดมากับพื้นที่ แบบขั้วตรงข้าม (binary opposition) เช่นเดียวกับลักษณะงานในพื้นที่ งานบ้านเป็นเรื่องการเชื่อมโยงหน้าที่ทางธรรมชาติของผู้หญิงแบบอยู่ตรงข้ามกับงานในพื้นที่สาธารณะของผู้ชาย ผังรากเหง้าการตอกย้ำความหมายของแต่ละพื้นที่จากยุคอริสโตเติลต่อเนื่องมายุคแสงสว่างแห่งปัญญาเหตุผลถูกใช้เป็นหัวใจสำคัญในการอธิบายคุณลักษณะผู้ชาย การนิยามตัวตนของผู้ชายถูกใช้เพื่อแปลกแยกตัวเองออกจากธรรมชาติและเป็นธรรมชาติที่ต้องถูกควบคุม เอาจะโยชน์จากธรรมชาติมารองรับความก้าวหน้าทางอุตสาหกรรม เช่นเดียวกับการควบคุม ดักตวงประโยชน์จากการนิยามความเป็นธรรมชาติกับผู้หญิงเพื่อ อ้างความชอบธรรมให้กับการ ครอบงำ กดขี่ ผู้หญิงของผู้ชาย

การสืบทอดเจตนารมณ์เรื่องนัยยะแห่ง การสร้างความหมายในแต่ละพื้นที่ของทุนนิยมเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการผูกมัดผู้หญิงกับงานบ้าน งานของอารมณ ความรู้สึกแปรปรวนได้เช่นเดียวกับธรรมชาติให้กำเนิดและเลี้ยงดูขึ้นมาเป็นตัวแทนกันได้ การควบคุมเรื่องเพศของผู้หญิงโดยผู้ชายถูกนำมาใช้เพื่อควบคุมธรรมชาติผ่านการควบคุมเรื่องเพศของผู้หญิงและใช้ป้องกันผู้หญิงทำลายความเป็นผู้ชายการนิยามตัวตนผู้ชายกับเหตุผลในพื้นที่สาธารณะผูกพันให้ผู้ชายเรียนรู้ที่จะลดแรงกระตุ้นทางอารมณ์และสรุปความรับผิดชอบในตัวภรรยาและลูกผ่านการจัดหาเงินมาให้ภายใต้การตั้งชื่อใหม่ให้กับความรับผิดชอบว่าความยุติธรรม ดังนั้นผู้ชายคิดว่าต้องมีคำตอบที่ถูกต้องเสมอ เป็นเรื่องเข้าใจได้ยากสำหรับผู้ชายว่าผู้หญิงมีความรู้สึกอย่างไร และความรู้สึกของผู้ชายเองคืออะไรอีกทั้งยังไว้ใจความรู้สึกของตนเองไม่ได้ คำว่า แม่รู้ดีที่สุด สะท้อนความคิดความเชื่อเรื่องความรู้สึกของผู้ชายได้ดีที่สุดว่า ต้องการแปลกแยกตัวเองออกมาจากพื้นที่ของอารมณ์ด้วยความกลัวว่าคุณลักษณะทางธรรมชาติของผู้ชายจะเปิดเผยตัวเองออกมา ผู้ชายพึงพอใจมากกว่ากับการไม่รู้ว่ามีอารมณ์และความปรารถนาของตนเองคืออะไร การเข้าใจความรู้สึกและเห็นใจภาระงานบ้านของภรรยาเป็นเรื่องยาก

สำหรับสามี ความเป็นผู้ชายดำรงต่อไปได้ผ่านการสร้างความเชื่อมั่นทางความคิดให้ภรรยาคิดและเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลในความมีเหตุผลของสามี(Seidler.1994:109-115) ภรรยายอมรับการจัดสรรรายได้บางส่วนของสามีไว้เป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวของสามีเองเป็นเรื่องมีเหตุผลที่สามีจะทำเช่นนั้นได้ ตัวตนที่มีเหตุผลเท่านั้นจึงเป็นผู้กระทำทางสังคม (social actor) ได้ ผู้หญิงที่จะเป็นผู้ใหญ่ทางสังคม (social adulthood) ได้ต้องเป็นผู้ผลิตเพื่อการแลกเปลี่ยนทางสังคมหรือการเป็นผู้ผลิตระดับหมู่บ้านของสังคม

การผูกมัดผู้หญิงกับงานบ้านภายใต้แนวคิดการแบ่งงานกันทำและโครงสร้างครอบครัวแล้ว ยังผูกมัดเข้าซ้อนป้องกันการก้าวข้ามออกจากพื้นที่งานบ้านภายใต้การจัดระเบียบของกฎ กติกา ผ่านสถาบันกฎหมายการแต่งงานและกฎหมายครอบครัว

กฎหมายการแต่งงาน

การแต่งงานเป็นประเด็นสาธารณะไม่ใช่เรื่องราวระหว่างคน 2 คน การเซ็นสัญญากฎหมาย การแต่งงาน (marital contract) เป็นเรื่องถูกกำหนดโดยโครงสร้างทุนนิยมแบบแฝงนัยยะพอเป็นใหญ่ไว้ ภายใต้การผูกมัดผู้หญิงฝ่ายเดียวกับการแต่งงาน การเปลี่ยนสถานภาพทางสังคม จาก “นางสาว” มาเป็น “นาง” ตามการปะปายของผู้ชายภายใต้การจัดแบ่งประเภท(categorized) ผู้หญิงออกเป็นประเภทต่างๆ เพื่อประโยชน์ของผู้ชาย ในการคัดเลือกผู้หญิงมาเป็นภรรยา แม้การเปลี่ยนนามสกุลภายหลังการแต่งงานอยู่ภายใต้เหตุผลเดียวกัน การแก้กฎหมายเรื่องนางสาว-นางและการใช้นามสกุลของสามีภายหลังการแต่งงานได้รับการแก้ไขแล้วแต่ยังไม่ได้แก้ไขที่อุดมการณ์และโครงสร้าง ครอบครัว ซ้อนทับกับอุดมการณ์เรื่องเพศรวมอยู่ด้วย จึงยังไม่ได้มีความหมายอะไร

กฎหมายการแต่งงานระบุไว้ชัดเจนให้สามีเป็นผู้สนับสนุนทางเศรษฐกิจกับครอบครัว โดยเฉพาะกับผู้หญิงต้องอยู่ในวัยเจริญพันธุ์ ในขณะที่ผู้ชายไม่ถูกบังคับเรื่องอายุ การแต่งงานของผู้หญิง เป็นเรื่องของสังคมผ่านการใช้กฎหมายการแต่งงาน และเมื่อก้าวออกจากพื้นที่ครอบครัว กฎหมายการหย่าถูกนำมาใช้บังคับพิจารณาเหตุแห่งการหย่าว่าใครเป็นต้นเหตุโดยสังคมการถูกปะปายผู้หญิงหม้ายจากการหย่าแฝงนัยยะเหตุแห่งการหย่าเป็นของผู้หญิงบกพร่องในด้านใดบ้างในความคาดหวังของสามีและสังคม

ที่ทำงาน : การจัดระเบียบความสัมพันธ์ระหว่างเพศในพื้นที่สาธารณะ

บทเพศถูกใช้กำหนดลักษณะงานอาชีพ (job) ของผู้หญิงเช่นเดียวกับการทำงานบ้านของผู้หญิง พร้อมกับรายได้ (wage) การสนับสนุน (promotion) เอกสิทธิ์ (priviledge) และอำนาจ (authority) เป็นรองจากผู้ชายโดยเปรียบเทียบ การทำให้เป็นเพศที่สองในโลกการทำงานตอกย้ำเชิง

ผลักดันให้ผู้หญิงยอมรับอัตลักษณ์หญิง ภายใต้อุดมการณ์เรื่องเพศเพื่อการจัดสร้างงานที่สอดคล้องกับ บทเพศและ ข้อจำกัดทางกฎหมาย ร่วมด้วยช่วยกันลดโอกาสเรื่องงานในพื้นที่สาธารณะของผู้หญิงดังนี้

การจัดระเบียบการจัดแบ่งแยกงานอาชีพตามเพศในที่ทำงานคือภาคปฏิบัติการจ้างงาน ของนายจ้างและการมอบหมายงาน พื้นฐานสุดคือการไล่ออก หรือไม่มีผู้หญิงเลยในงานการคัดเลือก คนงานผ่านตัวแทนการจัดหางาน พร้อมลักษณะเคลื่อนย้ายง่าย ปลอดภัยทางธรรมชาติ และข้อ ผูกมัดทางสังคมเรื่องภาวะการเป็นแม่ มีแนวโน้มการคัดเลือกคนงานชายของนายจ้างมาก ภายใต้ อุดมการณ์เรื่องเพศ เป็นความเชื่อเชิงวัฒนธรรมต่อการมอบหมายงานทั้งที่บ้านและที่ทำงานอยู่มาก นายจ้างก็เช่นกันการมอบหมายงานอยู่ภายใต้ของการสร้างบทเพศงานที่เหมาะสมกับผู้หญิงและการ เพิ่มคุณสมบัติของตนเองตามความต้องการของงาน การเลือกปฏิบัติของนายจ้างเพื่อประโยชน์ระยะ ยาวของนายจ้าง

การเลือกปฏิบัติต่อคนงานไม่เท่าเทียมกัน ภายใต้ความไม่สัมพันธ์ระหว่างงานกับลักษณะ ทางบุคลิกภาพ (discrimination) ของนายจ้างใช้ได้แย้งในกรณีคนงานหญิงได้ว่าการทำงานเป็นเพียง ส่วนเสริมรายได้ (extra money) และผู้หญิงเองถูกหลอหลอม ชัดเกล้ออัตลักษณ์ผู้หญิงในพื้นที่งาน บ้านว่าเป็นความรับผิดชอบทั้งชีวิตของเธอ โอนอ่อนผ่อนปรน ยอมรับอย่างสงบต่อตำแหน่งแห่งที่ของ ตนเอง การไม่สนใจแข่งขันเลื่อนตำแหน่ง การไม่ได้รับการสนับสนุนเป็นความเชื่อเชิงวัฒนธรรมของ ผู้หญิงว่าทิศทางแรกและสุดท้ายของผู้หญิงทุกคนคือบ้าน การได้รับการดูแลในยามชราจากลูกชายเป็น ความมั่นคงในชีวิต ระยะยาวของผู้หญิง

การอธิบายของจำกัดโอกาสความก้าวหน้าในงานของผู้หญิง คือทฤษฎีทุนมนุษย์ (human-capital theory) และการขัดเกลามบทเพศสภาพ (gender-role socialization)

ทฤษฎีทุนมนุษย์ (human-capital theory) อธิบายว่าโดยพื้นฐาน รางวัลและค่าจ้างมีไว้ สำหรับการผลิตไม่มีการจัดแบ่งเพศในที่ทำงาน ในหลายงานการวัดการผลิตทำผ่าน การศึกษา การ ผ่านการฝึกอบรม และประสบการณ์ กลายมาเป็นทุนมนุษย์และตัวชี้วัดการผลิตของคนงานเมื่อผู้หญิง เชื่อแล้วว่างานในความรับผิดชอบคืองานบ้าน การลงทุนในทุนมนุษย์ของผู้หญิงถูกปิดกั้นด้วยความเชื่อ ของผู้หญิงเองและภาระผูกพันในงานบ้าน ทำให้ผู้หญิงผลิตได้น้อยกว่าผู้ชายบนฐานการวัดการผลิต ผ่านทุนมนุษย์

การศึกษาสร้างโอกาสการเป็นแรงงาน งานที่ทำและรายได้ ความแตกต่างในการศึกษาไม่ สำคัญต่อการอธิบายความไม่เท่าเทียมทางเพศในที่ทำงาน

การฝึกอบรมต่างกันสำหรับผู้หญิง-ผู้ชาย ผ่านค่านิยมทางประเพณี และการกระทำของนายจ้าง มีแหล่งฝึกอบรมงานมากและ บางครั้งเป็นการคาดหวังทางวัฒนธรรม ผู้หญิงกับงานพยาบาล

ประสบการณ์การทำงานอาชีพของผู้หญิงน้อยกว่าผู้ชาย ประสบการณ์ที่ผู้หญิงมีคือการเป็นแม่บ้านกับงานบ้านที่ถูกตีคุณค่า ความสำคัญต่ำกว่างานอาชีพในโลกของการทำงานอาชีพนอกครัวเรือน ผลต่อเนื่องตามมาคือ รายได้และโอกาสความก้าวหน้าและมั่นคงของผู้หญิงทำงานอาชีพที่โดยประเพณีแล้วเป็นความเชื่อเชิงวัฒนธรรมว่าสอดคล้องกับอัตลักษณ์ชาย เช่น วิศวะ ผู้หญิงจะพบกับการร่วมทำงานกับผู้ชายแบบถูกปิดกั้นโอกาสความก้าวหน้าผ่านความคิดความเชื่อโดยประเพณีจนกลายเป็นอุดมการณ์เรื่องเพศกับงานอาชีพที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์เพศ การร่วมงานกับผู้ชายในงานอาชีพของผู้ชายสร้างโอกาสการถูกกีดกัน จากทั้งนายจ้างผ่านการกำหนดคุณลักษณะผู้สมัครงานที่จำเป็นสำหรับงานของผู้ชายเพื่อสร้างขีดจำกัดการเข้ามาในงานอาชีพของผู้ชายเป็นขั้นแรก เมื่อผู้หญิงสามารถก้าวเข้ามาทำงานในงานอาชีพของผู้ชายได้แล้วขั้นตอนการกีดกันความก้าวหน้าคือการทำให้ผู้หญิงรู้สึกถึงความยากลำบากในการทำงาน การปฏิเสธความร่วมมือ ความช่วยเหลือและขั้นตอนสุดท้ายการปฏิเสธโอกาสการได้รับการฝึกฝนเพิ่มทักษะงานอาชีพ (Reskin and Padavic. 1994:36) ผ่านการอ้างถึงความเชื่อว่าการทำงานของผู้หญิงเป็นเพียงส่วนเกินลงรายได้เพื่อครอบครัวของสามี เป็นเพียงค่าใช้จ่ายเครื่องแต่งตัวของผู้หญิง ผู้หญิงทำงานเพียงเพื่อรอคอยการแต่งงานและผู้หญิงแต่งงานแล้วผูกมัดตัวเองกับงานบ้านและงานการเป็นแม่

การขัดเกลารูปแบบเพศสภาพ (gender-role socialization) คือ กระบวนการที่ครอบครัว โรงเรียน สื่อต่างสอนความคาดหวังของสังคมกับงานที่เหมาะสมกับเพศ ผู้หญิงถูกขัดเกล่าให้สนใจงานใน ครัวเรือน การทำอาหาร การเลี้ยงลูก ผู้ชายสนใจงานในโลกกว้างออกไปจากงานในครัวเรือนการแข่งขัน ชื่อเสียง โชคลาภแสวงหาจากพื้นที่งานสาธารณะเท่านั้นการขัดเกล่าที่ต่างกันมีแนวโน้มการหางานทำและค่านิยมที่เป็นที่ยอมรับสำหรับเพศของตนเองตามความคาดหวังของสังคมและผลกระทบต่อชีวิตการทำงานด้วย เช่น การให้ความสำคัญกับการแสวงหาอำนาจ(authority) กับงานความต้องการรายได้สูงกว่า

การขัดเกลารูปแบบเพศสภาพสนับสนุนให้ผู้ชายคาดหวังการแบ่งงานตามเพศที่ทำงาน เพื่อสำรวจงานบางอย่างสำหรับผู้ชาย เส้นทางภายในของโอกาสการสนับสนุนความก้าวหน้าในงานตำแหน่งงาน อำนาจ รายได้สูงขึ้นเช่นเดียวกับการแบ่งงานตามเพศที่บ้านสร้างโอกาสให้ผู้ชายเข้าสู่พื้นที่งานสาธารณะได้ดีกว่าในขณะที่เป็นการกีดกัน ปิดกั้นโอกาสผู้หญิงภายใต้อุดมการณ์เรื่องเพศ การมอบหมายงานบ้านให้ผู้หญิงเป็นการปลดปล่อยผู้ชายออกจากบ้านแบบวันต่อวันโดยปกติแล้วผู้ชายเป็นผู้ตัดสินใจในที่ทำงานเช่นเดียว กับที่บ้าน และผู้ชายอยู่ในตำแหน่งแห่งที่ที่จะบังคับควบคุมความคาดหวังนี้ได้

การขัดเกล่าทางสังคมสำหรับผู้หญิง ชี้นำให้ผู้หญิงอยู่บ้าน ดังนั้นผู้หญิงเลือกงานที่จะรวมกับหน้าที่ทางบ้านได้ง่าย

การจัดระเบียบเรื่องงานในพื้นที่สาธารณะถูกผลิตเพื่อเป็นแนวคิดใช้ขีดขวางความสามารถของผู้หญิงที่จะแข่งขันกับผู้ชายเรื่องงาน โอกาสความก้าวหน้า และใช้อ้างความชอบธรรมกับการหลีกเลี่ยงงานบ้านของผู้ชายเพื่อตำแหน่งแห่งที่ที่ทางสังคม เป็นประโยชน์ของผู้ชายผ่านการให้รางวัลทาง

สังคมคือภาพฝันครอบครัวยุคใหม่กับลูกสองคน เป็นผลสำเร็จของการเล่นตามกฎเกณฑ์การถูกทำให้เป็นผู้หญิง ของ อุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ระดับหนึ่ง

ผลสำเร็จในการจัดระเบียบของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่

วัตถุที่ครอบครองได้โดยความปรารถนาของผู้ชาย

การใช้ผู้หญิงให้เป็นวิธีการ (Means) ที่มีประสิทธิภาพเพียงหนึ่งเดียวที่ทำให้ผู้ชายพึงพอใจต่อความปรารถนาของผู้ชายได้ (Ritzer:1996:463) ร่างกายของผู้หญิงถูกทำให้เกิดความพึงพอใจต่อความปรารถนาของสามีภายใต้การจ้องจับเพื่อควบคุมร่างกายผู้หญิงผ่านการสร้างมาตรฐานความสวยงามแห่งเรือนร่างบนฐานคติของผู้ชายในการกำหนดมาตรฐานความสวยงาม การบริหารร่างกาย การลดความอ้วน การทำให้ผิวพรรณสวยงาม ผู้หญิงแต่งตัวเพื่อผู้ชายไม่ใช่เพื่อตนเอง การเป็นสัญลักษณ์เครื่องประดับทางสถานภาพสังคมและอำนาจของผู้ชายในการครอบครองหญิงงามเมือง เพื่อให้มั่นใจว่าผู้หญิงจะสถาปนาตนเองตามมาตรฐานความสวยของผู้ชายแล้ว สื่อสิ่งพิมพ์ต่างผลิตเผยแพร่อุตสาหกรรมความงาม ศูนย์ควบคุมสุขภาพสถาบันเสริมความงาม ผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อปรุงแต่งความงามของผู้หญิง เส้นผม ผิวหนัง องค์ประกอบร่างกายเชิงกายภาพถูกกำหนดขนาดความสูง น้ำหนักที่สมส่วนในความคิดความเชื่อของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่

การทำให้ผู้หญิงกลายเป็นวัตถุทางเพศ (sexual objectification) ภายใต้การสร้างชุดความคิดความเชื่อเรื่องความสวยงามเพื่อให้ผู้หญิงมุ่งความสนใจในการทำให้ตัวเองสวยงามตามมาตรฐานของสังคม

สูติ-นรีแพทย์ เป็นการใช้ความรู้เชิงศาสตร์เรื่องเพศโดยตรงในการทำให้ความปรารถนาของผู้ชายสัมฤทธิ์ผลด้วยการตกแต่งภายในร่างกายผู้หญิง การคุมกำเนิดมิใช่เพื่อความสุภาพทางเพศภายใต้การอ้างการป้องกันการตั้งครรภ์

ภาวการณ์เป็นแม่

อัตลักษณ์เพศหญิงตัวแทนสะท้อนผลสำเร็จ ในการจัดระเบียบของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ การหล่อหลอมสร้างภายใต้เงื่อนไขเดียวกันในทุกช่วงประวัติศาสตร์และเงื่อนไขนี้ถูกใช้อ้างอิงเพื่อตักตวงประโยชน์ เก็บกอด เบียดขับผู้หญิงให้อยู่ในพื้นที่ส่วนตัวสถาบันครอบครัวโดยเฉพาะงานบ้านถูกสร้างขึ้นเพื่อรับใช้แนวคิดให้คงอยู่ต่อเนื่องถาวร คือเงื่อนไขทางธรรมชาติของผู้หญิงความสามารถการเป็นผู้ให้กำเนิดชีวิตใหม่ถูกกำหนดสร้างเป็นความจริงผ่านการสร้างกฎเกณฑ์ การจัด

ระเบียบความสัมพันธ์และการจัดระเบียบความแตกต่างระหว่างเพศภายใน/นอกสถาบันครอบครัว สื่อสิ่งพิมพ์ วัฒนธรรมประเพณี ความคิดความเชื่อทางสังคมว่างานบ้านเป็นงานที่ผู้หญิงทำเพื่อ ความรักที่มีต่อผู้อื่น (Renzetti and Curran:1992:141)

ภาวะการเป็นแม่ถูกสร้างขึ้นจากความรู้สึกภายใต้อุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ให้แม่เปี่ยมด้วยการเป็นผู้ให้ เสียสละตนเองแบบทุ่มเทเพื่อครอบครัวคือ สามี และลูกเป็นเป้าหมายในการทำงานของภาระการเป็นแม่สะท้อนออกมาในความสำเร็จในชีวิตลูก การเป็นอภิชาติบุตรของลูกต่อพ่อแม่ การเป็นสมาชิกใหม่ที่ดีของสังคมไม่สร้างปัญหาทางสังคม เช่น ยาเสพติด โรคเอดส์หรือการตั้งครภีในช่วงวัยรุ่นของลูก

เบื้องหลังความสำเร็จของผู้ชายมีผู้หญิงและครอบครัวที่ดีเป็นฐานรากบ่งบอกนัยยะการอยู่ในตำแหน่งแห่งที่ที่เป็นรองเชิงสังคมของการประสบความสำเร็จในการสร้างให้ผู้หญิงยอมรับภาวะการเป็นแม่ภายใต้การสร้างกฎกติกาของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่อยู่นอกความเป็นภววิสัย (subjectivity) โดยไม่รู้สีกตัวเพียงทำหน้าที่ตอบสนองความปรารถนา ความพึงพอใจของสามีตลอดเวลาความต้องการของสามี

กรอบแนวคิดการวิจัย

เพื่อการคลี่คลายให้เห็นถึงการปิดกั้นการเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิงว่าเป็นประติสักรรรมทางสังคมภายใต้การสร้างความรู้การแบ่งงานกันทำ เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการใช้อำนาจของความรู้ในการจัดระเบียบ แบ่งพื้นที่ จัดวางตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมของผู้หญิงเป็นรองผู้ชาย เป็นส่วนประกอบทางสังคมของพื้นที่ทางผู้ชาย พร้อมคุณค่า ความหมาย ความสำคัญของพื้นที่ของผู้ชาย เหนือกว่า การจัดระเบียบพื้นที่ภายใต้แนวคิดการแบ่งงานกันทำเกิดขึ้นในทุกระดับสังคม ระดับประเทศ แบ่งเป็นประเทศพัฒนาแล้ว กำลังพัฒนา และด้อยพัฒนา ระดับสังคม แบ่งพื้นที่เป็นพื้นที่ส่วนตัว และพื้นที่สาธารณะ ระดับครอบครัวแบ่งเป็นพื้นที่งานบ้าน และงานก่อเกิดรายได้

การจัดระเบียบพื้นที่เพื่อรองรับการบริหารอำนาจของความรู้ ภายใต้การสร้างความรู้ของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการใช้อำนาจของความรู้ การแบ่งงานกันทำในครอบครัว งานบ้านเป็นของภรรยา งานก่อเกิดรายได้เป็นของสามี เพื่อการตรึงผู้หญิงกับงานบ้าน ป้องกันการก้าวข้ามเข้าไปในงานก่อเกิดรายได้ของสามี ภายใต้การผูกมัดผู้หญิงกับวาทกรรมการเป็นแม่และภรรยาที่ดีในมุมมองของสังคม ซึ่งก็คือมุมมองของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ การจับจ้องเพื่อควบคุมการกระทำของผู้หญิงในการสวมบทบาทภรรยาและแม่ของสังคม คือการสร้างกฎกติกา การจัดระเบียบพื้นที่ให้ผู้หญิงเล่นตามบทเทศ มาร่วมการตอกย้ำการหลอมสร้างอัตลักษณ์ผู้หญิง สร้างรางวัลและการลงโทษทางสังคมในรูปของค่านิยมประเพณีกุลสตรี ภรรยาและแม่ที่ดีถูกเผยแพร่ออกไปทางสื่อ เพื่อสร้างความ

มันคงในการบริหารอำนาจของอุดมการณ์พอเป็นใหญ่ ว่าความคิด ความเชื่อในการเป็นใหญ่ของผู้ชาย ยังคงดำรงอยู่ เพื่อการตรึงอำนาจของอุดมการณ์พอเป็นใหญ่ไว้ การใช้สื่อในการแผ่ระว่างระไวการสร้าง ความรู้เพื่อให้กลายเป็นความจริงเรื่องงานบ้านของผู้หญิงว่าค่านิยม คุณค่านี้อยู่ในสามัญสำนึกของ ทุกคน

การวิเคราะห์ทางวาทกรรมช่วยสืบค้นกระบวนการสร้างเอกลักษณ์ ความหมายและความรู้เรื่อง เพศ เรื่องบ้าน วาทกรรมการเป็นภรรยาและแม่ที่ดี เพื่อให้กลายเป็นความจริงทางสังคม เป็นการใช้อำนาจของความรู้อย่างชอบธรรมในการจัดระเบียบพื้นที่เพื่อการจัดวางคนในพื้นที่ พร้อมการสร้างกฎ กติกากำกับการอยู่ในพื้นที่ และตรึงการอยู่ในพื้นที่ของผู้หญิง ให้เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง

การวิพากษ์การแบ่งงานกันทำในครอบครัว

การแบ่งงานกันทำระหว่างสามี ภรรยาในครัวเรือนเป็นการใช้อำนาจของความรู้ชอบธรรม ในการแบ่งงานกันทำออกเป็นงานบ้าน งานก่อเกิดรายได้ของภรรยา และสามีตามลำดับและการสร้างความหมาย ความสำคัญในงานของสามีเหนือกว่างานของภรรยา ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างสามี ภรรยา ไม่เท่าเทียมกันภายใต้การแบ่งงานกันทำนี้ อำนาจในครัวเรือนเป็นของสามี วิเคราะห์จากการตัดสินใจในครัวเรือนของสามี และอำนาจของสามีนี้เชื่อมโยงกับพื้นที่สาธารณะนอกครัวเรือน ในรูปการเป็นตัวแทนของครัวเรือน ต่อคำถามความเป็นอยู่ดีของสมาชิกในครัวเรือนโดยสังคมเป็นการใช้มุมมอง ครอบครัวยุคใหม่แบบภาพรวม มิได้เข้าไปภายในครัวเรือน ความสัมพันธ์ระหว่างสามี ภรรยาในครัวเรือนเป็นการวิเคราะห์ภายในครัวเรือน(intrahousehold)เพื่อเผยให้เห็นถึงการก่อรูปของอำนาจพอเป็นใหญ่ใน ครัวเรือน การทำให้เป็นเรื่องส่วนตัวระหว่างสามี ภรรยา เป็นเรื่องธรรมดา ธรรมชาติของการอยู่ร่วมกัน ของสามี ภรรยาที่อาจจะมีการใช้ความรุนแรงทางร่างกาย ด้วยมุมมองทางสังคม การเป็นพื้นที่ส่วนตัว ของครอบครัวเมื่อเทียบกับการจัดแบ่งเป็นพื้นที่สาธารณะในระดับสังคม การข่มขืนภายในครอบครัว เป็นเรื่องราวภายในครัวเรือนที่มีคำสอนเฉพาะผู้หญิงไฟในอย่าน่านอก ไฟนอกอย่านำเข้า

ประเด็นสำคัญในครอบครัวที่ต้องนำมาวิพากษ์อีกคือ ความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างสามี ภรรยา เพื่อควบคุมกิจกรรมทางเพศโดยตรงของผู้หญิงอย่างถูกต้องตามจารีตประเพณี วัฒนธรรม และกฎหมาย สถาบันการแต่งงานและครอบครัวถูกสร้างเพื่ออ้างความชอบธรรมในการใช้บริการทางเพศของสามีต่อ ภรรยาความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมทางเพศ ถูกนำไปใช้กับการเล่นบทเพศหญิงเป็นผู้สนองตอบ การนำของเพศชาย การแต่งงาน การมีครอบครัวของผู้หญิงถูกกำกับภายใต้ความรู้เรื่องเพศ วัยเจริญพันธุ์ จำนวนและเพศเด็กถูกกำหนดภายใต้การลิดรอนสิทธิเหนือร่างกายผู้หญิงในนามของความรัก และ เพื่อครอบครัว ภายใต้การอ้างความรู้ทางการแพทย์ในการตัดสินใจตั้งครรภ์ หรือยุติการตั้งครรภ์ ค่านิยม มาตรฐานการตัดสินใจทางสังคมถูกนำมาใช้เป็นบรรทัดฐานร่วมตัดสินใจการตั้งครรภ์ หรือยุติการตั้งครรภ์ ของผู้หญิงทุกคน

สิทธิเหนือร่างกายของผู้หญิง สิทธิขั้นพื้นฐานในสิทธิมนุษยชนในฐานะมนุษย์ของผู้หญิงถูกละเมิดภายใต้ความรู้ทางการแพทย์บนพื้นฐานความรู้เรื่องเพศ มากำหนดสร้างบทเพศหญิงเพื่อการควบคุมเรื่องเพศของผู้หญิง

แนวคิดการแบ่งงานกันทำในครอบครัวถูกนำมาใช้ขยายการแบ่งงานกันทำในระดับสังคม พื้นที่สาธารณะ การแบ่งงานกันทำระหว่างเพศในที่ทำงาน

การวิพากษ์การแบ่งงานกันทำในที่ทำงาน

การแบ่งงานกันทำในที่ทำงานระหว่างเพศ ภายใต้แนวคิดการแบ่งงานกันทำระหว่างเพศ สร้างงานอาชีพของผู้ชาย ผู้หญิงภายใต้อุดมการณ์เรื่องเพศซ้อนทับลงมา งานอาชีพของผู้หญิงสอดคล้องกับบทเพศหญิง เป็นการขยายงานบ้านออกสู่พื้นที่นอกครัวเรือน สร้างลักษณะงานใกล้เคียงกับงานบ้าน และแน่นอนที่งานอาชีพของผู้หญิงมีคุณค่า ความสำคัญต่ำกว่างานอาชีพของผู้ชาย เอกสิทธิ อำนาจ การส่งเสริม สนับสนุนความก้าวหน้าในงานอาชีพของผู้ชายสูงกว่า ภายใต้ความคิดความเชื่อของสังคมว่าการทำงานของหญิงเป็นเพียงการเสริมรายได้หลักของสามี ความสนใจของภรรยาคือการเป็นภรรยาและแม่ที่ดี

การเลือกที่ทำงานเป็นพื้นที่การวิพากษ์การเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิง เพราะเป็นพื้นที่การบริหารอำนาจในการใช้อำนาจของความรู้ อย่างขอบธรรมของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่เพื่อกีดกันการพึ่งพิงตนเองทางเศรษฐกิจของผู้หญิง ป้องกันการหลุดพ้นจากการหลอมสร้างอัตลักษณ์หญิงในพื้นที่งานบ้าน และงานอาชีพของผู้หญิงช่วยตอกย้ำการเป็นผู้หญิงเชิงสังคมอีกชั้นหนึ่ง

การเลือกวิพากษ์การเข้าสู่ที่ทำงานของผู้หญิงด้วยการเผชิญกับภาระทางเศรษฐกิจของผู้หญิง ภายใต้ขีดจำกัดการจุนเจือครอบครัวของสามีด้วยการอ้างเหตุผลต่าง ๆ การปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิงเพื่อรักษาสถิติประโยชน์ของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ไว้

เพื่อให้ผู้หญิงอยู่ในที่ทางที่อุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่จัดวางไว้ การตอกย้ำการหลอมสร้างอัตลักษณ์ภายใต้การทำงานของการแบ่งงานกันทำต้องถูกย้ำเน้นด้วยอุดมการณ์เรื่องเพศเพื่อความมั่นใจในอำนาจของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ เป็นการช่วงชิงอำนาจของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ที่สร้างเครือข่ายอำนาจของพ่อเป็นใหญ่กระจายออกไปให้กว้างขวาง

อุดมการณ์เรื่องเพศ: การตอกย้ำอัตลักษณ์ผู้หญิง

อุดมการณ์เรื่องเพศสร้างผู้หญิงเป็นวัตถุที่ปรารถนาได้โดยผู้ชายภายใต้กติกาเล่นบทเพศหญิง ผู้หญิงอยู่ในบทบาทเป็นรองทางสังคมเรื่องเพศ ตัวบทเพศหญิงถูกใช้เป็นกฎ กำกับการกระทำ/

พฤติกรรมเรื่องเพศของผู้หญิง เป็นบทการตอบสนองความต้องการทางเพศจากสามีฝ่ายเดียว การเป็นผู้เริ่มต้นเรื่องเพศเป็นการท้าทายอำนาจของอุดมการณ์เรื่องเพศโดยตรงในมุมมองของพ่อเป็นใหญ่

อุดมการณ์เรื่องเพศสร้างความชอบธรรมให้กับการมีมาตรฐานเชิงซ้อนเรื่องเพศ(sexual double standard) ของผู้ชายเท่านั้น ความปรารถนาของภรรยาอยู่ภายใต้การควบคุมของสามีในรูปผู้หญิงดั่งาม ต้องไม่แสดงความปรารถนา การยอมรับโดยปริยายของสังคมที่จะให้เพศชายมีเอกสิทธิ อำนาจที่จะเล่นนอกบทเพศ ความสัมพันธ์ทางเพศนอกการสมรสเป็นเรื่องยอมรับได้ในสังคมไทยภายใต้วัฒนธรรมชายเป็นใหญ่ ระบบศักดินาของไทยมีมาตรฐานเชิงซ้อนเรื่องเพศอยู่แล้ว วัฒนธรรมตะวันตกการมีเพศสัมพันธ์นอกสมรสเป็นเหตุฟ้องหย่าได้ของภรรยา และเป็นเรื่องยอมรับไม่ได้ทางวัฒนธรรมเช่นกรณีฟ้าชายชาร์ล

เรื่องเพศของผู้หญิงกลายเป็นประเด็นการเมือง การเมืองของร่างกาย การคุมกำเนิด การมีบุตรของแต่ละครัวเรือนถูกกำหนดโดยนโยบายระดับประเทศ การเร่งคุมกำเนิด การใช้การคุมกำเนิดวิธีต่างๆ เป็นการควบคุมเรื่องเพศของผู้หญิงโดยตรง

การวิพากษ์การปิดกั้นการเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิงเป็นการคลี่คลาย เพื่อเผยให้เห็นการช่วงชิงอำนาจของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ร่วมกับอุดมการณ์เรื่องเพศ สร้างความรู้การแบ่งงานกันทำ และเรื่องเพศเพื่อสร้างความชอบธรรมในการความรู้เป็นอำนาจ สร้างความจริงเรื่องอัตลักษณ์ผู้หญิง เพื่อการยึดโยงผู้หญิงกับงานบ้าน และการจัดแบ่งแยกงานอาชีพตามเพศในที่ทำงาน เพื่อผลักดันให้ผู้หญิงกลับเข้าไปอยู่ในที่ทางที่อุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ จัดระเบียบตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมของผู้หญิงกับงานบ้าน การค้นหาความหมาย คุณค่า ความสำคัญที่อุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ และเรื่องเพศสร้างการจัดระเบียบการแบ่งแยกพื้นที่งานของผู้หญิงเป็นอื่นจากพื้นที่งานของผู้ชายสะท้อนการบริหารอำนาจอย่างชอบธรรมระดับอุดมการณ์ อัตลักษณ์หญิงเป็นส่วนประกอบของอัตลักษณ์ชาย มีความเป็นอื่นจากผู้ชาย ความคิดที่สะท้อนการกระทำเป็นเรื่องการสร้าง ความหมาย ความสำคัญ ให้คุณค่ากับสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเอง เพื่อรับใช้ความคิดความเชื่อของตนเอง ทฤษฎีฐานรากช่วยสืบเสาะเบาะแสร การปิดกั้นการเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิงว่าถูกปิดกั้นไว้ด้วยกฎ กติกาอะไร และอย่างไร

แนวคิดการเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิง

การเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิง ถูกปิดกั้น ภายใต้แนวคิดการแบ่งงานกันทำป้องกันผู้หญิงเข้าสู่ที่ทำงาน ที่ผู้ชายครอบครองเพื่อผลประโยชน์การครอบงำผู้หญิงเชิงเศรษฐกิจ การคลี่คลายเพื่อเผยให้เห็นถึงการเข้าสู่พื้นที่ที่ทำงานของผู้หญิง คือการสืบย้อนถึงการช่วงชิงอำนาจของอุดมการณ์พ่อเป็นใหญ่ ในรูปการจัดระเบียบความคิด สร้างเป็นความรู้เพื่ออ้างความชอบธรรมให้กับการใช้ความรู้ในการกำหนดพื้นที่ และสร้างงานอาชีพบนฐานคติการทำหน้าที่ทางธรรมชาติภายใต้อุดมการณ์เรื่องเพศ

และแม้ผู้หญิงจะเข้าไปในที่ทำงานได้ การเข้าไปในที่ทำงานของผู้หญิงเป็นการเข้าไปในฐานะผู้มาเยือน กล่าวคือ การทำงานของผู้หญิงในที่ทำงาน แม้จะอยู่ในงานอาชีพของผู้ชาย ผู้หญิงเป็นเพียงผู้มาเยือนงานอาชีพของผู้ชาย พิจารณาจากการไม่ได้รับการสนับสนุน การส่งเสริมเมื่อนิยามการสนับสนุนจากแนวคิดการเพิ่มทักษะในงานอาชีพ การฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ เป็นประโยชน์ต่อการเลื่อนตำแหน่งในที่ทำงาน

นอกจากนี้การส่งเสริม สนับสนุนเมื่ออยู่ในงานอาชีพเดียวกันของสองเพศ วางบนฐานคติของนายจ้างและเป็นความคิดความเชื่อเดียวกันกับสังคมว่าการทำงานของผู้หญิงเป็นการทำงานชั่วคราว เมื่อผู้หญิงแต่งงานถูกพันธนาการด้วยวาทกรรมการเป็นภรรยาและแม่ที่ใช้เวลาของผู้หญิงกับการสวมบทบาทภรรยาและแม่ด้วยความยินยอมของผู้หญิงเอง

วาทกรรมชุดใหม่ของสังคมคือการเป็นหญิงเก่ง ทั้งงานบ้าน และงานนอกบ้าน การประสบความสำเร็จของสามีและลูก การเป็นผู้บริหารระดับสูง มาตรฐานเชิงซ้อน (double work load) ถูกผลิตสร้างเพื่อตอกย้ำผู้หญิงว่างานบ้านเป็นของเธอ

การเข้าไปในพื้นที่งานอาชีพของผู้หญิงแบบผู้มาเยือน หมายถึงการเข้าไปในพื้นที่ที่แสดงความเป็นเจ้าของของพื้นที่ไม่ได้ นอกจากการส่งเสริม สนับสนุนแล้ว อำนาจและเอกสิทธิ์ในงานอาชีพเดียวกันแตกต่างกันด้วย

เพื่อป้องกันการข้ามเส้นแบ่งเขตแนวคิดการแบ่งงานกันทำ และเพื่อให้แน่ใจว่าการแบ่งพื้นที่ระหว่างเพศยังมีคุณค่า ความสำคัญ ความหมายอยู่ การจ้องจับเพื่อควบคุมการดำรงอยู่ของความรู้ การเฝ้าระวังระไวของสังคมถูกสร้างในรูป ค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรมเป็นความคิดความเชื่อในสังคม เมื่อใดที่ผู้หญิงไม่อยู่ในที่ที่จัดวางให้แล้ว มาตรการขั้นสุดท้ายของการลงโทษทางสังคมคือการข่มขืนทางร่างกาย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการสืบค้นกระบวนการสร้างความรู้เรื่องการแบ่งงานกันทำ เรื่องเพศ เรื่องบ้าน การเป็นภรรยาและแม่ที่ดี เพื่อให้กลายเป็นความจริงทางสังคม โดยได้คลี่คลายให้เห็นการจัดระเบียบพื้นที่ เพื่อจัดวางคนตามตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ พร้อมกับการสร้างกฎ กติกาเกี่ยวกับการอยู่ในพื้นที่ และตรึงการอยู่ในพื้นที่ของผู้หญิงนี้ให้เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง จนกลายเป็นสิ่งที่อยู่ในสามัญสำนึกของคนทั่วไปในสังคมสังคม จุดหมายความสนใจในการวิเคราะห์อยู่ที่การวิพากษ์การบริหารอำนาจของระบบพ่อเป็นใหญ่ และระบบเพศ ในรูปวาทกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำงานของผู้หญิง เพื่อสร้างความชอบธรรมในการปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิง

การวิเคราะห์วาทกรรมพ่อเป็นใหญ่ จะเผยให้เห็นว่าผู้หญิงถูกปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงาน ผ่านการสร้างความรู้ จนกลายเป็นความจริงเกี่ยวกับความเป็นหญิง จนผู้หญิงยอมรับกับตนเองว่าเป็นผู้หญิงตามที่สังคมกำหนด ในรูปกฎ เกณฑ์ กติกาทางสังคมซึ่งอ้างว่าเป็นประเพณีที่ดั้งเดิมของสังคม วิธีการศึกษามุ่งเน้นที่ การวิเคราะห์ปรากฏการณ์การทำงานของผู้หญิงในงานอาชีพต่าง ๆ เพื่อเผยให้เห็นว่า การแบ่งงานกันทำและเรื่องเพศที่เกิดขึ้นภายใต้บริบทสังคมไทยเป็นการสร้างความรู้ที่ปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิงไทยอย่างไร ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นการปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิงไทย โดยบริบทของที่ทำงาน

สนาม

การศึกษานี้เลือกสนามในการศึกษาที่สะท้อนปรากฏการณ์การปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิง และให้ภาพการปิดกั้นการเข้าสู่ที่ทำงานของผู้หญิงว่าเป็นประดิษฐ์กรรมทางสังคม ภายใต้การสร้างความรู้เรื่องการแบ่งงานกันทำและเรื่องเพศให้งานอาชีพของผู้หญิงมีลักษณะสอดคล้องกับอัตลักษณ์ผู้หญิง เพื่อการตอกย้ำอัตลักษณ์ผู้หญิงถึงความเป็นรองเชิงตำแหน่งแห่งที่ในสังคมผ่านพื้นที่ของที่ทำงานในรูปงานอาชีพของผู้หญิง ที่ทำงานที่มีลักษณะขององค์กรที่มีการแบ่งแยกงานอาชีพได้คมชัดระหว่างเพศ เป็นการใช้ลักษณะงาน และ ตัวงานบ่งบอกความแตกต่างไว้ชัดเจนของผู้หญิง - ชาย

สนามที่เลือกจึงเป็นสถานที่ทำงาน ซึ่งลักษณะงานสามารถทำได้ทั้งสองเพศ เช่น งานข้าราชการ ทั้งนี้เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงอคติทางเพศในที่ทำงานว่ามีหลากหลายรูปแบบแล้ว การเลือกงานที่ถูกกำหนดโดยความคิดความเชื่อในสังคมว่าเป็นงานที่เหมาะสมกับความเป็นเพศชาย เช่น วิศวกร และลักษณะงานที่มีเหมาะสมกับเพศชาย มากกว่าเพศหญิง เช่น การทำงานในบริษัท งานโทรทัศน์-วิทยุ งานหนังสือพิมพ์ ซึ่ง

ทั้งหมดจะให้คำอธิบายในกระบวนการสร้างความจริงของระบบพ้อเป็นใหญ่และระบบเพศที่ปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิงในที่ทำงานให้เป็นรองในงานอาชีพของผู้ชาย

เพื่อสะท้อนปรากฏการณ์การปิดกั้นให้คมชัดลึก การศึกษานี้ได้เลือกกรณีศึกษาที่สะท้อนการปิดกั้นผู้หญิงในพื้นที่สาธารณะ เช่น การเลือกตำแหน่งงานเป็นงานระดับสูง หรือเป็นผู้บริหารเพื่อสืบหาความก้าวหน้าในการทำงานกับตำแหน่งนี้ว่าได้ฟันฝ่าการปิดกั้นขึ้นมาได้อย่างไร ในขณะเดียวกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจว่าผู้หญิง ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในระดับล่าง ถูกปิดกั้นที่จะมีความก้าวหน้าขึ้นเป็นผู้บริหารได้อย่างไร จึงได้มุ่งศึกษาผู้หญิงที่ทำงานในระดับล่างด้วย การวิเคราะห์ความคิดความเชื่อเกี่ยวกับตนเองของผู้หญิงทั้งสองกลุ่ม ในแต่ละงานอาชีพจะช่วยอธิบายรูปแบบการปิดกั้นได้หลากหลายขึ้นว่า การปิดกั้นผู้หญิงในที่ทำงานแต่ละงานอาชีพทำงานผ่านอะไรบ้าง

การเข้าสู่สนาม

การเตรียมการก่อนเข้าสู่สนาม ผู้วิจัยสร้างแนวคำถาม (guide line) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ภายใต้การใช้คำถามการวิจัย วัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัยเป็นแนวทางในการกำหนดแนวคำถามเพื่อวิเคราะห์บริบทที่ทำงานว่าปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิงอย่างไร ภายหลังจากการตรวจสอบความชัดเจนของแนวคำถาม โดยแนวคำถามนี้เป็นการกำหนดไว้อย่างหลวม ๆ แต่ในการสัมภาษณ์จริง การพูดคุยสนทนามีลักษณะเปิดกว้างให้ผู้ให้สัมภาษณ์พูดคุยถึงเรื่องต่าง ๆ ซึ่งในการสัมภาษณ์ได้ดำเนินไปอย่างอบอุ่นและเป็นมิตร

เพื่อให้ได้ภาพการปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิงที่คมชัดลึก การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างการสัมภาษณ์ผ่านการแนะนำจากเพื่อนในวงการต่าง ๆ จะช่วยให้ได้ภาพในที่ทำงานว่ามีการกีดกันความก้าวหน้าได้อย่างไร ภายใต้การกำหนดเลือกตัวอย่างเชิงทฤษฎี (theoretical sampling) เพื่อกำหนดงานอาชีพและผู้ให้ข้อมูลหลักในแต่ละงานอาชีพออกเป็นผู้บริหารที่แต่งงานแล้ว และยังเป็นโสด กับผู้ปฏิบัติการที่แต่งงานแล้ว ด้วยการเข้าไปในที่ทำงานของผู้ให้ข้อมูลหลักที่เข้าไปได้ ซึ่งจะได้บรรยากาศของการทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงานเพศเดียวกัน และต่างเพศ ผ่านการแสดงออกของการทักทายหรือปรึกษางานในระหว่างการสนทนา หรืออาจเป็นการพูดคุยสนทนานอกที่ทำงาน เพื่อให้การพูดคุยเป็นไปอย่างอิสระ

การเลือกบุคคลหลักในการสัมภาษณ์

การเลือกบุคคลหลักในการให้สัมภาษณ์เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงปรากฏการณ์ การปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิง โดยอาศัยหลักการเลือกตัวอย่างเชิงทฤษฎี (theoretical

sampling) ซึ่งเป็นการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยอาศัยแนวคิด และทฤษฎีเป็นฐานคิดในการกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักคนแรก และคนต่อ ๆ ไป โดยเป็นการกำหนดคุณลักษณะผู้ให้ข้อมูลหลักจากกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อค้นหาการสร้างความหมายในการปิดกั้นจากปรากฏการณ์ของผู้หญิงในที่ทำงาน

การสัมภาษณ์ระดับลึก (in-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูลหลักสี่รายแรกที่เป็นโสดและแต่งงาน แล้วจากตำแหน่งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อค้นหาการสร้างความหมายของปรากฏการณ์การปิดกั้น สร้างมโนทัศน์ (concept) จัดประเภทของมโนทัศน์ (category) และเชื่อมโยงมโนทัศน์เพื่อให้ได้ข้อเสนอเกี่ยวกับการปิดกั้น จากนั้นจึงเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก ที่มีคุณลักษณะที่จะให้ข้อมูลที่อาจปฏิเสธข้อเสนอนี้ที่ได้มาจากการวิเคราะห์กรณีศึกษาในรายแรก ๆ จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้อีกมาใหม่มาวิเคราะห์ และตีความ เพื่อกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักรายต่อ ๆ ไป

การสัมภาษณ์ระดับลึกจะช่วยให้เพิ่มเติมรายละเอียดในการปิดกั้นภายใต้ความยืดหยุ่นของแนวคำถาม ที่ถูกใช้เป็นเกณฑ์หลักในการเปิดภาพการปิดกั้น แต่ต้องปลอดจากการถามนำ แต่เป็นการเปิดเผยความคิดความเชื่อในการทำงานของผู้หญิงผ่านการให้ความหมายในการทำงานของตนเอง ความหมายเกี่ยวกับตนเองซึ่งสามารถตรวจสอบความเข้าใจตรงกันในความหมายที่ถูกสร้างของผู้ให้ข้อมูลหลักได้ตลอดเวลาการสัมภาษณ์ผ่านการแสดงออกทางท่าทีและความนึกคิด

จำนวนของผู้ให้ข้อมูลหลักที่ถูกกำหนดจากความอิ่มตัวของมโนทัศน์ (theoretical saturate) ได้ 18 คน มีรายละเอียดดังนี้

ลำดับที่	อาชีพ	ตำแหน่ง	สถานภาพทางสังคม	อายุ (ปี)
1	รับราชการ	ผู้บริหาร	แต่งงาน	55
2	รับราชการ	ผู้บริหาร	โสด	47
3	รับราชการ	ผู้บริหาร	แต่งงาน	50
4	รับราชการ	ผู้บริหาร	แต่งงาน	52
5	รับราชการ	ผู้ปฏิบัติการ	โสด	45
6	รับราชการ	ผู้ปฏิบัติการ	แต่งงาน	42
7	รับราชการ	ผู้ปฏิบัติการ	แต่งงาน	42
8	รับราชการ	ผู้ปฏิบัติการ	โสด	35
9	รับราชการ	ผู้ปฏิบัติการ	โสด	28
10	รับราชการ	ผู้ปฏิบัติการ	โสด	28
11	รับราชการ	ผู้ปฏิบัติการ	โสด (ชาย)	39
12	วิศวกร	ผู้บริหาร	หม้าย	40
13	นักข่าว	ผู้บริหาร	แต่งงาน	35
14	นักข่าว	ผู้ปฏิบัติการ	แต่งงาน	29
15	นักจัดรายการวิทยุ	ผู้ปฏิบัติการ	โสด	33
16	ผู้จัดการ	ผู้บริหาร	แต่งงาน	38
17	ผู้ช่วยผู้จัดการ	ผู้บริหาร	โสด	32
18	ผู้ช่วยผู้จัดการ	ผู้บริหาร	โสด	28

การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการวิเคราะห์หัตถ์บท เกี่ยวกับบริบทการทำงาน ความคิดของผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับงานที่ทำของตนเอง เกณฑ์การพิจารณาความก้าวหน้าในการทำงานของทีมงาน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน และหัวหน้างานที่เป็นเพศเดียวกัน และต่างเพศ บรรยากาศในการทำงาน และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความก้าวหน้าในที่ทำงานของตนเองในกรณีที่เป็นผู้บริหาร และความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในความก้าวหน้าในการทำงานของตนเองในกรณีที่เป็นผู้ปฏิบัติการ ประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดความเชื่อในการทำงานว่าแตกต่างกันระหว่างเพศอย่างไร เก็บเรื่องราว และสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิง ในสภาพที่ดำรงอยู่ตามปกติ เรื่องราวการปิดกั้นนี้มีความสำคัญตามช่วงเวลาที่ผ่านมา คือมีจุดเริ่มต้น มาถึงปัจจุบัน และคาดการณ์ในอนาคตเกี่ยวกับการปิดกั้นนี้สำหรับผู้หญิงเองได้

นำเรื่องราวที่ได้จากการสัมภาษณ์ระดับลึกมาวิเคราะห์ แยกแยะออกเป็นหัวข้อสำคัญว่าประกอบด้วยกฎ กติกาภายใต้ความคิดความเชื่ออย่างไรในการปิดกั้น เพื่อการวิเคราะห์อย่างละเอียด เป็นการดึงเรื่องราวการปิดกั้นจากที่ทำงาน องค์ประกอบและโครงสร้างการปิดกั้นจะถูกนำมาเปิดผนึก นิยามวิเคราะห์และตีความตามนัย/ความหมายที่เป็นอยู่ในที่ทำงาน สร้างมโนทัศน์ตามการนิยามและวิเคราะห์ จัดเรียงลำดับกระบวนการการปิดกั้นในความเกี่ยวข้องหรือส่งผลกระทบต่อผู้หญิงอย่างไร สร้างข้อความจากการวิเคราะห์นำมาเชื่อมโยงเป็นภาพรวมการปิดกั้นในที่ทำงานนี้

นำการปิดกั้นในที่ทำงานที่ผ่านการวิเคราะห์ หรือคลี่คลายให้โดยเห็นโดยการแยกแยะ และสร้างขึ้นใหม่ กลับไปสู่บริบทที่ทำงาน เพื่อการตีความที่ได้จากการวิเคราะห์ว่ามีความหมายในการปิดกั้นผู้หญิงอย่างไรในการทำงาน

กระบวนการผลิตซ้ำความเป็นผู้หญิง

การใช้สถาบันครอบครัวเป็นพื้นที่การสร้างและผลิตซ้ำความสัมพันธ์หญิง - ชายผ่านการแบ่งงานกันทำระหว่างสามี - ภรรยาของทุกสังคม เพื่อหลอมสร้างอัตลักษณ์หญิงไว้อ้างความชอบธรรมในการจัดวางตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมให้ผู้หญิง อยู่กับงานในครัวเรือน ผู้ชายกับงานนอกครัวเรือน และความชอบธรรมนี้ยังนำมาซึ่งการแบ่งงานในครัวเรือนออกเป็นพื้นที่งานบ้านของผู้หญิงในนามของภรรยา และพื้นที่งานก่อเกิดรายได้ของผู้ชายในนามของสามี ภายใต้บริบทสังคมแบบชายเป็นใหญ่ในยุคหนึ่ง แม้ว่าความชัดเจนในการแบ่งงานกันทำในครอบครัวมีการปรับเปลี่ยนเชิงแบบแผนมาเป็นลักษณะทำงานด้วยกัน ทำงานแทนกัน แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นแล้ว ก็เป็นเพียงภาพลักษณ์ใหม่ภายใต้เงื่อนไขของบริบทสังคมในยุคที่สามี - ภรรยาต้องทำงานนอกบ้านด้วยกันทั้งคู่ด้วยความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ถึงรากเหง้าการแบ่งงานกันทำในครอบครัวยังพบความคิดระบบชายเป็นใหญ่แอบแฝงอยู่ภายใต้การสร้างอัตลักษณ์หญิงจากการเป็นเจ้าของพื้นที่งานบ้านของผู้หญิง เป็นการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงกับคุณลักษณะที่สำคัญของการถูกสร้างให้เป็นผู้หญิง บอบบาง อ่อนโยน นุ่มนวล ซ้ำเมื่อผู้หญิงทำงานที่ถูกสังคมกำหนดว่าเป็นงานของผู้ชาย ก็ยังไม่มีการสร้างอัตลักษณ์ใหม่ของผู้หญิงแต่กลับเป็นเพียงการสวมอัตลักษณ์ชายเท่านั้น ยิ่งเป็นการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงลงไปหนักหน่วงมากขึ้น เป็นเพียงการสร้างภาพลักษณ์ผู้หญิงใหม่แต่ยังไม่สามารถลงไปถึงรากเหง้าของการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์หรือสร้างอัตลักษณ์ใหม่ให้กับผู้หญิงภายใต้ระบบสังคมแบบชายเป็นใหญ่ ดังนั้น การเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของ ผู้หญิงจึงถูกปิดกั้นภายใต้การหลอมสร้างอัตลักษณ์หญิงของระบบชายเป็นใหญ่ และผู้หญิงเองก็ยอมรับสภาพการถูกปิดกั้นการเข้าสู่พื้นที่สาธารณะด้วยตัวเอง

ในบทนี้ต้องการนำเสนอการวิเคราะห์การผลิตซ้ำความเป็นผู้หญิงผ่านแบบแผนการแบ่งงานกันทำ ซึ่งไม่ว่าการแบ่งงานกันทำจะเปลี่ยนภาพลักษณ์ใหม่ แต่ภายใต้การดูเสมือนว่าหญิง - ชายจะทำงานบ้านเท่าเทียมกัน ทำแทนกันบ้าง จริง ๆ แล้วเป็นการตอกย้ำอัตลักษณ์เพศอย่างเข้มแข็งของระบบชายเป็นใหญ่ได้แบบยลมากขึ้น

1. การผลิตซ้ำความเป็นผู้หญิงผ่านการแบ่งงานกันทำ

เป็นการแบ่งงานกันทำชัดเจนระหว่างสามี - ภรรยาภายใต้แนวคิดการแบ่งงานกันทำในสังคมเพื่อความเป็นระเบียบ สงบสุข เรียบร้อยของสังคม เช่นเดียวกับการแบ่งงานกันทำในครัวเรือนเพื่อความเป็นหนึ่งเดียว ประสงค์ สำนึกดีของครอบครัว สะท้อนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหญิง - ชายซึ่งเป็นภาพความเป็นระเบียบของสังคมผ่านความเป็นระเบียบของครอบครัว ภายใต้แนวคิดการแบ่งงานกันทำ เมื่อต่าง

ทำหน้าที่ของตัวเองอย่างดีแล้ว ความสงบสุข เป็นระเบียบของครอบครัวในนามของความรัก เป็นหนึ่งเดียวของครอบครัวถูกใช้เป็นเกราะป้องกันการก้าวข้ามเส้นแบ่งงานกันทำระหว่างสามี – ภรรยา เพื่อผลิตซ้ำอัตลักษณ์เพศจากการทำงานในพื้นที่ของแต่ละเพศ ไว้เป็นแบบแผนให้คนรุ่นต่อไปรับการถ่ายทอดแบบอย่างอัตลักษณ์เพศของตนผ่านการแบ่งงานกันทำในครอบครัว การถ่ายทอด อัตลักษณ์เพศเป็นการผลิตซ้ำเพื่อตรึงการแบ่งงานกันทำระหว่างเพศในครัวเรือนให้ถาวร คงอยู่ต่อไปเป็นการรองรับการทำงานจากระบบขายเป็นใหญ่ซ้อนทับลงไปอีก โดยเป็นการใช้บทเพศกำหนดลักษณะงานในครัวเรือนที่ถูกสร้างจนกลายเป็นความจริงในสังคมเกี่ยวกับงานบ้านที่เป็นของผู้หญิง – ผู้ชายแตกต่างกันที่มีมานานแล้ว

1.1 งานบ้านที่เป็นงานของผู้หญิง

การแบ่งงานกันทำในครัวเรือนระหว่างหญิง – ชาย ขึ้นกับความเหมาะสมทางกายภาพ คือดูจากความหนักเบาของงาน งานหนักเป็นของผู้ชาย งานเบาเป็นของผู้หญิง มีลักษณะแบ่งงานกันทำชัดเจน กล่าวคือ กิจกรรมในครัวเรือนที่เป็นไปเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวัน เพื่อการกินอยู่ เพื่อความสะดวกสบายของวิถีชีวิตของคนในครัวเรือนเป็นความรับผิดชอบของผู้หญิงในนามของภรรยาและแม่ ภายใต้การอ้างความแตกต่างทางกายภาพ เรื่องของสรีระว่าอ่อนแอ ความแข็งแรงของร่างกายผู้หญิงน้อยกว่า การทำงานของผู้หญิงภายใต้การสร้างความหมายของสังคมว่าเป็นงานเบาเหมาะสมกับสรีระของผู้หญิงแล้ว การมอบหมายทางสังคมให้ผู้หญิงกับงานบ้านเป็นความหมายของกันและกัน ลักษณะงานของผู้หญิงเป็นการทำงานตลอดเวลา ทุกกิจกรรมชีวิตประจำวันเพื่อสมาชิกในครัวเรือนแล้วจะถูกจัดวางเตรียมพร้อม โดยที่ผู้เป็นลูกสาวเองก็ยังไม่รู้เลยว่าแม่แบ่งเวลาทำงานบ้านอย่างไร ทำอะไรบ้างในแต่ละวัน ความสามารถในการจัดแบ่งเวลาการทำงานบ้านออกเป็นสัดส่วนต่าง ๆ เตรียมพร้อมอย่างรู้เวลาการกลับมาของสมาชิกในครัวเรือนเป็นการทำงานด้วยความตั้งใจในการจัดสรรเวลาต่อกิจกรรมของชีวิตประจำวันของสมาชิกในครัวเรือนได้อย่างลงตัว

พี่ไม่รู้ ตรงนี้ไม่เห็น...เย็นกลับมาเห็นกับข้าวเสร็จแล้วอยู่ในตู้...(ข้าราชการหญิงอายุ 42ปี)

แม่ทำให้ทุกอย่าง เป็นแม่บ้าน ทำงานให้หมดทุกอย่าง กับข้าว เสื้อผ้า ...แม่ทำให้หมดเลย...เตรียมของ ปลุกเราอาบน้ำแต่งตัว เสื้อผ้ามีเรียบร้อยแล้ว รองเท้าขัดให้ ถุงเท้าของทุกคน...(ข้าราชการหญิง อายุ 42ปี)

การทำงานบ้านของแม่ การจัดเตรียมอาหาร การเตรียมความพร้อมเรื่องการแต่งกายเป็นการทำงานเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ ของวิถีชีวิตให้ดำเนินต่อไปได้ เป็นการทำงานบ้านในขณะที่สมาชิกคนอื่นในครัวเรือนอยู่ที่ทำงาน ที่โรงเรียนประกอบกิจกรรมของแต่ละคนตามบทของตน เช่นเดียวกับที่ผู้หญิงมีบทแม่ต้องเล่น แต่เป็นบทแม่ที่ทำงานอย่างไม่มีวันหยุด

เห็นพ่อเข้าเวรทุกวัน เสาร์ อาทิตย์ก็อยู่เวร... เพราะพี่ไปโรงเรียน... (ข้าราชการหญิง อายุ 42ปี)

ในนามของแม่และภรรยา การทำงานตั้งแต่ตื่นนอนเช้า จวบจนเข้านอนในวันเดียวกัน กับงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินไปของวิถีชีวิต การจัดอาหารมีพร้อมก่อนที่สมาชิกในครัวเรือนจะออกไปทำภารกิจของตัวเอง และกลับมาในเย็นวันเดียวกันนั้นและเพื่อตอบสนองความต้องการทางร่างกายของคนในครัวเรือนแล้ว สิ่งเหล่านี้จะถูกจัดวางรอทำไว้เสมอ โดยที่เนื้อหาของการทำงานบ้านของผู้หญิงเป็นงานซ้ำซาก เวียนวนกลับมาทำงานลักษณะเดิมในวันรุ่งขึ้น และเป็นเช่นนี้ทุกวัน และต้องทำไปตลอดชีวิตเมื่อต้องสวมบทแม่และภรรยาของผู้หญิง เป็นการทำงานที่ผู้หญิงคนหนึ่งเมื่อต้องสวมบท แม่ แล้วทำด้วยความเอาใจใส่ และเป็นห่วงเพื่อให้ลูกได้ทำงานของลูกอย่างปลอดภัยไปส่งจากภาระทั้งปวงของงานบ้าน

แม่เข้าตื่นมาทำกับข้าวให้ลูกห่อไปโรงเรียน เสริจแล้วจะไปตลาดแต่เช้ามีด ถ้ามีกับข้าวมาเพิ่มลูกยังไม่ไปจะมีการให้ลูกเพิ่มเอาไปโรงเรียน...เย็นแม่ดูแลบ้าน กวาดบ้าน ถูบ้าน ล้างจาน เก็บของ ลูกกินข้าวเสริจ ทำการบ้านหรือยัง เรื่องเสื้อผ้า แม่ดูแล ได้ขึ้นชื่อว่าทำความสะอาดเสื้อผ้าสะอาด มากจนครูลูกทุกคนถามว่าใครซักผ้าให้ลูก...(พนักงานบริษัทสาว อายุ 27ปี)

นอกเหนือจากการทำงานบ้านแล้ว การทำงานของผู้หญิงในครัวเรือนเป็นงานบริการความสะดวกสบายในวิถีชีวิตให้หัวหน้าครัวเรือน และเป็นงานที่ภรรยาบริการสามีราวกับว่าเป็นงานของภรรยาโดยปริยายทั้งในสายตาของภรรยาเองและในสายตาของสามีด้วย ประหนึ่งว่าเป็นหน้าที่ที่ขอบธรรมแล้วของภรรยาในการให้บริการเล็กน้อยนี้แก่สามี เป็นการแสดงตามบทพ่อ - แม่ให้คนรุ่นต่อไปเห็นเป็นต้นแบบความสัมพันธ์หญิง - ชายในนามของสามี - ภรรยาในครัวเรือน

ป้าไม่ทำอะไร เข้ามารอกินกาแฟ.....แม่ขง.....แม่เป็นคนตื่นก่อน ... (ข้าราชการหญิง อายุ 45ปี)

เมื่อการทำงานบ้านของภรรยาและแม่ในครอบครัวถูกทำให้กลายเป็นความจริงขึ้นในชีวิตประจำวันผ่านการเป็นเจ้าของงานบ้านของผู้หญิงในนามของแม่และภรรยา เป็นภาพที่ถูกสร้างจนกลายเป็นความจริง และสมาชิกในครัวเรือนก็ถูกทำให้คิดและเชื่อว่าเป็นความจริงผ่าน คำตอบของลูกสาวที่จะพูดถึงแม่ของตัวเองว่าเป็นแม่บ้าน ในความคิดความเชื่อของลูกชายเกี่ยวกับแม่ว่าเป็นแม่บ้าน มีนัยยะว่าการทำงานบ้านของแม่ไม่ได้เป็นอาชีพแต่อย่างใด ในความหมายของคำว่า อาชีพ ที่หมายถึง งานที่ทำแล้วแลกเปลี่ยนเป็นรายได้ในรูปเงินตราเพื่อนำมาแลกเปลี่ยนเป็นสินค้าอื่นเพื่อการอุปโภค บริโภคที่ผลิตเองไม่ได้ ภายใต้การนิยามคำว่า อาชีพ ของสังคมทุนนิยม เป็นการทำให้งานบ้านของผู้หญิงไม่มีความสำคัญ ความหมายทำงานก่อเกิดรายได้ของพ่อได้ในสายตาของลูก

ภาพการเป็นแม่บ้านของผู้หญิงเป็นภาพในใจของลูกชาย ลูกสาว เป็นภาพที่ไม่ได้ให้ความรู้สึกว่าเป็นงานยิ่งใหญ่ แต่เป็นงานที่ผู้หญิงที่ต้องเป็นแม่ด้วยนั้นต้องทำงานบ้านด้วยราวกับว่าเป็นงานของแม่ทุกคนโดยปริยาย เป็นภาระติดพันผู้เป็นแม่ เป็นงานบ้านที่คนรุ่นต่อมาับภาพการเป็นแม่บ้านของแม่ตกทอดมายังรุ่นคนต่อมาโดยปราศจากการตั้งคำถาม หรือเห็นความสำคัญของการเป็นแม่บ้านของแม่ ทั้งที่แม่ทำงานทั้งวัน ทุกวัน ไม่มีเวลาเริ่มต้นงานชัดเจน แน่นนอน ไม่มีเวลาเลิกงาน ห้าโมงเย็น ไม่มีวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ไม่มีวันหยุดนักขัตฤกษ์ ไม่มี long week ended (Renzetti and Curran. 1992: 95) งานของผู้หญิงในฐานะแม่ เป็นงานของชีวิต เพื่อชีวิตที่ต้องเผชิญกับปัญหาในบ้าน ที่ทำงาน บนถนน เพื่อนร่วมงาน เจ้านาย ลูกค้า ชีวิตที่ต้องการพักผ่อนบ้างกับคนที่เข้าใจ เห็นใจกับภัยที่ต้องเผชิญอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ต้องอดทน ต่อสู้ เพื่อความอยู่รอดในสังคม บ้าน.....มีความหมาย ความสำคัญกับทุกชีวิตในสังคม ที่พักใจ พักกาย พักเหนื่อย จากความอ่อนล้า เป็นที่หลบภัยจากความรุนแรง ที่ชีวิต ๗ วันหนึ่งสามารถ คิด พุด ได้ทุกอย่าง ไม่มีคำว่าถูก ผิด ไม่ต้องกลัวคำว่าเสียฟอร์ม แต่ภายในบ้าน ผู้หญิงคนหนึ่งในนามของแม่และภรรยา กำลังเผชิญกับการทำความรุนแรงต่อร่างกายของเธอ ในนามงานบ้านที่พรากความเป็นมนุษย์ เหลือเพียงการเป็นแรงงานให้สังคม แรงงานที่ทำหน้าที่เพียงผลิตซ้ำแรงงานใหม่ให้สังคม เลี้ยงดู ดูแลแรงงานใหม่ของสังคม ที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ภายได้สังคมแบบระบบชายเป็นใหญ่ทำให้งานบ้านของผู้หญิงเหลือแรงงานใหม่ให้ระบบชายเป็นใหญ่ปราศจากซึ่งคุณค่า ความหมาย ความสำคัญใด ๆ ทางสังคม ความสำคัญที่มีอยู่เป็นเพียงรองจากงานก่อเกิดรายได้ของสามี และนั่นหมายถึงการเป็นรองทางสังคมเชิงอัตลักษณ์เพศของความเป็นผู้หญิงอีกด้วย จากอัตลักษณ์เพศชาย

แม่ทำอาหาร 3 มื้อ ... (ข้าราชการหญิง อายุ 28 ปี)

แม่เป็นแม่บ้าน อยู่บ้านไม่ได้ทำงานอะไร ... (นักข่าวสาว อายุ 26 ปี)

เมื่อก่อนแม่เป็นแม่บ้าน ... (พนักงานบริษัท อายุ 27 ปี)

แม่ไม่ได้มีอาชีพอะไร แม่อยู่บ้าน ทำงานบ้าน เตรียมอาหารเช้า และอาหารกลางวันไปส่งที่ในนาให้พ่อและพี่ชาย และอาหารเย็นสำหรับครอบครัว ร่อนน้ำฝนไว้ดื่ม กวาดบ้าน ดูแลเสื้อผ้า ... (นิติกรชาย อายุ 39 ปี)

1.2 งานบ้านที่เป็นงานของผู้ชาย

การแบ่งงานกันทำในครอบครัวรุ่นพ่อแม่ แบ่งออกเป็นงานของผู้หญิง และงานของผู้ชายชัดเจน ภายได้การสร้างความรู้เรื่องธรรมชาติ คือความเหมาะสมทางกายภาพ มาสร้างความชอบธรรมทางสังคมในการแบ่งงานในครัวเรือนของผู้หญิงกับผู้ชายออกจากกัน ซึ่งการทำงานในบ้านของผู้ชายมีลักษณะที่สอดคล้องกับคุณลักษณะความเป็นชาย หมายความว่า เป็นการให้คุณลักษณะความเป็นชายเป็นเกณฑ์ตัดสิน จัดสรรงานในบ้านให้ผู้ชายบนฐานความแตกต่างทางสรีระ

พ่ออยู่บ้านทำทุกอย่าง จิปาถะ ที่เป็นงานของผู้ชาย เล้าหมู ซ่อมแซมบ้าน เล้าไก่ งานของพ่อ งานสวน ประมง งานของแม่ ทำอาหาร 3 มื้อ ดูแลบ้าน ลานบ้าน...(ข้าราชการหญิง อายุ 28ปี)

การทำงานของพ่อเป็นงานที่ต้องใช้แรงกาย งานการผลิต สร้างผลผลิตที่แลกเปลี่ยนเป็นรายได้ เพื่อครัวเรือน งานสวนมะพร้าว งานประมงเพื่อขายในตลาด เป็นงานที่ต่างจากงานของแม่ในบ้านคือ อาหารที่ต้องทำทุกวัน ๆ ละ 3 มื้อ บ้านที่ต้องกวาด ถู สม่่าเสมอ เสื้อผ้าที่ต้องการความสะอาดรอรับการเปลี่ยนแปลงทุกวัน โดยลักษณะงานของแม่เป็นงานที่ต้องทำอยู่ตลอดเวลา นอกจากนั้นงานของพ่อยังต้องการแรงงานของผู้หญิงทั้งภรรยาและลูกสาวช่วยแบ่งเบางานในสวน ภายใต้การอ้างความเหมาะสมกับความพร้อมทางกายภาพของผู้หญิงว่าเป็นงานเบาทั้งที่ผู้หญิงต้องทำงานในครัวเรือนแล้ว ผู้หญิงยังต้องช่วยงานในสวน ซึ่งนับว่าเป็นงานของผู้ชายเมื่อแบ่งงานกันทำแล้วระหว่างชาย - หญิงอีกด้วย

การแบ่งงานกันทำระหว่างหญิงชาย ขึ้นกับความเหมาะสม งานหนักเป็นของผู้ชาย เช่น ไถคราด ไถกลบ เตรียมดิน ขุดหลุม การลอกเถาไม้เทศ การไถเอาหัวมันเทศขึ้นมาเป็นงานของผู้ชาย งานเบาเป็นของผู้หญิง เช่น หยอดเมล็ดพันธุ์พืชล้มลุก เก็บเกี่ยว การเก็บหัวมันเทศเป็นงานของผู้หญิง เรื่องของผู้หญิง ตอนพรวนดินลงแดงกวา เก็บมันเทศ แดงกวา แดงโม ผู้ชายช่วยตอนแบก หามไปรวมเป็นกอง การแบ่งงานดูจากความเหมาะสม คือดูจากความหนักเบาของงาน...(นิติกร ชาย อายุ 39ปี)

การทำทั้งงานบ้านและงานในสวนของผู้หญิง เป็นความแตกต่างโดดเด่นจากงานก่อเกิดรายได้ของสามีที่ทำงานก่อเกิดรายได้เพียงงานเดียว แต่งานก่อเกิดรายได้และผู้ที่ทำงานนี้กลับได้รับความสำคัญ คุณค่าสูงกว่างานบ้านของภรรยา ในฐานะสามีแล้ว เสมือนว่าการเป็นสามีเป็นเจ้าผู้ปกครอง อาณาจักรเล็ก ๆ คือ ครอบครัวยุคใหม่ที่สามีมีอำนาจบริหารจัดการผ่านการเป็นหัวหน้าครัวเรือน หมายรวมถึงการมีสิทธิพิเศษต่าง ๆ เช่น สามารถทำงานอดิเรกที่ตนเองชอบได้

ถ้าวันไหนพ่อไม่เข้าเวรมืด พ่อจะเลี้ยงกล้วยไม้ พ่อชอบต้นไม้เพราะสวยงาม...(ข้าราชการหญิง อายุ 42ปี)

1.3 การผลิตซ้ำผ่านงานบ้าน

การเป็นแม่บ้านของผู้หญิงในสายตาของลูกสาว ลูกชายแล้วเป็นภาพผู้หญิงกับงานบ้าน ภาพผู้หญิงที่หล่อหลอมความเป็นผู้หญิงมาจากงานที่แวดล้อมตัวเธออยู่ในความหมายของลูกสาวเมื่อนึกภาพ

ความเป็นผู้หญิงของแม่ เป็นภาพสะท้อนความเป็นธรรมชาติในตัวแม่ อ่อนโยน นุ่มนวล เป็นภาพในความคิด คำนึงเมื่อกล่าวถึงความเป็นผู้หญิงของแม่ และภาพความเป็นผู้หญิงอันอ่อนโยนนี้นี้ถูกสวมสร้างเป็นภาพเดียวกับความเป็นธรรมชาติในตัวแม่ เมื่อใดที่ พ่อกับแม่ทำงานต่างบทบาทตามที่สังคมกำหนดสร้างให้งานของผู้ชายสอดคล้องกับอัตลักษณ์ชาย และงานของผู้หญิงสวมรับกับอัตลักษณ์หญิงแล้ว เมื่อนั้นแม่จะไม่มีคุณลักษณะสำคัญที่แสดงความเป็นหญิงในสายตาลูกสาว ท้นที่ผู้หญิงทำงานของผู้ชายในความหมายทางสังคมว่าเป็นงานของผู้ชาย เช่น งานไม้ ต่อดีโต๊ะหนังสือแล้ว ผู้หญิงคนนั้นมีความเป็นชายในตัวเธอทันที แทนที่สังคมจะมองว่าผู้หญิงคนนี้มีอัตลักษณ์ใหม่ หรือเป็นผู้หญิงธรรมดาคนหนึ่งแล้ว ผู้หญิงคนนี้ก็กลับถูกมองว่ามีความเป็นชายในตัวเธอ ภาพความเป็นผู้หญิงในตัวแม่จึงกลายเป็นผู้หญิงที่ไม่มีอัตลักษณ์หญิง คือมีคุณลักษณะทางธรรมชาติของความเป็นชายในตัวเธอ

บ้าน บทบาทต่างกัน ...แม่ จะเฉย ๆ ไม่ sensitive man มาก บีกบีนแข็งแรง furniture ในบ้านที่สามารถทำเองได้ shelf ในห้องครัว โต๊ะเขียนหนังสือให้ลูก แม่ทำให้ แม่เหมือนผู้ชาย เคารพการตัดสินใจของคนอื่น เป็นคนจริง คำไหนคำนั้น ... (นักจัดรายการวิทยุสาว อายุ 33 ปี)

บทบาทระหว่างพ่อ - แม่จึงต่างกัน การเป็นผู้แข็งแรงทางร่างกายของผู้หญิง ทำงานที่สังคมมอบหมายว่าเป็นงานของผู้ชายบ่งบอกนัยยะทางสังคมให้กับการกล่าวถึงความเป็นผู้หญิงเมื่อต้องทำงานที่สังคมกำหนดว่าเป็นงานของผู้ชายนั้นว่าความเป็นผู้หญิงของแม่นั้นมีบทบาทต่างกับกับพ่อ ผู้หญิงต้องบอบบาง ความเป็นผู้หญิงสะท้อนจากการทำงานบ้านคือผู้หญิงมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับการทำงานบ้าน อ่อนโยน นุ่มนวล ในขณะที่ความเป็นผู้ชายสะท้อนจากการเป็นเจ้าของงานก่อให้เกิดรายได้เป็นภาพความเป็นผู้ชายในความคิด ความเชื่อเมื่อพูดถึงความเป็นผู้ชายของพ่อ คือพ่อจะมีคุณลักษณะของผู้หญิง

พ่อทำอะไรไม่เป็น บอบบาง..... พ่อจะหญิงมาก ไม่ได้เป็นเกย์ บุคลิก นุ่มนวล ละเอียด พ่อเป็นครู ทำงานนอกบ้านอย่างเดียว รายได้หลักมาจากพ่อ พ่อ เป็นผู้ชายที่มีความเป็นผู้หญิงเยอะ พ่อชอบคุยกับผู้หญิง ชอบเม้าท์ พูดเก่ง รักสวย รักงาม เนียบ ชอบเครื่องเพชร ถ้าไปดูของสวยงามที่ไหน ดูผ้า ต้องชวนพ่อไป เสื้อผ้าพ่อเลือกซื้อให้ แต่งตัวให้ ... (นักจัดรายการวิทยุสาว อายุ 33 ปี)

การสร้างอัตลักษณ์หญิงผ่านการแบ่งงานกันทำระหว่างสามี - ภรรยาในครอบครัวเป็นการทำงานของระบบชายเป็นใหญ่ ที่แยบยลมากขึ้น กล่าวคือท้นที่ผู้หญิงทำงานของผู้ชายแล้ว ผู้หญิงคนนั้นกำลังสวมบทบาทชายอยู่ ผู้หญิงคนนั้นไม่ได้สร้างอัตลักษณ์หญิงใหม่ใด ๆ ขึ้นมาเลย แต่การกระทำของผู้หญิงคนนั้นเป็นการตอกย้ำเรื่องอัตลักษณ์เพศในสังคมแบบชายเป็นใหญ่ให้คม ชัด ลึกมากขึ้นไปอีก เพื่อการจัด

ระเบียบพื้นที่ในการจัดวางผู้หญิง ผู้ชายลงในพื้นที่เป็นการหล่อหลอมสร้างความเป็นเพศให้มีความหมาย ความสำคัญแห่งความเป็นเพศกับพื้นที่ต่างกัน กล่าวคือ ความเป็นชายมีความสำคัญ คุณค่าทางสังคมสูงกว่าความเป็นหญิง ในนามการเป็นหัวหน้าครัวเรือน ว่าผู้ชายเป็นหัวหน้าครัวเรือน เป็นความจริงของทุกสถาบันครอบครัวเมื่อพูดถึงหัวหน้าครัวเรือนก็คือพ่อ

1.4 การสร้างความเป็นผู้หญิงทางสังคม

ความเป็นผู้หญิงทางสังคมถูกผลิตผ่านการสร้างความแตกต่างทางสรีระให้กลายเป็นความแตกต่างทางสังคมเพื่ออ้างความชอบธรรมในการควบคุมผู้หญิงของระบบชายเป็นใหญ่ ความอ่อนโยน อ่อนหวาน นุ่มนวลถูกเบี่ยงเบนความหมายทางสังคมมาจากการสร้างความหมายทางสรีระของผู้หญิงว่า อ่อนแอ ซึ่งคำว่า อ่อนแอนี้ก็เป็นการสร้างขึ้นเพื่อใช้กับสรีระของผู้หญิงว่าเป็นเรื่องของธรรมชาติที่ผู้หญิงจะมี ร่างกายอ่อนแอ ซึ่งหมายความว่าผู้หญิงต้องการการปกป้อง ค้ำครองในความหมายของระบบชายเป็นใหญ่ จึงเป็นเรื่องที่ถูกต้อง เหมาะสมแล้วที่ผู้หญิงจะสวมบท แม่และภรรยา เป็นบทที่สอดคล้องกับความเป็นหญิงของผู้หญิง ความอ่อนโยนของผู้หญิงจึงเป็นเรื่องที่เหมาะสมกับการเป็นแม่ เป็นผู้ต้องการการค้ำครอง

1.4.1 การสร้างผ่านลักษณะธรรมชาติของหญิง-ชาย

ความจริงของทุกสถาบันครอบครัวว่าหัวหน้าครัวเรือนเป็นพ่อ เป็นความจริงที่ถูกสร้างภายใต้ความคิดความเชื่อเรื่องคุณลักษณะทางธรรมชาติของความเป็นชายว่าเหมาะสมกับการเป็นผู้นำ เป็นหัวหน้า ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่ถูกต้องแล้วทางสังคมที่ผู้ชายในฐานะพ่อจะเป็นหัวหน้าครัวเรือนไปด้วย

เขาเป็นผู้นำ เป็นธรรมชาติของผู้ชาย เป็นจำฝูง ... (วิศกรสาว อายุ 40 ปี)

เป็นเรื่องของธรรมชาติทางคุณลักษณะแห่งความเป็นชายที่ถูกผลิตสร้างมาใช้ในสังคม โดยการมอบหมายตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมให้กับความเป็นชายว่าเหมาะสมกับการเป็นหัวหน้าครัวเรือน ความเป็นหญิงกับงานบ้านเป็นเรื่องธรรมชาติ ผู้หญิงทุกคนต้องเป็นแม่และภรรยาเป็นเรื่องที่ถูกทำให้ติดตัวผู้หญิงผ่านการสร้างความคิด ความเชื่อ จนกลายเป็นความจริงเชิงประจักษ์ทางสังคมของคนรุ่นพ่อแม่ที่ผู้หญิงรุ่นนี้เป็นภรรยาและแม่ในเวลาต่อมาของวิถีชีวิต เป็นตัวแบบการเป็นผู้หญิงให้กับคนรุ่นต่อไปจนกลายเป็นเรื่องธรรมดา

ผู้หญิงเกิดมาก็ต้องมีบทบาทภรรยาและแม่นะ ... (ข้าราชการหญิง อายุ 45 ปี)

การนำความรู้เรื่องคุณลักษณะทางธรรมชาติของความเป็นชายมาสร้างเป็นความรู้เรื่องธรรมชาติเป็นการจัดระเบียบทางความคิดและต้องทำให้กลายเป็นความจริงในสังคมโดยการจัดระเบียบพื้นที่เพื่อรองรับการทำงานของความคิดความเชื่อเรื่องธรรมชาติของความเป็นชาย การเป็นหัวหน้าครัวเรือนของพ่อเป็นการจัดระเบียบพื้นที่เพื่อรองรับความรู้เรื่องธรรมชาติ คุณลักษณะทางธรรมชาติของความเป็นชายเข้มแข็ง บึกบึน และสร้างนัยยะความเป็นใหญ่ให้กับความเป็นชาย ด้วยการสร้างพื้นที่งานก่อเกิดรายได้ให้ความเป็นชายเป็นเจ้าของพื้นที่เป็นการจัดระเบียบสังคมเพื่อรองรับการสร้างความรู้เรื่องธรรมชาติของสังคม

1.4.2 การสร้างผ่านความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างสามี – ภรรยา

เมื่อวิเคราะห์จากการแบ่งงานกันทำแล้ว พบลักษณะความสัมพันธ์แบบชายเป็นใหญ่ จากการเป็นหัวหน้าครัวเรือนของพ่อ วิเคราะห์จากการที่ผู้ชายสามารถใช้เวลารว่างจากการทำงานประจำนอกบ้านเป็นเวลาพักผ่อน แม้จะเป็นเวลาเดียวกับการที่ผู้หญิงยังต้องทำงานอยู่ก็ตาม ประเด็นคือการยอมรับให้พ่อมีเวลารว่างจากการทำงานอาชีพของพ่อเป็นเวลาพักผ่อนได้นั้น เป็นการยอมรับสภาพความเป็นใหญ่ของผู้ชายจากผู้หญิงในฐานะของภรรยา

พ่อ หลังเลิกงาน ชี้นาฬิกา ... (วิศวกรหญิง อายุ 40ปี)

แม่ขับ พอพ่อขึ้นรถ นั่งหลับ ส่งลูกเสร็จ ไปร้านพร้อมกัน ... (ข้าราชการหญิง อายุ 47ปี)

การแบ่งงานกันทำในครอบครัวแบบพ่อเป็นใหญ่ สะท้อนจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างสามี – ภรรยาในครอบครัวอีกทางหนึ่ง คือการดูจากการตัดสินใจในครัวเรือนเป็นของหัวหน้าครัวเรือน นอกจากนี้การเป็นตัวแทนของหัวหน้าครัวเรือนในการติดต่อกับนอกครัวเรือนในเรื่องค้าขายบ่งบอกนัยยะความเป็นใหญ่ของพ่อในครอบครัว เป็นเรื่องของการสร้างความรู้ของสังคมให้กับความเป็นชายไว้เป็นตัวแทนของครัวเรือนในการเชื่อมโยงครอบครัวกับสังคม

ถ้าเป็นคนไปจัดการคือพ่อ จัดการโดยเอาไปจ่าย ข้าวของเครื่องใช้ในบ้านจะเป็นแม่เลือก พ่อจะเป็นคนจ่าย... (พนักงานบริษัทสาว อายุ 27ปี)

การขายวัวเมื่อโตเต็มที่ พ่อตัดสินใจขายให้กับพ่อค้าที่มาซื้อถึงที่ตามราคาท้องตลาด แม้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับตรงนี้เพราะไม่มีความรู้ เป็นเรื่องของผู้ชาย ...(นิติกรชาย อายุ 39ปี)

การเป็นผู้ตัดสินใจในครัวเรือนของพ่อ ดูจากการตัดสินใจในการซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าเข้าบ้านเป็นอีกตัวอย่างการบ่งบอกความสัมพันธ์เชิงอำนาจแบบพ่อเป็นใหญ่ เพราะว่าเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นเครื่องอุปโภคบริโภคที่ใช้เวลานานในการใช้งาน เป็นสินค้าที่นับได้ว่ามีราคาสูงตามมูลค่าของเงินในแต่ละยุค การตัดสินใจ

ซื้อเครื่องไฟฟ้าจึงเป็นเรื่องสำคัญ ยิ่งใหญ่ของบ้านในความคิดของครอบครัวแต่ละรุ่น การตัดสินใจซื้อจึงต้องอยู่ในความรับผิดชอบของคนสำคัญของบ้าน คือ พ่อ ส่วนรายละเอียดของเครื่องไฟฟ้าจะเป็นการตัดสินใจของสมาชิก เครื่องไฟฟ้าขึ้นไปเป็นไปตามความต้องการของคนถือเงิน แม้แต่เรื่องของสุขภาพอนามัยในกรณีอุบัติเหตุ มาตราแม้ว่าภรรยาจะเป็นผู้ตัดสินใจในครัวเรือนแทนสามี ไม่ได้หมายความว่าความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างสามีจะเปลี่ยนแปลง แต่เป็นเพียงการให้เป็นตัวแทนการตัดสินใจแทนสามีเท่านั้น

พอบอกจะซื้อตู้เย็น ... พ่อถือเงิน ... เครื่องเสียง เพราะว่า พ่อชอบฟังข่าว ทีวี เดาไรก็ตามมา น้องชายอยู่นามัย พ่อตัดสินใจ พ่อเป็นหลักของบ้าน ... (ข้าราชการหญิง อายุ 28 ปี)

ถึงแม้ว่าจะมีการแบ่งงานกันทำในครัวเรือนชัดเจนว่างานก่อเกิดรายได้เป็นของหัวหน้าครัวเรือน งานบ้านเป็นของแม่บ้านก็ตาม แม่บ้านก็ต้องจัดสรรเวลาไปช่วยงานในสวน โดยอ้างความชอบธรรมให้การช่วยงานในสวนของแม่บ้านว่าเป็นงานเบา เหมาะสม ทั้งที่เป็นการช่วยงานก่อเกิดรายได้ของสามี ภายใต้การอ้างอิงเพื่อครอบครัวผ่านการเสริมรายได้ให้กับครัวเรือนบนเงื่อนไขราคาที่สูงกว่าในท้องตลาด ถูกใช้เพื่อเรียกความช่วยเหลือจากภรรยา บ่งบอกว่างานก่อเกิดรายได้ของสามีสำคัญกว่า ทำให้ภรรยาต้องเข้ามาช่วยงานของสามี

ท่ามะพร้าวแห้งเอาไปส่งในเมืองเอง ลูก ๆ ช่วยกันเอามะพร้าวลงมา ช่วยเก็บยาง เอาไปขาย พ่อแม่ช่วยกัน ... (ข้าราชการหญิง อายุ 28 ปี)

การช่วยเหลือหัวหน้าครัวเรือนของแม่บ้านในความเห็นของ ลูก ๆ แล้ว เป็นเพียงส่วนเสริม ช่วยเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ในครัวเรือน ทั้ง ๆ ที่เรื่องเล็กน้อยของครัวเรือนนี้เป็นกิจกรรมชีวิตประจำวันของครอบครัวทั้งหมดเป็นผลจากการให้ความสำคัญ คุณค่ากับการเป็นหัวหน้าครัวเรือนของพ่อ และนั่นหมายรวมถึงรายได้ของหัวหน้าครัวเรือนมีความเป็นใหญ่กว่ารายได้ เล็ก ๆ น้อย ๆ ของแม่บ้านตามไปด้วยในสายตาของลูก รายได้ของแม่เล็ก ๆ น้อย ๆ นั้นไม่มีคุณค่า ความสำคัญเท่ารายได้หลักของพ่อ เป็นการสะท้อนภาพการเป็นแม่ของผู้หญิงว่าไม่มีความหมาย ความสำคัญ คุณค่า เท่าการเป็นพ่อของผู้ชาย เป็นการทำให้งานบ้าน งานที่สำคัญต่อการดำรงอยู่ของบ้านถูกทำให้ไม่มีความสำคัญเท่างานก่อเกิดรายได้

1.5 การผลิตซ้ำผ่านระบบเศรษฐกิจของครัวเรือน

การจุนเจือทางเศรษฐกิจต่อครัวเรือนของภรรยาเป็นการผลิตซ้ำความเป็นผู้หญิงผ่านการเป็นภรรยา สำหรับภรรยาแล้ว ครอบครัวต้องมาก่อน การทำงานใดก็ตามที่เป็นการจุนเจือครอบครัว ภรรยาทุกคนต้องทำทุกรูปแบบ

สถานะการเงินที่บ้านไม่ค่อยดี คือ แม่เล่าให้ฟังว่าเวลาเปิดเทอม แม่ต้องเอาของไปจำนำ เอาจักรเย็บผ้าไปจำนำ.....สร้อยคอพ่อ แม่เอาไปจำนำด้วย ... (ข้าราชการหญิง อายุ 42ปี)

1.5.1 เศรษฐกิจนอกระบบ

รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อประคับประคองเศรษฐกิจครัวเรือน ส่วนใหญ่เป็นการทำงานนอกระบบกล่าวคือ การทำงานของแม่บ้านเหล่านี้ เป็นการงานที่ไม่มีชั่วโมงการทำงานชัดเจน ค่าตอบแทนที่ได้จากการรับจ้างไม่มีระบุเป็นอัตราที่แน่นอน เช่นค่าจ้างทำงานเป็นเวลาชัดเจนอย่างของสามี ไม่มีกฎหมายแรงงานรองรับการรับจ้างทำงานบ้านของแม่บ้าน เป็นเรื่องลำบากสำหรับ บ้าน ที่ไม่มีเงินสดไว้ใช้จ่ายเพื่อการแลกเปลี่ยนเครื่องอุปโภค บริโภคที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ในยุคที่เงินตรากลายเป็นศูนย์กลาง การแลกเปลี่ยนทุกอย่าง ใช้แลกเปลี่ยนการขายแรงงานเป็นชั่วโมงการทำงานผ่านการใช้เงินตราเป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยน หรือจะเป็นการค้าเล็ก ๆ ในความเห็นของลูก ก็ไม่อยู่ในระบบการค้าในความหมายของสังคม ไม่มีการบันทึกเป็นรายได้ชัดเจน ไม่มีการกล่าวถึงเงินทุนที่ลงไปในการค้าเล็ก ๆ นี้ เพราะในความสัมพันธ์ทางสังคมแล้ว ถูกทำให้ไม่มีความสำคัญเท่ารายได้ที่ได้มาจากพ่อในสายตาลูก

เมื่อก่อนแม่เป็นแม่บ้าน ปกติเปิดร้านขายของเล็ก ๆ ที่ขายเห็นลูกขึ้นทอดเล็ก ๆ ที่โรงเรียนใกล้บ้าน ... (พนักงานบริษัทสาว อายุ 27ปี)

การกู้ยืม หยบยืมในรูปเงินสดจากเครือข่ายทางสังคมโดยเฉพาะจากทางฝ่ายผู้หญิงด้วยกัน เป็นแนวทางการช่วยต่ออายุทางเศรษฐกิจของครัวเรือน เป็นการติดต่อโดยผู้หญิงกับผู้หญิง เพราะความเห็นอกเห็นใจกันของผู้ต้องรับหน้าที่ดูแลครัวเรือนในนามแม่บ้านของผู้หญิงรุ่นแล้วรุ่นเล่า การช่วยเหลือครอบครัวทางเศรษฐกิจระหว่างรุ่นคนเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นซ้ำได้อีก

หมุนเงินไม่ทันจริง ๆ จะไปหายาย ... (ข้าราชการหญิง อายุ 47ปี)

บางครั้งอาจมีว่าค่าใช้จ่ายไม่พอ shortในเดือนนั้น แก้โดยปรึกษาแม่ ส่วนใหญ่ปรึกษาแม่ ... (ข้าราชการหญิง อายุ 42ปี)

การบริหารจัดการเรื่องการเงินของบ้าน เป็นเรื่องสำคัญของบ้าน เพื่อการดำรงอยู่ของบ้านแล้ว แต่ตำแหน่งผู้จัดการการเงินของแม่บ้าน ถูกทำให้ไม่มีความสำคัญเท่าผู้หาเงินเข้าบ้าน ไม่มีตำแหน่งหน้าที่การงาน ไม่ได้รับค่าตอบแทนในการจัดการ เรื่องการเงินของบ้าน เช่นเดียวกับผู้จัดการการเงินของธนาคาร ห้างร้าน บริษัท เพราะเป็นเรื่องภายในบ้านในความหมายทางสังคม ความสำคัญของการจัดการการเงินของแม่บ้านเพื่อบ้านจึงถูกทำให้ไม่มีความสำคัญ ผ่านการเป็นค่าใช้จ่ายในเรื่องไม่สำคัญในความหมายของผู้เป็น

ลูก เช่นค่ากินอยู่ ถูกทำให้ไม่สำคัญเท่าค่าเทอม ในความหมายของลูกแล้ว ค่าเทอม มีความสำคัญมากกว่า ค่าใช้จ่ายกระดูกกระจิก

เพราะลำพังเงินเดือนพ่อ พี่ว่าไม่พอ ของพ่อคิดว่าเป็นค่าเทอม ... (ข้าราชการหญิง อายุ 42ปี)

ถ้ารายจ่ายหลักประจำ ๆ ค่าเทอม ค่าไปโรงเรียน จะเป็นพ่อ แต่ว่าค่านั่งสือ ค่าใช้จ่าย กระดูกกระจิกจะเป็นแม่ ... (พนักงานบริษัทสาว อายุ 27ปี)

รายได้ข้างตัดเสื้อของคุณแม่ ไม่ดีมากนัก ก็พอๆ ไถ ๆ ใช้กินอยู่ซะมากกว่า ... (ข้าราชการหญิง อายุ 45ปี)

ในสายตาของลูก สำหรับค่าใช้จ่ายของแม่ในครัวเรือนแล้ว ครอบครัวต่างรุ่นกันกล่าวถึงค่าใช้จ่ายที่แม่หามาได้ไม่มีความสำคัญเท่ารายได้ของพ่อ ลูกสาวอายุต่างรุ่น ต่างครอบครัว ต่างบริบทสังคมกันพูดถึงการทำงานอกระบบของแม่ว่าไม่มีความสำคัญได้เหมือนกัน การถ่ายทอดเรื่องความสำคัญของรายได้นอกระบบจากแม่เป็นเรื่องที่ไม่สำคัญในความคิดของลูกสาวเท่ารายได้จากพ่อจากครอบครัวรุ่นแล้วรุ่นเล่า ภายใตระบบขายเป็นใหญ่แล้ว การทำให้การช่วยเหลือครอบครัวด้านเศรษฐกิจของแม่เป็นเรื่องที่ไม่มีความหมาย ความสำคัญ คุณค่าทางสังคมแม้แต่ในความคิดของลูกสาวผ่านกระบวนการขัดเกลาภายในครัวเรือนแบบพ่อเป็นใหญ่ ช้อนทับระบบขายเป็นใหญ่ของสังคมอีกชั้นหนึ่ง เพื่อตอกย้ำการสร้างอัตลักษณ์เพศหญิงให้มีความสำคัญ คุณค่าทางสังคมเป็นรองจากอัตลักษณ์ชาย ซึ่งแม้แต่ผู้หญิงในรุ่นต่อมายังไม่เห็นคุณค่า ความสำคัญของการทำงานเพื่อช่วยเหลือชีวิตของตนเองในฐานะลูกสาวให้อารมณ์อยู่ต่อมาได้ ดังนั้นแล้วการบริหารจัดการเรื่องการเงินของบ้าน เป็นเรื่องยากลำบาก ทั้งวิธีการจัดการ รูปแบบการจัดการ การจัดแบ่งเวลาการทำงานบ้านของตัวเอง กับการไปรับจ้างทำงานบ้านให้บ้านอื่น การผ่อนผันเพื่อแลกเปลี่ยนกับเครื่องบริโภคประจำวันของบ้าน เป็นการเจรจาต่อรองด้วยความไวใจต่อกัน บนฐานของการไวเนื้อเชื้อใจ

เวลาไปตลาดสดปากซอยจะรู้จักหมด ชื่อของเชื่อนะแม่ เวลาสิ้นเดือนเอาเงินไปให้แล้วจด ๆ ไว้ ... (ข้าราชการหญิง อายุ 42ปี)

แม้ว่าจะเป็นการขายแรงงานของแม่บ้านในรูปการเป็นลูกจ้างทำงานบ้านให้บ้านอื่น เพื่อบ้านแล้ว ผู้หญิงในฐานะเป็นแม่และภรรยาต้องทำเพื่อครอบครัว เพราะการทำงานของแม่และภรรยาเป็นการทำงานเพื่อครอบครัว คือ เพื่อสามีและลูก การทำงานทุกอย่างเท่าที่ผู้หญิงจะสามารถทำได้ ล้วนเป็นงานที่ไม่ได้มีการจัดจ้างในระบบที่ชัดเจน เป็นการทำงานนอกระบบ ดังนั้นรายได้จากงานนอกระบบของแม่จึงถูกทำให้ไม่มีความสำคัญเท่างานในระบบของพ่อได้

หรือแม่ต้องไปทำงานรับจ้าง ไปทำงานที่บ้านเขา หรือเอาผ้ามาซักบ้าง..... เพราะพี่จะไปช่วย ด้วยการพาลูกเขาไปเที่ยว แม่ไปทำงานบ้านให้เขา กวาดบ้าน ซักผ้า ... (ข้าราชการหญิง อายุ 42ปี)

แม่เป็นหลายอย่าง ช่างเสริมสวย ช่างตัดผ้า ขายกับข้าวในตลาด ทำสวน ..(วิศวกรสาว อายุ 40ปี)

แม่พี่เป็นช่างเลื้อ ... (ข้าราชการหญิง อายุ 45ปี)

ความพยายามช่วยพุงฐานะทางเศรษฐกิจของแม่บ้านภายใต้บริบทสังคมของการแลกเปลี่ยน โดยมีเงินตราเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยน เพื่อความอยู่รอดของครอบครัวเชิงเศรษฐกิจแบบทุนนิยม การทำงานอื่นด้วยของแม่บ้านเพื่อครอบครัวส่วนใหญ่แล้วเป็นงานที่ทำภายใต้การจัดสรรเวลาในบ้านกับงานอื่นที่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินตราได้ทุกรูปแบบอีกทั้งยังต้องช่วยงานก่อเกิดรายได้ของหัวหน้าครัวเรือนอีกด้วยถ้าจำเป็นในความหมายของงานสวนแล้ว นับว่าจำเป็นที่ต้องเร่งรีบงานให้เสร็จ การช่วยเหลือกันทางเศรษฐกิจของครัวเรือนเป็นการช่วยเหลือของผู้หญิงที่เป็นแม่บ้านด้วยกันทั้งนั้น การจ้างผู้หญิงอื่นมาทำงานบ้านแทนตัว การช่วยติดต่อช่องทางการค้าให้ การแนะนำเรื่องการค้า เป็นการช่วยเหลือกันของผู้หญิงกับผู้หญิงในฐานะต้องสวมบทบาทแม่บ้านด้วยเหมือนกัน ไม่ว่าจะต่างสถานภาพทางสังคมกัน ภายใต้ความเข้าใจเห็นใจต่อการต้องจุนเจือครอบครัวของผู้หญิงด้วยกัน

แม่และพี่สาวมาช่วยตอนเก็บเกี่ยวและเวลามีเรื่องด่วน เช่นการพรวนดินขึ้นเป็นแปลงปลูก แตงกวาต้องช่วยกันรีบเร่งให้เสร็จเพื่อชิงความได้เปรียบในการขาย ในขณะที่ตลาดยังไม่มี ทำให้ได้ราคาสูง ... (นิติกรชาย อายุ 39ปี)

พ่อเริ่มต้นเลี้ยงไก่กับกล้วยไม้ ไข่ไก่เยอะมากเลยเอาไปขาย พี่ขายเอาไปขายที่หน้าปากซอย เป็นตลาดสด วันเกิดลูกสาวคุณนาย แม่จะเอากลายไม้ไปขาย แล้วบอกว่าที่บ้านเลี้ยงกล้วยไม้ คุณนายจะแนะนำว่าทำไมไม่เอาไปขาย แนะนำร้านให้ ร้านแถวสนามเป้ารู้จักหมด บางทีเสาร์อาทิตย์ต้องการดอกไม้ด่วน โทรมา พี่จะเอาไปให้กัน ... (ข้าราชการหญิง อายุ 42ปี)

1.5.2 เศรษฐกิจในระบบ

การช่วยเหลือครอบครัวด้านเศรษฐกิจของแม่บ้าน นอกเหนือจากการทำงานแลกเปลี่ยนเป็นรายได้เป็นเรื่องเล็กน้อยในความเห็นของลูกแล้ว การช่วยเรื่องรายได้ด้วยการทำงานของตัวเอง เช่น ช่างเลื้อ หรือการทำงานที่มีความหมายว่าเป็นงานทางสังคม คือมีรายได้ เป็นงานอาชีพตามความหมายของคำว่างงาน ในสังคม มีเวลาเริ่ม และเลิกงานแน่นอน ได้ค่าตอบแทนการขายเวลา – แรงงาน ชัดเจน เช่น การรับราชการของแม่ หรือแม้แต่การทำงานนอกบ้านของภรรยาในงานวิจัยนี้ ผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนต้องทำงานนอกบ้านด้วย งานของผู้หญิงทุกคนในงานวิจัยนี้เป็นงานที่มีรายได้แน่นอน มีวันเวลาทำงานชัดเจน มีวันหยุด

ทำงาน ซึ่งการทำงานของผู้หญิงเป็นการทำงานนอกบ้านเพื่อจุนเจือครอบครัว แต่กลับให้ความสำคัญกับรายได้ของสามีมากกว่าผ่านการเป็นผู้รับผิดชอบต่อครอบครัว รายได้หลักของครอบครัวมาจากสามี

คุณแม่พี่ทำงานอยู่กรมที่ดิน ...แฟนพี่รับผิดชอบหมด... (ข้าราชการหญิง อายุ 42ปี)

1.6 การผลิตซ้ำผ่านนิยามของความเป็นแม่

การมีแม่เป็นต้นแบบ เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ในการเป็นแม่ให้คนรุ่นต่อไปเรียนรู้ การเป็นแม่จากการทำงานของแม่ เป็นการถ่ายทอดความเป็นหญิงในรูปแบบหนึ่งที่ต่างจากการผลิตซ้ำอัตลักษณ์หญิงกับงานบ้านคือการมอบหมายให้พี่สาวทำงานบ้านแทนแม่ ผ่านการมีแม่เป็นต้นแบบการเป็นผู้หญิงในนามของแม่บ้าน เป็นการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงลงไปในการทำงานบ้านของผู้หญิงรุ่นต่อมาผ่านความเป็นหญิง ดังนั้นแล้วงานบ้าน งานในครัวเรือน จึงกลายเป็นงานเบาตามสภาพทางสรีระ และกลายเป็นมรดกตกทอดให้กับคนรุ่นต่อไปที่เป็นเพศเดียวกัน นั่นคืออยู่ในภาวะของพี่สาวแทนแม่ เป็นการถ่ายทอดความคิด ความเชื่อเกี่ยวกับการทำงานบ้านของผู้หญิงผ่านการรับหน้าที่งานบ้านแทนแม่ของลูกสาว

พี่สาวดูแลเสื้อผ้าของพ่อแม่ ดูแลให้อาหารหมู กับไก่ ไข่ข้าวเหลือจากการกินไปเลี้ยงหมู ตัดหญ้ากกกล้วยไปเลี้ยง ชี้อร่าเพิ่ม พี่สาวเป็นหลักดูแลทุกอย่าง งานของแม่จะเป็นงานช่วยมากกว่าช่วยพี่สาวดูแลบ้าน ลานหมู พี่สาวเป็นหลัก ดูแลทุกอย่าง ... (ข้าราชการหญิง อายุ 28ปี)

แม่จะไม่ค่อยสอนอะไร ไม่ใช่มานั่งสอนทำอย่างโน้น อย่างนี้ แต่ว่าแกให้ดูจากแก สิ่งที่ได้จากแม่คือประหยัด เป็นคนละเอียด ถี่ถ้วน ... (นักจัดรายการวิทยุสาว อายุ 33ปี)

แม่และพี่สาวทำงานบ้าน พี่สาวเป็นลูกมือแม่ ถ้าใครไม่อยู่ช่วยทำแทนได้ พี่สาวดูแลเรื่องเสื้อผ้าใส่ไปโรงเรียน ... (นิติกรชาย อายุ 39ปี)

และกระบวนการถ่ายทอดอัตลักษณ์ชายก็เช่นกัน คือการมีพ่อเป็นต้นแบบ การทำงานร่วมกับพ่อ เป็นการถ่ายทอดอัตลักษณ์ชายของคนรุ่นนี้ การใกล้ชิด สนับสนุน การรับเอาอัตลักษณ์เพศมาไว้กับตัวเป็น การซึมซาบภายใต้การทำงานร่วมกันอย่างไม่รู้ตัว

พ่อและพี่ชายสองคนโตทำงานในนา ออกทะเล ... (นิติกรชาย อายุ 39ปี)

นอกจากนี้การรับสืบทอดการสร้างอัตลักษณ์หญิงเข้ามาแทนที่การใช้ชีวิตร่วมกันในกรณีที่มีความสัมพันธ์ระหว่าง แม่ – ลูกห่างเหิน ด้วยความไม่เข้าใจของวัยเด็กถึงอารมณ์แปรปรวนของผู้เป็นแม่อัน

เป็นผลมาจากสุขภาพทางร่างกาย ความแปรปรวนทางอารมณ์เป็นตัวกีดกันความใกล้ชิดระหว่างแม่ – ลูก ทำให้ลูกสาวไม่อยากเข้าใกล้แม่ กลัวว่าจะถูกดุว่า เกินกว่าเหตุในความคิดของเด็กเล็ก แน่ใจว่าอย่ามจะไม่ใช่เข้าใจในภาวะการณ์เป็นอยู่ของครัวเรือน ไม่เข้าใจในปัญหาที่แม่ต้องเผชิญ การแปรเปลี่ยนไปของบุคลิกจากผู้หญิงธรรมดาคนหนึ่งถูกเคี่ยวกรำภายใต้การเป็นแม่และภรรยาที่มาพร้อม ๆ กับภาระอันหนักอึ้ง หล่อหลอมสร้างอัตลักษณ์เพศหญิงภายใต้ความคาดหวังของลูกสาว ว่าแม่จะไม่ดุ ไม่หงุดหงิด

เรามาจากครอบครัวที่มีปัญหา แม่ไม่ค่อยปกติ จนบัดนี้ยังรู้สึกว่ เมื่อก่อนไม่เข้าใจว่าทำไมแม่ทำกับเราแบบนี้ เราจะไม่รักแม่เรา น้องเรามีพี่น้อง 3 คน คนที่มีปัญหาคือเรากับน้องคนเล็ก คนกลางจะได้รับความรักความอบอุ่นแบบเขาได้หมดเลย ในขณะที่แม่จะไม่รักคนโตและคนน้อง ตอนเล็กเราไม่รู้แต่ได้คำตอบเมื่อตอนต้นปี คุยกับจิตแพทย์ เล่าให้ฟังว่าฝันร้ายถึงแม่เรื่อย แพทย์บอกว่าแม่เป็นโรคเกี่ยวกับต่อมไทรอยด์ มีปัญหาด้านอารมณ์ ได้รับจากสื่อ ในความเป็นผู้หญิง ได้จากการดูหนัง พ่อแม่ไม่รู้เลยว่าไปดูหนัง เรียนรู้บุคลิกผู้หญิง ผู้ชายจากทีวี ... (วิศวกรสาว อายุ 40ปี)

การสอนโดยตรงของแม่ต่อลูกสาวเกี่ยวกับความเป็นหญิงเป็นหนึ่งในกระบวนการผลิตซ้ำอัตลักษณ์หญิงของครัวเรือนรุ่นนี้ การเป็นกุลสตรี คือการเป็นผู้หญิงที่ต้องทำงานบ้านเป็น แม้แต่การเป็นลูกสะใภ้ของแม่ก็ถูกถ่ายทอดมายังลูกสาว ถึงนิยามการเป็นลูกสะใภ้ที่ดีในยุคแม่เป็นยังง

ก่อนหน้านี้แม่สอนกุลสตรีมากกว่า แม่สอนทำกับข้าวดูแลผ้า การเก็บบ้านแม่เป็นคนละเอียด สอนเช็ดห้อง ทำห้องต้องทำยังไง ทุกเรื่อง แม้แต่เช็ดหม้อข้าวสิ่งแรกที่จะไปเป็นลูกสะใภ้เขาจะดูหม้อข้าว ถ้าหม้อข้าวสกปรกเขาไม่เอาจะลูกนะ ยิ่งคนสมัยก่อนจะไม่เอาเลย ถือว่าไม่มีการดูแลครัวที่ดี ตัวเองจะดูแลดีได้ยังไง สอนเช็ดอะไรอย่างนี้ แม่เป็นคนละเอียด เสื้อผ้าต้องซักให้สะอาดต้องทำอะไรอย่างนี้ตรงนี้ ... (พนักงานบริษัทสาว อายุ 27ปี)

1.6.1 การผลิตซ้ำผ่านการสั่งสอน

การถ่ายทอดความเป็นหญิงไปยังคนรุ่นต่อไปของพ่อแม่อาจสะกดหยดลงภายใต้บริบทสังคมของครอบครัวหนึ่ง แน่ใจว่าอย่ามอยู่ภายใต้การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคม การเห็นความสำคัญของการศึกษาของคนรุ่นต่อไปเป็นเรื่องสำคัญ ความสามารถในการจัดหาผู้มาทำงานบ้านแทนตนเองได้ การค้าขาย และความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ – ลูก

การทำงานบ้าน กวาดบ้าน ถูบ้าน ของรุ่นลูกเป็นงานบ้านที่รุ่นลูกเห็นว่าผู้ชาย ผู้หญิง ต้องทำด้วยกัน เป็นเรื่องของการถ่ายทอด อบรมสั่งสอน ภายในครอบครัว การได้เห็นพี่ชายทำงานบ้านช่วยแม่ กวาดบ้าน ถูบ้าน เป็นการถ่ายทอดจากชีวิตจริงเรื่องการทำงานบ้าน

พี่ชายไม่ดูเรื่องนี้เลย (เรื่องม้า) พี่ชายส่วนมากเป็นลูกโอรมากรกว่า ลูกชายคนเดียว พ่อเป็นคนจีน จะไม่ค่อยทำอะไรตรงนี้มาก เป็นแบบลูกคุณหนู กวาดบ้าน ถูบ้าน ช่วยแม่เสียบลูกชิ้น จะช่วยได้มากกว่าตรงดูคอกม้า... (พนักงานบริษัทสาว อายุ 27 ปี)

ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูกสาว-ลูกชาย และความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกชาย-ลูกสาว เป็นเรื่องของการถ่ายทอด ในสิ่งที่ตนเองมีความรู้ กล่าวคือพ่อจะมีความรู้เรื่องการดูแลม้า เมื่อลูกสาวมาให้ความสนใจการถ่ายทอดก็เกิดขึ้นซึ่งไม่มีเพียงเรื่องม้า แต่จะมีนัยยะของการเป็นผู้ชายแฝงอยู่ในความสัมพันธ์ขณะการเรียนรู้เรื่องม้าเกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัวไปพร้อม ๆ กันในเวลาเดียวกัน คือการเรียนรู้ว่าตนเองมีคุณลักษณะเหมือนเด็กผู้ชายมากกว่าเป็นการตอกย้ำของระบบชายเป็นใหญ่ลงบนอัตลักษณ์เพศให้เกิดการรับรู้ว่าการกระทำของตนเองเป็น การกระทำแบบเด็กผู้ชาย ภาพการเป็นเด็กผู้ชายเป็นการสร้างภาพของสังคมผ่านการเรียนรู้ของเด็กผู้หญิงว่าคุณลักษณะ ห้าว ลุย เป็นภาพของเด็กผู้ชายในความคิดของเด็กผู้หญิง ในวัยปัจจุบัน อัตลักษณ์เพศชายในความคิดของลูกสาวเป็นอัตลักษณ์ที่ผ่านการตอกย้ำ ซ้ำลงไปว่าความเป็นชายในตัว คือ ห้าว ลุย เป็นชายในร่างหญิงของตน คุณลักษณะที่เรียกว่า ลำอาก แฝงนัยยะการเป็นผู้หญิงในตัวพี่ชาย

หนู คลุกคลีกับพ่อมากกว่า เข้ามาช่วยพ่อถือถังน้ำไปแปรงม้า ถือเชือกม้า จะรู้ว่าทำยังไงม้าเลี้ยงยังไง จะแข่งจะเอาลงยังไงอย่างนี้มากกว่า ผสมอาหารม้าจะให้ยังไงอย่างนี้มากกว่าแต่ละวัน พี่ชายจะไม่เอาตรงนี้มากกว่า อย่างมากหยิบหญ้าให้ม้าอย่างนี้ได้ เขาจะไม่รู้ว่าให้ยังไง ให้เท่าไร หนูสนิทกับแม่แต่ค่อนข้างเลี้ยงมาให้ลุย เป็นเหมือนเด็กผู้ชายแต่พี่ชายโดนเลี้ยงมาให้ไม่ค่อยทำอะไร เหมือนลำอาก....พ่อสอนให้หัดช่วยตัวเองตั้งแต่เด็ก เมื่อก่อนเลี้ยงม้า จะมีเด็กเลี้ยงม้าที่บ้านเยอะ แล้วเขาจะเหมือนให้เป็นเด็กห้าวตั้งแต่เด็ก ใช้น้ำหูลด เด็กจะทำให้ดูแล้ว พี่สอนนะ สอน ทำ ... (พนักงานบริษัทสาว อายุ 27 ปี)

การมีภาพเด็กผู้ชายในความคิดของลูกสาวเป็นการซึมลึกเข้าไปภายในความคิดและสะท้อนความเป็นชายออกมาทางความคิด จนกลายเป็นความเชื่อแล้วว่าถูกเลี้ยงมาเหมือนเด็กผู้ชาย ลุย ห้าว เป็นคุณลักษณะของความเป็นชาย ผลสำเร็จของกระบวนการผลิตซ้ำความเป็นหญิงผ่านการสั่งสอนโดยตรงของพ่อแม่ เห็นตัวอย่างในบ้านจากพี่ชาย และการสัมผัสกับความเป็นชาย - ความเป็นหญิงผ่านความสัมพันธ์กับ

ต้นแบบความเป็นเพศ หล่อหลอมสร้างให้รุ่นลูกของครอบครัวมีความคิดเกี่ยวกับงานบ้านต่างออกไปจากการแบ่งงานกันทำของครอบครัวรุ่นพ่อแม่ ค่านิยมเรื่องงานบ้านในความคิดของรุ่นลูกจึงต่างออกไปภายใต้บริบทสังคมที่แปรเปลี่ยน การได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียน ช่วยเปิดมุมมองใหม่ให้กับการทำงานบ้าน แต่ทั้งนี้แล้ว คนรุ่นปัจจุบันอย่างเด็กสาวในครอบครัวนี้ ก็มีภาพชุดงานบ้านของผู้หญิงว่าผู้หญิงต้องทำงานในบ้าน อะไรบ้างที่เป็นของงานผู้หญิง งานในบ้านอะไรบ้างที่เป็นงานของผู้ชาย ถึงแม้ว่าจะมีความคิดที่ไม่มีการแบ่งแยกงานในบ้านว่างานไหนเป็นของผู้หญิง งานไหนเป็นของผู้ชายก็ตาม แต่ภาพงานในบ้านว่างานไหนเป็นของผู้หญิงนั้นเป็นภาพงานบ้านในความคิดของผู้หญิงแล้ว เป็นแต่เพียงว่าผู้ชาย ผู้หญิงต้องทำงานบ้านด้วยกัน เป็นช่วยกันทำงานบ้าน

กวาดบ้าน ถูบ้าน ทุกอย่างทำหมดทำหมด หนู คิดว่างานบ้านไม่ใช่ของผู้หญิงทั้งหมดเป็นของผู้ชายร่วมด้วยทั้งนั้น เช่น ไม่ว่าทำกับข้าว งานของผู้หญิงมีอะไรบ้าง ทำความสะอาดบ้าน กวาดบ้าน ถูบ้าน ซักผ้า รีดผ้า แม้แต่ล้างห้องน้ำ งานในบ้านของผู้ชาย หนูคิดว่าเหมือนกัน อยู่หลังคาเดียวกัน ... (พนักงานบริษัทสาว อายุ 27 ปี)

การทำงานด้วยกันของผู้หญิง ผู้ชายในครัวเรือน มีภาพงานในบ้านชัดเจนว่างานของผู้หญิงคืออะไร นั่น เป็นภาพในความคิด ความเชื่อที่ถูกทำให้กลายเป็นความจริงในชีวิตจริงเมื่อต้องเผชิญกับการทำงานบ้านของแม่ และภาพนั้นถูกถ่ายทอดผ่านการทำงานบ้านของแม่ การสั่งสอนโดยตรง ถึงแม้ว่าจะมีการเรียกร้องว่างานในบ้านอะไรที่เป็นของผู้หญิง ผู้ชายก็ต้องทำเหมือนกันเป็นภาพการตอกย้ำระบบชายเป็นใหญ่ในสังคมว่าการแบ่งงานกันทำในครัวเรือนยังมีอยู่ งานในบ้านของผู้หญิงคืออะไร งานในบ้านของผู้ชายคืออะไร ความสำคัญ ความหมายของระบบชายเป็นใหญ่ที่แฝงตัวอยู่ในงานบ้านยังคงมีอยู่ภายใต้การสร้างนิยามใหม่ของงานบ้านว่าผู้หญิง ผู้ชายทำได้เท่ากัน แต่แท้ที่จริงแล้วงานบ้านยังคงความหมาย ความสำคัญเดิม คือเป็นรองจากงานก่อเกิดรายได้ของสามี เป็นแต่เพียงให้สามีเข้ามาร่วมทำงานบ้านด้วยแต่ยังมีได้ลงไปถึงรากเหง้าของการแบ่งงานกันทำในครัวเรือน คือเป้าหมายการสร้างอัตลักษณ์เพศหญิงกับพื้นที่งานในครัว งานในบ้าน อัตลักษณ์ชายกับงานก่อเกิดรายได้ ของระบบชายเป็นใหญ่ในสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูกสาวมีส่วนทำให้ การทำงานบ้านไม่อยู่ในความสนใจจนยอมรับว่าเป็นงานของผู้หญิง แต่ความหมาย ความสำคัญว่างานบ้านเป็นของผู้หญิงยังคงมีเพียงแต่ไม่ได้รับความสนใจ

แม่มักบ่น เป็น perfectionist จะไม่ค่อยสอนอะไร แต่ว่าจะสอนโดยการบ่น ซึ่งเราก็ไม่ค่อยจำ ถ้าทำอะไรไม่ถูกใจจะบ่น พอบ่นเสร็จเราก็เบื่อ แล้วไม่ช่วยงาน ไม่สนใจงานบ้าน ไม่ค่อยได้ช่วยแม่ทำกับข้าว ไม่ค่อย happy ในการทำเท่าไร ... (นักจัดรายการวิทยุสาว อายุ 33 ปี)

เพราะการทำงานบ้านไม่ได้กลายเป็นเรื่องยากลำบากในความคิดของผู้หญิงที่คิดว่าตนเองทำงานบ้านไม่เป็นในเวลาต่อมาเมื่อหัวหน้าครัวเรือนเสียชีวิตแล้ว ซึ่งเป็นการทำให้งานบ้านที่ทำไม่เป็นผู้หญิงเป็นผู้หญิงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ กลายมาเป็นเรื่องยุ่งยาก การทำงานไม่เป็นผู้หญิงส่วนหนึ่งมาจากการประจวบเหมาะกับการมีหนังสือมาอยู่ในความสนใจแทนและได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษามาจากหัวหน้าครัวเรือนซึ่งเป็นครูอีกด้วย

ตอนหลังพ่อเสียเป็นช่วงที่น้องโต ต้องกลับมาช่วยทำงาน ค่อนข้างลำบาก อยู่กัน 3 คน แม่ลูก ทำขนมไปขายตอนเช้าหารายได้เข้าบ้าน ทำอะไรไม่ค่อยเป็นลำบาก ตอนพ่อเสียอยู่ ม. 3 แล้ว ... สนิทกับพ่อมากกว่า.... เพราะว่าพ่อเป็นครู พ่อจะมีหนังสือรับเป็นประจำ วิทยสาร และ อสมท. พ่อจะรับหนังสือ แต่พ่อไม่เคยสอนว่า อ่านหนังสือนะ หนังสือดี พ่อไม่เคยมานั่งจ้ำจี้จ้ำไช แต่เห็นพ่ออ่านสนใจก็เลยไปเปิดอ่าน พ่อเห็นว่ามันสนใจ พ่อก็เลยซื้อหนังสือการ์ตูนมาให้ จำได้ว่าเล่มแรกนี้ happy มากเลย แล้วก็ชอบมาตลอด ชอบมากเลย ... (นักจัดรายการวิทยุสาว อายุ 33 ปี)

การให้ความสำคัญกับการศึกษาของครอบครัวรุ่นพ่อเป็นหัวหน้าครัวเรือน แม่เป็นแม่บ้านทำให้งานบ้านไม่อยู่ในความสำคัญของการดำเนินชีวิตต่อไปข้างหน้าของรุ่นลูกในความคิดของพ่อแม่

พ่อจะไม่ว่า แม่ก็จะไม่ว่าเวลาอ่านหนังสือ เป็นส่วนที่ดี...แม่กับพ่อให้ความสำคัญกับการศึกษา เขาจะไม่ค่อยใช้ให้เราทำงานบ้านเท่าไร พ่อเห็นอ่านหนังสือเขาเลยไม่ค่อยอยากใช้เท่าไร ซึ่งบางทีอ่านการ์ตูน หรือเข้าห้องนํ้านาน ๆ แม่เป็นคน perfectionist อะไรไม่ได้ดังใจเขาจะรำคาญ จะทำเองดีกว่า มีผลเสียให้เราทำอะไรไม่ได้แต่อ่าน... พ่อสอนมาก ๆ อย่างหนึ่งก็คือ พ่อสนับสนุนการอ่าน เป็นพื้นฐานให้เราใช้ทำมาหากิน ... (นักจัดรายการวิทยุสาว อายุ 33 ปี)

1.6.2 การผลิตซ้ำผ่านตัวแทน

การทำงานบ้านโดยการจัดหาผู้ทำงานบ้านแทนการต้องทำงานบ้านเองของแม่บ้านเป็นเรื่องแบ่งเบาภาระของผู้หญิงลงและการให้ความสำคัญกับการค้าร่วมกับหัวหน้าครัวเรือนคือพ่อเป็นเรื่องสำคัญกว่าการให้ความสนใจในการต้องทำงานบ้านด้วยตัวเอง แต่การจัดหา การจัดแบ่งงานบ้านเป็นสัดส่วนและการหาคนมาทำงานบ้านแทนนั้นยังเป็นการของผู้หญิงในนามของภรรยา

พ่อแม่ทำงาน เวลาอยู่บ้านจะมีเด็กรับใช้ ไว้ซักเสื้อผ้า รีดผ้า ถูบ้าน จะมีแม่ครัวคนหนึ่ง มีเด็กที่ดูแลที่คนหนึ่งเรียนที่วิทยาลัยครูด้วยจะช่วยดูแลที่เวลาถึงบ้าน ไม่ใช่ญาติเป็นคนจะเชิงเทรา หากที่พักเวลาเรียนหนังสือ ก็มาพักที่แม่ให้สตางค์ ช่วยทำงานบ้าน เขาต้องการเงินเรียนหนังสือด้วย

แม่ให้ทำงานบ้านด้วยตั้งแต่จำความได้....แม่ไม่ค่อยมาดูแลรายละเอียดอะไรมาก แม่ทำหน้าที่ดูแลกับข้าวพร้อมหรือเปล่า เพราะว่ามีคนครัวคนหนึ่ง คนครัวไม่ได้มีพุ่มเพียนนะ ที่บ้านมีธุรกิจอยู่ เป็นโรงงานต่อเครื่องวิทยุ มีแม่ครัวไว้สำหรับคนงานพวกนี้ด้วย ... (ข้าราชการหญิง อายุ 47ปี)

ในวันที่เว้นว่างจากการเรียน เช่นวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์ หรือปิดเทอม จะเป็นการพักผ่อนแบบเด็ก ๆ กัน การไม่ต้องทำงานบ้านเลยในวัยเด็กประกอบกับการไม่ได้รับการสั่งสอน การไม่มีต้นแบบจากแม่ ไม่ได้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงความหมาย ความสำคัญของงานบ้านภายใต้ระบบขายเป็นใหญ่แล้ว งานบ้านยังอยู่ในความดูแลของผู้หญิงต่อการบริหารจัดการบ้านให้อยู่ในความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย อาหารมีพร้อม เสื้อผ้ามีใส่ ตลอดเวลา

ปิดเทอม เราก็ไปอยู่กับญาติ...เสาร์ อาทิตย์...เล่น ดื้อ อยู่มัธยมถึงได้ไปร้าน ไปเกาะเกาะมากกว่า ปกติเสาร์ อาทิตย์อยู่ดื้อกันจริง ๆ นะ เดินไปหลังบ้าน ไปแห่หมาที่สวน ไปโน่นนี่...พวกผู้ชายไปเตะฟุตบอล เล่นบาส ฟุตบอลไปเล่นที่วัด ... (ข้าราชการหญิง อายุ 47ปี)

อัตลักษณ์หญิงถูกหลอมสร้างจากการทำงานบ้าน การเป็นเจ้าของพื้นที่ส่วนตัวระดับครัวเรือน คือพื้นที่งานบ้านนั้น หมายถึงการเป็นผู้ดูแล บริหารจัดการ ให้บ้านอยู่ในความเป็นระเบียบเรียบร้อย กิจวัตรประจำวันของวิถีชีวิตได้รับการตอบสนอง ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเอง ถ่ายทอดให้รุ่นลูกทำแทน หรือจัดหาผู้อื่นทำแทนในรูปการจัดจ้างนั้น เพื่อต่อยอดอัตลักษณ์หญิงแล้วการจัดวางผู้หญิงลงในตำแหน่งหน้าที่ที่สามารถหลอมสร้างอัตลักษณ์หญิงกับพื้นที่งานบ้าน ยังต้องการความรู้อื่นนอกเหนือจากการสร้างความรู้เรื่องธรรมชาติที่ถูกนำมาใช้มาเป็นข้ออ้างในการจัดวางตำแหน่งหน้าที่ที่ทางสังคมของผู้หญิงลงในครัวเรือน คือความรู้เรื่องเพศ เป็นแนวทางหนึ่งในการบริหารจัดการของระบบขายเป็นใหญ่เพื่อร่วมด้วยช่วยกันสร้างอัตลักษณ์หญิง การผลิตซ้ำอัตลักษณ์หญิงของระบบขายเป็นใหญ่ผ่านการสร้างบทเพศหญิง ขึ้นมากำกับการเล่นบทเพศหญิงเพื่อต่อยอดอัตลักษณ์หญิงกับพื้นที่งานบ้านอีกชั้นหนึ่ง จนผู้หญิงเองยอมรับอัตลักษณ์หญิงของเธอด้วยตัวเธอเองและจัดวางความเป็นหญิงของเธอลงในบ้านหลอมสร้างอัตลักษณ์หญิง

การทำงานของบทเพศภายใต้การสร้างบทเพศของระบบขายเป็นใหญ่ เพื่อร่วมต่อยอดอัตลักษณ์หญิงกับงานบ้านและผูกโยงอัตลักษณ์หญิงนี้กับเรื่องเพศในนามของการเป็นภรรยาที่ดีงามในอนาคต เพื่อจูงใจให้ผู้หญิงยินยอมให้บทเพศกำกับการตรึงผู้หญิงกับอัตลักษณ์หญิงนี้เพื่อการดำรงไว้ซึ่งระบบขายเป็นใหญ่ในสังคม

เพื่อการตอกตรึงอัตลักษณ์เพศไว้ การสร้างบทเพศขึ้นกำกับการเล่นตามบทเพศในเรื่องเพศภายใต้ระบบขายเป็นใหญ่ ต้องการการผลิตซ้ำแนวคิดเรื่องเพศผ่านการเล่นตามบทเพศของสังคม สถาบันสังคมทุกสถาบันต่างร่วมผลิตซ้ำและต่อยอดอัตลักษณ์เพศ เป็นวิธีการบริหารอำนาจของระบบขายเป็นใหญ่คือการ

กระจายอำนาจของระบบชายเป็นใหญ่ผ่านการควบคุม จ้องจับเรื่องเพศในรูปของค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรม กฎหมาย เป็นกฎ กติกาเพื่อการควบคุมเรื่องเพศของผู้หญิงในนามของผู้หญิงดีตามการสร้าง ความหมายของระบบชายเป็นใหญ่

สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันสังคมแรกสุดของสังคมในการถูกใช้เป็นแหล่งการผลิตซ้ำและตอกย้ำอัตลักษณ์เพศเพื่อตรึงการเป็นรองของอัตลักษณ์หญิงเช่นเดียวกับการเป็นรองทางสังคมของงานบ้าน และเพื่อการธำรงไว้ซึ่งระบบชายเป็นใหญ่แล้ว เรื่องเพศถูกสร้างขึ้นเป็นแนวคิดใช้กำกับการควบคุมเรื่องเพศของผู้หญิงโดยเฉพาะ ตอกย้ำการสร้างอัตลักษณ์หญิงให้มีความหมาย ความสำคัญเรื่องเพศรอคอยการถูก ควบคุมเรื่องเพศผ่านสถาบันการแต่งงานและครอบครัว

2. การผลิตซ้ำความเป็นผู้หญิงผ่านเรื่องเพศ

เรื่องเพศของผู้หญิงถูกใช้ผลิตซ้ำความเป็นผู้หญิง ผ่านการแสดงตามบทเพศหญิง เพื่อการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงในอีกมิติของการเป็นผู้หญิง บทเพศหญิงเป็นบทของผู้ตาม รอคอย และสนองตอบความต้องการเรื่องเพศตามบทเพศชาย ในบทของผู้นำ เป็นเรื่องที่มีความหมาย ความสำคัญต่อระบบชายเป็นใหญ่ เพื่อควบคุมเรื่องเพศของผู้หญิงโดยเฉพาะ ภายใต้การเชื่อมโยงเรื่องเพศที่ถูกต้องทั้งทางกฎหมาย และทาง ประเพณี วัฒนธรรมของผู้หญิงเข้ากับสถาบันครอบครัว เพื่อสร้างความชอบธรรมในการควบคุมเรื่องเพศของผู้หญิงของระบบชายเป็นใหญ่ สถาบันการแต่งงานถูกสร้างขึ้นเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างสามี – ภรรยาให้กลายเป็นเรื่องสวยงามผ่านการใช้อำนาจของเรื่องเพศในรูปของความรัก เป็นตัวกำกับการอยู่ในบท เพศหญิงของผู้หญิง

2.1 เรื่องเพศผ่านครอบครัว

สถาบันครอบครัวถูกใช้เป็นพื้นที่เพื่อรองรับการควบคุมเรื่องเพศของผู้หญิงของระบบชายเป็นใหญ่ให้ กลายเป็นเรื่องชอบธรรมที่ผู้หญิงจะถูกควบคุมเรื่องเพศผ่านการเล่น บทเพศหญิงภายใต้การสร้างของระบบชาย เป็นใหญ่ ว่าเรื่องเพศที่ถูกต้อง เหมาะสมสำหรับผู้หญิงแล้วต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้ชายในนามของสามี ผ่านการใช้ความรักเป็นกฎ กติกาการควบคุมเรื่องเพศของผู้หญิงของระบบชายเป็นใหญ่ และผู้หญิงเองก็ ยินยอมให้ความรักกลายเป็นอำนาจที่จะผูกมัดตัวเองกับครอบครัวผ่านการแต่งงาน

2.1.1 เรื่องเพศจากพ่อ

การเรียนรู้เรื่องเพศของสมาชิกใหม่ในสังคมเป็นการเรียนรู้ผ่านสถาบันครอบครัว หน้าที่การสอน เรื่องเพศให้ลูกสาวได้เรียนรู้ รู้จักการคบเพื่อนต่างเพศ เป็นหน้าที่ของพ่อ ผู้ชายคนแรกในชีวิตผู้หญิงทุกคนที่ จะได้เรียนรู้ความชายของระบบชายเป็นใหญ่ การสอนโดยตรงของพ่อในการคบหากับเพื่อนต่างเพศ การรู้จัก ระวังตัวในการป้องกันตัวเอง คือการไม่เปิดโอกาสให้มีโอกาสที่จะมีเพศสัมพันธ์เกิดขึ้นได้ ต้องมองให้เห็นถึง

กาละ เทศะที่ปลอดภัยสำหรับการคบเพื่อนต่างเพศ การสอนของพ่อจะเป็นการมองทะลุให้ลูกสาวเห็นถึงแบบต่าง ๆ ของเพื่อนต่างเพศที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับลูกสาว ให้ภาพชัดเจนว่าจะเข้ามาหาลูกสาวแบบไหน เป็นการสอนลูกสาวให้ รู้จักเล่ห์เหลี่ยม การเข้ามาของเพื่อนต่างเพศ วิธีการเรียนรู้การเข้ามาของเพื่อนต่างเพศในสายตาผู้เป็นพ่อแล้ว คือการใช้เวลาเป็นเครื่องพิสูจน์ความเป็นชายของเพื่อนชาย

พ่อสอนมาทั้งชีวิตเลยมั้ง เน้นเรื่องผู้ชาย สอนเรื่องผู้ชายเป็นยังไงเจ้าชู้เนมาแบบไหนต้องใช้เวลาคูแลกันแค่ไหน มาแบบเล่นหัว มาในทางที่ดี หรือไม่ดีอย่างนี้มากกว่า เขาไม่สอนตรง ๆ จะบอกให้คบกันไปก่อนให้ดูดี ๆ รู้จักกันนาน ๆ ศึกษากันไปมากกว่า สอนวิธีระวังตัวไม่ให้อยู่กับสองคนเงียบ ๆ เกิดอะไรขึ้นมา ให้เหมือนกับว่ามีคนอยู่ด้วยไม่ดียังไงให้ร้องไว้เลย หรือถ้าสู้ได้ก็สู้ หรือถ้าเลี้ยงได้ก็ไม่ต้องไปชะ ...พ่อจะดูแลใกล้มาก ... (พนักงานบริษัทสาว อายุ 27 ปี)

การเรียนรู้การได้รับการปกป้องในการเป็นผู้หญิงจากความเป็นชายเมื่อต้องประสบปัญหาคือการได้รับการปกป้องจากพ่อ เป็นการสอนลูกสาวว่าผู้ที่ปกป้องลูกสาวจากอันตรายต่าง ๆ ได้ คือความเป็นชาย ผ่านการเฝ้าดูแลอย่างใกล้ชิด การปกป้องเมื่อมีผู้ที่ไม่อยู่ในความเห็นของพ่อว่าเหมาะสมกับลูกสาวเข้ามาเกี่ยวข้องกับลูกสาวในช่วงชีวิตของการเรียน เป็นความคิด ความเชื่อของคนรุ่นพ่อแม้ว่ายังไม่สมควร

มีอยู่ครั้ง ใหนุ่มมาจิบ มันไปยืนเกาะเกาะตรงฟัรอรดโรงเรียน น่องไปเล่าให้ป้าฟัง วันรุ่งขึ้นป้าไปคุมเลย ไปด่าใหนุ่มคนนั้น เขาคอยปกป้องเรา เราสบายใจ ... (ข้าราชการหญิง อายุ 45 ปี)

ความคิดว่าเป็นผู้หญิงต้องได้รับการปกป้องถูกลูกฝังมาจากการได้รับการปกป้องจากผู้ชายคนแรกในชีวิต จากพ่อ ถูกเปลี่ยนมาเป็น ความต้องการได้รับการปกป้องจากสามีมาเป็นตัวแทนพ่อ มาดูแลแทนพ่อ

พ่อแม่สอนมา ดูแลพี่มาตลอด คุณเข้ามาคุณต้องดูแลต่อ โชคดีเขาดูแลต่อ ทำกับข้าวให้กิน ดูแลเรื่องส่วนตัว เหมือนมาอยู่กับพ่อแม่ใหม่ เพียงแต่เปลี่ยนคนดูแลเท่านั้น ... (ข้าราชการหญิง อายุ 42 ปี)

การสอนเรื่องเพศของพ่อโดยตรงคือการเรียนรู้กันและกันของทั้งสองฝ่ายภายใต้การกำหนดของเวลา จะช่วยให้เรียนรู้อีกฝ่ายได้มากขึ้นในความเห็นของผู้ชายที่ผ่านประสบการณ์เรื่องการมีครอบครัวมาแล้ว จะรู้จักผู้ชายด้วยกันว่าจะมาจริงจังกับลูกสาวแค่ไหน ความเป็นพ่อ ย่อมเป็นห่วงลูกสาวว่าจะถูกลอกลวง ดังนั้นแล้วการใดที่ลูกสาวทำแม้แต่การแต่งกายของลูกสาวก็อยู่ในสายตาของผู้เป็นพ่อ ด้วย

ความคิดของความเป็นชายเหมือนกันจึงเข้าใจความหมายในการมองของผู้ชายด้วยกันเกี่ยวกับการแต่งกายของผู้หญิง โดยเฉพาะมีพ่อ เป็นครู ความเรียบร้อยในการแต่งกายของลูกสาวจึงอยู่ในความดูแลเป็นพิเศษ

วันนี้เจอคนแบบนี้ ๆ พ่อบอกอย่ารีบตัดสินใจ ... (ข้าราชการหญิง อายุ 42ปี)

คุณพ่อท่านเป็นครูชอบอะไรที่มีดชีวิต ไม่ไป คืออย่างในปัจจุบันแต่งตัวที่ล่อแหลมก็จะพูด ว่าถ้ายาวกว่านี้หน่อยก็จะดีนะ ... (ข้าราชการหญิง อายุ 42ปี)

การถ่ายทอดเรื่องเพศจากเพศที่ต่างกัน มีมุมมองในการมองเรื่องเพศต่างกัน ทั้งการถ่ายทอดให้กับเพศที่ต่างกันออกไปก็ถ่ายทอดต่างกัน การถ่ายทอดเรื่องเพศของพ่อกับลูกชายต่างก็มีทั้งเป็นเรื่องธรรมดาที่ผู้ชายจะทำอย่างนั้นกับผู้หญิงได้ และเป็นเรื่องที่ถูกผู้ชายต้องไม่ทำ

อย่างพ่อสอนน้องชาย เราเป็นลูกผู้ชายเอาเปรียบนิด ๆ ไม่เป็นไรหรอก ไม่มีอะไรเสียหาย ... (นิติกรสาวอายุ 35 ปี)

ในชีวิตผม ผมไม่เคยล่วงเกินสุภาพสตรี เราไม่ทำให้เขาเสียใจ ไม่เคยล่วงเกินทางเพศ... (นิติกรชาย อายุ 39 ปี)

2.1.2 เรื่องเพศจากแม่

การยกอุทาหรณ์จากคนอื่นว่าเป็นเรื่องไม่ดี ในการเกี่ยวข้องกับผู้ชายให้ลูกสาวรับรู้ว่าเป็นการกระทำที่ไม่ดีของผู้หญิงในความเห็นของผู้ใหญ่ เป็นการให้ความรู้เรื่องเพศของครอบครัวขั้นต้น

ได้ยินจากแม่ว่าอย่าไปยุ่งกับผู้ชาย อย่าไปมีผัว การไปยุ่งกับผู้ชาย เป็นสิ่งไม่ดี แม่ไม่ได้สอน แต่ได้ยินเขาตำราคนอื่น ... (วิศกรสาว อายุ 40ปี)

เมื่อมีการเรียนรู้เรื่องเพศผ่านครอบครัวแล้วเพื่อให้เรื่องเพศของระบบชายเป็นใหญ่ดำรงอยู่ในสังคมผ่านการทำให้กลายเป็นความจริงว่าระบบชายเป็นใหญ่นั้นมีอยู่จริงในสังคม การถ่ายทอดเรื่องเพศในครอบครัวเป็นการตอกย้ำอัตลักษณ์เพศผ่านการเรียนรู้เรื่องเพศจากครอบครัว ต้องมีการถ่ายทอดให้กับคนรุ่นต่อไปเรียนรู้เรื่องเพศในแบบแผนต่างกันไปภายใต้การสร้างภาพการเป็นผู้หญิงเป็นอย่างไรนั้นเป็นการสร้างความหมายในความเป็นหญิงผ่านสัญลักษณ์เชิงภาพ(image) ภาพหนึ่ง

เพราะว่าเราเป็นผู้หญิง ดังนั้นก็ต้องเป็นผู้หญิงที่เป็นสุภาพสตรีตลอดตั้งแต่เกิดจนแก่ ... (ข้าราชการหญิง อายุ 45ปี)

การเฝ้าดูอยู่ห่าง ๆ ในการปฏิบัติตัวของคนรุ่นต่อมาเมื่อมีการเกิดขึ้นของความสัมพันธ์ทางเพศ ระยะเริ่มต้นของชาย – หญิง การปฏิบัติตัวของรุ่นหลานเป็นการปฏิบัติตนอย่างดีแล้วในความเห็นของคนรุ่นก่อน คือการวางเฉย เป็นการป้องกันตัวเองทางหนึ่งที่จะไม่ให้เพื่อนต่างเพศเข้ามาเกี่ยวข้องได้ ในวัยที่ยังไม่สมควรจะเรียนรู้เรื่องเพศในความเห็นของผู้ใหญ่

มีหลานสาวคนหนึ่งเก่ง คือเก่ง ทันคน มีหนุ่มมาจีบ เรียน ม.3 แล้วหนูทำใจลูก หนูไม่ตอบ เขาพูดจาทะลอม แล้วหนูทำท่าทำใจ หนูก็เดินผ่านเฉย ๆ ไม่พูดด้วย ไม่หันไปเลย เออ พี่ว่าวางตัวดี ไม่ต้องไป ปากคอเลาะลาน เกียงขอด ๆ นั่นเป็นการยั่วยั่วทางหนึ่ง ก็เดินผ่านเฉย ไม่ต้องสนใจ ... (ข้าราชการหญิง อายุ 45ปี)

2.1.3 เรื่องเพศในสายตาของพ่อแม่

เพื่อความปลอดภัยของลูกสาวในการคบเพื่อนต่างเพศว่าจะไม่ถูกหลอกหลวง หรือ เป็นการเสื่อมเสียชื่อเสียงในการเป็นผู้หญิงของลูกสาวในสายตาของสังคม นั่นคือเพื่อนบ้านแล้ว การอยู่ในสายตาของพ่อแม่ การรู้จักเพื่อนต่างเพศของลูกสาวของพ่อแม่ เป็นวิธีการหนึ่งของผู้เป็นพ่อแม่ในการดูแลเรื่องเพศของลูกสาว

พี่พาเข้าบ้านนะ แม่เคยบอกว่าอย่าไปนั่งคุยที่ร้านกาแฟ.....พูดเหมือนกัน เป็นลูกผู้หญิงอย่าไปเที่ยวนั่งคุยกับผู้ชายที่ร้านกาแฟ มีก็พาเข้าบ้านเลย มานั่งคุยที่บ้าน....ร้านกาแฟใกล้บ้าน ไม่จำเป็นต้องไปนั่ง นั่งที่บ้านก็ได้.....เขาจะได้รู้ว่าผู้ใหญ่รับรู้นะ แล้วมีอะไรผู้ชายเขาจะเกรงใจ ... (ข้าราชการหญิง อายุ 45ปี)

พ่อบอก พาเข้าบ้านสิ เพื่อนพ่อมาบอกลูกสาวมีคนมาติดแล้วนะ ... (ข้าราชการหญิง อายุ 42ปี)

การให้คำแนะนำในการดูแลตัวเองเรื่องเพศของพ่อแม่ คือการกำหนดกรอบความสัมพันธ์ในการมีเพื่อนต่างเพศของลูกสาว กรอบนั้นคือการเป็นเพื่อนต่อกันก่อน และการไม่มีเพศสัมพันธ์ต่อกัน

ลักษณะเพื่อน แล้วเอาเพื่อนเข้าบ้าน จะไปไหนอยู่ในสายตาของผู้ใหญ่... จะคอยดูว่า ถ้ามันเกินขอบเขตความพอดีแล้วเขาก็จะเตือน ส่วนใหญ่ก็ไม่ค่อยมีอะไรล้ำขอบเขต คือส่วนใหญ่เพื่อนจะเข้าหา ผู้ใหญ่แบบไปมาลาไหว้...เช่นทำอะไรแล้วชาวบ้านเขาบอก เห็นทำอะไรแบบจับมืออย่างนี้ ... (ข้าราชการหญิง อายุ 42ปี)

นอกจากการคบหา รู้จักกันเองของลูก ๆ แล้ว การหาเพื่อนต่างเพศให้ลูก ๆ ของพ่อแม่เป็นการดูแล เรื่องเพศของลูกสาวทางหนึ่ง เพื่อให้เรื่องเพศของลูกสาวอยู่ภายใต้สิ่งที่พ่อแม่คาดหวังว่าจะเป็นสิ่งที่ดีที่สุด สำหรับลูกสาว

ตอนนั้นพ่อแม่จะจับให้เจอกัน...ส่วนใหญ่ ยังเคยไปเลย แบบว่างานจัดเลี้ยงเป็นครอบครัวเลย เช่น ครอบครัวแต่งงานของพ่อแม่ วันเกิดตัวเขาเอง วันเกิดพี่ชายเพื่อน ทั้งปีจะมีกิจกรรมจัดเลี้ยง.....แล้วก็เขาจะเล่า พ่อจะพาไปงานนี้ไม่ใช่งานเลี้ยงที่บ้าน งานใหญ่ ๆ ก็ไป เช่น จัดตาม โรงแรม เขาก็ไป คนรถจะเอาเสื้อผ้ามาให้เปลี่ยนที่นี่ เพื่อจะไปสมทบกับพ่อแม่ ตอนหลังก็ส่ง การ์ดแต่งงานมา เขาก็พูดนะ ก็แต่งตามที่พ่ออยากให้แต่ง ... (ข้าราชการหญิงอายุ 47ปี)

2.2 เรื่องเพศผ่านโรงเรียน

การเรียนรู้เรื่องเพศจากครอบครัวเป็นบทเรียนแรกของสมาชิกใหม่ของสังคม เมื่อก้าวออกจากบ้าน แล้วการเรียนรู้ในการดูแลตัวเอง เป็นเรื่องจำเป็นของผู้หญิง การเข้าเรียนโรงเรียนสตรีเป็นทางเลือกในการ ดูแลลูกสาวของพ่อแม่ ลูกสาวรุ่นนี้ผ่านโรงเรียนสตรีในช่วงหนึ่งของการเรียน แน่่อนว่าการสอนเรื่องความเป็น ผู้หญิงย่อมมีในโรงเรียน. เพื่อให้เรื่องเพศของลูกสาวได้รับการดูแลต่อเนื่องจากครอบครัวในช่วงชีวิตต่อมาใน สายตาของผู้เป็นพ่อแม่ว่าลูกสาวจะเสี่ยงต่อการถูกล่อลวงทางเพศ สถาบันสังคมที่ได้รับการไว้วางใจว่าจะ ดูแลเด็กสาวต่อจากพ่อแม่เมื่อต้องออกจากครัวเรือนแล้ว คือโรงเรียนสตรีเป็นทางเลือกที่พ่อแม่คาดหวังว่าจะ ดูแลลูกสาวแทนได้ เพื่อให้คนเป็นพ่อแม่สบายใจ มั่นใจว่าลูกสาวจะได้อยู่ในที่ทางที่ปลอดภัยสำหรับ วัยเด็กสาวแล้ว การให้ลูกสาวเรียนในโรงเรียนสตรีเป็นแนวทางการป้องกันเรื่องเพศไม่ให้เกิดขึ้นกับเด็กสาวใน ความเห็นของผู้เป็นพ่อได้

เป็นโรงเรียนผู้หญิง คุณพ่อเลือกให้เพราะว่าอยู่ใกล้กับโรงเรียนที่คุณพ่อสอน แล้วก็ป็นโรงเรียน หญิงล้วนคุณค่อนข้างไว้ใจ.....ไว้ใจว่าค่อนข้างปลอดภัย.....ปลอดภัยคือไม่ใช่ คือถ้าเป็นโรงเรียน สหก็จะมีเหมือนจับคู่ระหว่างผู้หญิงผู้ชาย แล้วก็ด้วยนิสัยเป็นครูด้วย ก็คิดว่าไปโรงเรียน ผู้หญิงปลอดภัยกว่า ... (ข้าราชการหญิง อายุ 42ปี)

การป้องกันเรื่องเพศให้กับลูกสาวของครอบครัวผ่านโรงเรียนสตรีเป็นความคาดหวังของครอบครัว ว่าจะดูแลลูกสาวแทนครอบครัวได้ในวัยเด็กสาวที่จำเป็นต้องมีการศึกษาตามยุคสมัยของสังคม ซึ่งถ้าในอดีต การสามารถส่งลูกสาวเข้าวังเป็นความคาดหวังของครอบครัวที่จะให้ลูกสาวได้มีวิชาติดตัว วิชานั้นคือ การ

เย็บปักถักร้อย การครัว และนิสัยของการเรียนรู้ของสาวชาววังคือการเป็นกุลสตรีเมื่อต่อมาการศึกษาในระบบโรงเรียนเกิดขึ้น การมีวิชาติดตัวคือการอ่านออกเขียนได้ และมาเป็นการมีวิชาชีพไว้ทำมาหากินเลี้ยงตัวเองได้ของผู้หญิง ถ้าความคาดหวังของครอบครัวไม่ได้รับการตอบสนองการร้องเรียนจากครอบครัวจึงเกิดขึ้น

พ่อ มาฟ้องว่าดูแลลูกสาวเขายังไง มีผู้ชายมาเกาะเกาะ แถมเป็นผู้ชายแก่อีกต่างหาก ... (ข้าราชการหญิง อายุ 47ปี)

ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับเด็กสาวเป็นความห่วงใยของทุกครอบครัว การเลือกเข้าโรงเรียนสตรีเป็นทางเลือกหนึ่งในการดูแลให้ลูกสาวได้เติบโตมาในสิ่งแวดล้อมที่คาดว่าจะมีความปลอดภัยที่สุดสำหรับลูกสาวในเรื่องเพศ

สุนารียังคงผู้หญิงล้วน แล้วไม่มีปัญหาด้วย ปัญหาวัยรุ่น เรียนไม่จบ เทียวกันบ้าง มีเพศสัมพันธ์กันบ้าง เคยเห็นเพื่อนไม่ตั้งใจเรียน เกรดไม่ดีเลยออก แล้วไม่เห็นได้ดี ...ที่โรงเรียนสอนการเป็นผู้หญิง...เป็นโรงเรียนสตรีเก่าแก่ ...เป็นผู้หญิงต้องเรียบร้อย นั่งกิริยา เดิน การกินข้าว...สอนอย่าทำอะไรเกินเลยก่อนเรียนนะ ... (พนักงานบริษัทสาว อายุ 27ปี)

การคบเพื่อนต่างเพศของเด็กผู้หญิงเป็นประเด็นสำคัญของโรงเรียนสตรี การยกเป็นอุทาหรณ์เป็นเรื่องที่ไม่มีการรื้อในการทำให้เห็นเป็นตัวอย่างกับเด็กผู้หญิงคนอื่น ๆ

แค่ให้ดอกไม้กับของกำนัลเท่านั้น พ่อเห็นของราคาแพง ของกำนัล เลยมาบอกครูว่าเกิดอะไรขึ้น เป็นเหตุการณ์ที่จำได้แม่น.....ขึ้นหน้าเสารงเลย ครูพูดในทำนองที่ว่าอย่าทำตัวให้เขารู้สึกได้ว่าเขาจะมาจับได้ เขาจะมามีความหวังอะไรกับเรา ... (ข้าราชการหญิง อายุ 47ปี)

ความคาดหวังของพ่อแม่ทุกคนในการส่งลูกเข้าโรงเรียนสตรีคือการส่งสอนของโรงเรียนในการเป็นผู้หญิงที่ดีในความหมายของสังคม เริ่มจากการแต่งกายไม่ล่อแหลม กิริยามารยาทในการเข้าสังคมเมื่อต้องเป็นผู้หญิงป้องกันการเข้ามาของปัญหาที่อาจจะตามมาได้จากการคบหาเพื่อนต่างเพศ และแม้แต่การสอนเรื่องสุขอนามัยของผู้หญิงเป็นอีกประเด็นในโรงเรียนสตรีที่มุ่งผลิตซ้ำความเป็นผู้หญิง

ต้องใส่กระโปรงยาว ไม่ใส่สั้น ผอมสั้น การแสดงตัวต้องไม่กรีดกรีด...แบบว่าอยู่เป็นกลุ่ม หัวเราะคิกคักไม่ให้ทำ ... (ข้าราชการหญิง อายุ 47ปี)

ไม่สอนมากนักนะ แต่จะเข้มงวด กระป๋องต้องอย่างนั้นนะ กิริยาท่าทางต้องอย่างนั้นนะ ให้เรียบร้อย เท่านั้นเอง อยู่กับผู้ชายสมบัติส่วนตัวของเราปิดบังซ่อนเร้นบ้างนะ ... (ข้าราชการหญิง อายุ 45ปี)

สอนนะ ขึ้นจอลอย บริษัทผ้าอนามัยไปเปิดสอน...เป็นภาพการตูน เข้าไป ออกมา... (ข้าราชการหญิง อายุ 47ปี)

ท่านประชุมนักเรียนเลย ประชุมเฉพาะผู้หญิง สอนกระทั่งผ้าอนามัยจะห้อยยังไง นูรณวิทย์ไม่เคยสอนเลยเรื่องนี้ ... (ข้าราชการหญิง อายุ 45ปี)

2.3 เรื่องเพศผ่านเพื่อน

การเรียนรู้เรื่องเพศในกลุ่มเพื่อนด้วยกัน เป็นการเล่าสู่กันฟังเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ การเห็นเพื่อน ๆ คบเพื่อนต่างเพศ รวมทั้งการพยายามหาเพื่อนต่างเพศให้เพื่อน การช่วยเหลือเพื่อนต่างเพศให้ว่าเป็นยังงัยบ้าง คืออยู่ในสายตาเพื่อนอีกชั้นหนึ่ง จะเป็นการช่วยคัดกรองพฤติกรรมเพื่อนต่างเพศให้ด้วย

เขาคุยเรื่องแฟนให้ฟัง เพื่อนจับคู่ให้ตลอด จัดกิจกรรมให้ตลอด ไปเที่ยวบ้านลุงที่พญาตลอด คำว่าเพื่อนคือพวกเราทั้งหมดเป็นตัวประกอบตลอด สองคนเลยไม่มีโอกาส บอกแล้วทำแบบเด็ก ๆ ไม่มีทางสำเร็จ ... (ข้าราชการหญิง อายุ 45ปี)

การไปกับเพื่อนเป็นการป้องกันโอกาสการมีเพศสัมพันธ์กันในการคบเพื่อนต่างเพศของคนรุ่นนี้ได้ ทั้งยังเป็นการป้องกันการมีเพื่อนต่างเพศซ้อนกันในเวลาเดียวกัน

สมัยนั้นไม่มีหอรกเรื่องเสียตัว รับรองไม่มีแน่นอน มีก็กกิก ไปกินไอติมกัน ตอนนั้น swensen เพิ่งเข้า หรือว่า pizza hut ไปเที่ยวกัน ได้ แล้วก็ความที่ว่าอยู่ร.ร.ผู้หญิงก็มีก๊วน เรามีเพื่อนสนิทของเราที่คณะ เพื่อนก๊วน ถึงเรียนต่างคณะก็ศุภกรีนะเจอกันนะ หมดเวลา ไม่มีเวลาไปทำอะไรอื่น ไม่มีเวลาไปทำอะไร... (ข้าราชการหญิง อายุ 45ปี)

ค่อนข้างรู้จักกับเพื่อน ๆ กลุ่มพี่ เพื่อนพี่รู้จักเขา ค่อนข้างเป็นกลุ่มใหญ่ ค่อนข้างเหนียวแน่นที่จะรู้ว่าคู่นี้เป็นแฟนกัน ... (ข้าราชการหญิง อายุ 42ปี)

การเรียนรู้เรื่องเพศผ่านสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน สื่อของผู้หญิงภายใต้ระบบชายเป็นใหญ่ หล่อหลอมสร้างความเป็นหญิงเมื่อต้องอยู่ภายใต้ระบบชายเป็นใหญ่แล้ว ความแตกต่างทางสรีระระหว่างหญิง - ชาย ว่า ความอ่อนแอเป็นสัญลักษณ์ของผู้หญิง ความแข็งแรงเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นชายกลายเป็นความจริงทางสังคมที่ซึมซาบเข้าไปในความคิดของการเป็นผู้หญิง เพื่อความ

ปลอดภัยทางสังคมสำหรับการเป็นผู้หญิง การมีร่างกายแข็งแรงภายใต้ภาพการแข็งแรงทางร่างกายของการเป็นผู้ชายกลายเป็นความเชื่อเพื่อดูแลตัวเองของผู้หญิง

2.4 เรื่องเพศผ่านระบบชายเป็นใหญ่

การเป็นสุภาพสตรีในความหมายความเรียบร้อยทางสรีระในความเป็นหญิง เป็นมาตรการการป้องกันตัวเองของผู้หญิงทางหนึ่งเมื่อยังต้องอยู่ในสังคม เพราะในความคิดความเชื่อของผู้หญิงแล้ว ผู้หญิงมีจุดอ่อนทางร่างกาย ดังนั้นการป้องกันตัวเองคือการเป็นสุภาพสตรี ในความหมายที่ไม่แสดงออกถึงความ เป็นหญิงทางสรีระ การมีร่างกายแข็งแรง เป็นการป้องกันตัวเองทางหนึ่งทั้งป้องกันเรื่องเพศแล้วยังป้องกัน ทรัพย์สินของตัวเองอีกด้วยเมื่อต้องอยู่นอกบ้าน

เพราะว่าผู้หญิงร่างกายเราเปราะบาง อ่อนแอ รั้งแก็ได้ง่าย.....สุภาพสตรี คือ อย่าไปแสดงความ เป็นหญิงมากนัก ต้องแต่งตัวให้รัดรี้งเข้าไว้ ถ้ามีลูกจะจับไปเรียนเทควันโด อย่างน้อยต้องแข็งแรง ...ไม่ต้องกลัวใครมาทำอะไรตัว พอไม่กลัวแล้วก็จะไม่มีปมด้อยของความเป็นเพศหญิง ถ้าพูดถึง ความแข็งแรงยังไม่พอ ถ้ามีศิลปะป้องกันตัวอย่างนี้ไปเลยไปไหนก็ได้....ระวังไม่ให้คนทำร้าย คือ อาจไม่ล่อลวงทางเพศ อาจจกชิงวิ่งราว มีโอกาสง่าย ... (ข้าราชการหญิง อายุ 45ปี)

การช่วยเหลือตัวเองของผู้หญิงเมื่ออยู่นอกบ้านป้องกันการถูกรังแกจากสังคมคือการเรียนรู้ศิลปะ การป้องกันตัว และการมีร่างกายแข็งแรงเป็นการสร้างความมั่นใจของผู้หญิงให้พร้อมจะเผชิญหน้ากับ เหตุการณ์นอกบ้าน ภายใต้การนิยามของสังคมว่า ความแข็งแรงทางร่างกายเช่นเดียวกับร่างกายของผู้ชาย จะสามารถป้องกันตัวเองได้ของผู้หญิงถูกสร้างเป็นมาตรการทางสังคมในการเอาตัวรอดของผู้หญิง

เราช่วยตัวเองได้ เรายืนยัน ที่มั่นใจว่า พี่ตัวใหญ่ พี่เป็นนักดาบไม่มีใครมาทำอะไรพี่หรอก... (ข้าราชการหญิง อายุ 45ปี)

2.5 เรื่องเพศผ่านการแต่งกาย

เรื่องการแต่งกายของผู้หญิง สามารถบอกนัยยะเรื่องเพศได้ในความเห็นของความเป็นชายถึง ความเป็นหญิงว่ามีคุณลักษณะเดียวกับการแต่งกายของเธอ นอกจากนี้ การแต่งกายยังเป็นการยั่วยุความ ต้องการทางเพศที่มีอยู่แล้วในความคิดของความเป็นชาย เป็นธรรมชาติของความเป็นชายที่มีความคิดเรื่อง เพศอยู่ในความคิด พร้อมตลอดเวลาในการใช้ความต้องการทางเพศเพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศ

ของตนเอง เมื่อโอกาส หมายถึง กาละ เทศะอำนวยความสะดวกพร้อมเพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศ เป็นการส่งความหมายให้ผู้หญิงรับรู้ว่า ผู้หญิงเป็นเหยื่อความต้องการทางเพศของผู้ชายได้ตลอดเวลาที่โอกาสอำนวยความสะดวกให้

เพราะว่าสื่อความหมายให้ผู้ชายเห็นว่า ฉันพร้อมแล้ว เพราะว่าผู้ชายไม่ได้มองดินะ เขามองผู้หญิงแต่งตัวโป๊ ล่อแหลมแบบนี้ สวยอย่างนี้เหวอชวนไปเที่ยวได้ถ้าถูกใจหน่อย ชวนไปนอนได้มันมองได้อย่างนั้น ... (ข้าราชการหญิง อายุ 45 ปี)

หรือพวกdancer พวกนี้แต่งกายล่อแหลมทั้งนั้น ...ทำไมแต่งตัวมิดชิดไม่ได้ ทำไมต้องแต่งตัวล่อแหลม ...ถ้าคนที่ขาดจิตสำนึก ขาดจริยธรรมตรงนั้นก็คิดไปต่าง ๆ นา ๆ ถ้าคนไม่ยับยั้งชั่งใจอารมณ์มันเกิด ถ้าเด็กวัยรุ่นอวบ ๆ แต่งตัวแบบนี้ แบบล่อแหลมแล้วเดินในลานจอดรถเปลี่ยว ๆ ในซอยเปลี่ยว ๆ แน่่อนว่าไม่พ้น ... (นิติกรชาย อายุ 39 ปี)

2.6 เรื่องเพศผ่านชีวิตจริง

เรื่องการคบเพื่อนต่างเพศเป็นตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงผ่านการถ่ายทอด ชัดเกล้าจากสถาบันเริ่มแรกสุด ครอบครัว เมื่อต้องออกจากครอบครัว โรงเรียนจึงรับหน้าที่ตอกย้ำเรื่องเพศนี้ของครอบครัว และการตอกย้ำนี้เป็นการทำงานร่วมกันของทุกสถาบันสังคมเพื่อจ้องจับและควบคุมให้มั่นใจว่าการถ่ายทอดและชัดเจนเรื่องเพศจากสถาบันครอบครัวยังคงดำรงอยู่ในสังคมผ่านการเล่นตามบทบาททางเพศภายใต้การกำกับของบทเพศ เพื่อให้แน่ใจว่าเรื่องเพศยังทำหน้าที่ตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงได้ การตรวจสอบผ่านสื่อของสังคมภายใต้การสร้าง ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ตีงามในนามของสุภาพสตรี กุลสตรีที่ตีงามถูกใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบของสังคม กฎหมายเป็นเครื่องมือทางตรงในการควบคุมเรื่องเพศในสังคมในนามการจัดระเบียบสังคมผ่านการมีครอบครัวที่ถูกต้องตามกฎหมาย

นอกจากนี้ กลุ่มเพื่อน ยังรับบทผู้ช่วยครอบครัวในการตอกย้ำอัตลักษณ์เพศผ่านการเล่นบทเพศของเพื่อน ๆ ภายใต้การทำงานของระบบชายเป็นใหญ่การเล่นบทบาททางเพศของเพื่อนต่างเพศเป็นการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงภายใต้ความสัมพันธ์ทางเพศ การกำหนดกรอบ ขอบเขตความดีงามบนเส้นทางความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างหญิง - ชาย ในรูปประเพณีตีงามระหว่างการตอกย้ำกันและกัน ซึ่งแน่นอนว่าการตอกย้ำกันและกันในความสัมพันธ์หญิง - ชายในเรื่องเพศนี้เป็นการตอกย้ำกันตลอดเวลาที่ยังมีความสัมพันธ์ต่อกันอยู่ ตั้งแต่เริ่มต้น จนใช้ชีวิตคู่ด้วยกันและถ่ายทอดให้รุ่นลูกต่อไปภายใต้บทเพศบทเดียวกันของพ่อแม่เพื่อให้เรื่องเพศกลายเป็นเรื่องถูกต้องทางสังคมผ่านการแต่งงาน เพราะเมื่อแต่งงานไปแล้วจะกลายเป็นครอบครัวอีกครอบครัวหนึ่งทันที การช่วยเหลือของพ่อแม่ต้องหยุดลงทันทีที่ลูกสาวแต่งงานแล้ว

การแต่งงานจึงกลายเป็นเรื่องที่ถูกทำให้เป็นเรื่องส่วนตัวของแต่ละครอบครัว แม้แต่พ่อแม่ก็ไม่เข้าไปเกี่ยวข้องด้วยได้ เป็นการสร้างความคิด ความเชื่อว่าครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัวที่ถูกผลิตซ้ำผ่านการมีครอบครัวของลูกสาวว่าพ่อแม่กลายเป็นคนนอกทันที เรื่องราวภายในครอบครัวจึงกลายเป็นเรื่องส่วนตัว และเพราะการทำให้กลายเป็นเรื่องส่วนตัวของครอบครัวอย่างนี้ การศึกษาเรื่องครอบครัวที่ผ่านมาจึงเป็นการศึกษาเพียงภาพรวมของครอบครัว ทำให้การเข้าไปวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหญิง – ชายภายในครอบครัวกลายเป็นเรื่องที่ยังไม่มีการศึกษา โดยเฉพาะเรื่องเศรษฐกิจ

พ่อปกป้องอะไรไม่ได้ เพราะว่าไปอยู่ในครอบครองเขาแล้ว เป็นเรื่องส่วนตัวของลูก...(ข้าราชการหญิงอายุ 42 ปี)

3. ผลสำเร็จของเรื่องเพศ

ภายหลังการถ่ายทอด และขัดเกลาเรื่องเพศจากสถาบันสังคมต่าง ๆ แล้ว การยอมรับตามการขัดเกลาเรื่องเพศคือการรับเอากฎ กติกาของการเป็นผู้หญิงในสังคมมาเป็นกฎ กติกาในการเป็นผู้หญิงของตนเอง คือกติกาการไม่แสดงออกถึงเรื่องเพศผ่านการแต่งกาย การนำเสนอตนเอง ผู้หญิงควรเป็นผู้ตามในเรื่องเพศจะให้ภาพการเป็นผู้หญิงในสายตาของสังคมดูดี

แต่ภาพดูไม่ดี ไม่น่ารัก ดูไม่อยากจะรัก ดูไม่ดี ดูง่าย ๆ ยังไงไม่รู้...ไม่เข้าหาผู้ชายก่อน...เข้าหาผู้ชายก่อนดูไม่ดี เพราะว่าเราเองก็ไม่ได้ถูกสอนมาให้มีท่าทีกับผู้ชายก่อน... (นักข่าวสาว อายุ 29 ปี)

การรับเอากติกาการเป็นผู้หญิงในเรื่องเพศของระบบชายเป็นใหญ่มาปฏิบัติกับตนเองคือการเห็นว่าการมีความสัมพันธ์ทางเพศในกาละเทศะที่ไม่อยู่ในความพร้อมของผู้หญิงเป็นเรื่องที่ไม่ควรเกิดขึ้น เมื่ออยู่ในวัยเรียนความคิดความอ่านเกี่ยวกับเรื่องเพศยังด้อยกว่าในเรื่องความเข้าใจในการดูแลตัวเองเมื่อมีความสัมพันธ์ทางเพศ เป็นวัยที่ควรตั้งใจเรียนหนังสือมากกว่า ยังมีโอกาสได้พบผู้คนอีกมาก

อันตรายของเขานะ อันตรายโรคติดต่อทางเพศ อย่างน้อยนะผู้ชายยังไม่เห็นหน้าเห็นหลังกันเลย ไม่รู้เจตนาเลยว่าเข้ามาทำไม มีcase แปลก ๆ มาทำเป็นแฟนมีการได้เสียกัน แล้วส่งต่อให้คนอื่น วัยเด็กไม่น่าหมกมุ่นกับเรื่องนี้ อันตรายกับสุขภาพส่วนตัว อันตรายกับชีวิต ทำให้คนรอบข้าง พ่อแม่ไม่สบายใจ ตีจิ้นนิทา ชีวิตที่เริ่มต้นด้วยความง่าย จะง่ายไปเรื่อย ๆ ความยับยั้งชั่งใจจะลดน้อยลงเรื่อย ๆ เลยเกิด... (นักข่าวสาว อายุ 29 ปี)

การอยู่ในวัยเรียน เป็นวัยที่ไม่สมควรมีความสัมพันธ์ทางเพศเป็นคำตอบของผู้หญิงทุกวัย เมื่อพูดถึงความสัมพันธ์ทางเพศของเด็กในวัยเรียน เพราะว่าผลที่ตามมาคือสิ่งที่ผู้หญิงต้องรับผิดชอบเพียงลำพังผู้เดียว อีกทั้งยังต้องรับภาระทางสังคมเป็นผลจากการจ้องจับ ควบคุมของสังคมอย่างได้ผลว่าเกิดความสัมพันธ์ทางเพศนอกกรอบสังคม คือการแต่งงานเป็นที่เรียบร้อยทางสังคม ดังนั้นทั้งหมดจากความสัมพันธ์ทางเพศเป็นสิ่งที่ผู้หญิงรับผิดชอบเองว่าเกิดเรื่องเพศขึ้นกับเธอ เป็นการตักตวงประโยชน์ทางสรีระของระบบชายเป็นใหญ่

แต่ไม่ชอบอยู่อย่างคือ ถ้ายังใส่ชุดนักเรียน จะรับไม่ได้ตรง เพราะว่า คุณแน่ใจหรือว่า คุณเป็นนักเรียน หรือนักศึกษา อยู่ในเครื่องแบบไม่ใช่ ยังดูแลตัวเองไม่ได้เลย แล้วคุณไปยังนั่นหรือ ถ้าถามว่าเด็กมี sex กัน คิดยังไง ไม่ชอบนะ แต่เป็นการเรียนรู้กัน ok ถ้าถามว่าควรมั้ย ไม่ควร ... (พนักงานบริษัทสาว อายุ 27 ปี)

พี่ว่าเด็กเดี๋ยวนี๋ หวงเนื้อหวงด่วนน้อย... พี่ว่าควรนะ เวลาเกิดอะไรขึ้น ผู้หญิงต้องรับผิดชอบกับตัวเอง เวลาท้อง ถ้าท้องใครจะมาดู ... (ข้าราชการหญิง อายุ 45 ปี)

เพื่อให้เรื่องเพศกลายเป็นเรื่องที่ถูกต้อง การสร้างสถาบันการแต่งงานขึ้นรองรับการมีอยู่ของเรื่องเพศเป็นการทำงานของระบบชายเป็นใหญ่เพื่อควบคุมเรื่องเพศของผู้หญิงผ่านการแต่งงานและผูกโยงเรื่องเพศที่ติงามของผู้หญิงในนามของความสวยงามของความเป็นหญิง สถาบันการแต่งงานถูกใช้ภาพลักษณ์ในการรักษาภาพการเป็นลูกสาวที่ดีของพ่อแม่ ว่าเลี้ยงดูลูกสาวมาเป็นอย่างดีผ่านการแต่งงานที่ถูกต้องในความหมายทางสังคม ซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบการสั่งสอนลูกสาวของพ่อแม่ว่าอยู่ในธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของการเป็นผู้หญิงทางสังคมผ่านสถาบันแต่งงาน

ที่จะอยู่ไปเฉย ๆ ก็ไม่ค่อยดีเท่าไร... เพราะว่าผู้หญิงนะเป็นฝ่ายดูแลไม่งาม คงกันไปโดยไม่แต่งงานเป็นหลักเป็นฐาน ... (ข้าราชการหญิง อายุ 45 ปี)

พ่อแม่ก็ต้องมีสังคม ไม่อยากให้เหินอยู่ดี ๆ ลูกก็หัวกระเป๋ไปอยู่กับเขา มีแต่ดิฉันนินทา ไม่อยากให้ไม่สบายใจเขา ไม่แต่งงานไปอยู่กินกับผู้ชาย... (นักข่าวสาว อายุ 29 ปี)

เหนือสิ่งอื่นใดในการยอมรับบทเพศหญิงของผู้หญิง คือการทำให้ผู้หญิงจัดวางตำแหน่งแห่งที่การเป็นผู้หญิงในบทผู้ตาม (passive voice) ยอมรับบทผู้ตามผ่านการตัดสินใจของสามี ทั้งที่เป็นเรื่องที่สามีกระทำการเรื่องเพศไว้อย่างที่ภรรยาเห็นว่าเด็กสาวถูกหลอกล่อด้วยความพึงเพื่อทางวัตถุ การตัดสินใจของภรรยาที่มอบการตัดสินใจให้สามีวางบนฐานคติของการเป็นสมบัติของสามี

ให้เขาตัดสินใจว่าจะเลือกใคร เพราะว่าพี่ไม่ใช่เป็นคนตัดสินใจ ...ไม่ได้ขึ้นกับพี่ พี่ตัดสินใจไม่ได้ ...
(ข้าราชการหญิง อายุ 42 ปี)

3.1 เรื่องเพศในความหมายของผู้หญิง

การให้ความสำคัญกับเรื่องเพศเป็นเรื่องของอารมณ์ ความรู้สึกของผู้หญิง เพราะเป็นธรรมชาติของความเป็นผู้หญิงที่จะให้ความสำคัญ สร้างความหมายเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างหญิง - ชายว่าเป็นเรื่องของจิตใจ เป็นทั้งหมดของชีวิตที่ผู้หญิงจะทุ่มเทลงไปเพื่อร่วมแบ่งปันความความคิดความอ่านแล้วสร้างเป็นความหมายทางสังคมพร้อมการให้ความสำคัญกับการสร้างความหมายทางความคิดในนามของความรู้สึก เป็นสิ่งที่ผู้หญิงต้องการจากการมีความสัมพันธ์ทางเพศ ถ้าผู้หญิงได้รับการตอบสนองด้านอารมณ์ความรู้สึกว่าดีตามการสร้างความหมาย ให้ความสำคัญของสิ่งที่ผู้หญิงเรียกว่าดี บนเส้นทางความสัมพันธ์ทางเพศเกิดขึ้นแล้ว ผู้หญิงจะให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์นั้นทั้งหมด เรื่องเพศของผู้หญิงเป็นเรื่องการสร้าง ความหมายทางจิตใจของผู้หญิง การเรียกร้องความเข้าใจของหญิงบนความสัมพันธ์ทางเพศนั้นในนามของความรักในความหมายของผู้หญิงเป็นเรื่องสวยงาม

ในขณะที่ตอนนั้นเราเริ่มรู้สึกผูกพันกับเขาแล้ว...เราอยากมีแฟน คนที่share ความรู้สึกกันได้... เราแบบถ้าเป็นแฟน คุณคือทั้งหมดของเรา แบบผู้หญิงทั่วไป...แต่เขาไม่ได้คิดถึงพื้นที่ทางจิตใจว่า เสียใจนะ ... ผู้หญิงมีความคิดกับความรักเพียงภาพฝัน มีผู้ชายมารักเรา เอาใจใส่เรา มารักเราทุกวัน แค่นี้มีความสุขตาย ... (นักจัดรายการวิทยุสาว อายุ 33ปี)

3.2 เรื่องเพศในความหมายของผู้ชาย

ในความหมายของผู้หญิงในเรื่องเพศแล้ว เรื่องเพศเป็นเรื่องของอารมณ์ ความรู้สึก เป็นทั้งหมดของผู้หญิง แต่ความหมายเรื่องเพศในความคิดของผู้ชายเป็นเพียงส่วนหนึ่งของชีวิต เป็นเหมือนการทำกิจกรรมหนึ่งของวิถีชีวิต ไม่ได้มีคุณค่า ความหมาย หรือมีความสำคัญใดในชีวิต เช่น อาหารเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต เพราะผู้ชายไม่มีอะไรที่ถูกสังคมสร้างให้มีความสำคัญทางสังคมและทำให้กลายเป็นความจริงในสังคมกำหนดให้ผู้หญิงต้องรับผิดชอบ จนกลายเป็นคำพูดเชิงปราชญ์ทางสังคมกับสุนัขในความหมายการไว้ความรับผิดชอบต่อผู้หญิงไม่เลี้ยงดูลูกตนเองหรือทอดทิ้งลูก

เรามองว่าเราเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของเขา ... (นักจัดรายการวิทยุสาว อายุ 33ปี)

ความคิดของผู้ชายว่าผู้หญิงเป็นเพียงส่วนหนึ่งในชีวิตของผู้ชาย เมื่อมีความสัมพันธ์ทางเพศซ้อนขึ้นมาจึงกลายเป็นเรื่องของศักดิ์ศรีของผู้ชายที่ต้องรักษาศักดิ์ศรีของความเป็นชายไว้ เพราะผู้หญิงแต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตเป็นความคิดของผู้ชายว่าผู้ชายไม่มีอะไรต้องเสี่ยง แม้แต่ชื่อเสียง ยังกลับถูกมองในมุมมองตรงกันข้ามว่ามีเสน่ห์ ดึงดูดความสนใจจากเพศตรงข้ามได้ แต่เป็นการทำร้ายความรู้สึกในความหมายของผู้หญิง

เป็นพื้นฐานของผู้ชายมั่งมีผู้หญิงมาเสนอแล้วต้องสนองไม่จั้นเสียเชิง ...เป็นเรื่องปกติมากเลย.... เขารู้สึกว่าสะพานเสนอมา ไม่ข้ามไปหน่อยหรือ เสียเชิงแย่เลย.... ไม่ต้องทำอะไรเลย เขามาทำอะไรให้คุณเอง แล้วจะปฏิเสธไปทำไม มีแต่ได้กับได้ ในขณะที่เขารู้สึกว่า เขาไม่ได้ทรยศเรา เขาไม่ได้ทำอะไรเรา เดียวก็เลิกกันไป เขาก็ยังมาหาเราปกติ ก็ยังมีเราเป็นแฟน ไม่เสียหายอะไร นี่คือความคิดผู้ชาย ... (นักจัดรายการวิทยุสาว อายุ 33ปี)

3.3 อำนาจของเรื่องเพศ

การสร้างความหมาย ให้ความสำคัญ พร้อมคุณค่าของความสัมพันธ์ทางเพศในสังคมผ่านคำว่ารัก เป็นการผูกโยงเรื่องเพศกับคำว่ารักเพื่อให้การควบคุมเรื่องเพศของระบบชายเป็นใหญ่ดูสวยงาม เป็นเรื่องการสร้างภาพของระบบชายเป็นใหญ่ในการควบคุมเรื่องเพศของผู้หญิงเป็นเรื่องสวยงามที่ทำให้ผู้หญิงยินยอมที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศด้วยความยินยอมของผู้หญิงเองภายใต้การผูกโยงเรื่องเพศเข้ากับความรักของผู้หญิงเอง ความรักของผู้หญิงทำให้ผู้หญิงยินยอมเป็นฝ่ายประนีประนอม ยืดหยุ่นฝ่ายเดียวเพื่อความรักที่มีของเธอต่อความสัมพันธ์ทางเพศ การยินยอมเปลี่ยนแปลงตนเองของผู้หญิงเพื่อความรัก เป็นการทำงานของอำนาจของ ความรัก คือเพื่อคนที่รักแล้วผู้หญิงยอมเปลี่ยนแปลงตัวเองเพื่อให้ความรักดำรงคงอยู่ต่อไป

ซึ่งโดยความรู้สึกของผู้หญิงว่าเป็นแฟนเขาไปแล้ว เราก็อยากประคับประคองความสัมพันธ์อันนั้น อะไรที่ยอมได้ ก็จะยอม...ถ้าเรารักก็ยอมรับและเข้าใจว่า เรามีข้อเสียตรงนี้ ยอมได้มัย ถ้ายอมได้ก็อยู่ด้วยกันได้ ... คือมันขึ้นกับว่าเราต้องการอะไร ถ้าต้องการแฟน แล้วแฟนคนนี้มีข้อดีที่เราพอซึ้งน้ำหนักแล้ว ใ้ตรงนี้เสียไปเรายอมรับได้ เออ เราก็ยอม... แต่เขามองว่าคนรักกันถ้าไม่ชอบ คงไม่ต้องทำให้ เราไม่เห็นด้วยแต่หลัง ๆ เราไม่เถียง เพราะว่าเถียงไปก็ไม่แก้ปัญหอะไร ... (นักจัดรายการวิทยุสาว อายุ 33ปี)

แต่อำนาจของความรักของผู้ชาย ต้องการเป็นเจ้าของ เสมือนเป็นเจ้าของวัตถุชิ้นหนึ่ง สามารถจัดวางผู้หญิงลงในที่ทางที่ระบบชายเป็นใหญ่กำหนด คือที่ทางของบทผู้ตาม เพราะความรักในความหมายของผู้ชาย หมายถึงศักดิ์ศรีผ่านการแสดงความเป็นเจ้าของของผู้หญิงได้

เราต้องเป็นผู้หญิง ที่เป็นผู้หญิงจริง ๆ ที่อยู่ภายใต้การตัดสินใจของเขาหลายอย่าง ถ้าคุณเป็นผู้หญิงของเขา คุณต้องทำตามที่เขาต้องการ อะไรที่ชอบไม่ต้องทำ เป็นปัญหาของผู้ชายโดยทั่วไป....ผู้หญิงมีแฟนแล้วไม่ควรไปไหนมาไหนโดยไม่มีแฟนไปด้วย ทะเลาะกันเป็นเรื่องเป็นราว ... (นักจัดรายการวิทยุสาว อายุ 33ปี)

3.4 บทเพศ

3.4.1 บทเพศหญิง

เมื่อความเป็นชายสามารถเปลี่ยนแปลงความเป็นหญิงให้ปฏิบัติต่อตนเองอย่างเป็นผู้หญิงภายใต้การสร้าง ความหมาย ความสำคัญ คุณค่าของความเป็นหญิงของระบบชายเป็นใหญ่ผ่านการเล่นตามบทเพศในฐานะเป็นผู้ตาม โดยใช้อำนาจของความรักเป็นเครื่องมือในการจัดวางตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมให้กับความเป็นหญิงเพื่อตอกย้ำอัตลักษณ์หญิง ตรึงอัตลักษณ์หญิงกับบทเพศในฐานะผู้รอคอย การเริ่มต้นจากผู้ชาย

ผู้หญิงเหมือนเป็น passive voice เป็นคนรับด้วยท่าที ด้วยชั้นเชิง ผู้หญิงลึกลงว่า ... (นักจัดรายการวิทยุสาว อายุ 33ปี)

บทเพศหญิงมีผลต่อความเป็นหญิงสามารถจัดวางผู้หญิงให้สวมบทเพศในฐานะผู้รอคอย ความรักมาผูกโยงความเป็นหญิงกับเรื่องเพศให้ผู้หญิงยินยอมมีความสัมพันธ์ทางเพศในนามของความรัก จนกลายมาเป็นใช้ความรักเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจตีความความสัมพันธ์

เคยมีเพื่อนมาปรึกษา.. เธอฉันมีอะไรกับแฟนฉันนะ รู้จักกับฉันมากมาย...มาหึงมาอะไรอย่างนี้ แล้วถามว่ารักเขามั้ย ถ้ารักแล้วไม่ได้care อะไรตรงนี้มากมาย เธอก็คบกับเขาต่อ ถ้าเธอเบื่อแล้วรำคาญมากกว่า หรือไม่รักเธอก็เดินตามทางเธอก่อนที่อะไรมากกว่านี้ ถ้าทำใจได้ ... (พนักงานบริษัทสาว อายุ 27ปี)

บทเพศหญิงผูกมัดผู้หญิงให้เข้ามามีความสัมพันธ์ทางเพศแบบคล้อยตามภายใต้อำนาจของความรัก ให้ผู้หญิงกลายเป็นผู้สร้างความหมายให้มีความสำคัญกับความสัมพันธ์ทางเพศเป็นสิ่งที่ผู้หญิงจะตีความ ให้คุณค่าว่าความสัมพันธ์ทางเพศเป็นเรื่องสำคัญสำหรับเธอแล้ว แต่ความสัมพันธ์ทางเพศนี้ ไม่สามารถผูกมัด

ผู้ชายได้นั้นเป็นเรื่องที่ผู้หญิงต้องตรึกตรอง แยกแยะให้ได้ว่าการยอมทำตามบทเพศของเธอเองเป็นเรื่องที่ผู้หญิงต้องรับผิดชอบตัวเอง

ขึ้นกับใจของผู้หญิง ถ้ารู้แล้วยังเสี่ยงและภูมิใจ....ขึ้นกับว่าตรงนั้นเป็นความสูญเสียของคุณหรือเปล่า ถ้าคิดว่าเป็นเรื่องสำคัญในชีวิตคุณ เป็นความสูญเสีย พลั ให้กับผู้ชายคนแรกและคนเดียวในชีวิตคุณ คุณยังไม่ยอม คุณไม่ควรไปมีอะไรกับเขา จนกว่าจะมี commitment ที่แน่นอนว่าเขาจะเป็นสามีคุณ ... (นักจัดรายการวิทยุสาว อายุ 33ปี)

ถึงแม้ว่าความสัมพันธ์ทางเพศจะเป็นเรื่องการให้ความสำคัญว่ามีความหมาย หรือไม่มีความสำคัญ สำหรับความเป็นผู้หญิงในสังคมปัจจุบัน อย่างไรก็ตามภายใต้ระบบชายเป็นใหญ่แล้ว การไม่มีความสัมพันธ์ทางเพศต่อกันจะเป็นทางเลือกของผู้หญิงมากกว่า นั่นหมายความว่าระบบชายเป็นใหญ่ตกย้ำให้อัตลักษณ์หญิงผ่านบทเพศหญิงได้ เป็นการทำงานของระบบชายเป็นใหญ่ในการตรึง อัตลักษณ์หญิงไว้บทเพศของผู้รอคอย รอให้บทเพศชายมาเริ่มต้นให้ความสำคัญ สร้างความหมายกับความสัมพันธ์ทางเพศภายใต้การทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายแล้วผ่านการแต่งงาน ความสัมพันธ์ทางเพศของผู้หญิงจะมีคุณค่า มีความหมาย ความสำคัญกับผู้ชาย

แต่ถ้าคุณคิดว่า ให้ฉันมีไป ฉัน happy กับความสัมพันธ์ตรงนั้น คุณก็ได้ ฉันก็ได้ เป็นความhappy ทางด้านร่างกายละจิตใจ เป็นความสัมพันธ์ที่ดีที่มนุษย์ 2 คน มีmoment ที่ดีร่วมกัน มีได้ ขึ้นกับใจของผู้หญิงด้วย ... แต่ถ้าเขาต้องการความรู้สึกที่ดีเหมือนกับว่า เขาต้องการความรู้สึกที่ดีต่อตัวเอง ต้องการความรู้สึกพิเศษในคืนวันแต่งงานวันแรกที่เรามาจะมีความสัมพันธ์กันในโอกาสพิเศษ หลังจากที่ได้ผ่านการรอคอยอย่างยาวนาน ก็คงเป็นความรู้สึกที่พิเศษจริง ๆ ซึ่งคุณก็จะได้มัน .. เขารอ รอจนมันใจ และทุกสิ่งทุกอย่างมันพร้อม จัดใส่ในภาชนะที่สวยงาม ในบรรยากาศดี จุดเทียน happy กับมัน ... (นักจัดรายการวิทยุสาว อายุ 33ปี)

การสร้างบทเพศเพื่อตกย้ำอัตลักษณ์หญิงเป็นการทำงานของระบบชายเป็นใหญ่ผ่านการสร้างความหมาย ความสำคัญเรื่องเพศในนามของความรัก เป็นการผูกโยงเรื่องเพศให้ดูดี สวยงามใช้เป็นแรงจูงใจให้ผู้หญิงยอมรับเรื่องเพศในรูปที่แปรผันไปในทางดีงามผ่านการแต่งงาน การถูกปะป้ายว่าเป็นผู้หญิงดีงาม มีคุณค่า ถูกใช้เป็นแรงจูงใจให้ผู้หญิงยินยอมสวมบทเพศด้วยตัวเธอเอง

3.4.2 บทเพศชาย

การแสดงความเป็นเจ้าของของผู้ชาย ต้องการแสดงนัยยะความเป็นใหญ่ผ่านการเป็นเจ้าของควบคุมและนั่นคือการเริ่มต้นบทบาททางเพศของความเป็นชาย เป็นการเล่นบทบาททางเพศภายใต้การกำกับของระบบชายเป็นใหญ่ผ่านบทเพศ การแสดงออกถึงเรื่องเพศของผู้ชายกลายเป็นเรื่องที่สังคมให้ออกาสผู้ชายแสดงออกเรื่องเพศได้ เมื่อระบบชายเป็นใหญ่สามารถจัดวางผู้หญิงลงในที่ทางของผู้คล้อยตามได้แล้ว ดังนั้นคำว่าเสียตัวจึงกลายเป็นคำที่ใช้กับผู้หญิงเท่านั้น

เป็นเรื่องของสังคม วัฒนธรรม เพราะว่าถ้าผู้หญิง สังคมประณาม น้าอายุ ผู้หญิงที่ไปทำอย่างนั้นผู้ชายก็น้าอายน่าเกลียด แต่ก็ไม่เกินกว่าผู้หญิง ...คำว่าเสียตัวใช้เฉพาะกับผู้หญิง ไม่ใช่กับผู้ชาย ... (นิติกร ชาย อายุ 39 ปี)

การเริ่มต้นเรื่องเพศของผู้ชายถูกสร้างควมชอบธรรมว่าเป็นเรื่องทางธรรมชาติ นำมาสร้างควมชอบธรรมทางสังคมในการรับบทบาทผู้เริ่มต้นทางเพศ

ส่วนหนึ่งขึ้นกับธรรมชาติด้วย ...ธรรมชาติของผู้ชาย – ผู้หญิงมองว่าต่างกัน ธรรมชาติของผู้ชายเป็นฝ่ายรุก เป็นนักรล่าเขาจะรู้สึกหึงพ้อใจ หึงใจถ้าเขารู้สึกว่า เขาลงทุนลงแรงไปแล้วเขาได้มันมา... (นักจัดรายการวิทยุสาว อายุ 33ปี)

3.5 มาตรฐานเชิงซ้อนเรื่องเพศ

เพื่อให้เรื่องเพศกลายเป็นเรื่องสวยงามผ่านการแต่งงานเป็นการควบคุมเรื่องเพศของผู้หญิงภายใต้การสร้างวัฒนธรรม ประเพณี ออกมาเป็นค่านิยมทางสังคมแบบคู่ตรงข้าม หมายความว่าเรื่องเพศของผู้ชายในทุกรูปแบบความสัมพันธ์ ถูกทำให้กลายเป็นมาตรฐานเชิงซ้อนเรื่องเพศสำหรับผู้ชายที่ผู้ชายจะมีความสัมพันธ์ทางเพศซ้อนกันในเวลาเดียวกัน ในขณะที่เรื่องเพศของผู้หญิงถูกทำให้กลายเป็นเรื่องไม่สมควรในสายตาของสังคม เรื่องเพศของผู้หญิงในสังคมถูกควบคุม จ้องจับภายใต้การกำกับของบทเพศ สร้างนัยยะบทเพศหญิงเป็นผู้รอคอยการเริ่มต้น แม้กับสามีของตนเองภายใต้ค่านิยมทางสังคมที่ผูกโยงเรื่องเพศของผู้หญิงกับความสวยงามแห่งความเป็นหญิง ต้องไม่แสดงออกเรื่องเพศ

เป็นคนชื้ออายุไม่ค่อยเรื่องนี้เท่าใดบางครั้งแฟนมองว่าทำไมไม่บอกกันเรื่องนี้ เขายังบอกเลย ค่อนข้างอายุที่จะบอก ... (ข้าราชการหญิง อายุ 42ปี)

แฟนมากกว่า...ยอมรับเหมือนเป็นหน้าที่ไม่เคยปฏิเสธ... ไม่ อาย...ผู้หญิง ชายต่างกันนะ ผู้ชายไกว่าผู้หญิงไม่คิดอะไร ไม่คิดน้าก่อน ... (นักข่าวสาว อายุ 29 ปี)

มาตรฐานเชิงซ้อนเรื่องเพศถูกผลิตสร้างใช้กับบทเพศชายเท่านั้น สร้างความชอบธรรมให้กับการมีความสัมพันธ์ทางเพศซ้อนกันของผู้ชายว่าเป็นค่านิยม เป็นการอ้างความชอบธรรมของระบบชายเป็นใหญ่ในการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงผ่านบทเพศหญิง

ค่านิยมทางสังคมด้วยว่า ผู้ชายไม่เสียหาย ... (นักจัดรายการวิทยุสาว อายุ 33ปี)

มองว่าถ้าเป็นเรื่องที่ไม่มีได้ จะดีมากเลย เพราะว่าผู้หญิงคนนั้นจะทุกข์ เพราะว่าตัวเองมีสามีอยู่แล้ว เป็นค่านิยมของสังคม ถ้าไปบึงผู้ชายคนอื่น โดยที่เป็นไปไม่ได้ เป็นความทุกข์ เป็น ทุกขลาภตอบได้เลย ถึงแม้เขาจะให้ในสิ่งที่สามีให้ไม่ได้ก็ตาม ... (นักจัดรายการวิทยุสาว อายุ 33ปี)

การยอมรับมาตรฐานเชิงซ้อนเรื่องเพศของผู้หญิงคือการยอมรับให้ผู้ชายให้บริการทางเพศได้จากการขายบริการทางเพศในสังคม เป็นการตอกย้ำลงไปบนอัตลักษณ์เพศผ่านการมีมาตรฐานเชิงซ้อนเรื่องเพศของผู้ชายหมายความว่าผู้หญิงก็ยอมรับลักษณะเพศของตนเอง

ผู้ชายเองควรได้ระบายที่อื่น กับผู้หญิงขายตัว ... (ข้าราชการหญิง อายุ 42ปี)

เมื่อบทเพศหญิงทำหน้าที่ตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงภายใต้การสร้าง ความหมาย ความสำคัญคุณค่าของระบบชายเป็นใหญ่ให้ผู้หญิงยินยอมวางตัวตนของตนเองลงในการหลอมสร้างอัตลักษณ์หญิงผ่านการแต่งงาน ที่หมายถึงการสร้างครอบครัว สร้างคนรุ่นต่อไปได้รับการถ่ายทอดบทเพศต่อไปเป็นการอ้างไว้ซึ่งระบบชายเป็นใหญ่ผ่านการสร้างสถาบันครอบครัวขึ้นรองรับการทำงานของระบบชายเป็นใหญ่เพื่อจัดวางตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมของผู้หญิงผ่านการสร้างอัตลักษณ์หญิงเพื่อสร้างความชอบธรรมในการจัดวางผู้หญิงลงในที่ทางที่มีนัยยะทางสังคมว่าเป็นรอง เป็นการปิดกั้นการเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิงภายใต้การสร้างอัตลักษณ์หญิงให้ผู้หญิงยินยอมวางตนเองลงในที่ทางที่เป็นรองเมื่อก้าวเข้าสู่พื้นที่สาธารณะ

การเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิงถูกปิดกั้นผ่านการสร้างอัตลักษณ์หญิงของระบบชายเป็นใหญ่เพื่ออ้างความชอบธรรมในการจัดวางผู้หญิงลงในตำแหน่งแห่งที่ที่มีความหมาย ความสำคัญ คุณค่าเป็นรองจากตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมของความเป็นชาย เช่นเดียวกับจัดวางตำแหน่งแห่งที่ของผู้หญิงในครอบครัวเป็นรองจากงานก่อเกิดรายได้ของสามี ผ่านการผูกโยงความหมายของงานบ้านว่าเป็นงานของผู้หญิงทุกคนที่เพื่อครอบครัวของเธอและทำให้งานบ้านเป็นเรื่องปรีชาของผู้หญิงทุกคน

เมื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจบังคับให้ผู้หญิงต้องเดินเข้าสู่พื้นที่สาธารณะเพื่อความอยู่รอดทางเศรษฐกิจของครัวเรือน แม้ว่าการเดินเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิงดูประหนึ่งว่าผู้หญิงจะมีโอกาสสร้างความเท่าเทียมระหว่างเพศได้ก็ตาม แต่เมื่อวิเคราะห์ในรายละเอียดการเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิงจะพบว่า การเข้าสู่พื้นที่สาธารณะเป็นการเข้ามาพร้อมอัตลักษณ์หญิงที่ถูกสร้างตั้งแต่เธอเป็นเด็กผู้หญิงจนเป็นหญิงสาวเป็นการขัดเกลา ถ่ายทอดผ่านสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน สื่อต่าง ๆ ภายใต้อำนาจชายเป็นใหญ่เพื่อตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงในทุกช่วงชีวิตว่าความเป็นผู้หญิงของเธอเป็นสิ่งที่ผู้หญิงต้องยอมรับด้วยการควบคุมทางสังคมผ่านการให้รางวัล และการลงโทษทางสังคมเมื่อผู้หญิงไม่อยู่ในที่ทางที่ระบบชายเป็นใหญ่กำหนด การเข้มข้นเป็นมาตรการทางสังคมในการควบคุมผู้หญิงทางร่างกายเป็นการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงซ้อนทับลงมาเพื่อให้ผู้หญิงตระหนักรู้ถึงอำนาจของระบบชายเป็นใหญ่ผ่านการจ้องจับเพื่อควบคุมผู้หญิง ท้ายที่สุดแล้วเมื่อผ่านการตอกย้ำในทุกช่วงชีวิตของการเติบโตเป็นผู้หญิง ผู้หญิงต้องยินยอมวางตนเองลงในเบ้าหลอมการเป็นผู้หญิงจนกลายเป็น อัตลักษณ์หญิงที่ซึมลึกเข้าไปในความเป็นผู้หญิงเมื่อเธออยู่ในสังคม

ดังนั้นเมื่อผู้หญิงต้องก้าวเข้าสู่พื้นที่สาธารณะเพื่อแสวงหางานทำจึงเป็นการก้าวเข้ามาในพื้นที่สาธารณะพร้อมตัวตนที่มีความเป็นหญิงอยู่ในตัวเธอ และความเป็นหญิงของผู้หญิงถูกนำมาใช้เป็นกลไกการปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของเธอผ่านการสร้างวาทกรรมเกี่ยวกับการทำงานของผู้หญิงในรูปของการทำงานที่เหมาะสมกับคุณลักษณะความเป็นหญิง และแม้แต่ต้องสวมอัตลักษณ์ชายผ่านการมีคุณลักษณะชายในตัวเอง เป็นการทำงานที่แยบยลของระบบชายเป็นใหญ่และระบบเพศที่ทำให้การสร้างความรู้เรื่องผู้หญิงผ่านการสร้างความรู้เรื่องการแบ่งงานกันทำและเรื่องเพศจนกลายเป็นความจริงเกี่ยวกับผู้หญิงผ่านคุณลักษณะความเป็นหญิงที่ถูกนำมาใช้เป็นกลไกปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิงในที่ทำงานได้อย่างแยบยล

บทที่ 5

การเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิง

การเข้าสู่พื้นที่สาธารณะของผู้หญิงเป็นการเข้าสู่พื้นที่โดยการบริหารอำนาจของระบบชายเป็นใหญ่ ที่ทำได้ดูเหมือนว่าผู้หญิงสามารถเข้าสู่พื้นที่ที่ผู้ชายเคยเป็นเจ้าของได้ เป็นการทำงานที่แยบยลของระบบชายเป็นใหญ่ภายใต้การสร้างระบบเพศชั้นรองรับการแบ่งงานกันทำออกเป็นงานต่าง ๆ เพื่อหวังผลประสิทธิภาพในการทำงานพิเศษเฉพาะอย่างของสังคม พื้นที่ครอบครัวจึงกลายเป็นพื้นที่ส่วนตัวเมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่สาธารณะ เป็นการผลิตซ้ำความเป็นหญิงผ่านการปิดกั้นการเข้าสู่พื้นที่สาธารณะในรูปของการเป็นแม่และภรรยา มาตราแม้ว่าผู้หญิงจะเข้าไปงานอาชีพของผู้ชายได้ประหนึ่งว่าระบบชายเป็นใหญ่เปิดโอกาสให้ แต่ภายใต้โอกาสที่เปิดให้นั้นเป็นเพียงการสร้างภาพเหมือนในแบบแผนต่างกัน ทั้งตรงไปตรงมา เปิดเผยชัดเจน และยิ่งไปกว่านั้นคือการสร้างความแยบยลในการปิดกั้นผ่านระบบเพศในนามความเป็นหญิง การส่งเสริมสนับสนุนเพื่อความก้าวหน้าในการทำงานภายใต้การนิยามของตำแหน่งแห่งที่ทางการทำงานที่แฝงนัยยะของอำนาจ ผลประโยชน์จากตำแหน่งแห่งที่ทางการทำงานถูกปิดกั้น ภายใต้การปิดกั้นผ่านความเป็นผู้หญิง

1. การปิดกั้นผ่านการแบ่งแยกงานตามเพศ

การแบ่งแยกงานตามเพศในที่ทำงานวางบนฐานคติการจำแนกแจกแจงงานตามเพศในสังคม เป็นการจัดแบ่งงานของผู้ชาย – ผู้หญิงต่างกันภายใต้การใช้ความเหมาะสมทางสรีระเป็นเกณฑ์การจัดแบ่งงาน งานที่ต้องใช้ความแข็งแรงทางร่างกายเป็นงานของผู้ชาย เช่นงานก่อสร้าง งานที่เหมาะสมกับร่างกายผู้หญิงเช่นงานเลี้ยงดูเด็กเล็ก งานความสะอาดบ้านเรือน ถูกนำมาใช้ในการอ้างความชอบธรรมทางสังคมเพื่อการจัดวางตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมของผู้หญิงผ่านการจัดแบ่งงานในที่ทำงานให้งานภายใต้การจัดแบ่งงานตามเพศเป็นพื้นที่การตอกย้ำอัตลักษณ์หญิง งานในที่ทำงานเป็นจึงกลายมาเป็นการปะป้ายความเป็นหญิงทางหนึ่งของระบบเพศนอกเหนือจากการตอกย้ำและปะป้ายมาแล้วจากสถาบันครอบครัว การใช้สถาบันสังคมในรูปองค์กร อย่างที่ทำงานของระบบเพศเป็นพื้นที่การตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงเพื่อผลักดันให้ผู้หญิงกลับไปอยู่ในพื้นที่ครอบครัวภายใต้กระบวนการทางสังคมของการขัดเกลางานสังคมในที่ทำงานผ่านการตอกย้ำ การปะป้ายความเป็นหญิง ปฏิสัมพันธ์ต่อกันระหว่างผู้ร่วมงาน เป็นระบบความสัมพันธ์ทางสังคมในที่ทำงานของระบบเพศ จนกระทั่งตัวผู้หญิงเองก็ถูกกำหนดโดยระบบเพศของสังคมให้ตัวเองต้องสวมบทบาทหญิงทางสังคมผ่านการให้รางวัลและลงโทษทางสังคมในที่ทำงานในรูปของการกีดกัน การปิดกั้นความก้าวหน้าในที่ทำงานไม่ให้เข้าถึงตำแหน่งแห่งที่ที่เป็นหัวใจสำคัญของงาน ที่ที่สามารถกำหนดการเปลี่ยนแปลงผ่านการกำหนดนโยบายขององค์กร การเข้าถึงผลประโยชน์ในรูปของรายได้ อภิสิทธิ์ในรูปของสิทธิพิเศษต่าง ๆ ภายใต้กระบวนการ

สร้างสรรค์ทางสังคมซึ่งทำให้ดูประหนึ่งว่าไม่มีความแตกต่างทางสรีระ แต่แท้ที่จริงแล้วกระบวนการสร้างสรรค์ทางสังคมทำให้กิจกรรมในการทำงานของแต่ละเพศวางบนฐานคติความแตกต่างทางสรีระอย่างแยกผ่าน การทำให้ประเภทของงานกลายเป็นการปะปายในความคิดความเชื่อทางสังคมในฐานะการเป็นเจ้าของเพศทางสังคมเพื่อให้กลายเป็นค่านิยมทางสังคมจนเป็นที่ยอมรับทั่วไปในสังคมว่างานที่เหมาะสมกับแต่ละเพศคืองานที่สอดคล้องกับความเป็นเพศ เช่นวิศวกร หรืออย่างงานในวงการโทรทัศน์ สอดคล้องกับคุณลักษณะความเป็นชาย งานเลขา งานพยาบาลสอดคล้องกับคุณลักษณะความเป็นหญิง การจำแนกแจกแจงงานตามเพศในสังคมคือการปะปายความเป็นเพศอีกชั้นหนึ่งของสังคม (Reskin and Padavic, 1994:5-7) เป็นการตอกย้ำอัตลักษณ์เพศผ่านจำแนกแจกแจงงานตามเพศของสังคม ภายใต้การใช้ความแตกต่างทางสรีระจัดวางตำแหน่งแห่งที่ในทำงานของอัตลักษณ์หญิงเป็นรองจากตำแหน่งแห่งที่ในทำงานของอัตลักษณ์ชาย เป็นการสร้างคุณค่าทางสังคมของอัตลักษณ์หญิงที่ติดมากับงานให้มีคุณค่าทางสังคมเป็นรองจากอัตลักษณ์ชาย ตามไปด้วย

กระบวนการสร้างสรรค์ทางสังคมซึ่งทำให้ดูเสมือนว่าไม่มีความแตกต่างทางเพศคือทำให้ความแตกต่างทางเพศกลายเป็นเรื่องถูกต้องทางสังคมในการจัดวางตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมของงานของผู้หญิงกลายเป็นเรื่องชอบธรรมที่จะจัดสรรงานอาชีพในสังคมของผู้หญิงภายใต้การใช้แนวคิดเรื่องการแบ่งแยกงานตามเพศเป็นฐานคติในการจัดสรรงานอาชีพในสังคมให้สอดคล้องกับคุณลักษณะทางเพศออกมาเป็นขั้นตอนต่าง ๆ สอดคล้องกับการดำเนินไปของวิถีชีวิตตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนในสาขาวิชาอาชีพที่แบ่งแยกสาขาวิชาภายใต้การสร้างทางสังคมให้เหมาะสมกับคุณลักษณะทางเพศ เป็นการหลอมสร้างอัตลักษณ์เพศผ่านคุณลักษณะทางเพศ ออกมาเป็นคุณลักษณะความเป็นชาย และคุณลักษณะความเป็นหญิง จวบจนเข้าสู่การทำงานที่มีแบบแผนการแบ่งแยกงานตามเพศในที่ทำงานหลากหลายรูปแบบ ภายใต้บริบทสังคมหนึ่งที่ทำงานมีกระบวนการสร้างสรรค์ทางสังคมที่จะทำให้ผู้หญิงยินยอมสวมอัตลักษณ์หญิงบนฐานของประสบการณ์ชีวิตการทำงานที่แตกต่างหลากหลาย

1.1 งานอาชีพตามความเป็นเพศ

การแบ่งงานที่ชัดเจนระหว่างหญิง -ชาย ถูกนำไปเชื่อมโยงกับคุณลักษณะบางประการของความ เป็นหญิงเช่น อ่อนโยน อ่อนหวาน นุ่มนวล เอาอกเอาใจ เป็นห่วงเป็นใยผู้อื่น เหมาะสมที่จะเป็นผู้ดูแล ใฝ่ ระวังได้ดี สอดคล้องกับงานเลขา งานพยาบาล เป็นความคิดความเชื่อในสังคมจนกลายเป็นค่านิยมทาง สังคมเรื่องคุณลักษณะทางเพศที่เหมาะสมกับคุณสมบัติในงานอาชีพของความเป็นหญิง เป็นการยึดโยง คุณลักษณะความเป็นเพศกับงานอาชีพเพื่อตรึงผู้หญิงกับงานอาชีพ ภายใต้การสร้างขึ้นของพื้นที่งานอาชีพกับ คุณลักษณะความเป็นหญิง จนกลายเป็นค่านิยมทางสังคมว่างานอาชีพที่ต้องใช้คุณลักษณะความเป็นหญิง ใน

การดูแล เอาใจผู้อื่น เป็นการให้คุณลักษณะทางร่างกายมาเป็นเกณฑ์ในการจัดสรรงานอาชีพในสังคมให้สอดคล้องกับคุณลักษณะความเป็นหญิง

ไม่ชอบพยายาล มันผู้หญิงเกินไป รู้สึกมันผู้หญิงเกินไป ... (ข้าราชการหญิง อายุ 45 ปี)

พี่ก็ตัวเล็ก หน้าตาดีด้วย ครูก็จะให้เรียนเลข ... (ข้าราชการหญิง อายุ 42 ปี)

วิชา ของผู้ชาย พวกประมง ผู้ชายเยอะ เกษตรเรียนได้ทั้งผู้หญิง ผู้ชาย แต่ผู้ชายน่าจะเหมาะกว่า ถ้าเป็นผู้หญิงล้นก็พยายาล น่าจะเหมาะกับผู้หญิง ครู ผู้หญิงเยอะ ผู้ชายก็มี เห็นในปัจจุบันผู้หญิงเยอะ ... (ข้าราชการสาวโสด อายุ 28 ปี)

ในขณะที่เดียวกันภายใต้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะความเป็นเพศกับงานอาชีพถูกนำมาใช้เป็นเกณฑ์สร้างความเชื่อมโยงงานอาชีพของความเป็นชายกับคุณลักษณะบางประการของความเป็นชาย เข้มแข็ง ลุย บึกบึน เป็นผู้นำ เหมาะสมกับงานวิศวกรรม ทุนายความ งานหนังสือพิมพ์ งานโทรทัศน์ แม้แต่ในความคิดความเชื่อของผู้หญิงที่ทำงานหนังสือพิมพ์เองยังมีความคิดความเชื่อว่างานหนังสือพิมพ์เป็นงานใช้ความคิด เป็นงานที่เหมาะสมกับคุณลักษณะความเป็นชายแล้ว ทั้งที่ปรัชญาในการทำงานหนังสือพิมพ์มีว่าทุกคนมีความเท่าเทียมกัน แต่ความเท่าเทียมกันในวงการหนังสือพิมพ์นี้เป็นความเท่าเทียมบนฐานคิดความแตกต่างทางเพศ เป็นการนำคุณลักษณะความเป็นหญิงมาคัดกันผู้หญิงออกจากการมีโอกาสที่เสมอภาคกับคุณลักษณะความเป็นชายผ่านการทำให้ผู้หญิงยอมรับในคุณลักษณะความเป็นชายว่างานหนังสือพิมพ์เหมาะสมกับคุณลักษณะความเป็นชาย และยินยอมที่จะสวมคุณลักษณะความเป็นหญิงของตนด้วยตนเองในรูปของการยอมรับคุณลักษณะความเป็นชายกับงานใช้ความคิด

เป็นสังคมของผู้ชายนะ ส่วนใหญ่นะ โทรศัพท์ ... (นักจัดรายการวิทยุสาว อายุ 33 ปี)

งานข่าวจะออกลักษณะผู้ชาย จะเป็นลักษณะงานผู้ชาย เพราะว่าเป็นงานลุย งานใช้ความคิด ... (นักข่าวสาว อายุ 35 ปี)

ลักษณะงานอาชีพ บ่งบอกคุณลักษณะความเป็นเพศทางสังคมของหญิง - ชาย ชัดเจน หมายความว่าสังคมต้องการใช้ลักษณะงานอาชีพสร้างเส้นแบ่งเขตแดนคุณลักษณะความเป็นเพศทางสังคมของหญิง - ชาย เพื่อกีดกันการก้าวข้ามคุณลักษณะความเป็นเพศทางสังคมผ่านการสร้างลักษณะงานอาชีพของแต่ละเพศไว้ นั่นหมายรวมถึงตำแหน่งหน้าที่ทางสังคมผ่านที่ทำงานของคุณลักษณะความเป็นชายเหมาะสมกับการเป็นผู้นำ เป็นหัวหน้าเป็นการสร้างค่านิยมทางสังคมของระบบเพศจากคุณลักษณะความเป็นชายผ่านที่ทำงาน

1.2 การสร้างค่านิยมชายเป็นใหญ่

คุณลักษณะความเป็นเพศถูกสร้างคุณค่าทางสังคมให้คุณลักษณะความเป็นชายสูงกว่า เหมาะสมกว่าในการเป็นผู้นำทางสังคมผ่านการเป็นหัวหน้า ผู้บริหารในที่ทำงาน คุณลักษณะความเป็นชายที่ไม่จุจิก ละเอียดลออ เด็ดขาด กล้าตัดสินใจเป็นคุณสมบัติของผู้บริหารที่สังคมยอมรับและคุณสมบัตินี้เป็นคุณสมบัติที่ติดตัวมากับคุณลักษณะความเป็นชาย คุณสมบัติของผู้บริหารเป็นคุณสมบัติของความเป็นชายทั้งสิ้น เป็นการสร้างค่านิยมทางสังคมเพื่อให้คุณลักษณะความเป็นชายมีคุณค่าสูงกว่าคุณลักษณะความเป็นหญิง เป็นการสร้างการยอมรับในที่ทำงานว่าคุณลักษณะความเป็นชายเหมาะสมกับการเป็นหัวหน้า

ไม่เหมือนกับบางองค์กร ผู้หญิงไม่มีทางได้ขึ้นแน่ ๆ ... (ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายบริหารด้านการเงินสาว อายุ 32 ปี)

ผู้หญิง ยากมากโดยเฉพาะที่นั่น แบบมหาชน เป็น hard news เป็นข่าวการเมือง ข่าวหัวดำ เขาเป็นทัศนคติว่า เรื่องนี้คุยในหมู่ผู้ชาย ตามเกาะข่าวได้ดี จะเข้าใจระบบเศรษฐกิจ - การเมือง ระดับ head จะเป็นแบบนี้ ... (หัวหน้าโต๊ะข่าวเฉพาะกิจสาว อายุ 35 ปี)

1.3 ค่านิยมชายเป็นใหญ่ในใจของผู้หญิง

ผู้หญิงที่ทำงานยอมรับว่าคุณสมบัติที่มีอยู่ในคุณลักษณะความเป็นชายเป็นคุณสมบัติที่เหมาะสมกับการเป็นหัวหน้า และเป็นคุณสมบัติที่ผู้หญิงเองต้องการให้มีในคนที่ เป็นหัวหน้า เป็นภาพในความคิดความเชื่อในที่ทำงานว่าคุณสมบัติที่มีในคุณลักษณะความเป็นชายเหมาะสมกับการเป็นหัวหน้า

ผู้หญิงจุจิก ไม่ค่อยไว้วางใจตามงานเราตลอดเวลา ซึ่งขัดกับลักษณะของเรา เราชอบแบ่งงานกันทำ แล้วให้รับผิดชอบ หัวหน้าชายแบ่งงานตามความรับผิดชอบ แล้วนัดวันเพื่อดูผลงาน ... (ข้าราชการหญิง อายุ 42 ปี)

การสวมคุณลักษณะความเป็นชายกลายมาเป็นความเชื่อของผู้ร่วมงานหญิงว่าคุณลักษณะชายเป็นคุณสมบัติการเป็นหัวหน้าเป็นการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงผ่านการสวมอัตลักษณ์ชาย ยิ่งเป็นการตอกย้ำอัตลักษณ์หนักหน่วงลงไปอีกว่าคุณลักษณะความเป็นชายเป็นคุณสมบัติในการเป็นหัวหน้าที่ดีในความคิดของผู้หญิง ดังนั้นแล้วจึงมีคุณลักษณะความเป็นชายในความคิดความเชื่อของผู้หญิงเกี่ยวกับคุณสมบัติการเป็นหัวหน้าที่ดีของคุณลักษณะความเป็นชาย เป็นตัวแบบในการเป็นหัวหน้า คุณลักษณะความเป็นชายจึงกลายมา

เป็นคุณสมบัติที่ดีในการเป็นผู้บริหารทั้งสิ้น เป็นการสร้างค่านิยมขายเป็นใหญ่ทางสังคมผ่านการเป็นหัวหน้าในที่ทำงานและผู้หญิงเองก็ยินยอมสวมคุณลักษณะความเป็นชายมาไว้กับตนเอง

อยากได้ผู้ชายมากกว่า ผู้หญิงจะมีเรื่องของอารมณ์ เรื่องของการกระจุกกระจิก ปกติก็ไม่ชอบจุกจิก อยู่แล้ว ... (ผู้จัดการการตลาดสาว อายุ 38ปี)

เมื่อระบบขายเป็นใหญ่แบ่งงานอาชีพของผู้หญิง กับผู้ชายไว้ชัดเจนภายใต้การกำกับของระบบเพศ เพื่อสร้างความชอบธรรมในการเป็นผู้นำของคุณลักษณะความเป็นชายผ่านที่ทำงาน ในทันทีที่คุณลักษณะความเป็นชายเหมาะสมกับการเป็นผู้นำ คุณลักษณะความเป็นหญิงในที่ทำงานเหมาะสมกับการถูกกีดกันออกจากการมีโอกาสที่เสมอภาคในที่ทำงานกับคุณลักษณะความเป็นชายทันที ผ่านการกำหนดให้ผู้หญิงสวมคุณลักษณะความเป็นหญิงในรูปของบทเพศหญิง ที่เหมาะสมกับการเป็นแม่และภรรยา

2. การปิดกั้นผ่านความเป็นหญิง

2.1 ภาระสองด้านของผู้หญิง

2.1.1 ภาระสองด้านของผู้หญิงแต่งงานแล้ว

นอกเหนือจากการกีดกันผู้หญิงออกจากการมีโอกาสที่เสมอภาคกับผู้ชายในที่ทำงานผ่านการสร้างคุณลักษณะความเป็นหญิงกับที่เหมาะสมงานอาชีพแล้ว ยังสร้างภาระสองด้านจากคุณลักษณะความเป็นหญิงขึ้นมาก็กีดกันผู้หญิงออกจากความก้าวหน้าในการทำงานผ่านการสร้างภาระในรูปของการเป็นแม่และภรรยาจนผู้หญิงเองก็ยินยอมสวมบทบาทการเป็นแม่และภรรยา ซึ่งการยินยอมสวมบทแม่และภรรยาของผู้หญิงเองเป็นการทำงานที่แยบยลของระบบเพศภายใต้การกำกับของระบบขายเป็นใหญ่เป็นการปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิงด้วยตัวผู้หญิงเองผ่านการมีภาระในรูปการเป็นแม่และภรรยา ทำให้การทุ่มเทในการทำงานของผู้หญิงลดลงต้องกลับบ้านไปดูแลลูกในขณะที่ผู้ชายยังสามารถทำงานล่วงเวลาได้อย่างเต็มที่กว่าผู้หญิง ภาระสองด้านของผู้หญิงแต่งงานมีลูกแล้วถูกแบ่งเวลาออกไปให้ลูกแม้แต่เวลาที่จะใช้เพื่อตัวเองยังถูกจัดสรรให้ลูกก่อน เพราะลูกเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิตผู้หญิงเมื่อต้องเล่นบท แม่ ไม่เพียงแต่เวลาที่ถูกแบ่งไป รายได้คงมีเหลือใช้สำหรับการอื่นมากกว่านี้ถ้าไม่ต้องมาเป็นค่าใช้จ่ายเรื่องลูก

อย่างไปตามข่าวต่างจังหวัด ถ้ายังไม่แต่งงานก็ไปได้ ไม่ต้องห่วงเรื่องมีคนรอที่บ้าน ต้องทำกับข้าวให้ลูก เราก็ห่วง งานยังไม่เสร็จ เอาไว้ก่อน ลูกก่อน ติดพอกี้ดี เราจะได้มีเวลา แม้จะได้มีเวลามากขึ้น อย่างเสริมสวย ... (หัวหน้าโต๊ะข่าวเฉพาะกิจสาว อายุ 35 ปี)

รายจ่ายแตกต่าง ต้องเหลือมากกว่านี้ ตอนนี้ต้องประหยัดขึ้น...(ผู้จัดการฝ่ายการตลาดสาว อายุ 38ปี)

เห็นจากแม่ เขาก็พูดว่า หนู คือทุกอย่างของแม่ คือหัวใจของแม่...(พนักงานบริษัทสาว อายุ 27 ปี)

การคาดหวังว่าภรรยาจะทำหน้าที่แม่ของสามี คือต้องเป็นฝ่ายดูแลลูก หรือต้องดูแลลูกให้มากกว่านี้ เป็นหน้าที่ของผู้หญิงในนามของการเป็นแม่ การทำงานที่ต้องเสี่ยงกับความปลอดภัยของผู้หญิงแต่งงาน และมีลูกด้วยกลายเป็นประเด็นของครอบครัว ผู้หญิงที่มีครอบครัวแล้วต้องคิดถึงครอบครัวก่อนเรื่องงาน เป็นความคาดหวังของสามีกับบทบาทการเป็นแม่และภรรยาต้องทุ่มเทให้ครอบครัวก่อนงานของผู้หญิง ถ้าผู้หญิงเห็นเรื่องงานสำคัญกว่าครอบครัวแล้ว การพูดถึงของสามีจะแสดงความไม่พอใจออกมาชัดเจน

ให้คนอื่นไปสิ มีลูก มีครอบครัวแล้วเกิดอะไรขึ้นทำไม ... (หัวหน้าโต๊ะข่าวเฉพาะกิจสาว อายุ 35 ปี)

อาจจะไม่พอใจให้เวลากับที่ทำงานมากไป ต้องอยู่ดึก เพราะลักษณะงานในสวนการตลาด มี activity ให้ทำ ต้องทุ่มเท ทำงานมากกว่า routine ปกติ ... (ผู้จัดการฝ่ายการตลาดสาว อายุ 38 ปี)

2.1.2 ภาระสองด้านของสาวโสด

ภาระสองด้านของความเป็นหญิงกลายมาเป็นการปิดกั้นผู้หญิงเองในการสร้างความก้าวหน้าในการทำงาน ความเป็นผู้หญิงกับภาระสองด้านกลับถูกนำมาใช้อ้างอิงเมื่อผู้หญิงไม่มีภาระสองด้านในการต้องเป็นแม่และภรรยาว่าเป็นเพราะไม่มีภาระในการเป็นแม่ เป็นภรรยา หรือแม้แต่ไม่มีภาระทางบ้านที่ต้องดูแลทำให้ผู้หญิงสามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ ให้เวลาในการทำงานได้มากกว่าผู้หญิงที่มีภาระทางบ้านที่ต้องดูแล กลับกลายมาเป็นที่ภาระทางบ้านถูกขยายความรับผิดชอบนอกเหนือจากภาระการเป็นแม่และภรรยามาเป็นภาระทางบ้านในการดูแลผู้สูงอายุในบ้านด้วยให้เป็นความรับผิดชอบของผู้หญิงเพียงฝ่ายเดียว เมื่อผู้หญิงแต่งงานแล้วมีภาระเรื่องลูก ดังนั้นภาระเรื่องดูแลบ้าน ดูแลผู้สูงอายุถูกแบ่งเบาภาระนี้ให้สาวโสดดูแลแทน งานในบ้านทั้งหมดทุกอย่างเป็นงานของผู้หญิงตามการมอบหมายของสังคมให้กับผู้หญิงที่ถูกปะป้ายเพื่อจัดแบ่งประเภทผู้หญิงออกเป็นผู้หญิงแต่งงานแล้ว ดูแลเรื่องลูก ผู้หญิงโสด ดูแลผู้สูงอายุ เพื่อความก้าวหน้าในการทำงานแล้ว ผู้หญิงต้องหลุดพ้นจากภาระสองด้านนี้เท่านั้น ผู้หญิงจึงจะสามารถทุ่มเทให้กับการทำงานได้

บางคนก็มีเงื่อนไขของครอบครัว ทุ่มงานไม่ได้เต็มที่ ทำงานได้เฉพาะในเวลา งานหนักๆ ต้องเจาะตัวดึงไปทำ.... ทำงานนอกรอบได้ด้วย.....ดูอย่างพี่เขา น้องสาวดูแลแม่ให้ ... (ข้าราชการหญิง อายุ 47 ปี)

หรือในช่วงเวลาที่ต้องทำงานหนัก เรียนรู้งานใหม่ในระยะเริ่มแรก การปรับตัวกับงานใหม่ นายใหม่ ผู้ร่วมงานใหม่ การปลดจากภาระทางบ้านในทุกรูปแบบของสาวโสดทำให้การผ่านพ้นช่วงเวลานี้ของการทำงานเป็นไปอย่างราบรื่นตามความต้องการของนาย และลักษณะงานได้

จะไม่เป็นอุปสรรครกว่า 5 โมงเย็นแล้ว ต้องกลับบ้านนะ ไม่ได้นะ ... (ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายปรึกษาด้านการเงินสาว อายุ 32 ปี)

ดังนั้นเพื่อให้การปิดกั้นการเข้าไปในที่ทำงานของผู้หญิงกลายเป็นเรื่องขอบธรรมทางสังคมผ่านการสร้างคุณลักษณะความเป็นหญิงกับงานอาชีพที่สอดคล้องกันแล้ว การจัดวางตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมให้ความเป็นหญิงอยู่กับงานในบ้านเพื่อผูกมัดผู้หญิงกับงานที่เหมาะสมกับคุณลักษณะความเป็นหญิงของเธอผ่านการผูกโยงความเป็นหญิงกับความรับผิดชอบแรกในชีวิตของการเป็นผู้หญิงเป็นการสร้างภาระสองด้านให้ความเป็นหญิงเพื่อตรึงความเป็นหญิงกับงานในครัวเรือนไว้ภายใต้การกำกับของ บทเพศหญิง ในบริบทสังคมหนึ่ง ทุกคนมี บท ของตนที่ต้องเล่น แต่ละบทย่อมมีงานในความรับผิดชอบและงานของแต่ละบทอาจซ้อนทับกัน ดังนั้นการจัดแบ่งเวลาเพื่อทำตามบท จึงเป็นเรื่องที่สังคมนำมาใช้สร้างกับบทการเป็นแม่และภรรยาของความเป็นหญิงกับบทผู้หญิงทำงานเพื่อให้คุณลักษณะความเป็นหญิงยังคงอยู่ในสังคมผ่านการเล่นทั้งบทแม่และภรรยาได้ดีพอๆ กับการเล่นบทผู้หญิงทำงานเก่ง ซึ่งหมายถึงผู้หญิงที่ทำงานในบ้านและในที่ทำงานได้ดี สมบูรณ์ ทุกคนในครอบครัวมีความสุข และงานในที่ทำงานก็ก้าวหน้า ครอบครัวจึงกลายเป็นงานในความรับผิดชอบแรกของผู้หญิงต้องสร้างให้สมดุลกับการประสบความสำเร็จในการทำงาน

ชอบผู้หญิงเก่ง มีบทบาทของแม่ด้วยปกป้องคนอื่น ถ้ามีลูกก็เลี้ยงลูกอย่างดี ถ้ามีลูกน้องก็ปกป้องลูกน้องอย่างดี ... (ผู้จัดการฝ่ายการตลาดสาว อายุ 38 ปี)

2.2 ความเป็นหญิงกับผู้ร่วมงาน

ในความเป็นหญิง ถูกทำให้ที่ทำงานคาดหวังกับความเป็นหญิงว่าจะเป็นปัญหาในการทำงาน ติดต่อกัน หรือแม้แต่เรื่องเพศในที่ทำงานต่อความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานต่างเพศ ซึ่งการจะถูกทำให้กลายเป็นประเด็นในการทำงานร่วมกันหรือไม่ จึงอยู่ที่การจะต้องสวมคุณสมบัติความเป็นชายในร่างหญิง หรือต้องลดคุณสมบัติความเป็นหญิงลงบ้าง เป็นการทำงานของผู้หญิงฝ่ายเดียว เพราะว่า คุณสมบัตินี้ความเป็นชายถูกทำให้เป็นคุณสมบัติของผู้ร่วมงานที่ดีผ่านการสวมความเป็นชาย ถึงจะมีความเป็นหญิงอยู่ในตัวยังไง เมื่อต้องทำงานกับเพื่อนร่วมงานต่างเพศ ต้องมีคุณสมบัติความเป็นชายอยู่บ้าง

เพื่อนหญิงคิดเล็กคิदन้อยจุจิกมากกว่า เพื่อนชายไม่จุจิกมีอะไรพูดกันไม่มีอะไรน่ารำคาญ ... (ข้าราชการหญิง อายุ 42 ปี)

แต่ถ้าออกเป็น man man ลุย ๆ มัน ๆ ก็จะเข้ากับตากล้องได้ดีหน่อย ขึ้นกับท่าที.... จัดอยู่ในประเภทที่ไม่ค่อยเป็นผู้หญิงหน่อย ... (นักจัดรายการวิทยุสาว อายุ 33 ปี)

ถ้าทำงานได้เท่ากัน จะให้ credit ผู้ขายมากกว่า เพราะว่าค่านิยมมัน เห็นว่าพูดคุยกันรู้เรื่องมากกว่า สมมุติสมมติว่า ลูกกว่า ถึงจะลุย ก็ยังรักสวยรักงาม ยังชอบความอ่อนหวาน สวยงาม โรแมนติก มีอะไร ที่แสดงความเป็นผู้หญิง ... (หัวหน้าโต๊ะข่าวเฉพาะกิจสาว อายุ 35 ปี)

2.3 กลไกการปิดกั้นผ่านความเป็นหญิง

2.3.1 ความเป็นหญิงทางสังคม

เพื่อให้การปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิงผ่านการใช้ความเป็นหญิง เป็นตัวขับเคลื่อนในทุกองค์ประกอบอย่างได้ผล คือการทำให้ผู้หญิงยอมรับความเป็นหญิงในตัวเองให้ได้ก่อนเป็นขั้นแรก การปลูกถ่ายผ่านการเรียนรู้จากสถาบันครอบครัว เรื่องการเป็นผู้หญิง การขัดเกลาให้เป็นอยู่ในกรอบความเป็นหญิงผ่านสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน จะร่วมมือกันทำงานให้ผู้หญิงมีความคิดความเชื่อเกี่ยวกับตนเองว่ามีความเป็นผู้หญิงมาก หรือน้อยต่างกัน แม้แต่การใช้ห้องน้ำ ผู้หญิงยังคาดหวังกับความเป็นผู้หญิงของตนเองในเรื่องการใช้ห้องน้ำบนฐานคติความเป็นเพศ

พี่น้องคนอื่นเป็นผู้หญิง มีความเป็นผู้หญิงสูงกว่า อย่างทำกับข้าว ประดิษฐ์ประดอย จัดดอกไม้ ทำกับข้าวอร่อย ... ยังเป็น ต้องเป็นอยู่แล้ว ยังมีอะไรที่แสดงความเป็นหญิงอยู่บ้าง ยังชอบความสวยงาม ชอบดอกไม้ ชอบให้มีคนมาเอาใจ ชอบไม่ให้คนมาขัดใจ ยังมีความรู้สึกที่ว่าตัวเองยังควรได้รับการดูแล การสนับสนุน มาพูดกับเราดี ๆ อย่างผู้หญิงมาเสียงดังไม่ได้ รู้สึกไม่ชอบอย่างผู้ชายพูดเสียงดังกันได้ ... เข้าห้องน้ำนาน เราเป็นผู้หญิงยังเข้าเร็วกว่า ทำไมผู้ชายช้า ... (หัวหน้าโต๊ะข่าวเฉพาะกิจสาว อายุ 35 ปี)

ในความเป็นผู้หญิง เป็นผู้หญิงน้อย ผู้หญิงต้องเข้ากลุ่มกัน พี่ไม่ค่อยได้สังสรรค์กับเพื่อนฝูง ... (ข้าราชการหญิง อายุ 42 ปี)

การสร้างให้ความเป็นหญิงกลายเป็นความคิดความเชื่อเกี่ยวกับความเป็นหญิงของผู้หญิง ได้ทำให้ผู้หญิงเชื่อว่าเพราะฉันเป็นผู้หญิง ฉันจึงเหมาะสมกับการทำงานที่เหมาะสมกับความเป็นหญิงของฉันเท่านั้น

เพราะว่าเราเป็นผู้หญิง อะไรลำบากอย่าให้เราไปเลย ให้ผู้ชายไปดีกว่า ยังมีความรู้สึกแบบนี้อยู่ อย่างยกของหนัก ยกเก้าอี้ ให้ผู้หญิงได้ไง ก็มีแบบนี้ แล้วยิ่งแรงงานผู้หญิงได้ไง เขาจะทำให้ ... (หัวหน้าโต๊ะข่าวเฉพาะกิจสาว อายุ 35 ปี)

ภาพความเป็นผู้หญิงในความคิดความเชื่อของสังคมว่าเธอมีความเป็นผู้หญิง กลายมาเป็นความคาดหวังกับทั้งตนเองที่จะให้ผู้ร่วมงานมีภาพลักษณ์เกี่ยวกับตนเองว่ามีความเป็นผู้หญิงอยู่ในตัว และความคาดหวังของผู้ร่วมงานว่าผู้ร่วมงานหญิงคนนี้จะมีความเป็นหญิงในตัว ถ้ามีความเป็นผู้หญิงอยู่ในตัวแล้วต้องทำสิ่งที่ผู้หญิงถูกคาดหวังว่าจะทำได้

เขาไม่ได้เห็นเราเป็นผู้หญิง เวลาเขาให้ของพินะ เขาไม่ได้ให้ของอย่างที่ควรจะให้กับผู้หญิง ลูกน้องคนอื่นเขาก็ให้ต้นไม้อย่างที่ผู้หญิงควรจะเลี้ยง ... เป็นผู้หญิงยอมไปไหนมาไหนคนเดียวกับบุญภักทนา ... (ข้าราชการหญิง อายุ 55 ปี)

บางทีไปต่างประเทศ ก็มีผู้หญิง ต้องหุงหาอาหารสิ ... ส่วนมากพอกินไปสักพัก เขาก็เริ่มทำเอง ... (ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายบริหารด้านการเงินสาว อายุ 32 ปี)

เมื่อทำให้ผู้หญิงมีความคิดความเชื่อเกี่ยวกับตนเองได้แล้วว่ามีความเป็นผู้หญิงอยู่ในตัว ดังนั้นการพันนาการความเป็นหญิงกับลักษณะการทำงานของผู้หญิงจึงสำเร็จผ่านการยอมรับว่าเพราะเป็นผู้หญิง มีการใช้คุณลักษณะความเป็นหญิงเข้ามาเกี่ยวข้องในลักษณะการทำงานได้ เป็นการทำงานที่ทำให้ผู้ร่วมงานแม้แต่ผู้หญิงด้วยกันเองยังต้องการผู้ร่วมงานที่มีคุณลักษณะความเป็นหญิงในตัวผู้ร่วมงานน้อยกว่าที่เป็นอยู่ การทำงานร่วมกันเป็นการใช้คุณลักษณะความเป็นเพศเข้ามามีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในการทำงาน ต่างมีภาพคุณลักษณะความเป็นเพศของเพศตรงข้ามอยู่ในความคิดความเชื่อแล้วว่าการทำงานของผู้หญิงมีลักษณะของการใช้ความเป็นหญิงสูง ละเอียดลออ รอบคอบ ตรวจสอบซ้ำ มาสร้างความปลอดภัยในการมอบหมายงานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะความเป็นหญิงเพื่อกระตุ้นผู้หญิงออกจากการทำงานที่เข้าถึงตำแหน่งแห่งที่ของงานที่เป็นหัวใจสำคัญของงาน ผ่านการมอบหมายงานให้ต้องรับผิดชอบเพื่อสร้างความภาคภูมิใจในการทำงานผ่านผลงานที่วางบนฐานคติคุณลักษณะความเป็นหญิง

เพราะว่าละเอียด ผู้หญิงได้ขึ้นชื่อว่าทำงาน paper ได้ดีกว่า ได้รับการยอมรับว่าดีกว่า... (วิศวกรสาว อายุ 40ปี)

กับคุณลักษณะความเป็นหญิงเอง บางครั้งถูกนำมาใช้อ้างในเมื่อเพื่อเป็นความปลอดภัยในชีวิตแล้ว แม้แต่ในความคิดความเชื่อเกี่ยวกับความเป็นหญิงของผู้หญิงเองว่าสถานการณ์เช่นไรจะนำมาซึ่งความปลอดภัยในชีวิตได้แล้ว การเผชิญกับการคาดการณ์ล่วงหน้าของผู้หญิงคือการหยาบความเป็นหญิงกับความปลอดภัยมาใช้ป้องกันตัว ซึ่งในความเป็นหญิงของผู้หญิงนั้นให้คุณและโทษกับผู้หญิงได้ในการทำงาน กล่าวคือนำความเป็นผู้หญิง มาใช้ประโยชน์เพื่อป้องกันตัวเอง ในขณะที่เดียวกันก็ให้โทษกับเธอได้ในการทำงาน เมื่อถูกหยาบความเป็นหญิงมาปิดกั้นการทำงาน ผ่านการไม่เป็นตามความคาดหวังจากที่ทำงานอื่น

ไม่อยากไป จะยกความเป็นหญิงขึ้นมาอ้าง ไม่ไหวนะ ไม่อยากไป อย่างอินโตนีเซีย..... เคยมี ไป ออสเตรเลีย เขาขอเป็นผู้ชายนะ ... (ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายปริญาด้านการเงินสาว อายุ 32 ปี)

ดังนั้นถ้าผู้หญิงไม่มีความเป็นหญิงอยู่ในตัวตามความคาดหวังในความเป็นหญิงของเธอจากผู้ร่วมงาน การปฏิบัติต่อผู้หญิงที่ไม่มีความเป็นหญิงในสายตาของผู้ร่วมงานคือการปฏิบัติต่อผู้ชายในร่างผู้หญิง แม้แต่ตัวผู้หญิงเองถ้ามีคุณสมบัติของความเป็นชายในตัวเธอ จากตัวแบบของความเป็นชายในสังคมแล้ว ผู้หญิงก็มีความคิดความเชื่อเกี่ยวกับตัวเองว่าเป็นผู้หญิงในร่างผู้ชาย

เขาเห็นเราเป็นผู้ชาย เขาใช้งานพี่อย่างกะผู้ชาย ... พี่มีนิสัยเหมือนผู้ชายมากกว่า คือไม่จุจกิก ไม่พูดมาก ... (ข้าราชการหญิง อายุ 55 ปี)

2.3.2 ความเป็นหญิงทางเพศ

แต่ด้วยความเป็นผู้หญิงทำให้การทำงานร่วมกันกับหัวหน้างานต่างเพศ ผู้ร่วมงานต่างเพศ กลายเป็นเรื่องที่ทำให้ถูกกลายเป็นประเด็นในที่ทำงาน เพราะการเป็นผู้หญิงทำให้การติดต่อเรื่องการทำงาน การไปทานข้าวเป็นเรื่องไม่เหมาะสม การไปติดต่อนักการเมืองให้ผู้หญิงทำไม่เหมาะสม เป็นการใช้ความเป็นหญิงเป็นตัวกีดกันผู้หญิงออกจากความเสมอภาคกับผู้ชาย

เราบอก เราไม่ไปโน่น ไปนี้ด้วยได้มัย ท่านถามว่าทำไม ก็อะอ้อม ๆ เล่าให้ท่านฟัง ... ท่านพยายามทำโน่น ทำนี้ให้ ท่านเป็นผู้ชายที่ต้องการดูแลผู้หญิง ให้การดูแล คุ่มครองทุก ๆ คน ที่อยู่ในความรับผิดชอบของท่าน มีอะไรให้บอก ท่านจะดูแล ท่านชอบทำอะไรให้ จะดูแล ประคองมาตลอด ... (ข้าราชการหญิง อายุ 55 ปี)

เมื่อใช้ความเป็นหญิงมาเป็นตัวขับเคลื่อนในการปิดกั้นได้ระดับหนึ่งแล้ว เพื่อความถาวรอย่างมั่นคงในการปิดกั้น การทำงานของระบบเพศถูกบริหารผ่านเรื่องเพศโดยตรงในที่ทำงาน และเรื่องเพศในมิติของการเป็นภรรยาผ่านครอบครัว เป็นการใช้นิเวศการระสองด้านมาปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิงต่างกรรมต่างวาระการปิดกั้นก็ต่างกันไป หลากหลายรูปแบบ แต่ทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นที่ทำงานใด ๆ ก็ตามเพื่อการปิดกั้นของระบบชายเป็นใหญ่แล้วรูปแบบการปิดกั้นเหล่านี้จึงมีให้ปรากฏ

3. แบบแผนการปิดกั้นผ่านภาระสองด้าน

3.1 การปิดกั้นผ่านภาระสองด้าน

3.1.1 สำหรับผู้หญิงแต่งงานแล้ว

ความเป็นหญิงถูกนำมาใช้เป็นกลไกในการปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิงได้ทั้งผู้หญิงโสด และผู้หญิงแต่งงานแล้วผ่านการสร้างภาระสองด้านเช่นกัน แต่คนละด้าน/มิติกัน สำหรับ ผู้หญิงแต่งงานแล้ว เพื่อตึงผู้หญิงให้ตระหนักกับบทบาทหญิงในนามของการเป็นแม่และภรรยา เป็นความต้องการที่จะการผลักดันให้ผู้หญิงกลับเข้าไปอยู่ในที่ทางของตนเอง คือที่บ้านในบทบาทการเป็นแม่และภรรยา และผู้หญิงเองก็ยินยอมสวามิภักดิ์แม่และภรรยาด้วยตนเองทั้งที่รู้เท่าทันกับการเป็นแม่และภรรยาว่าทำให้ผู้หญิงทุ่มเทให้กับงานได้น้อยกว่าผู้ชายแต่ด้วยคุณลักษณะความเป็นหญิง ความห่วงใยในครอบครัวถูกสร้างเป็นความคาดหวังของสังคมว่าผู้หญิงต้องดูแลครอบครัวก่อน ครอบครัวมีความสำคัญกับผู้หญิงในมิติของการดูแล เอาใจใส่สมาชิกใหม่ของครอบครัวมากกว่าผู้ชาย

ในขณะที่ผู้ชายไม่มีเรื่องครอบครัว ไปไหนไปได้ จะอยู่ไม่กลับบ้านก็ได้ ไม่ต้องมีปัญหารื่องครอบครัวมาห้อยท้าย ต้องกลับบ้านเร็ว แต่ถ้าเป็นผู้หญิงพอมีครอบครัวแล้ว ติดเงื่อนไขตรงนี้ ตรงครอบครัวเรื่องลูก เราก็ห่วง ... (หัวหน้าโต๊ะข่าวเฉพาะกิจสาว อายุ 35 ปี)

3.1.2 สำหรับสาวโสด

มาตรแม้ว่าเธอไม่มีภาระเรื่องลูก ความห่วงใยในครอบครัวยังอยู่ในความคิดคำนึงของเธอโดยที่เธอเองก็รู้ไม่เท่าทันถึงกลไกการทำงานนี้ของระบบเพศที่สร้างภาพครอบครัวไว้ให้เธอต้องรับผิดชอบในความรู้สึก ผู้หญิงทุกคนถูกกำหนดให้เลือกครอบครัวก่อนไม่ว่าเธอจะต้องการหรือไม่ก็ตาม ไม่ว่าเธอจะตั้งคำถามกับการถูกกำหนดโดยสังคมกับทางเลือกที่ถูกกำหนดนี้แล้วอย่างไรก็ตาม ไม่ว่าเธอจะมีลูกให้ต้องดูแลหรือไม่ก็ตาม แต่การที่ผู้หญิงโสดต้องเลือกครอบครัวก่อนเพราะต้องดูแลคือพ่อแม่ เป็นการสร้างความคาดหวังของสังคมต่อผู้หญิงโสดกับการดูแลพ่อแม่ว่าเธอต้องรับผิดชอบราวกับว่าเป็นการยกภาระการดูแลพ่อแม่ให้กับเธอของสังคมโดยที่เธอหมดโอกาสตั้งคำถามนี้กับสังคมในนามของวัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงามของการเป็นอภิชาตบุตร กลไกการปิดกั้นกับผู้หญิงโสดคือภาระสองด้าน คือด้าน / มิติการดูแลพ่อแม่

คนไม่มีครอบครัวไม่มีข้อจำกัด ตัวเองเป็นห่วงที่บ้าน ถ้าไม่ไปขอเลือก project ที่ลงในประเทศ ถ้าเลือกไม่ได้ จะขอเป็นงานที่ไม่ค่อยเยอะ ... (ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายบริหารด้านการเงินสาว อายุ 32 ปี)

หรือแม้แต่เป็นเพราะไม่มีภาระทางบ้านต่างหาก ที่ทำให้ผู้หญิงไม่มีครอบครัว และลูกของตนเองที่ต้องดูแล สวัสดิ์จึงสามารถทำงานได้เต็มที่ การไม่ต้องอยู่บ้านไม่ได้หมายความว่า ไม่ถูกปิดกั้น เพราะการปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานสามารถบริหารการปิดกั้นได้แบบเนียนมากกว่าตอนที่ปิดกั้นตรงไปตรงมา เช่นในบางงาน อย่างวิศวกร แต่เป็นการปิดกั้นผ่านการปลดภาระทางบ้านต่างหาก

ถึงแม้ว่าเขาพยายามสอนเราว่าผู้หญิงต้องอยู่บ้าน ต้องทำอย่างนั้น อย่างนั้นนะ แต่ไม่เคยถูกปิดกั้นนะว่าคุณจะต้องอยู่กับบ้าน ... (ซารากการหญิง อายุ 47 ปี)

3.2 การปิดกั้นแบบแยบยล

เพื่อความมั่นคงของระบบชายเป็นใหญ่ผ่านการทำงานของระบบเพศแล้วที่สามารถกีดกันผู้หญิงกับความก้าวหน้าในการทำงานได้แล้วในรูปของการใช้คุณลักษณะความเป็นหญิงกับการสร้างแนวคิดเรื่องภาระสองด้านขึ้นเป็นกลไกการปิดกั้นเพราะว่ามีเพียงแต่คุณลักษณะความเป็นชายเท่านั้นที่เหมาะสมกับการทำงาน การเป็นหัวหน้าผ่านการสร้างค่านิยมในสังคมว่าคุณสมบัติของผู้บริหารเป็นคุณสมบัติของความเป็นชายทั้งสิ้น อีกทั้งยังไม่มีภาระเรื่องครอบครัวมาแบ่งเวลาการทำงาน การจะให้ผู้หญิงเป็นผู้บริหารมีส่วนทำให้สังคมไม่ไว้วางใจในการเป็นผู้บริหารของผู้หญิงเพราะคุณสมบัติของความเป็นหญิงและภาระสองด้านของผู้หญิงเองที่ถูกสร้างขึ้นมาของระบบชายเป็นใหญ่เพื่อปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิงผ่านคุณสมบัติในความเป็นผู้หญิงของเธอ

3.2.1 การปิดกั้นภาคอุดมการณ์

ดังนั้นเพื่อตรึงผู้หญิงกับคุณสมบัติในความเป็นผู้หญิงต้องทำให้เธอเกิดความคิดความเชื่อในความพึงพอใจกับความเป็นหญิงของเธอ มาตรนั้นว่า ผู้หญิงจะตระหนักในความสามารถในการทำงานของเธอเองว่าจะก้าวหน้าได้ ผู้หญิงเองต้องเลือกด้วยตัวเธอเองว่าเธอเลือกครอบครัวก่อน เป็นการทำงานของระบบเพศที่แยบยลมากที่จะทำให้ผู้หญิงมองบทบาทของตนเอง / คาดหวังกับบทบาทของตนเองในลักษณะนี้ และการคาดหวังกับบทบาทนี้ของตนเองมีเฉพาะในผู้หญิงเท่านั้น ว่าเป็นเพราะผู้หญิงเองไม่ต้องการอยู่ในตำแหน่งนี้ไม่จำเป็นต้องก้าวหน้ามากกว่านี้ ถ้าจะเข้าไปกว่านี้ หรือถ้าจะไม่ได้ขึ้นเป็นผู้บริหาร ก็เพราะผู้หญิงเองไม่ต้องการ ผู้หญิงถูกทำให้ไม่เคยคิดถึงเรื่องความก้าวหน้าในการทำงานในรูปการเป็นผู้บริหาร ไม่แม้แต่จะคิด เมื่อเกินเลยความคาดหวังของผู้หญิงเอง ผู้หญิงเองกลับเป็นฝ่ายมีความรู้สึกผิดที่ตัวเองมาได้ตำแหน่งนี้ก้าวหน้ามาได้มากกว่าที่คาดหวัง เป็นความก้าวหน้าที่ได้ตำแหน่งผู้บริหารรวดเร็วเกินความคาดหวังของตนเอง ทั้งที่รู้ว่าเป็นค่านิยมในสังคมว่าผู้ชายต้องเป็นใหญ่กว่าแต่ภายใต้ความรู้ี้เป็นการมองไม่ทะลุว่าเป็นการทำงานอย่างแยบยลของระบบเพศที่ทำให้ตนเองต้องเกิดความรู้สึกผิดเมื่อเกินเลยความคาดหวังในเมื่อ

สัดส่วนผู้บริหารชายสูงกว่าผู้บริหารหญิง การมีผู้บริหารหญิงขึ้นมานั่งในตำแหน่งเดียวกันกับผู้บริหารชายได้จึงกลายเป็นเรื่องเกินความคาดหมายในบริบทสังคมนี้

เพราะพี่ไม่อยากได้ตำแหน่งนี้ ..จากเจ้าหน้าที่คนหนึ่งมานั่งในตำแหน่งนี้..เรารู้สึกว่า guilty ที่เรากระโดดข้ามหัวเขา ผู้บริหารผู้ชายเยอะกว่า เพราะอะไรไม่รู้ ค่านิยมมั้ง ผู้ชายต้องเหนือกว่าผู้หญิง ... (ข้าราชการหญิง อายุ 52ปี)

3.2.2 การปิดกั้นภาคปฏิบัติการ

ภายใต้การปิดกั้นแบบแยกย่อยที่ทำให้ผู้หญิงไม่เคยแม้แต่จะคิดที่จะเป็นผู้บริหาร ยิ่งทำให้ผู้หญิงไม่คาดคิดว่าจะพบความเป็นชายในอีกมิติ มิติทางการกระทำที่ทำให้ผู้หญิงต้องตั้งคำถามกับคุณสมบัติความเป็นชายของผู้ร่วมงาน เพราะการแสดงออกทางการปฏิบัติของผู้ร่วมงานต่างเพศเป็นเรื่องเกินความคาดหมายที่ผู้บริหารหญิงไม่คาดว่าจะได้พบมิตินี้ของความเป็นชาย

ปฏิกิริยาเยอะมาก เขาต่อต้าน แล้วอะไรที่คิดว่า เขาทำเราได้สะใจ เขาก็จะทำทุกรูปแบบ ...ทำไมไม่เป็นลูกผู้ชาย ... (ข้าราชการหญิง อายุ 55 ปี)

3.3 การปิดกั้นแบบรู้ตัว

ความเป็นหญิงถูกใช้เป็นกลไกการทำงานที่ทำให้คุณสมบัติของความเป็นหญิงไม่ใช่คุณสมบัติของผู้บริหารผ่านการทำงานของแนวคิดการระสองด้านของความเป็นหญิงที่ทำให้ผู้หญิงเองไม่เกิดความรู้สึกว่าเป็นการตัดสินใจที่ผิดที่ไม่สนใจการเป็นผู้บริหาร เป็นเรื่องถูกต้องแล้วสำหรับผู้หญิงที่จะไม่ได้เป็นผู้บริหาร เป็นเรื่องดีแล้ว ไม่มีอะไรเสียหายในการไม่ได้เป็นผู้บริหาร เพราะการระสองด้านพันนาการผู้หญิงไว้กับครอบครัวทำให้ผู้หญิงเองรู้สึกว่าเป็นเรื่องธรรมดา เป็นเรื่องธรรมชาติที่ผู้หญิงจะเป็นอย่างนี้ ความรู้สึกผูกพันกับครอบครัวผ่านการเป็นแม่และภรรยาถูกทำให้กลายมาเป็นความห่วงใยในครอบครัวของความเป็นหญิง เป็นคุณสมบัติของผู้หญิงที่ดีภายใต้การสร้างค่านิยมทางสังคมว่าผู้หญิงแต่งงานแล้ว ครอบครัวต้องมาก่อนงาน ทั้งที่รู้ว่าครอบครัวเป็นภาระที่ทำให้ผู้หญิงทุ่มเทกับงานไม่ได้อย่างที่ใจอยากจะทำ ผู้หญิงเองก็รู้ว่าเธอทำงานอย่างที่ดี ไม่มีลูกเป็นภาระแล้วเธอจะสามารถทำงานชิ้นนี้ได้ เพื่อรางวัลของคนทำงานหนังสือพิมพ์ ในความหมายของวงการนี้ นั่นคืองานข่าวของเธอเป็นที่สนใจของคนทั่วไป เป็นที่กล่าวขวัญถึงของสังคมเป็นประเด็นใหม่ มีมุมมอง แง่คิดในมิติที่แตกต่างจากคนอื่นอย่างน่าสนใจ ทั้งที่รู้ว่าผลงานการทำงานข่าวทำให้เธอก้าวขึ้นเป็นผู้บริหารได้ผ่านผลงานในรูปการเป็นบรรณาธิการข่าว

เคยกลับคืนหนึ่ง สองทุ่มต้องกลับแล้วไปดูลูก ยามาอยู่ด้วย มาช่วยเลี้ยง ที่นี้เราจะปล่อยให้คนแก่ดู เราไม่กล้าปล่อย ... (หัวหน้าโต๊ะข่าวเฉพาะกิจสาว อายุ35ปี)

แต่เพราะความเป็นผู้หญิงทำให้เธอต้องทอดทิ้งรางวัลของคนทำงานในรูปของการได้ทำข่าวให้กลายเป็นประเด็นในสังคมได้และการเป็นผู้บริหาร มาเป็นแม่ ดูแลลูกเป็นเรื่องธรรมดา ธรรมชาติของผู้หญิงที่ต้องเลือกครอบครัวก่อน และเธอก็เลือกการทำหน้าที่แม่ด้วยตัวเธอเองอย่างไม่รู้สึกละเลยว่าเป็นการสร้างภาระสองด้านนี้ให้กับเธอผ่านการสร้างนิยามการเป็นผู้หญิงของระบบเพศที่จะทำให้เธอรู้สึกว่าเป็นผู้บริหารดีกว่า ไม่ต้องการรางวัลใดๆจากการทำงาน ครอบครัวต้องมาก่อน การจัดสรรเวลาในหนึ่งวันจะให้กับครอบครัวมากกว่างาน ทั้งที่บางครั้งต้องกลับบ้านดึกทั้งสามมี ภรรยา การดูแลลูกเรื่องอาหาร เรื่องการไปโรงเรียนเป็นงานของผู้หญิงในนามของแม่ ทั้งงานบ้านผู้หญิงเองก็คิดว่าเป็นงานที่เธอต้องรับผิดชอบก่อนต่อเมื่อเกิดเหตุขัดข้องจึงละเว้นได้บ้าง

กว่าจะกลับบ้าน ตี 1 ตี 2 ทั้งคู่เลย เราตื่นก่อนต้องไปดูอาหารให้ลูก ทำกับข้าวให้ลูก ส่งลูกขึ้นรถโรงเรียนแล้วไปนอนต่อ บางทีก็ไม่นอน ต้องทำงาน ชักผ้าบ้าง ดูบ้าน ดูกับข้าว วันไหนขี้เกียจก็ไม่ทำ นอน 10 โมง สามตื่น กินข้าวไปทำงานพร้อมกัน ... (หัวหน้าโต๊ะข่าวเฉพาะกิจสาว อายุ35ปี)

ในบริบทสังคมที่มีการปิดกั้นชัดเจน เปิดเผย ตรงไปตรงมาในกระบวนการปิดกั้นการก้าวเป็นผู้บริหารหรือการเข้าร่วมรับผลประโยชน์ในรูปของวันหยุดทำงานและรายได้เพิ่มขึ้นนั้นเป็นการทำงานจากระบบเพศที่ทำให้ผู้หญิงเองก็ไม่ได้รู้เท่าทันว่าเป็นการทำงานจากระบบเพศผ่านการใช้คุณลักษณะความเป็นหญิงมาสร้างเป็นคุณสมบัติในลักษณะของการทำงานแบบผู้หญิง ผู้หญิง ติดตัวผู้หญิงจนกลายเป็นภาพลักษณ์ของความเป็นหญิงถ้าทำงานแบบละเอียดลออ รอบคอบ ครอบคลุม ประณีตแล้ว ผู้ใดก็ตามที่มีคุณสมบัติในการทำงานแบบนี้แล้วผู้นั้นทำงานแบบผู้หญิงไม่ว่าผู้นั้นจะถูกป้ายยาทางสังคมว่าเป็นเพศใดก็ตาม

3.4 การปิดกั้นชัดแจ้ง

การทำงานของระบบเพศแบบเปิดเผย ว่าปิดกั้น กีดกันออกจากพื้นที่ที่ผู้ชายเป็นเจ้าของงานอาชีพนี้ผ่านการใช้คุณลักษณะความเป็นหญิงเป็นตัวกีดกันผู้หญิงออกไปจากความก้าวหน้าในการทำงาน หรือผลประโยชน์ต่างๆที่จะได้รับในวงการวิศวกรรมผู้หญิงเองต้องยินยอมรับสภาพด้วยการรอคอยโอกาสของผู้หญิงที่จะผงาดขึ้นมาเป็นผู้บริหารในวงการนี้บ้างในรูปของการพัฒนาตนเองให้เป็นที่ยอมรับผ่านการแสดงความสามารถในการทำงาน ทั้งที่โอกาสนั้นเป็นโอกาสของผู้ที่มีคุณลักษณะของความเป็นชายเท่านั้นที่เหมาะสมกับการเป็นผู้บริหาร ดังนั้นถ้าผู้หญิงต้องการความก้าวหน้าในการทำงานในวงการนี้แล้วผู้หญิงต้อง

สวมคุณลักษณะความเป็นชายเพราะเป็นคุณสมบัติของผู้บริหาร การต้องสวมคุณลักษณะความเป็นชายของผู้หญิงที่ต้องการเป็นผู้บริหาร คำถามคือว่า ผู้หญิงมองทะลุปรุโปร่งได้หรือไม่ว่าเป็นการทำงานที่แยบยลของระบบเพศที่สร้างคุณสมบัติการเป็นผู้บริหารเป็นคุณสมบัติที่มีอยู่ในคุณลักษณะความเป็นชายเท่านั้น โอกาสของการเป็นผู้บริหารเป็นโอกาสของเฉพาะผู้ที่มีคุณสมบัติเป็นชายทั้งสิ้น เมื่อเข้ามาอยู่ในวงการนี้แล้วการตอกย้ำคุณลักษณะความเป็นหญิงจึงเริ่มต้นนับแต่ก้าวแรกที่เข้าเพื่อตริ้งผู้หญิงกับคุณลักษณะความเป็นหญิงถูกนำมาใช้เพื่ออ้างความชอบธรรมในการกีดกัน ปิดกั้นอย่างชัดเจนว่าเป็นเพราะคุณลักษณะความเป็นหญิงต่างหากที่ไม่เหมาะสมกับการเป็นผู้บริหาร

3.4.1 การปิดกั้นผ่านโรงเรียน

ความเท่าเทียมระหว่างเพศในวัยเรียนยังอยู่ภายใต้การกำกับของบทเพศที่แต่ละเพศมีติดตัวมาก่อน มารับการตอกย้ำให้คมชัดขึ้นว่าอัตลักษณ์หญิงเป็นภาพของผู้หญิงภาพหนึ่งที่สังคมวางตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมในการเป็นผู้หญิงอย่างชัดเจนว่าแตกต่างจากความเป็นชาย การทำสิ่งที่แตกต่างจากภาพการเป็นผู้หญิงในสายตาของระบบชายเป็นใหญ่หมายถึงการได้พบเห็นความแตกต่างโดดเด่นระหว่างการเป็นผู้หญิงภายใต้ระบบชายเป็นใหญ่กับความเป็นผู้หญิงอย่างที่คุณเองต้องการ แต่นั่นหมายรวมถึงการเป็นผู้หญิงที่ถูกควบคุมโดยระบบชายเป็นใหญ่ผ่านการลงโทษทางสังคมกลายเป็นสิ่งที่ผู้หญิงต้องเผชิญและเอาตัวรอดด้วยตัวเอง

ประสบการณ์ในดิสโก้เทค คอกเทลเลาจ์ การไปเที่ยวที่ไกลๆตามresort หาไม่ได้ในตำราต้องใช้ตัวเราไปสัมผัส เราว่ามีความมากกว่าไปใช้ชีวิตแบบนั้น เรียนรู้อีกแบบ ได้เรียนรู้มากกว่าปกติมากกว่าผู้หญิงเรียบร้อย...พวกที่แบบว่า ดูแต่ตำรา ทำตัวอยู่แต่ในกรอบ อาจารย์มาจับ อุ้มเราลงจากราว วันรุ่งขึ้นมีคำสั่งไล่จากหอ รู้สึกเฉย ๆ ยังอยู่ในกรอบ ยังไม่ออกมาสุดฤทธิ์ ยังไม่เป็นตัวของตัวเองมากนัก ... (วิศวกรสาว อายุ 40ปี)

การต้องเข้าไปอยู่ในสังคมที่มีอัตลักษณ์ชายชัดเจนของผู้หญิง อย่างวิศวกรต้องผ่านการพิสูจน์ความสามารถให้เป็นที่ยอมรับ และความสามารถนี้หมายถึงการเรียนได้ดีภายในสังคมการเรียนนั้น ซึ่งต้องใช้ความสามารถเฉพาะตัว มีความมุ่งมั่นในการกระทำของตนเอง และสังคมนี้หล่อหลอมสร้าง อัตลักษณ์หญิงแบบเฉพาะตัวขึ้นมา เป็นการแสวงหาความเท่าเทียมในสังคมที่ดูเหมือนว่าจะมีความเท่าเทียมระหว่างเพศโดยภาพรวม แต่ท้ายที่สุดแล้วเป็นความเท่าเทียมผ่านการแสดงความสามารถในการเรียนให้ได้ตามเกณฑ์ของความเป็นชาย เป็นความเท่าเทียมที่ต้องสร้างขึ้นเองภายใต้ระบบชายเป็นใหญ่ชัดเจน เช่น วิศวกร

บางคนประหลาดที่จะคุยกับเรา คิดว่าเราเก่ง เน้นหนักที่ไปทางดูถูกจะเยอะ อาจารย์ที่สอนจะโหดมากและนักศึกษาก็เป็นแบบนี้กันทุกคน ก็ปรับตัว กลับลำหัน...ผู้หญิง วิศวจะมีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง หยิ่งชื้อสตั๊ย ตรงมาก ... (วิศวกรสาว อายุ 40ปี)

เมื่อผ่านการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงภายใต้สังคมของความเท่าเทียมแฝงจนกลายเป็นคุณลักษณะเฉพาะทางสังคมของความเป็นหญิง การตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงในสังคมแห่งความเท่าเทียมแฝงยังคงดำเนินต่อไปในที่ทำงาน ที่ผ่านมาเป็นเพียงการเริ่มต้นของการทำงานของบทเทศที่จะทำให้การตอกย้ำอัตลักษณ์เพศเข้มข้นขึ้นในที่ทำงาน

กระบวนการเชิงสร้างสรรค์ทางสังคมของการแบ่งแยกงานตามเพศในที่ทำงานมีหลากหลายรูปแบบ การจัดแบ่งแยกงานตามเพศ ความแตกต่างทางเพศในการสนับสนุนความก้าวหน้า ความแตกต่างทางเพศในการครอบครองอำนาจภายใต้การสร้างวาทกรรมในการใช้ความแตกต่างทางสรีระมาเป็นความแตกต่างในการสร้างความเชื่อเกี่ยวกับการทำงานของต่างเพศต่างกัน(Reskin and Padavic.1994:3-4)

3.4.2 การปิดกั้นผ่านที่ทำงาน

การที่ผู้หญิงต้องทำงานในสายงานที่ถูกสร้างให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์ชายชัดเจน ทำให้ดูเหมือนว่าจะมีความเท่าเทียมระหว่างหญิง-ชายในสังคมแต่เมื่อวิเคราะห์เข้าไปภายในความสัมพันธ์ในการทำงานระหว่างเพศจะพบการปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิงผ่านการตอกย้ำอัตลักษณ์เพศของเธอว่าเป็นผู้หญิง สิ่งที่สำคัญที่สุดที่ใช้ในการปิดกั้นคือการสร้างอัตลักษณ์เพศขึ้นใช้อ้างความสามารถในการทำงาน เป็นการขยายการจัดแบ่งแยกงานตามเพศทางตรงจากการจัดสรรงานอาชีพที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์เพศมาสร้างเป็นความเชื่อเกี่ยวกับการทำงานในที่ทำงานเพื่อปิดกั้นโอกาสการเป็นผู้บริหารผ่านการใช้บทเทศมาเป็นข้ออ้างในการที่ผู้ชายจะเป็นหัวหน้า ผู้หญิงเป็นหัวใจในที่ทำงานเพื่อจัดวางที่ทางในที่ทำงานให้ความเป็นหญิงเหมาะสมกับงานในส่วนที่สำคัญน้อยกว่างานของความเป็นชาย

เขาเป็นผู้นำ เป็นธรรมชาติของผู้ชาย เป็นจำฝูง ต้องเป็นผู้นำ โดยปกติผู้ชายไม่ยอมให้ผู้หญิงเป็นหัวหน้า ... (วิศกรสาว อายุ 40ปี)

ภาคปฏิบัติการการปิดกั้นขัดแย้งผ่านอัตลักษณ์เพศในวงการวิศกรมีดังนี้

3.4.2.1 การปิดกั้นผ่านคุณลักษณะทางธรรมชาติ

การพิสูจน์ว่ามีความสามารถในการทำงานเป็นหนทางเดียวเช่นเดียวกับการพิสูจน์ความสามารถในการเรียน ณ. สนามแรกคือที่โรงเรียน การทำงานภายใต้แรงกดดันของการทดสอบความสามารถผ่านการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิง กลับกลายเป็นว่าผู้หญิงต้องใช้คุณลักษณะทางธรรมชาติของความเป็นหญิงทุกทางเพื่อแสวงหาผลสำเร็จในการทำงานท่ามกลางความแตกต่างที่โดดเด่นจากคุณลักษณะทางธรรมชาติของความเป็นชาย ทำงานในส่วนที่ต้องใช้ความแตกต่างในคุณลักษณะทางธรรมชาติมาสร้างความสำเร็จในการทำงาน เป็นเรื่องของการสร้างความชอบธรรมในการนำบทเทศมาสร้างข้ออ้างเพื่อมอบหมายงานในที่ทำงานให้สอดคล้อง

กับคุณลักษณะทางธรรมชาติของแต่ละเพศ เป็นการจัดแบ่งแยกงานตามเพศในที่ทำงานที่เคยจัดสรรงานอาชีพตามบทเพศ มาเป็นมอบหมายงานตามบทเพศ

ทำงานได้ดีกว่า เพราะว่าละเอียด ...ผู้หญิงได้ขึ้นชื่อว่าทำงาน paper ได้ดีกว่า ได้รับการยอมรับว่าดีกว่า ... (วิศวกรสาว อายุ 40ปี)

การตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงผ่านการทำงานในทุกขั้นตอนเป็นการทำเพื่อเน้นย้ำความเป็นหญิงแม้แต่การขัดจังหวะโอกาสของการนำเสนอในงานในต่างประเทศภายใต้กฎเกณฑ์ที่ชัดเจนว่าต้องใช้ความสามารถ การแทรกแซงผ่านภาษา การเสนอตัวแทนทั้งที่ด้อยความสามารถเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นข้อเท็จจริงในวงการนี้ การสนับสนุนความก้าวหน้าในการทำงานผ่านการมอบหมายงานในลักษณะของการจัดวางที่ทางของงานของความเป็นชายในตำแหน่งแห่งที่ทางการงานสูงกว่าความเป็นหญิงภายใต้การใช้ความพยายามของกลุ่มที่สร้างกลุ่มให้ความเป็นเพศของตนเองเหนือกว่า ครอบงำกลุ่มทางสังคมในที่ทำงานให้ต้องเป็นกลุ่มที่ถูกครอบงำภายใต้การใช้บทเพศมาสร้างวัฒนธรรมในที่ทำงาน เพื่อรักษาสถิติประโยชน์ของกลุ่มครอบงำไว้ (Reskin and Padavic, 1994:35-36) ผ่านการจัดสรรผลประโยชน์ในที่ทำงานให้กับกลุ่มครอบงำไว้ครอบครองต่อเนื่องต่อไป

สารพัด ทุกรูปแบบ....เลือกที่ความสามารถ มีการแก่งแย่งกันมีอยู่แล้ว ว่าร้าย พูด ตัวอย่าง เดือนหน้าต้องไปมาเลเซีย ไป present งาน ผู้ชายจะบอกว่าส่งไปได้ไง เพิ่งไปมา แต่ผู้ชายคนนั้นพูดภาษาอังกฤษไม่เก่ง present ไม่ได้ เป็นวิธีการหนึ่งของการขัดแย้งขัดขาน เป็นวิธีการขัดแย้งขัดขานได้พูด break ขึ้นมา ... (วิศวกรสาว อายุ 40ปี)

การถูกพิสูจน์ความสามารถในการทำงานให้เป็นที่ยอมรับมีอยู่ตลอดเวลา การระวังตนในการทำงานในพื้นที่ที่อัตลักษณ์ชายโดดเด่นเป็นการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงอยู่ทุกช่วงขณะที่โอกาสอันวญคือการนำบทเพศมาสร้างเป็นความเชื่อเกี่ยวกับการทำงานของความเป็นหญิงในที่ทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างเพศในที่ทำงานถูกสร้างจนกลายเป็นความเชื่อในการทำงานของกลุ่มที่ถูกครอบงำผ่านการใช้บทเพศมาจัดแบ่งกลุ่มในที่ทำงานออกเป็นสองกลุ่ม (Reskin and Padavic, 1994:34-35) และเพื่อรักษาสถานภาพทางสังคมของกลุ่มไว้ การจำแนกแจกแจงกลุ่มตามบทเพศถูกตรวจสอบอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้มั่นใจว่ากลุ่มครอบงำของบทเพศชายยังคงอยู่ในความเชื่อของกลุ่มเพศหญิง แม้แต่ในการสนทนา การแสดงความสามารถให้เป็นที่น่าประจักษ์เป็นเรื่องที่มีความหมาย ความสำคัญต่อการธำรงสถานภาพทางสังคมของผู้หญิงในที่ทำงานนี้อย่างมาก

คุณวิริยะไม่ง่าย เพราะว่าเก่ง เราต้องใช้เขาอีกที ใช้อย่างไร ๆ ไม่ได้ ถึงวันที่เขาไม่ศรัทธาเรา เขาจะไม่ยอมทำงานที่เราบอก เขาอาจจะย้ายหนีไปก็ได้โดยเฉพาะหัวหน้าเป็นผู้หญิงด้วย ...ถ้าวันไหนที่เราไม่พร้อม blurrอย่าแสดงความคิดเห็นเพราะว่าเขาจะไม่เชื่อเรา ... (วิศวกรสาว อายุ 40ปี)

การตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงของพื้นที่การทำงานในแวดวงของอัตลักษณ์ชายเกิดขึ้นทุกช่วงการทำงานร่วมกัน ตั้งแต่การสนทนา การสั่งงาน การแสดงผลงานให้เป็นที่ยอมรับ แม้แต่การนำเสนองาน ต้องนำเสนอในงานในรูปแบบที่เป็นที่ยอมรับในความหมายของผู้ร่วมงานชายทุกคนว่าเธอเป็นผู้ร่วมงานคนหนึ่งเช่นเดียวกับผู้ร่วมงานชายคนอื่น ๆ เป็นการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงของเธอผ่าน การทำให้เธอตระหนักในความเป็นหญิง ที่ทางในที่ทำงานที่เธออยู่เป็นรองจากที่ทางในที่ทำงานของความเป็นชายเพื่อรักษาความเป็นปึกแผ่นทางสังคมในที่ทำงานไว้ผ่านการทำให้การทำงานของความเป็นหญิงเป็นงานที่มีลักษณะเหมือนเป็นธรรมชาติของความเป็นหญิง (Reskin and Padavic.1994:8-9) แม้แต่การนำเสนอในงานในความเชื่อของผู้ร่วมงานแล้ว กลายเป็นเรื่องธรรมชาติของความเป็นหญิง เป็นการตอกย้ำการจัดลำดับความสำคัญในที่ทำงานในรูปของการจัดลำดับที่ทางของความเป็นหญิงในที่ทำงานเป็นที่ทางเดียวกับเพื่อนสาวไม่ใช่ผู้ร่วมงานที่ความเท่าเทียมกัน

เวลาผู้ชายพูดอะไร ผู้บังคับบัญชาจะฟังมากกว่าที่ผู้หญิงพูด ฟังผู้หญิงเหมือนกับฟังแฟนพูดยังไม่เข้าท่า ไม่เหมือนผู้ชายพูด ผู้ชายพูดฟังดูเป็นเรื่องเป็นราวมากกว่า ... (วิศวกรสาว อายุ 40ปี)

3.4.2.2 การปิดกั้นผ่านการยอมรับในความเป็นหญิง

การแก้ปัญหาความสัมพันธ์ของผู้ร่วมงานระหว่างเพศ เป็นการแก้ปัญหาในระดับปัจเจกด้วยตัวเธอเอง ผ่านการแสดงผลงานให้เป็นที่ประจักษ์แก่คนทั่วไปนอกแผนก ความหวังที่จะให้ผู้บังคับบัญชาระดับสูงคลี่คลายความขัดแย้งเป็นสิ่งที่คาดหวังไม่ได้ หรืออาจจะเกิดความคาดหวัง เป็นการดำเนินงานของฝ่ายบริหารที่จะรักษาสภาพความแตกต่างระหว่างเพศผ่านความสัมพันธ์ของผู้ร่วมงานระหว่างเพศไว้อย่างแยบยลในรูปของจัดลำดับที่ทางในที่ทำงานเป็นรอง การลดตำแหน่งในที่ทำงานให้มีความสำคัญลดลง เป็นการปฏิบัติต่อคนทำงานอย่างไม่เท่าเทียมกันภายใต้การสร้างعدمสอดคล้องระหว่างบุคลิกภาพในการทำงานกับลักษณะงาน (Reskin and Padavic.1994:37)การต่อสู้ด้วยตัวเองเป็นเรื่องที่ต้องทำอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ผ่านการแสดงความสามารถในการทำงานเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนความก้าวหน้าในการทำงานกับงานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะความเป็นหญิง ซึ่งถ้ายังทำงานในหน้าที่เก่าความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิงจะถูกกีดกันอยู่ภายใต้การใช้คุณลักษณะความเป็นหญิงมาเป็นกลไกการกีดกันทดแทนกตিকাซึ่งทำให้ดูเหมือนว่ากติกาในการทำงานเป็นเรื่องที่โปร่งใส แต่ภายใต้ความโปร่งใสของกตিকা เป็นความแยบยลของระบบชายเป็นใหญ่ที่จะทำให้ผู้หญิงต้องยินยอมรับสภาพการเป็นผู้หญิงต่างหาก

แก้ไขแบบแย่ง..แก้งเราแบบสุดๆเลย เราถูกปล่อยถูกจับลอย ถูกปลดจากตำแหน่ง เราไปทำงานอีกชิ้นหนึ่งทำให้เรา promote กลายเป็นดีไปอีก ถ้าเราฝืนอยู่ในนี้ เราไม่ได้แสดงความสามารถ เพราะว่าจะถูกปิด ถูกกดตลอดเวลา ... (วิศวกรสาว อายุ 40ปี)

เพียงเพราะความเป็นหญิง กลายเป็นสิ่งที่ถูกทำให้ถูกตอกย้ำอัตลักษณ์หญิง ถูกทดสอบทุกฝั้วถึงประสิทธิภาพการทำงานภายใต้เกณฑ์ของระบบชายเป็นใหญ่ในวงการนี้ เกณฑ์ที่ถูกทำให้กลายเป็นมาตรวัดเพื่อตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงโดยเฉพาะ เป็นการสร้างขึ้นจนผู้หญิงเองต้องยอมรับในความเป็นหญิงของเธอ เป็นการใช้บทเพศมาสร้างความชอบธรรมในการจัดที่ทางในที่ทำงานให้สอดคล้องกับบทเพศเพื่ออ้างความชอบธรรมในการสร้างเกณฑ์วัดประสิทธิภาพการทำงานฝ่ายบทเพศ(Reskin and Padavic.1994:35)

แต่ถ้าเทียบกับผู้ชายแล้วจะด้อยกว่า ไม่ใช่ด้อยที่ความสามารถ แต่ด้อยที่เราเป็นผู้หญิง ... (วิศวกรสาว อายุ 40ปี)

3.4.2.3 พันธมิตรเพื่อการกีดกัน

กระบวนการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิง เป็นการร่วมมือกันทำงานของผู้ร่วมงานต่างเพศทุกระดับผ่าน การสร้างกฎ กติกาภายใต้การอ้างอิงเรื่องการใช้ความสามารถเป็นเกณฑ์วัด มอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถจะถูกนำมาใช้ทันทีที่ต้องการกีดกันผู้หญิงออกไปจากประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับภายใต้การสร้าง ความหมาย ความสำคัญของสิ่งที่จะเรียกว่าเป็นการได้ประโยชน์ของบริบทสังคมนี้ แต่นั่นหมายถึงสิ่งที่เรียกว่า ความยุติธรรมในความหมายของผู้หญิง เป็นความร่วมมือกันของผู้ร่วมงานเพศเดียวกันเพื่อรักษามลประโยชน์ของผู้ร่วมงานชายไว้ในกลุ่มของตนเอง (Reskin and Padavic. 1994:72-73)

เอาเรื่องทุนไปต่างประเทศ เก่งภาษาอังกฤษ ถึงเวลาดูงานให้ผู้ชายไปดูก่อน ประเภทที่ต้องสอบให้ เราไปสอบก่อน ประเภทไปฟรีให้ผู้ชายไปก่อน ผู้ชายมาก่อน อย่างนี้ไม่ยุติธรรมอย่างนี้มี ... (วิศวกรสาว อายุ 40 ปี)

3.4.2.4 เข้าโค้งสุดท้าย

การตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงผ่านกระบวนการทำงานมาถึงจุดสุดยอดในการพิสูจน์ความสามารถในการทำงาน ถูกใช้เป็นเกณฑ์วัดความสามารถ สร้างออกมาเป็นกฎ กติกาโดยตรงในการปิดกั้นโอกาส ความก้าวหน้าในงานกับผู้หญิง เพราะงานนี้ถูกใช้เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพการทำงาน ถูกใช้เป็นฐานการพิสูจน์ความสามารถโดยตรงในการทำงาน และเป็นฐานในการก้าวหน้าในการทำงานต่อไป ในขณะที่เดียวกันงานนี้ถูกใช้เป็นฐานสำคัญในการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงอย่างชัดเจนเช่นกันเป็นการทำงานของฝ่ายบริหารในการปิดกั้น การเข้าถึงงานในส่วนสำคัญภายใต้การตีความเรื่องความเหมาะสมของลักษณะงานกับบทเพศ(Reskin and

Padavic.1994:65) เป็นการกีดกันโดยตรงโดยนายจ้างผ่านการสร้างกฎ เกณฑ์ในนโยบาย เพื่อกีดกันผู้หญิงไม่ให้เข้าถึงงานที่เป็นเกณฑ์การพิสูจน์ความสามารถในการทำงานในที่ทำงานนี้

โรงไฟฟ้าทุกโรงผู้ชายเข้ากะตลอด 24 ชั่วโมง เราพยายามขอไปเป็นหนึ่งใน 4 คน เข้ากะเพื่อควบคุมระบบ เขาไม่ยอมคือไม่มีกติกาก่อนที่ผู้หญิงจะไปเข้ากะได้ เราพยายามขอไปเข้ากะ เขาไม่ให้..เป็น climax ของงานที่ฝ่ายนี้เลย เป็นตัวทดสอบ วัดประสิทธิภาพ การทำงานของเราอย่างหนึ่ง ถ้าได้ทำงานนี้ คุณเจ๋งมากเลยนะ ... (วิศวกรสาว อายุ 40ปี)

3.4.2.5 โค้งสุดท้าย

การปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานโดยตรงของผู้หญิงดำเนินมาถึงจุดสูงสุด คือการไม่มีกติกาก่อนการสร้างกติกาของระบบชายเป็นใหญ่เพื่อกีดกันผู้หญิงผ่านการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงทางตรง ชัดเจนมากในการที่จะทำให้ผู้หญิงเข้าไม่ถึงหัวใจสำคัญของงานภายใต้การอ้างคุณลักษณะทางธรรมชาติของผู้หญิงกับความเหมาะสมในการทำงาน เพื่อความปลอดภัยทางสรีระของผู้หญิงเองถูกนำมาอ้างอิงเพื่อปิดกั้นการเข้าถึงหัวใจของการทำงาน ภายใต้การตีความเรื่องเพศให้เป็นประโยชน์กับกลุ่มครอบงำเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มครอบงำไว้ผ่านการใช้เรื่องเพศให้กลายเป็นอำนาจในการบีบบังคับให้กลุ่มถูกครอบงำต้องยอมรับสภาพเรื่องเพศของความเป็นหญิงและทำให้เรื่องเพศของกลุ่มถูกครอบงำกลายเป็นประเด็นในการปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของกลุ่มถูกครอบงำเอง(Reskin and Padavic.1994:129-130) ทั้งที่เป็นการนำมาใช้เพื่อปกป้องผลประโยชน์ให้กับผู้ร่วมงานทุกคนที่มีความเป็นชายทางสรีระในรูปค่าตอบแทนและการชดเชยวันหยุดงาน เมื่อผู้หญิงต้องการทำงานในที่ทำงานของผู้ชาย เรื่องเพศจะถูกนำมาเป็นประเด็นในการทำงานทันที เป็นการตักตวงประโยชน์ทางเพศในที่ทำงานผ่านการใช้เรื่องความแตกต่างระหว่างเพศทางสรีระมาเป็นการกล่าวอ้างเพื่อกีดกันผู้หญิงออกไปจาก แหล่งผลประโยชน์ของผู้ชาย

เพราะว่าอยู่ใน office คน 4 คนจะมาปล้ำผู้หญิงคนหนึ่ง แล้วเห็นหน้ากันอยู่ ไม่น่าจะเป็นไปได้ ไซ้มัย ... จะได้ off 4 วัน เงินเพิ่มอีก 40 %... (วิศวกรสาว อายุ 40ปี)

3.4.2.6 การตอบโต้

มาตรฐานแม้ว่าจะมีประสบการณ์ในการทำงานเพิ่มขึ้นภายใต้กฎ กติกาที่ถูกสร้างมาเป็นเกณฑ์วัดความสามารถในการทำงานจะผ่านมาแล้วภายใต้การสร้างข้อกำหนดขึ้นเพื่อการอ้างอิงในการเพิ่มความสามารถในการทำงานแล้วก็ตาม อัตลักษณ์หญิงยังถูกตอกย้ำอยู่เช่นเดิม เพราะกลุ่มถูกครอบงำถูกปิดกั้นผ่านการเข้าไม่ถึงในส่วนที่มีอำนาจกำหนดกำหนดการเปลี่ยนแปลงกฎ กติกาในการทำงานได้ เป็นการพยายามรักษาตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมในที่ทำงานให้กับกลุ่มครอบงำไว้เพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มให้กลุ่ม

ครอบงำต่อไป เป็นการบริหารอำนาจของกลุ่มครอบงำผ่านการสร้างกฎ กติกา และข้อตกลงในปัจจุบัน ภายใต้กฎ กติกาเดิม (Reskin and Padavic.1994:141) ผ่านทางสรีระ ที่ถูกทำให้กลายมาเป็นการปิดกั้นตัวเธอเองด้วยตัวตนของเธอ คืออัตลักษณ์หญิง ความพยายามที่จะเข้าไปร่วมแบ่งปันผลประโยชน์ในรูปรายได้ และวันหยุดของผู้หญิงเกิดขึ้นอีกครั้งแต่ยังถูกกีดกันด้วยกติกาเดิม

ครั้งที่ 2 คือ ประมาณ 2 เดือนก่อน ถ้าทำงาน 5 ปี ต้อง rotate ไปตำแหน่งใหม่เพื่อประสบการณ์งานเพิ่มไหม้ย ขอช้าอีกกว่าไปเข้ากะ เป็นหัวใจของฝ่ายเราเลยนะ ...เราไม่ได้คิดเอาเองนะ แต่ได้ยินเขาประชุมกัน เราบอกหัวหน้ากองต้องการเข้ากะ ในที่ประชุมบอกว่าไม่เหมาะ เป็นไปไม่ได้ที่ผู้หญิงจะเข้ากะกลางคืน ... (วิศวกรสาว อายุ 40ปี)

คืออัตลักษณ์เพศ คือการปิดกั้น คือผ่านการทำให้คุณลักษณะทางสรีระกลายมาเป็นคุณลักษณะทางธรรมชาติเพื่อกล่าวอ้างความชอบธรรมในการทำงานของระบบชายเป็นใหญ่ชัดเจนจนมองเห็นถึงคุณลักษณะทางธรรมชาติที่กลายพันธ์มาจากคุณลักษณะทางสรีระของความเป็นชาย เป็นการสร้างขึ้นของสังคม

นี่คือผู้ชายที่ทำงานกับเรา พูดถึงความเจ็บ ความไว การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ผู้ชายทำได้ดีกว่าสถานการณ์เฉพาะหน้าสามารถฟันฝ่าแก้ไขได้เร็วกว่า...สังคมให้โอกาส ให้บทเรียน ... (วิศวกรสาว อายุ 40 ปี)

3.4.2.7 ทางเลือกจ่ายอม

และแม้ว่าจะต้องสวมอัตลักษณ์ที่แตกต่างจากอัตลักษณ์หญิงแล้วก็ตามภายใต้การสร้างของระบบชายเป็นใหญ่เมื่อกล่าวถึงอัตลักษณ์หญิงทางธรรมชาติ การปิดกั้นโอกาสในการเข้าถึงตำแหน่งหน้าที่ทางสังคม การทำงานที่เป็นหัวใจสำคัญของงานยังคงมีอยู่เพียงเพราะความเป็นหญิงทางธรรมชาติที่ถูกทำให้แปรผันมาจากความเป็นหญิงทางสรีระโดยระบบชายเป็นใหญ่

การเข้ากะ เราค่อนข้างจะผัดผ่อนกว่าผู้หญิงคนอื่นนะ เรายังไม่ได้รับการยอมรับให้ทำงานที่สำคัญ ๆ มาก เมื่อถึงโอกาสจะให้ผู้ชาย ไปก่อน ผู้ชายได้ก่อน ... (วิศวกรสาว อายุ 40ปี)

โอกาสที่ผู้ชายจะเข้าถึงตำแหน่งหน้าที่ทางสังคมที่สำคัญเพราะเป็นหัวใจสำคัญของงาน คือการสร้างโอกาสทางสังคมให้เกิดขึ้นเฉพาะกับความเป็นชาย เป็นการดักตวงประโยชน์ทางเพศในที่ทำงานของระบบชายเป็นใหญ่ กล่าวคือเป็นการสร้างโอกาสความก้าวหน้าในการทำงานผ่านการเข้าถึงตำแหน่งหน้าที่ที่เป็นหัวใจสำคัญของงานภายใต้การสร้างความแตกต่างทางสรีระให้กลายเป็นความแตกต่างทางธรรมชาติของระบบชาย

เป็นใหญ่เพื่อการกล่าวอ้างความแตกต่างทางธรรมชาตินี้มาใช้เป็นข้ออ้างอิงในการสร้างโอกาสในการเข้าถึงตำแหน่งหน้าที่ที่เป็นหัวใจสำคัญของงานของระบบขายเป็นใหญ่ในการทำงาน

ความเท่าเทียมระหว่างเพศในที่ทำงานโดยผิวเผินแล้วเสมือนว่ามีความเท่าเทียมเกิดขึ้น เป็นการ ทำงานของระบบขายเป็นใหญ่ที่แยบยล ซับซ้อนกว่าในอดีตที่เป็นการปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานผ่าน การแบ่งแยกงานตามเพศ เป็นการสร้างความชอบธรรมทางสังคมที่จะให้การทำงานของผู้นางในที่ทำงานเป็น การทำงานที่ขยายงานอาชีพในที่ทำงานมาจากงานบ้าน จากคุณลักษณะทางสรีระที่ถูกทำให้กลายเป็น คุณลักษณะทางธรรมชาติของความเป็นหญิงจนกลายเป็นอัตลักษณ์หญิง เพื่ออ้างความชอบธรรมทางสังคม ในการจัดสร้าง จัดสรรงานอาชีพให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์หญิง

ความเท่าเทียมระหว่างเพศในสังคมผ่านที่ทำงานของระบบขายเป็นใหญ่มีพัฒนาการที่จะทำให้ดู เสมือนว่ามีความเท่าเทียมระหว่างเพศในที่ทำงานเกิดขึ้นผ่านโอกาสความก้าวหน้าในการทำงาน ภายใต้ नियาม โอกาสความก้าวหน้าในการทำงาน หมายถึงการเข้าถึงตำแหน่งหน้าที่ที่เป็นหัวใจสำคัญของงาน แต่ข้อกำหนด ของการเข้าถึงตำแหน่งหน้าที่ที่เป็นหัวใจสำคัญของงาน คือข้อกำหนดเรื่อง โอกาส เป็นข้อกำหนดที่ถูกสร้างให้ ความเป็นหญิงเข้าไม่ถึงโอกาสภายใต้การสร้าง โอกาส ของระบบขายเป็นใหญ่ผ่านกระบวนการตอกย้ำอัต ลักษณ์หญิง

อัตลักษณ์หญิง ถูกสร้างให้กลายมาเป็น โอกาส ที่ความเป็นหญิงเข้าไม่ถึงแม้ว่าอัตลักษณ์หญิงจะ สวมรอยบนอัตลักษณ์อื่นใดก็ตาม เป็นการสร้างโอกาสให้ดูเสมือนว่า มีโอกาสเข้าถึงตำแหน่งหน้าที่ที่เป็นหัวใจ สำคัญของงานของระบบขายเป็นใหญ่ แต่ท้ายที่สุดแล้ว เพราะอัตลักษณ์หญิงของความเป็นหญิงเป็นตัวปิด กั้นโอกาสของเธอเอง ไม่ใช่ระบบขายเป็นใหญ่แต่ประการใด

เมื่อเข้าไม่ถึงตำแหน่งหน้าที่ที่เป็นหัวใจสำคัญของงานผ่านการปิดกั้นโอกาสภายใต้กระบวนการตอก ย้ำอัตลักษณ์หญิงของระบบขายเป็นใหญ่ผ่านพื้นที่ส่วนตัวคือครอบครัว และพื้นที่ สาธารณะคือที่ทำงานแล้ว การเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายใด ๆ เพื่อเปิดพื้นที่สาธารณะสำหรับผู้หญิงให้มีที่ทางของตนเองในสังคมผ่าน โอกาสความก้าวหน้าในการทำงาน คือการเปลี่ยนผ่านอัตลักษณ์เพศ เป็นการเปลี่ยนผ่านรากเหง้าภายใต้ กระบวนการหลอมสร้างอัตลักษณ์เพศของระบบขายเป็นใหญ่ แต่การจัดระเบียบสังคมของระบบขายเป็นใหญ่ เป็นเรื่องของกระบวนการตอกย้ำอัตลักษณ์เพศในทุกช่วงชีวิต ทุกสถาบันสังคมร่วมกันตอกย้ำอัตลักษณ์เพศ ผ่านการควบคุมเพื่อจ้องจับในรูปของขนบธรรมเนียมประเพณีที่ถูกใช้เพื่ออ้างความสวยงามแห่งความเป็นหญิง สื่อทำหน้าที่เผยแพร่เพื่อควบคุมให้มั่นใจว่าระบบขายเป็นใหญ่ยังอยู่ในอัตลักษณ์เพศ เมื่อกระบวนการตอก ย้ำอัตลักษณ์เพศมาถึงจุดหมายเปลี่ยนผ่านในที่ทำงานแล้ว การเลื่อนระดับในที่ทำงาน หมายถึงการเป็น ผู้บริหารจึงกลายเป็นว่าเพราะอัตลักษณ์หญิงของเธอเองที่ปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานผ่านการเข้าถึง ตำแหน่งหน้าที่ที่เป็นหัวใจสำคัญของงานไม่ได้

4. มาตรฐานเชิงซ้อนเรื่องผู้หญิงเก่ง

การสร้างชุดผู้หญิงเก่ง มีความหมายเดียวกับผู้หญิงที่ประสบความสำเร็จในชีวิต เป็นการสร้างความหมายทางสังคมของระบบพ่อเป็นใหญ่เพื่อป้องกันการก้าวข้ามเข้าไปในพื้นที่สาธารณะที่ความเป็นชายแสดงความเป็นเจ้าของผ่านการครอบครองในรูปของการสร้างความสำคัญ ให้มีความหมาย พร้อมคุณค่าทางสังคมสูงกว่างานในพื้นที่ส่วนตัว ภายใต้การทำงานในพื้นที่สาธารณะเป็นงานที่สร้างรายได้ เมื่องานในที่ทำงานมีคุณค่า ความสำคัญทางสังคมสูงกว่างานบ้านบนฐานคติของรายได้ การทำงานในที่ทำงานของผู้หญิงจึงเป็นการก้าวเข้ามาแบ่งส่วนการตลาดแรงงานจากงานที่ผู้ชายเป็นเจ้าของตลาดแรงงานอยู่ก่อน เพื่อรักษาส่วนแบ่งการตลาดแรงงานไว้ในครอบครองของระบบชายเป็นใหญ่แล้ว การปิดกั้นการเข้าสู่ที่ทำงานของระบบชายเป็นใหญ่จึงเป็นการสร้างส่วนแบ่งการตลาดแรงงานในรูปของงานที่ขยายมาจากงานบ้าน ซึ่งย่อมแน่นอนว่างานอาชีพในที่ทำงานของผู้หญิงมีความสำคัญ ความหมายทางสังคมเป็นรองจากงานอาชีพของผู้ชายโดยเปรียบเทียบ เช่นเดียวกับงานบ้านของผู้หญิงที่มีความสำคัญ ความหมายเป็นรองจากงานก่อเกิดรายได้ของสามี และนั่นยังหมายรวมไปถึงผู้หญิงที่ทำงานบ้านในนามของแม่และภรรยาที่มีความสำคัญ ทางสังคมเป็นรองจากผู้ชายที่ครอบครองงานก่อเกิดรายได้ผ่านการให้ความสำคัญ ความหมายทางสังคมกับเจ้าของพื้นที่งานก่อเกิดรายได้ว่าเป็นหัวหน้าครัวเรือน ในรูปการเป็นตัวแทนของครอบครัวในการติดต่อกับสังคม

แต่นั่นเป็นการทำงานทางตรงของระบบชายเป็นใหญ่ในการปิดกั้นการเข้าสู่ที่ทำงานของผู้หญิง เพื่อรักษาส่วนแบ่งการตลาดแรงงานของระบบชายเป็นใหญ่แล้ว การทำให้ผู้หญิงยินยอมรับมาตรฐานเชิงซ้อนเรื่องผู้หญิงเก่ง ประสบความสำเร็จในชีวิตถูกสร้างขึ้นมาอย่างแยบยล ซับซ้อนผ่านการทำให้การทำงานในที่ทำงานของผู้หญิง ดูเหมือนว่าการทำงานในที่ทำงานของผู้หญิงโดยเฉพาะงานที่สะท้อนความเป็นชายชัดเจน เป็นการเปิดพื้นที่ของความเป็นชายให้ผู้หญิงเข้ามาแบ่งส่วนแบ่งการตลาดแรงงานของผู้ชายได้ แล้วเรียกว่าผู้หญิงเก่งทำงานของผู้ชายได้แท้ที่จริงแล้วเป็นการบริหารอำนาจของระบบชายเป็นใหญ่ที่ลึกซึ้งมาก กล่าวคือการทำงานของผู้หญิงในพื้นที่การครอบครองของผู้ชาย กลับกลายเป็นการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงอย่างหนึ่งหนึ่งของระบบชายเป็นใหญ่ เป็นการทำงานในส่วนที่สอดคล้องกับคุณลักษณะความเป็นหญิง ภายใต้การสร้างกฎกติกาออกมาเป็นระเบียบการทำงานที่ตอกย้ำอัตลักษณ์หญิง เน้นความเป็นหญิงทางสรีระให้คมชัดขึ้นผ่านระบบเพศในที่ทำงาน

ทั้งหมดเพื่อต้องการผลักดันให้ผู้หญิงตระหนักในอัตลักษณ์หญิงของตนเองด้วยตนเอง ที่ที่เหมาะสมกับอัตลักษณ์หญิงคือที่บ้าน และเป็นส่วนของงานบ้าน ส่วนของการเป็นแม่บ้านเพื่อให้เธอกลับเข้าไปอยู่ในพื้นที่ส่วนตัวคือที่บ้าน ตรงงานบ้าน เป็นพื้นที่ที่เธอครอบครองผ่านการเป็นแม่ของบ้าน ของลูก เป็นต้นแบบ และถ่ายทอดแบบอย่างจากเธอให้คนรุ่นต่อไป งานของเธอคืองานการจ้องจับเพื่อควบคุมทรัพยากรมนุษย์ไว้ ภายใต้การใช้อำนาจของความรัก กำกับการเติบโตของทรัพยากรมนุษย์ให้มีวินัยในตัวเอง เตรียมความพร้อมใน

การเป็นแรงงานรุ่นต่อไปของสังคม เป็นการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงของระบบชายเป็นใหญ่ผ่านการทำหน้าที่แม่และภรรยา

บ้านจึงกลายเป็นงานในความรับผิดชอบแรกของผู้หญิง เป็นที่ที่ผู้หญิงต้องบริหารจัดการให้ประสบความสำเร็จในการมีความสุขของบ้าน ลูกและสามีมีความสุขในบ้านหลังนี้ กลายเป็นมาตรฐานเชิงซ้อนเพื่อใช้กำกับการเล่นตามบทเพศหญิงของระบบเพศกับความเป็นหญิงเท่านั้น เป็นบทที่ผูกโยงความเป็นหญิงเข้ากับมาตรฐานในสังคมเพื่อจูงใจให้ผู้หญิงเล่นตามมาตรฐานเชิงซ้อนนี้ของสังคม การให้รางวัลทางสังคมเป็นการสร้างแรงจูงใจผ่านการเผยแพร่ของสื่อ ในนามของแม่ดีเด่น แม่ที่ดีต้องมีภาพเป็นอย่างไร แม่ใจร้ายเป็นอย่างไร เป็นการลงโทษทางสังคมผ่านการปะปายการเป็นแม่ เป็นการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงของระบบชายเป็นใหญ่ผ่านการเล่นบทแม่เพื่อตึงผู้หญิงกับงานในครัวเรือนและผลักดันให้ผู้หญิงกลับเข้าไปในครัวเรือนผ่านการสร้างภาพผู้หญิงที่ประสบความสำเร็จในชีวิตต้องมีภาพครอบครัวและงานที่ดีในความหมายของสังคม

ต้องมีครอบครัวที่ดี หมายถึง อบอุ่น สามี ลูกเข้าใจกัน ดูแลกันได้ เป็นสิ่งแรก ที่คิดว่าใช่ ผู้หญิงเก่งคือบริหารครอบครัวตัวเองให้ได้ก่อน แล้วค่อยมาดูเรื่องงาน ผู้หญิงที่เครียดกับเรื่องครอบครัวเป็นส่วนมาก เรื่องงานเป็นเรื่องนอกบ้านแต่ก็ต้องทำให้ดีเหมือนกัน ผู้หญิงที่ประสบความสำเร็จในชีวิตต้องเรื่องบ้านมาก่อน เพราะเป็นพื้นฐานของตัวเอง ในเมื่อเป็นครอบครัวเป็นพื้นฐานของหัวใจตัวเอง จริงมั๊ย ... (พนักงานบริษัทสาว อายุ 27 ปี)

ดังนั้นถ้าจะประสานกันได้ระหว่างที่บ้านกับที่ทำงานให้ได้ทั้งสองทางจะเป็นเรื่องผู้หญิงวางเป้าหมายเป็นความสำเร็จของชีวิตไว้

ผู้หญิงทำงาน เรียกว่าหญิงเหล็กก็ได้ ทำงานเก่งด้วยประสบความสำเร็จด้านครอบครัวด้วย ไม่ใช่งานอย่างเดียว สองอย่างนี้สัมพันธ์กัน เต้นงานแล้วเลวครอบครัว หรือเด่นครอบครัวแล้วงานไม่เอาเลยก็ไม่ดี ควรสัมพันธ์กันด้วย (ข้าราชการสาวอายุ 42 ปี)

นิยามความสำเร็จในชีวิตของผู้หญิงที่มีความแตกต่างในบริบทของการเติบโต จนเข้าสู่วัยทำงานเป็นนิยามในความหมายเดียวกันคือต้องเก่งทั้งงานบ้านและงานในที่ทำงานผ่านการประสบความสำเร็จของการมีครอบครัวที่มีความสุขและมีความก้าวหน้าในการทำงานเป็นการสร้างภาพลักษณ์ของระบบชายเป็นใหญ่ที่ทำให้ผู้หญิงในทุกบริบทสังคมมีภาพครอบครัวเป็นภาพแรก que แสดงถึงความสำเร็จในการเป็นผู้หญิง เป็นการทํางานของระบบชายเป็นใหญ่ที่ทำให้ผู้หญิงต้องคิดถึงครอบครัวก่อนและงานจึงตามมาสอดคล้องอย่างกลมกลืน ได้ลงตัวคือผู้หญิงต้องทํางานเก่งทั้งสองงานเป็นการทํางานอย่างแยบยลของระบบชายเป็นใหญ่ที่ทำให้ผู้หญิงยอมรับมาตรฐานเชิงซ้อนนี้

การทำงานให้ได้ทั้งงานบ้านและที่ทำงานภายใต้การสร้างความหมายของคำว่าดีของระบบขายเป็นใหญ่และระบบทุนนิยมกลายมาเป็นมาตรฐานเชิงซ้อนเพื่อตอกย้ำอัตลักษณ์หญิง ป้องกันการหลุดพ้นของผู้หญิงออกจากเบ้าหลอมอัตลักษณ์หญิง เป็นมาตรฐานเชิงซ้อนที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อรักษาผลประโยชน์ของระบบขายเป็นใหญ่ในการรักษาส่วนแบ่งการตลาดแรงงานไว้ในครอบครองของระบบขายเป็นใหญ่ผ่านการเป็นเจ้าของพื้นที่ที่ทำงานในสัดส่วนที่สามารถเข้าถึงงานที่เป็นหัวใจสำคัญของโครงสร้างงานไว้ได้ ในขณะที่เดียวกันก็ปิดกั้นการเข้าถึงงานที่เป็นหัวใจสำคัญของงานไม่ได้ของผู้หญิง ผ่านการสร้างมาตรฐานเชิงซ้อนเรื่องผู้หญิงเก่งขึ้นเป็นรางวัลทางสังคมเพื่อตอกย้ำอัตลักษณ์หญิง

5. ผลสำเร็จของการปิดกั้น

ตัวชี้วัดเบื้องต้นของความก้าวหน้าในที่ทำงานคือการเป็นผู้บริหารระดับต้นล่าช้ากว่าผู้ชายเป็นผลของการทำงานอย่างได้ประสิทธิผลของกระบวนการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงของระบบขายเป็นใหญ่ การเข้าไม่ถึงงานในส่วนที่สามารถเปลี่ยนแปลงกฎ กติกาในการทำงานได้เป็นผลการทำงานของอำนาจของระบบขายเป็นใหญ่ที่ซับซ้อนมาตลอดกระบวนการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิง เริ่มตั้งแต่ทางตรงโดยการอ้างกฎ กติกาในการทำงาน มาจนถึงการใช้ความเป็นเพศหญิงเป็นข้ออ้าง เป็นการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงผ่านอัตลักษณ์หญิง เป็นการใช้ความเป็นหญิงมาหาผลประโยชน์บนความเป็นหญิงของระบบขายเป็นใหญ่ ผลที่เกิดขึ้นคือมีโอกาสเป็นผู้บริหารเช่นเดียวกับผู้ชายเหมือนกันแต่ใช้เวลานานกว่า

แน่นอน เราเป็นหัวหน้าแผนกช้ากว่าผู้ชาย สาม ปี เพื่อนรุ่นเดียวกันมา พวกผู้ชายเรียนด้วยกันมา จะได้เป็นก่อน ผู้ชายได้ก่อน ...และไม่ใช่ว่าเขาเคยปฏิบัติกันมา ไม่มีกติกา ... แต่บอกว่าเป็นความไม่ปลอดภัย ... (วิศวกรสาว อายุ 40ปี)

ในเมื่อเข้าไม่ถึงส่วนที่กำหนดการเปลี่ยนแปลงกฎ กติกาได้ภายใต้กระบวนการปิดกั้นทุกขั้นตอนการทำงาน จึงกลายเป็นว่าผู้หญิงสามารถทำงานเพียงเท่าที่สอดคล้องกับคุณลักษณะทางสรีระที่ถูกทำให้กลายมาจากคุณลักษณะทางธรรมชาติ เป็นการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงผ่านการมอบหมายงานที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์หญิง

ไม่รู้ ไม่มีโอกาสเข้าไป ...มีคนชมว่าผู้หญิงทำงานประเภทนี้ดีนะ ผู้หญิงทำงานตรงนี้ดี ผู้หญิงไม่ค่อยรับขึ้นเป็นข้อดีอย่างหนึ่ง และงานที่เราจะไม่ปล่อยจะ strick แบบว่าทำงานละเอียด แต่ที่เราใช้เวลาอยู่กับลูกน้อง จริงจัง เราให้เวลาใจ นี่เป็นเหตุผลหนึ่งว่า ผู้หญิงตั้งใจทำงานและซื่อสัตย์ ก็เลยเป็นเหตุในปัจจุบันถูกมองว่าดีขึ้น... (วิศวกรสาว อายุ 40ปี)

ถึงที่สุดแล้วการวางอัตลักษณ์หญิงของตนเองลงบนอัตลักษณ์หญิงด้วยตนเองเป็นผลการบริหารอำนาจของระบบชายเป็นใหญ่ที่แยบยลมาก นั่นคือการทำงานของผู้หญิงผ่านความสอดคล้องกับอัตลักษณ์หญิงในพื้นที่ที่ระบบชายเป็นใหญ่เป็นเจ้าของหมายถึง การทำงานดีภายใต้การนิยามการทำงานดีของอัตลักษณ์หญิงเองในพื้นที่ที่ชายเป็นใหญ่ครอบครองอยู่

ไม่ได้ดีขึ้นเพราะว่าเวลาผ่านไปแต่เพราะว่าเราเติบโตเราขึ้นมาเอง แสดงความสามารถ แสดงความดีของตัวเอง.คือรับผิดชอบงาน ... (วิศกรสาว อายุ 40ปี)

คือความเป็นชายคือโอกาสที่มาพร้อมกับความเป็นชายโดยปราศจากการตั้งคำถามกับความสามารถ เป็นการทำงานของฝ่ายบริหารด้วยความตั้งใจของฝ่ายบริหารที่ทำให้เรื่องที่ตั้งใจปิดกั้นผู้หญิงกลายเป็นเรื่องของนโยบายไป ผ่านการสร้างกฎ กติกาในสังคมขึ้นบังคับใช้

มันเหมือนกับจะเห็นนะ แต่ไม่ชัดเจนว่าผู้หญิงถูกปิดกั้นเหมือนกันจากการที่จะขึ้นเป็นเลขาธิการ ที่มีความรู้ดีกว่าการตั้งแต่ละคนขึ้นไปพอถึงระดับหนึ่งมองผู้ชายก่อน พอถึงเวลาผู้ชายจะได้ขึ้นไม่รู้เหตุผลของเขา พอถึงเวลาผู้ชายจะได้ขึ้น ที่ยกคำพูดขึ้นมาไง ที่นี้ไม่เคยมีเลขาธิการหญิง ... (ข้าราชการหญิง อายุ 47ปี)

ที่สุดของการบริหารอำนาจของระบบชายเป็นใหญ่คือการจัดวางตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมของผู้หญิงลงในที่ทางที่ระบบชายเป็นใหญ่กำหนดด้วยตัวเธอเอง การเข้าไปถึงตำแหน่งที่เป็นหัวใจสำคัญของสังคมผ่านการทำงานของผู้หญิงเพื่อรื้อทางสร้างอัตลักษณ์หญิงที่มีแบบฉบับของตนเองจึงเป็นการ รอ โอกาสในวันข้างหน้า

แต่เราไม่ต่อต้านนะ เออ ไม่เป็นไรหรอกก็มันเป็นอย่างนี้ จะไปเปลี่ยนแปลงอะไรมากมาย...แต่เราไม่อยากทะเลาะเบาะแว้งกับเขา เออๆไม่เป็นไร...ทำให้ยอมรับได้...เราไม่ได้anti นะ เรายอมรับกติกาว่าเราเป็นผู้หญิง ..ถ้าคนรุ่นต่อไป สังคมยอมรับมากขึ้น คนรุ่นต่อไปจะเจอปัญหานี้น้อยลง... (วิศกรสาว อายุ 40ปี)

การทำให้การทำงานของผู้หญิงในที่ทำงานเป็นเพียงผู้มาเยือนคือการทำให้การทำงานของผู้หญิงเข้าไม่ถึงตำแหน่งแห่งที่เป็นหัวใจสำคัญของงานภายใต้กระบวนการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงผ่านอัตลักษณ์หญิงจนท้ายที่สุดแล้วผู้หญิงยินยอมที่จะวางอัตลักษณ์หญิงของตนเองลงในตำแหน่งแห่งที่ที่ระบบชายเป็นใหญ่จัดวางตำแหน่งแห่งที่ของเธอเป็นรองจากที่ทางทางสังคมของผู้ชาย เป็นการบริหารอำนาจที่แยบยล ซับซ้อนของ

ระบบขายเป็นใหญ่ที่แนบเนียนจนผู้หญิงเองยินยอมรับสภาพการเป็นผู้หญิงเก่งภายใต้การสร้างคามหมายทางสังคมของระบบขายเป็นใหญ่ว่า หมายถึงผู้หญิงที่ประสบความสำเร็จทั้งการทำงานนอกบ้านผ่านความก้าวหน้าในที่ทำงานแบบค่อยเป็นค่อยไปและในบ้านผ่านการมีครอบครัว สามีและลูกอยู่ภายใต้กฎกติกาของระบบขายเป็นใหญ่ คือผู้หญิงยังเป็นรองในที่ทางที่ระบบขายเป็นใหญ่จัดวางตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมให้ผู้หญิงเป็นรองผู้ชายเสมอไปผ่านการสร้างและตอกย้ำอัตลักษณ์เพศ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย สงบสุขผ่านความเป็นหนึ่งเดียวของสถาบันครอบครัว

บทที่ 6

ข้อสรุป และข้อเสนอแนะ

การปิดกั้นผู้หญิงเข้าสู่พื้นที่สาธารณะที่หมายถึงที่ทำงาน ถูกถอดรหัสภาคปฏิบัติของการปิดกั้น เพื่อเผยให้เห็นถึงอคติทางเพศที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อกีดกันความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิง เป็นการสร้างการพึ่งพิงทางเศรษฐกิจของผู้หญิงในนามภรรยาที่มีต่อสามี ทั้งที่การจูนเจือครอบครัวยังคงพึ่งพิงทางเศรษฐกิจของสามี มีขีดจำกัดด้วยความจำเป็นใดๆก็ตาม ดังนั้นการรอความช่วยเหลือจากสามีเป็นเรื่องที่คาดหวังไม่ได้เพราะว่าความต้องการจำเป็นในชีวิตประจำวันของสมาชิกในครัวเรือนต้องการการตอบสนองทันที

งานวิจัยที่มีอยู่เกี่ยวกับความเสมอภาคระหว่างเพศ ยังไม่มีการวิพากษ์ถึงระดับอุดมการณ์ที่หมายถึงความคิด ความเชื่อและเพื่อตรึงการดำรงอยู่ของการสร้างความคิดความเชื่อเกี่ยวกับชายเป็นใหญ่ให้เป็นที่ยอมรับของสังคมอย่างกว้างขวาง การสร้างความรู้เพื่อรองรับการดำรงอยู่ของความคิด ความเชื่อเกี่ยวกับชายเป็นใหญ่ถูกผลิตสร้างผ่านการสร้างความรู้เชิงศาสตร์เพื่อการจัดระเบียบความสัมพันธ์ และการจัดระเบียบความแตกต่างระหว่างเพศ ผ่านการแบ่งงานกันในครอบครัวและที่ทำงานให้กลายเป็นความจริงทางสังคม ซึ่งเป็นภาคปฏิบัติทางสังคมของของระบบชายเป็นใหญ่

การศึกษาปรากฏการณ์การทำงานของผู้หญิงในที่ทำงานต่าง ๆ ที่หลากหลายงานอาชีพเพื่อตอบคำถามงานวิจัย เป็นการวิเคราะห์ระดับลึกถึงการสร้างความคิด ความเชื่อ เกี่ยวกับการทำงานของ ผู้หญิงในสังคมให้ผู้หญิงยอมรับการสร้างความคิด ความเชื่อนี้ของระบบชายเป็นใหญ่จนกลายมาเป็นความจริงทางสังคมเกี่ยวกับความเป็นหญิงของผู้หญิงได้ และผู้หญิงมีความคิดเกี่ยวกับตนเองได้อย่างไร

การศึกษานี้มุ่งวิเคราะห์กระบวนการการปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิง เป็นการเข้าใจปรากฏการณ์การปิดกั้นระดับลึกผ่านการทำความเข้าใจในกฎ เกณฑ์ กติกาของการสร้าง การผลิตซ้ำระบบชายเป็นใหญ่อย่างลึกซึ้ง เผยแพร่เข้าไปในทุกงานอาชีพภายใต้การสร้างแนวคิดการแบ่งแยกงานตามเพศ และภายใต้งานอาชีพที่ถูกแบ่งแยกนั้นเมื่อผู้หญิงต้องทำงานในงานที่ถูกกำหนดสร้างจากระบบชายเป็นใหญ่ให้เป็นงานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะความเป็นชายแล้ว ความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิงจะถูกปิดกั้นอย่างไร และในงานอาชีพที่ส่วนใหญ่เป็นงานที่ถูกกำหนดโดยสังคมว่าเหมาะสมกับคุณลักษณะความเป็นชายแล้ว การปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิงเป็นอย่างไร

ข้อสรุปจากการศึกษา

ในงานวิจัยนี้เป็นการการวิพากษ์ความเสมอภาคระหว่างเพศในระดับการครอบงำเชิงอุดมการณ์ของระบบชายเป็นใหญ่ เป็นการคลี่คลายเพื่อเผยให้เห็นถึงรากเหง้าของการบริหารอำนาจของระบบชายเป็น

ใหญ่ได้แยบยลมากขึ้นจนทำให้ผู้หญิงมีความคิดความเชื่อเกี่ยวกับตนเองว่า " ฉันเป็นผู้หญิง " และความเป็นหญิงของผู้หญิงนี้เอง ที่ถูกทำให้กลายเป็นเรื่องชอบธรรมโดยระบบชายเป็นใหญ่ที่ผู้หญิงจะถูกปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงาน ยิ่งไปกว่านั้นความแยบยลของระบบชายเป็นใหญ่ยังทำให้ผู้หญิงมีความเป็นหญิงติดตัวผู้หญิงเองจนยินยอมที่จะจัดวางตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมของตนเองลงในความเป็นหญิงผ่านการสร้างความชอบธรรมให้กับการจัดวางตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมของตนเองด้วยตนเองว่าเป็นเรื่องชอบธรรมแล้วที่ตนเองจะมีที่ทางสังคม คือที่บ้าน ซึ่งถูกสร้างให้เป็นพื้นที่ในการหลอมสร้างอัตลักษณ์หญิงของระบบชายเป็นใหญ่ที่แรกสุด

การบริหารอำนาจอย่างแยบยลของระบบชายเป็นใหญ่เป็นการทำงานภายใต้การสร้างความรู้เรื่องการแข่งขันกันทำและเรื่องเพศ เพื่อครอบงำความคิดความเชื่อในความเป็นหญิงผ่านการจัดระเบียบพื้นที่ทางสังคมออกเป็นงานบ้านและงานก่อเกิดรายได้ แต่ภายใต้การครอบงำเชิงอุดมการณ์ของระบบชายเป็นใหญ่ที่บริหารอำนาจได้แยบยลขึ้นนั้น ยังมีประสบการณ์ที่หลากหลายในบริบทสังคมอื่น ๆ ในการตอบโต้ของผู้หญิงเพื่อเปิดพื้นที่สาธารณะให้กับตนเอง ซึ่งสามารถสะท้อนการบริหารอำนาจของระบบชายเป็นใหญ่ในปรากฏการณ์ที่แตกต่างออกไป เป็นข้อจำกัดในการวิจัยของงานนี้ที่ทำได้เพียงพื้นที่เขตเมือง โดยเฉพาะเมืองใหญ่อย่าง กรุงเทพมหานคร

การผลิตซ้ำความเป็นผู้หญิงผ่านการแบ่งงานกันทำ

／ ถึงแม้ว่าการแบ่งงานกันทำในครัวเรือนจะยังคงมีอยู่ในรุ่นพ่อแม่ ที่เส้นแบ่งงานกันทำในครัวเรือนชัดเจน และมีการถ่ายทอดการเล่นตามบทแม่ให้คนรุ่นต่อไปก็ตาม การรับมาปฏิบัติของคนรุ่นลูกในเรื่องการแบ่งงานกันทำในครัวเรือนเลือกรางลงบ้างด้วยเหตุผลของการต้องทำงานนอกบ้านด้วยกันทั้งสามี ภรรยา การทำงานที่ต้องใช้เวลาในการทำงานของภรรยามีส่วนทำให้งานบ้านในความรับผิดชอบของภรรยาลดลงบ้าง แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นแล้วก็ได้หมายความว่างานบ้านจะไม่อยู่ในความรับผิดชอบของภรรยา เพียงแต่แบบแผนการรับผิดชอบในงานบ้านเปลี่ยนแปลงไปตามความเหมาะสมในการจัดการของแต่ละครัวเรือน อาจช่วยกันทำ ทำได้เพียงเท่าที่ทำได้ หากคนมาช่วยทำแทน ไม่ว่าจะอย่างไรก็ตามงานบ้านยังคงเป็นงานที่ภรรยาทุกคนยังตระหนักว่าเป็นงานของเธอเมื่อเธอต้องสวมบทภรรยา คืองานบ้านกลายเป็นงานของภรรยาแบบติดตัวมาพร้อมการสวมบทภรรยา แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการแบ่งงานกันทำในครัวเรือน ก็เป็นการเปลี่ยนแปลงเพียงผิวเผินยังไม่ลงลึกไปถึงรากเหง้าการสร้างอัตลักษณ์เพศของระบบชายเป็นใหญ่ที่สร้างอัตลักษณ์เพศผ่านการสร้างความเป็นหญิงทางสังคม

การสร้างความเป็นหญิงทางสังคม

ผู้หญิงกับงานในครัวเรือนถูกทำให้กลายเป็นความจริงทางสังคมที่สมาชิกใหม่ของสังคมเรียนรู้ผ่านการทำงานบ้านของผู้หญิงในบท แม่และภรรยา ความรับผิดชอบแรกของผู้หญิงคืองานในครัว งานเกี่ยวกับการจัดเตรียมอาหาร งานความสะอาดของบ้าน เสื้อผ้า เป็นงานที่สร้างคุณลักษณะความเป็นหญิงทางสังคมจากการผูกโยงงานบ้านเข้ากับความเป็นผู้หญิง ความละเอียดละออ อ่อนโยน อ่อนหวาน นุ่มนวล ดูแลเอาใจใส่ เป็นการใช้งานบ้านหลอมสร้างอัตลักษณ์หญิงบนฐานความแตกต่างทางสรีระนำมาสร้างความแตกต่างทางสังคมเพื่อให้กลายเป็นความแตกต่างทางธรรมชาติ ในการอ้างความชอบธรรมทางสังคมให้กับการผูกโยงความเป็นหญิงเข้ากับงานบ้าน เป็นการตักตวงประโยชน์ทางเพศภายใต้การสร้างความรู้เรื่องการแบ่งงานกันทำทางสังคมขึ้นเพื่อจัดวางตำแหน่งที่ทางสังคมของผู้หญิงกับงานบ้าน

การหลอมสร้างอัตลักษณ์หญิงกับพื้นที่งานบ้านเป็นการทำงานของระบบชายเป็นใหญ่ขึ้นต้นในการใช้งานบ้านสร้างอัตลักษณ์หญิงขึ้นและถ่ายทอดให้รุ่นลูกต่อไปเป็นต้นแบบอัตลักษณ์หญิงของลูกสาวในการหลอมสร้างอัตลักษณ์เพศแห่งตนต่อไปจนลูกสาวยอมรับในการเป็น แม่บ้านของแม่ ว่าการทำงานบ้านของแม่ไม่ได้เป็นอาชีพอะไร ทั้งที่การทำงานบ้านของแม่เป็นการทำงานเพื่อการดำรงอยู่ของวิถีชีวิต กิจกรรมเพื่อการดำเนินไปของชีวิตถูกจัดวาง เตรียมพร้อมอยู่ตลอดเวลาจนผู้รับบริการในครัวเรือนรับบริการของแม่บ้านทุกวันจนกลายเป็นความเคยชิน เป็นเรื่องที่ต้องทำให้โดยปริยาย การทำงานบ้านของแม่บ้านจึงกลายเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นโดยปริยาย การให้ความสำคัญ ให้คุณค่ากับการทำงานบ้านของแม่บ้านจึงกลายเป็นรองจากงานก่อเกิดรายได้ของพ่อ เพราะงานบ้านของแม่ทำทุกวัน ไม่มีวันหยุด ไม่มีวันลาพักร้อน ไม่ได้ค่าตอบแทนในรูปของรายได้ของการทำงานบ้านของพ่อ รายได้ที่แลกเปลี่ยนเป็นอาหาร เสื้อผ้าได้ของพ่อในสายตาของลูกกลายเป็นการทำงานของพ่อและหมายถึงตัวพ่อมีความสำคัญ เป็นใหญ่กว่างานบ้านของแม่และตัวแม่ด้วยโดยปริยายทั้งในสายตาของลูกและของสังคมผ่านการเป็นหัวหน้าครัวเรือนของพ่ออีกด้วย

เส้นแบ่งของการแบ่งงานกันทำในครัวเรือนคมชัดจนทำให้การทำงานข้ามเส้นแบ่งการแบ่งงานกันทำในครัวเรือนเป็นการทำงานของการเข้าสวมอัตลักษณ์ชายของความเป็นหญิง ทำให้ความเป็นหญิงนั้นมีอัตลักษณ์ชายอยู่ในตัวเธอ ในขณะที่อัตลักษณ์ชายจะมีความเป็นหญิงกลายเป็นการทำงานต่างบทบาทกันไป ไม่ได้เป็นการสร้างอัตลักษณ์ใหม่แต่อย่างใดเพราะภาพอัตลักษณ์หญิง - ชายเป็นภาพที่สังคมสร้างและผลิตซ้ำผ่านครอบครัวจนกลายเป็นภาพการเป็นผู้หญิง - ผู้ชายในสังคมโดยปริยายในสายตารุ่นลูก

การผลิตซ้ำผ่านระบบชายเป็นใหญ่

การสร้างระบบชายเป็นใหญ่ผ่านการเป็นหัวหน้าครัวเรือนของผู้ชาย ภายใต้การสร้างความรู้เรื่องการแบ่งงานกันทำถูกใช้เป็นฐานคติการสร้างความเป็นใหญ่เพื่ออ้างความชอบธรรมในการจัดวางตำแหน่ง

แห่งที่ทางสังคมของผู้หญิงกับงานบ้านและงานก่อเกิดรายได้เป็นของสามี ระบบขายเป็นใหญ่ในครัวเรือนทำให้หัวหน้าครัวเรือนสามารถใช้เวลาวางจากการทำงานเป็นเวลาพักผ่อน ในขณะที่งานบ้านของแม่บ้านยังคงดำเนินต่อไป การยังต้องช่วยเหลืองานในสวนภายใต้การอ้างความเหมาะสมของอัตลักษณ์หญิงกับงานเบา ๆ ในสวน ทั้งที่เป็นการทำงานช่วยเหลืองานก่อเกิดรายได้ของหัวหน้าครัวเรือนแต่กลับถูกให้คุณค่าความสำคัญว่าเป็นการทำงานเล็ก ๆ น้อยของผู้หญิง

การผลิตซ้ำผ่านระบบเศรษฐกิจของครัวเรือน

การอยู่ในพื้นที่งานก่อเกิดรายได้ของหัวหน้าครัวเรือน เป็นการทำงานของระบบขายเป็นใหญ่เพื่อสร้างความชอบธรรมในการสร้างความหมาย ความสำคัญให้กับการเป็นหัวหน้าครัวเรือนแม้ว่ารายได้จะเพียงพอกับความต้องการของครัวเรือนหรือไม่ก็ตาม ถูกทำให้กลายเป็นงานของแม่บ้านที่จะต้องจัดสรรรายได้ของหัวหน้าครัวเรือนให้เพียงพอกับความต้องการจำเป็นของสมาชิกในครัวเรือน กลายเป็นการบริหารจัดการของแม่บ้านที่จะต้องช่วยเหลือรายได้ของสามีผ่านการบริหารจัดการในรูปแบบต่าง ๆ การเป็นแม่ค้าขายผลผลิตของครัวเรือน การรับจ้างทำงานบ้าน การผ่อนผันการใช้เงินสดในรูปการซื้อเชื่อ การสามารถทำงานหลายอย่างหมุนเวียนกันของการเป็นช่างเลื้อ ช่างตัดผม แม่ค้าขายอาหาร การทำงานเหล่านี้ของแม่บ้านกลับไม่ได้รับความสำคัญ หรือมีคุณค่า มีความหมายในสายตาของรุ่นลูก กลับเห็นเป็นเพียงรายได้เล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นค่ากินอยู่ ในขณะที่รายได้ของพ่อมีความสำคัญต่อลูกเป็นค่าเล่าเรียน ค่าเทอม ค่าเสื้อผ้า เป็นเพราะการช่วยเหลือครอบครัวทางเศรษฐกิจของแม่บ้านไม่ได้มีความสำคัญ ความหมายเช่นเดียวกับการทำงานบ้านของแม่บ้าน

เมื่อต้องเผชิญกับภาวะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน การช่วยเหลือทางเศรษฐกิจของแม่บ้านเปลี่ยนแบบแผนจากการทำงานนอกระบบมาเป็นการทำงานในระบบร่วมกันกับสามี แต่ความหมาย ความสำคัญของรายได้และหมายรวมถึงผู้เป็นเจ้าของรายได้ ซึ่งหมายถึงภรรยาที่มีความสำคัญ ความหมายเป็นรองจากรายได้และผู้เป็นเจ้าของรายได้เช่นสามี ภายใต้การสร้างค่านิยมขายเป็นใหญ่ของระบบขายเป็นใหญ่ผ่านการให้ความสำคัญกับรายได้ของสามีกับค่าใช้จ่ายสำคัญของครัวเรือน เช่น ค่าเล่าเรียนลูก การให้เวลาของพ่อต่อครอบครัวสำคัญกว่าการให้เวลาของแม่

การผลิตซ้ำผ่านนิยามของความเป็นแม่

การถ่ายทอดอัตลักษณ์หญิงผ่านการมีแม่เป็นต้นแบบ การสอนโดยตรงในการเป็นลูกผู้หญิง การทำให้ดูเป็นตัวอย่าง การทำงานร่วมกันของแม่กับลูกสาว การทำงานแทนแม่ การกลายเป็นหลักของบ้านแทนแม่ของลูกสาว ในขณะที่การถ่ายทอดอัตลักษณ์ชายเป็นการทำงานร่วมกันของพ่อกับลูกชายเช่นกัน แต่

เมื่อการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมมาถึงการให้ความสำคัญกับการศึกษาของลูกในสายตาของพ่อแม่ทำให้การถ่ายทอดการแบ่งงานกันทำระหว่างเพศจางลงเพียงภายใต้ นิยามใหม่ในความหมายเก่า

การผลิตซ้ำความเป็นผู้หญิงผ่านเรื่องเพศ

เพื่อให้การสร้างอัตลักษณ์เพศยังคงอยู่ในสังคม การตอกย้ำการสร้างอัตลักษณ์หญิงผ่านการสร้างเรื่องเพศของระบบชายเป็นใหญ่เป็นการบริหารอำนาจของระบบชายเป็นใหญ่อีกทางเพื่อร่วมตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงผ่านการใช้อำนาจของความรักเป็นกฎ กติกาในการตรึงผู้หญิงกับการอยู่ในครัวเรือนภายใต้การสร้างความรู้เรื่องเพศเพื่อให้ผู้หญิงยินยอมที่จะวางตัวตนของตนเองลงในการหลอมสร้างความเป็นหญิงของระบบชายเป็นใหญ่

บทเรียนแรกของการผลิตสร้างบทเพศคือบทการเป็นเพศหญิงผ่านสถาบันครอบครัว การอยู่ในความดูแลของครอบครัวโดยเฉพาะการอยู่ในสายตาของพ่อเป็นการผลิตซ้ำความเป็นเพศหญิงภายใต้การปกป้องคุ้มครองจากอันตรายในวัยเด็กสาวในสายตาพ่อแม่เป็นการสร้างความเป็นเพศหญิงว่าความเป็นเพศหญิงต้องการความอบอุ่นผ่านการปกป้องจากความเป็นชายได้ เมื่อเป็นเพศหญิงแล้วก็ต้องเป็นเพศหญิงตลอดเวลาภายใต้การสร้างความหมายให้กับความเป็นเพศหญิงว่าต้องไม่แสดงออกถึงความเป็นเพศหญิงของตน ซึ่งเป็นการยั่วยุเพศตรงข้ามได้ และบทเรียนเรื่องเพศนี้ได้ถ่ายทอดไปยังคนรุ่นต่อไปผ่านการสอนโดยตรงของพ่อแม่ เครือญาติที่เป็นผู้หญิงด้วยกันไปยังผู้หญิงรุ่นต่อไป การเฝ้าดูความเติบโตในความเป็นเพศหญิงอยู่ห่าง ๆ คอยชี้แนะ นำทางการเป็นผู้หญิงต่อไปภายใต้การใช้บทเรียนเรื่องเพศบทเดียวกันจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนรุ่นต่อไปอย่างต่อเนื่องผ่านสถาบันครอบครัว

เมื่อเติบโตเข้าสู่รั้วโรงเรียนการเลือกโรงเรียนสตรีเป็นแนวทางการป้องกันให้เด็กสาวของทุกครอบครัวได้พ้นจากความไม่ปลอดภัยอันจะเกิดจากเพื่อนต่างเพศ เป็นวัยเด็กสาวที่อยู่ในความห่วงใยของพ่อแม่ทุกครัวเรือนว่าจะมีปัญหาจากเรื่องเพศ การเข้าโรงเรียนสตรีดูจะเป็นการป้องกันลูกสาวจากเรื่องเพศในวัยที่พ่อแม่ ครูอาจารย์ทุกท่านรวมทั้งสังคมคาดหวังให้เด็กสาววัยนี้ผ่านพ้นเรื่องเพศไปได้จนถึงวัยที่สังคมคาดหวังว่าเธอจะมีภูมิคุ้มกันให้กับตนเองได้ในเรื่องเพศผ่านการอบรมสั่งสอนในโรงเรียนสตรี การอยู่ในความดูแลอย่างใกล้ชิดของพ่อแม่ในการคบเพื่อนต่างเพศด้วยการพามาให้พ่อแม่รู้จักเป็นการป้องกันเรื่องเพศของลูกสาวอีกทางหนึ่ง

ท้ายที่สุดของความรู้เรื่องเพศเป็นการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงผ่านบทเพศหญิงเพื่อการควบคุมเรื่องเพศของผู้หญิงผ่านการสร้างกฎ กติกาในการเป็นผู้หญิงดี ๆ ในความหมายของระบบชายเป็นใหญ่เป็นขนบธรรมเนียมประเพณีในการเป็นผู้หญิงดีงามของระบบชายเป็นใหญ่ในรูปของการแต่งงาน การมีครอบครัวเป็นหลักฐานแสดงถึงความเป็นผู้หญิงดีงามของสังคม

เพื่อให้ความรู้เรื่องเพศยังอยู่ในความคิดความเชื่อของสังคม การไม่อยู่ภายใต้การสร้างความหมายของผู้หญิงดังามเป็นการลงโทษทางสังคมผ่านการข่มขืน เป็นการสร้างนัยยะทางสังคมเพื่อให้ผู้หญิงจัดวางตนเองลงในที่ทางที่ระบบชายเป็นใหญ่กำหนดคือที่บ้าน ดังนั้นการป้องกันตัวเองของผู้หญิงภายใต้สังคมชายเป็นใหญ่คือการมีศิลปะป้องกันตัว การมีร่างกายแข็งแรง ตัวโตเป็นการสร้างอัตลักษณ์หญิงของระบบชายเป็นใหญ่ที่ได้ผลเกินคาด กล่าวคือผู้หญิงเองยังยอมรับว่าการสวมอัตลักษณ์ชายเป็นเกราะป้องกันตนเองได้ในสังคม นั่นหมายความว่าผู้หญิงเองยอมรับว่าอัตลักษณ์ชายเป็นอัตลักษณ์ที่มีความสำคัญ ความหมายเหนือกว่าอัตลักษณ์หญิงของตนจึงยินยอมสวมอัตลักษณ์ชายนั้นเพื่อป้องกันตนเอง ทั้งนี้ทั้งนั้นแล้วการที่ผู้หญิงต้องสวมอัตลักษณ์ชายก็เป็นเพราะการสร้างเรื่องเพศในสังคมให้อัตลักษณ์เป็นใหญ่กว่า ครอบครองควบคุมให้คุณ ให้โทษต่ออัตลักษณ์หญิงได้

ผ่านพันธะการสร้างอัตลักษณ์หญิงมาถึงการต้องสวมอัตลักษณ์หญิงของสังคมผ่านการแต่งงาน การมีครอบครัวเป็นของตนเอง เป็นการบริหารอัตลักษณ์หญิงกับพื้นที่จริงของชีวิตจริง การเล่นบทเพศหญิงของระบบชายเป็นใหญ่คือการเล่นบทผู้หญิงดังามผ่านการแต่งงานเป็นเรื่องเป็นราวภายใต้การสร้างกฎกติกาของการเป็นผู้หญิงดังามของระบบชายเป็นใหญ่คือการแสดงหลักฐานทางสังคม การแต่งงานมีครอบครัวเป็นการเติมเต็มชีวิตของผู้หญิง เป็นการเสียพลอย่างถูกต้องของสังคม และกฎหมายกลายเป็นการปะป้ายเพื่อการจัดแบ่งผู้หญิงออกเป็นประเภทต่าง ๆ เพื่อการปฏิบัติต่อผู้หญิงของระบบชายเป็นใหญ่ได้ว่าผู้หญิงแต่ละประเภทจะได้รับการดูแลจากระบบชายเป็นใหญ่ต่างกัน

มาตรฐานเชิงซ้อนเรื่องเพศถูกผลิตสร้างเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการมีความสัมพันธ์ทางเพศทับซ้อนกันในเวลาเดียวกันได้ของผู้ชาย เป็นการแสดงออกถึงความเป็นใหญ่ของความเป็นชายผ่านมาตรฐานเชิงซ้อนเรื่องเพศ ในขณะที่มาตรฐานเชิงซ้อนเรื่องเพศของผู้หญิงกลายเป็นเรื่องไม่ดังามของผู้หญิง เป็นการปะป้ายของระบบชายเป็นใหญ่อีกทางหนึ่งต่อการจัดแยกประเภทผู้หญิง

การผลิตซ้ำผ่านที่ทำงาน

งานอาชีพของผู้หญิงในที่ทำงานเป็นเพียงการขยายมาจากการทำงานบ้านของเธอเพื่อเปิดพื้นที่สาธารณะให้ผู้หญิงเพียงเท่าที่ระบบชายเป็นใหญ่สร้างไว้ให้ดูเสมือนว่าผู้หญิงสามารถทำงานอาชีพได้ แต่แท้จริงแล้วเป็นการสร้างภาพของระบบชายเป็นใหญ่ เพราะการทำงานอาชีพของผู้หญิงยังมีความสำคัญ เป็นรองจากงานอาชีพของผู้ชายผ่านการให้ความสำคัญกับงานอาชีพของผู้ชายสูงกว่า ในรูปของรายได้ ตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมของงานอาชีพของผู้ชายสูงกว่า

ถึงแม้ว่าผู้หญิงจะเข้าไปในงานอาชีพที่สังคมสร้างไว้ให้เหมาะกับความเป็นชาย สอดคล้องกับคุณลักษณะทางธรรมชาติของความเป็นชายได้ แต่ภายใต้กระบวนการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงของระบบงานทำให้ผู้หญิงก้าวเข้าไปถึงส่วนที่เป็นหัวใจสำคัญของงานไม่ได้ผ่านการตอกย้ำเรื่องเพศในที่ทำงาน ดังนั้นการ

เปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายจึงยังไม่เกิดขึ้นเพื่อเปิดพื้นที่ให้ผู้หญิงเข้าไปในส่วนที่เป็นหัวใจสำคัญของงานได้ ภายใต้การสร้างกฎ กติกาเพื่อปิดกั้นการเข้าสู่หัวใจสำคัญของงาน ผ่านการตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงของเธอ การมอบหมายงานที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์หญิงเป็นกระบวนการสร้างความไม่เท่าเทียมระหว่างเพศในที่ทำงานอย่างได้ผลจนผู้หญิงยินยอมรับบทบาทหญิงของเธอว่างานที่เธอทำเป็นงานของการใช้ความละเอียดลออในการทำงานและผู้หญิงทำงานประเภทนี้ได้ดีกว่า

การทำงานของผู้หญิงในที่ทำงานเป็นการทำงานภายใต้การสร้างงานอาชีพที่สอดคล้องกับความเป็นหญิง เป็นการใช้ความเป็นหญิงมาปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของเธอจนทำให้ผู้หญิงไม่คาดคิดถึงตำแหน่งแห่งที่ในที่ทำงานที่สูงขึ้นได้ คือทำให้ผู้หญิงไม่เคยคิดถึง หรือไม่แม้แต่จะคิดถึงตำแหน่งแห่งที่ในที่ทำงานที่สูงขึ้น มาตรฐานว่าผู้หญิงจะได้ก้าวขึ้นเป็นผู้บริหารกลับกลายเป็นว่าเป็นเรื่องเกินความคาดหมายในการทำงานของผู้หญิง

ในทางกลับกันผู้หญิงบางคนรู้เท่าทันว่าเป็นเพราะความเป็นผู้หญิงของเธอ ทำให้เธอไม่สามารถทำงานในส่วนที่เป็นความฝัน เป็นเป้าหมายที่เธอใฝ่ฝันในการทำงานของเธอได้ เพราะครอบครัวและลูก พ้นจากการเธอกับการเป็นแม่และภรรยา แต่ปิดกั้นการแสวงหาความใฝ่ฝันในการทำงานของเธอ และเธอยอมรับการเป็นแม่และภรณานั้น ยอมรับที่จะให้เป็นเพียงความฝันต่อไป เพราะเธอยอมรับการเป็นผู้หญิงของสังคม ยอมรับที่จะให้ภาระสองด้านจากการเป็นแม่และภรรยา มาปิดกั้นความใฝ่ฝันในการทำงานของเธอ มาตรฐานว่าผู้หญิงไม่มีภาระจากลูก แต่ระบบชายเป็นใหญ่สร้างภาระทางบ้าน ดูแลบ้านผู้สูงอายุในบ้าน ให้เป็นภาระของสาวโสดภายใต้การปะยายทางสังคมให้กับผู้หญิงออกเป็นประเภทต่าง ๆ เพื่อสร้างภาระให้กับผู้หญิงประเภทต่าง ๆ เป็นเรื่องชอบธรรมทางสังคมแล้วที่สาวโสดต้องดูแลบ้านแทนผู้หญิงแต่งงานแล้ว ซึ่งไม่ใช่ภาระของผู้ชายเพราะความเป็นหญิงของเธอ พ้นจากการเธอกับภาระทางบ้านในแบบที่แตกต่างกันไป ตามการแบ่งแยกผู้หญิงออกเป็นประเภทต่าง ๆ กับภาระหนึ่ง ๆ

ดังนั้นแล้วกลับกลายเป็นว่า เพราะสาวโสดปลดภาระทางบ้านต่างหาก จึงทำให้ทำงานได้เต็มที่ เป็นการทำงานที่แยบยลของระบบชายเป็นใหญ่ที่ทำให้ผู้หญิงรู้ไม่เท่าถึงการทำงานที่แยบยลของระบบชาย เป็นใหญ่ที่สร้างภาระสองด้านนี้ผ่านความเป็นหญิง ความเป็นหญิงของผู้หญิงถูกทำให้ต้องรับภาระสองด้านนี้ไว้แบบติดตัวเธอมา หมายถึงกันและกัน เป็นของกันและกัน ถูกนำมาใช้ปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิงได้ทั้งสาวโสด และที่มีครอบครัว มีลูกแล้ว

ข้อเสนอแนะเพื่อถอดรหัสระบบชายเป็นใหญ่

การทำให้ผู้หญิงยินยอมสวมอัตลักษณ์หญิงด้วยตัวเธอเอง ภายใต้กระบวนการผลิตซ้ำ อัตลักษณ์หญิงในทุกที่ทางในสังคมที่เธออยู่ ผู้หญิงต้องเป็นผู้หญิงตลอดเวลาทั้งความคิดความเชื่อเกี่ยวกับตัวเธอว่าเธอ เป็นผู้หญิงผ่านการลงโทษและให้รางวัลในการสวมอัตลักษณ์หญิงของผู้หญิงตลอดเวลา เมื่อใด

ก็ตามที่ผู้หญิงจะมาสวมอัตลักษณ์หญิงแล้ว การลงโทษทางสังคมที่รุนแรงที่สุดสำหรับการไม่เป็นผู้หญิงทางสังคม คือ การข่มขืน เพื่อที่จะบอกผู้หญิงว่า เธอเป็นผู้หญิง เธอไม่อยู่ในที่ทางที่ระบบชายเป็นใหญ่จัดวางตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมให้กับเธอแล้ว สิ่งที่เราพบจากการลงโทษทางสังคมเป็นสิ่งที่ทำให้ต้องตระหนักในความเป็นหญิงของเธอ เป็นการถูกทำให้เป็นผู้หญิงของระบบชายเป็นใหญ่ผ่านความเป็นหญิงในความหมายของสังคม

สิ่งที่ได้จากงานวิจัยเพื่อเสนอแนะสำหรับส่วนต่าง ๆ ในสังคมแล้ว มีข้อเสนอแนะดังนี้

สำหรับผู้หญิง

ความเป็นหญิงถูกสร้างเพื่อพันธนาการผู้หญิงไว้กับงานบ้าน งานที่ถูกทำให้มีความสำคัญความหมายเป็นรองจากงานก่อเกิดรายได้ ถึงแม้ว่าผู้หญิงต้องทำงานในระบบเพื่อครอบครัวเชิงเศรษฐกิจด้วยก็ตาม เป็นเพราะความเป็นผู้หญิงที่ถูกสร้างให้ติดตัวผู้หญิงจนผู้หญิงยอมรับว่าเป็นเพราะ ฉันเป็นผู้หญิง ฉันจึงถูกปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานผ่านการกีดกันไม่ให้เข้าถึงตำแหน่งแห่งที่ที่เป็นหัวใจสำคัญของงานได้ เป็นการปิดกั้นที่แยกผ่านความเป็นหญิงจนรู้ไม่เท่าทัน เป็นการบริหารอำนาจของระบบชายเป็นใหญ่ที่ลงลึกถึงรากเหง้าความเป็นมนุษย์ ภายใต้การสร้างภาพความสวยงามของความเป็นหญิงผ่านการใช้ความรักเป็นอำนาจนำในการหลอมสร้างออกมาเป็นอัตลักษณ์หญิงกับพื้นที่ทางสังคม เพื่อให้ความเป็นหญิงถูกผลิตซ้ำอยู่ตลอดเวลาผ่านการสร้างกฎ กติกาในการเป็นผู้หญิงทางสังคมในรูป วัฒนธรรม ประเพณีที่ตึงตามในการเป็นผู้หญิง และเพื่อความมั่นคงของการผลิตซ้ำ ความเป็นหญิงต้องถูกตรวจสอบผ่านการผลิตสื่อเพื่อรางวัลสำหรับผู้หญิงที่เป็นผู้หญิงในรูปการเป็นแม่และภรรยา และลงโทษสำหรับผู้หญิงที่จะไม่เป็นผู้หญิงในความหมายของสังคมในรูปของ การทำร้ายร่างกายทางเพศ

สำหรับสังคม

สิ่งที่พบจากงานนี้ สำหรับสังคมแล้วเพื่อสร้างความเข้าใจ ยังรู้สึกถึงกระบวนการสร้างและตอกย้ำอัตลักษณ์หญิงเพื่อการธำรงไว้ซึ่งระบบชายเป็นใหญ่ผ่านการทำให้ความเป็นหญิงมีคุณค่า ความสำคัญความหมายทางสังคมเป็นรอง แม้ว่าผู้หญิงต้องทำงานเพื่อฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนร่วมกับสามีด้วยก็ตาม การทำงานของผู้หญิงในที่ทำงานเป็นการปิดกั้นความก้าวหน้าในการทำงานของผู้หญิงผ่านการสร้างความหญิงจนกลายเป็นอัตลักษณ์หญิงที่ผู้หญิงทุกคนยินยอมสวมอัตลักษณ์หญิงด้วยตัวเธอเอง

สำหรับนโยบาย

✓ เพื่อการรื้อถอนรากเหง้าการสร้างอัตลักษณ์หญิงผ่านความเป็นหญิงของระบบชายเป็นใหญ่ที่บริหารอำนาจอย่างครอบคลุม กว้างขวางได้ลึกซึ้งระดับความคิดความเชื่อเกี่ยวกับตนเองของผู้หญิง การเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายใด ๆ ภายใต้การครอบงำสังคมของระบบชายเป็นใหญ่จนกลายเป็นสังคมแบบชายเป็นใหญ่ จึงเป็นการต้องเปิดพื้นที่ทางสังคมโดยผู้หญิง เพื่อผู้หญิงผ่านการคลี่คลายเงื่อนไขที่ถักทอเพื่อสร้างความเป็นหญิงของระบบชายเป็นใหญ่ นับว่าเป็นคุณอนันต์ของการวิเคราะห์ทางวาทกรรมที่เผยให้เห็นการครอบงำทางความคิดของระบบชายเป็นใหญ่ในแต่ละพื้นที่ในสังคมถึงวิธีการบริหารอำนาจทางสังคมแยกแยะแต่ละพื้นที่ทำงานผ่านความเป็นหญิงอย่างไร การเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายเพื่อความเสมอภาคระหว่างเพศจึงเป็นการสร้างความเสมอภาคในแต่ละพื้นที่ เพื่อในที่สุดแล้วความเป็นหญิงจะไม่ถูกดักตวงประโยชน์ทางเพศอีกต่อไปภายใต้การเปลี่ยนแปลงกฎ กติกาเพื่อความเสมอภาคระหว่างเพศ ✓

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ. (2544). **สตรีศึกษา 2 : ผู้หญิงกับประเด็นต่าง ๆ**. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- จามะรี พัททวงศ์ (2527,มิถุนายน) " ระบบทุนนิยมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมชานนาไทย," **วารสารเศรษฐศาสตร์การเมือง**. 3 (4) : 1-39.
- จิรติ ดิงศภัทิย์. (2524, พฤษภาคม – มิถุนายน) "ผู้หญิง แรงงาน และชีวิตครอบครัว:วิถีการวิเคราะห์การกดขี่สตรีเพศ," **วารสารเศรษฐศาสตร์การเมือง** 1 (3) :15-35.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. 2539. **ลัทธิเศรษฐกิจการเมือง**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภาพรณี หะวานนท์. (2540). **สังคมวิทยาสำหรับการพัฒนาประเทศ**. เอกสารคำสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นภาพรณี หะวานนท์ และ เครี ริดเดอร์. (2538). **การมีส่วนร่วมเชิงเศรษฐกิจของผู้หญิงในครอบครัวไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เจนเดอร์เพลส.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2539). "ผู้ยิ่งผู้หญิง," **หมายเหตุวัฒนธรรมร่วมสมัย**. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินต์ติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง
- พระประชา และคณะ. (2539). **จุดเปลี่ยนแห่งศตวรรษ เล่ม 1**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโกมลคีมทอง
- ไพโรจน์ กัมพูสิริ. (2540). **สถานะของผู้หญิงมีสามีในประเทศสยาม**. กรุงเทพฯ : ธรรมศาสตร์.
- ผาณิต บุญยะวรรณะ. (2541). **ภาพสะท้อนความเหลื่อมล้ำทางเพศในสังคมไทยที่ปรากฏในภาษาไทย**. ศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ไชยันต์ ไชยพร. (2540, กรกฎาคม – ธันวาคม) "ผู้หญิงกับความรู้ ในประวัติศาสตร์ความคิดทางการเมือง ตะวันตก:ว่าด้วยวาทกรรมแห่งอุปสรรคของความรักระหว่างไซเพีย กับ โซเฟีย?", **สังคมศาสตร์ปริทัศน์** 19 (1) : 27-51.
- วรวิทย์ เจริญเลิศ. (2542). **หญิง ชาย กับการเปลี่ยนแปลง**. กรุงเทพฯ : เอดิสัน เพรส โปรดักส์.
- วารุณี ภูริสินสิทธิ์. (2543,ธันวาคม) " ความเป็นผู้หญิง ในสังคมไทย," **วารสารสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่** 12(2) :134-160.
- สุชีลา ตันชัยนันท์. (2540). **ผู้หญิงในทัศนะ จิตร ภูมิศักดิ์ และแนวคิดสตรีศึกษา**. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์
- Bamberger, Joan. (1974). "The Myth of Matriarchy : Why Men Rule in Primitive Society," Rosaldo and Lamphere (editor.) **WOMAN CULTURE AND SOCIETY**. California : Standford University Press.

- Birgit , Brock-Utne. (1991). "Underdevelopment and the Oppression of Woman : A Feminist Perspective," Boulding and Clement (editor) **Peace Culture and Society : Transnational Research and Dialoge**. USA : Westview Press
- Bruce, Judith.(1995)."the economic of motherhood," **Families in Focus**. Judith Bruce (editor). New York : The Population Council
- Danaher, Geoff., Schirato, Tony. and Webb, Jen. (2000). **Understanding Foucault**. Australia : SAGE Publication.
- Dickens, R. David. And Fontana, Andrea. (1994). **Postmodernism and Social Inquiry**. UK : Guilford Press.
- Jackson,Margaret. (1991). " fact of life or the eroticization of woman's oppression? Sexology and the social construction of heterosexuality," **THE CULTURAL CONSTRUCTION OF SEXUALITY**. Pat Caplan. (editor) London : Routledge.
- Lehmann, M. Jennifer. (1995, August) "the question of caste in modern society : Durkheim' s contradictory theories of race, class and sex," **American Sociological Review**. 10 (60) : 566-585
- Havanon. and Archavanitkul. (1997). **PRODUCTION, REPRODUCTION,AND FAMILY WELL-BEING.THE ANALYSIS OF GENDER RELATION IN VIETNAMESE HOUSEHOLD**.The Population Council. August 29, 1997.
- McDowell, Linda. (1994). **Gender , Identity and Place : Understanding Feminist**. Cambridge : Polity Press.
- Mencher, P. Joan. (1988). " Woman's Work and Poverty : Woman's Contribution to Household Maintemamce in South India, " **A HOME DIVIDED**. Bruce and Dwyer (editor).California : Stanford University Press.
- Moir, Gatens. (1991). **Feminist and Philosophy**. Great Britain : Indiana University Press.
- Neilson, Lorri. (1998). **Knowing Her Place:Research Literacies and Feminist Occasions**. Canada : Caddo Gap Press.
- Okin, M. Susan. (1994). " Woman's Place and Nature in a Functionalist World," in **Feminist Volume 1**. Okin and Mamsbridges (editor). England : Edward Elgar Publishing.
- Olsen, E. Marvin. **The Process of Social Organization**. USA: Oxford and IBH Publishing.
- Renzetti, M. Claire and Curran, J. Daniel. (1992). **WOMEN, MEN AND SOCIETY**. USA : Allyn and Bacon.
- Reskin, Barbara and Pavadic, Irene. (1994). **Woman and Men at Work**. USA : Pine Forge Press

Ritzer, George. (1991). **Sociological Theory**. Singapore : McGraw – Hill.

Rosaldo, Michelle Zimbalist. (1974). " Woman, Culture, and Sociology : A Theoretical Overview," Rosaldo and Lamphere (editor) **WOMAN , CULTURE AND SOCIETY**. California : Standford University Press.

Sack,Karen. (1974). "Engels revisited:woman the organization of production and private property," Rosaldo and Lamphere (editor) **WOMAN , CULTURE AND SOCIETY**. California : Standford University Press.

Seidler, J. Victor. (1994). **Unreasonable Men**. London : Routledge.

Stones, Rob. (1998). **Key Sociological Thinkers**. London : McMillan Press Ltd .

Tong, Rosemarie. (1989). **FEMINIST THOUGHT**. USA : Westview Press.

ภาคผนวก

แนวทางสัมภาษณ์ผู้หญิงแต่งงานแล้ว

1 ประวัติศาสตร์ชีวิตของผู้ตอบ

1 เล่าเรื่องราวประวัติศาสตร์ชีวิตจวบจนปัจจุบัน เติบโตมาในครอบครัวแบบใด (ครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวขยาย) จำนวนพี่น้องในครอบครัว ผู้ชายกี่คน ผู้หญิงกี่คน ผู้ตอบเป็นคนทำอะไร คุณพ่อคุณแม่ประกอบอาชีพอะไร รายได้หลักของครอบครัวมาจากพ่อหรือแม่ ใครเป็นหัวหน้าครอบครัว

2 การแบ่งงานกันทำในบ้านระหว่างคุณพ่อ-คุณแม่ แบ่งงานกันทำอย่างไร พ่อทำอะไรบ้างเวลาอยู่บ้าน แม่ทำอะไร ในช่วงเวลาการเปลี่ยนแปลงของครอบครัว เช่น มีน้องเพิ่มขึ้น ย้ายบ้าน ย้ายโรงเรียน การแบ่งงานกันทำในบ้านระหว่างคุณพ่อ-คุณแม่ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง

3 คุณพ่อหรือคุณแม่ตัดสินใจ เห็นท่านปรึกษาหารือกันอย่างไรในการซื้อบ้าน ซื้อรถ หรือย้ายบ้าน และเหตุการณ์ต่าง ๆ ในครอบครัว เล่ารายละเอียดแต่ละเรื่อง

4 เวลามีปัญหาปรึกษาใคร

1.1 วัยเด็ก

1 คุณพ่อสอนอย่างไร คุณแม่สอนอย่างไรบ้างในการเป็นลูกสาว และลูกชาย

2 เคยไม่ทำตามคำสอนการเป็นลูกสาวหรือไม่ แล้วคุณพ่อ คุณแม่ทำอย่างไร รู้สึกไม่ดีกับการทำของตัวเองหรือไม่ คิดอย่างไรถึงไม่ทำตามคำสอน

3 ในระหว่างพี่น้องที่เป็นผู้หญิงและผู้ชายปฏิบัติต่อกันอย่างไร

4 พ่อโตขึ้น ในพี่น้องด้วยกัน ใครทำงานบ้านอะไรบ้าง

5 ที่โรงเรียนสอนการเป็นผู้หญิงอย่างไร

6 เคยไม่ทำตามคำสอนหรือไม่ ผลเป็นอย่างไร คิดอย่างไรกับการไม่ทำตามคำสอน

1.2 วัยรุ่น

1 เรื่องการเรียนต่อแต่ละระดับตั้งแต่มัธยม อุดมศึกษา หรือการเรียน ปวช. ปวส. ปรึกษาใคร ตัดสินใจอย่างไรในการเลือกเรียนสาขานี้ ใครช่วยตัดสินใจ คุณพ่อคุณแม่ให้คำแนะนำอย่างไร ในตอนนั้นคิดว่ามีสาขาอะไรบ้างที่เหมาะสมกับความเป็นผู้หญิง

2 ช่วงวัยรุ่นมีแฟนหรือเปล่า คบกันอย่างไร คุณพ่อคุณแม่พูดเรื่องนี้ยังไหม แล้วเคยไม่เชื่อฟังคำแนะนำของพ่อแม่หรือไม่ ผลเป็นอย่างไร รู้สึกไม่ดีกับการไม่เชื่อฟังหรือไม่ ยังไหม

3 ที่โรงเรียนสอนการเป็นผู้หญิงอย่างไร สอนการคบเพื่อนชายอย่างไร เรื่องการคบแฟนยังไหม แล้วเคยไม่เชื่อฟังคำแนะนำหรือไม่ ผลเป็นอย่างไร

4 เพื่อน ๆ พูดเรื่องแฟนของตัวเองอย่างไร เพื่อนไม่เห็นด้วยหรือเห็นด้วยกับการคบแฟนคนนี้อย่างไร แล้วตัวเองคิดอย่างไรกับคำแนะนำของเพื่อนในการคบแฟนแต่ละคน

5 หนังสือ นิตยสารผู้หญิงสำหรับวัยรุ่น พูดถึงการเป็นผู้หญิง การคบแฟนยังงัยบ้าง คิดยังงัยกับการพูดในหนังสือเหล่านั้น

6 นอกเหนือจากนี้ได้คำแนะนำการคบเพื่อนชาย การคบแฟนจากไหนบ้าง คิดยังงัย

7 แฟนเคยทำอะไรที่ทำให้แฟนไม่ได้ แฟนพูดยังงัย แล้วตอบแฟนยังงัย

8 การพักผ่อนหย่อนใจในวัยนี้ทำอะไร

1.3 วัยทำงาน

1 ตัดสินใจเลือกทำงานที่นี้ยังงัย ปริญญาใครบ้าง

2 ตำแหน่งที่ทำงาน ตำแหน่งอะไร มีโอกาสก้าวหน้ายังงัย

3 ในที่ทำงานนี้ อะไรถึงจะเรียกว่าความก้าวหน้าในการทำงาน

4 ในความคิดของตัวเอง ความก้าวหน้าในการทำงานหมายถึงอะไร

5 ที่ทำงานส่งเสริมความก้าวหน้ายังงัย

6 หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงานสนับสนุนความก้าวหน้าในการทำงานยังงัย

7 กับเพื่อนร่วมงานเพศเดียวกันเป็นยังงัย

8 กับเพื่อนร่วมงานต่างเพศเป็นยังงัย

9 หัวหน้างานเพศเดียวกันเป็นยังงัย

10 หัวหน้างานต่างเพศเป็นยังงัย

11 ในที่ทำงานนี้ความก้าวหน้าในการทำงานของผู้ชาย – ผู้หญิงต่างกันอย่างไร

2 ความคิดเกี่ยวกับการเป็นผู้หญิง

2.1 มีวิธีคิดเกี่ยวกับความเป็นผู้หญิงของตนเองยังงัย

2.2 ภาพในอุดมคติเกี่ยวกับผู้หญิงที่ประสบความสำเร็จในชีวิตเป็นยังงัย ผู้หญิงเก่งเป็นยังงัย

2.3 คิดยังงัยกับการพูดถึงการเป็นผู้หญิงในหนังสือสำหรับผู้หญิง แมกกาซีนต่าง ๆ

2.4 คิดว่าการเป็นผู้หญิงที่ดีเป็นยังงัยใน มิติการเป็นกุลสตรี ความสัมพันธ์ทางเพศ การตัดสินใจเป็นยังงัย

2.5 เคยทำตัวแตกต่างจากสิ่งที่คิดหรือไม่ยังงัย คิดยังงัยถึงไม่ทำตาม แล้วเจออะไรบ้างจากการทำตัวแตกต่างนี้ของตัวเอง พ่อแม่ เพื่อน แฟนคิดยังงัยกับการทำของตัวเอง

2.6 คิดว่าการเป็นแม่และภรรยาที่ดีเป็นยังงัย คิดว่าหน้าที่การเลี้ยงดูลูกควรเป็นของใคร แบ่งหน้าที่การเลี้ยงดูลูกกันยังงัย พ่อควรสอนอะไรลูก แม่ควรสอนอะไรลูก

2.7 ความคิดของตัวเองผูกติดอยู่กับกฎเกณฑ์อะไร ของสังคมเกี่ยวกับการเป็นแม่ และเป็นภรรยา

2.8 ความสัมพันธ์กับคนรักแต่ละคนเป็นอย่างไร เจอกันยังงัย ประทับใจอะไร การคบแต่ละคนเป็นยังงัยตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุด ให้เล่ารายละเอียดตามแต่ละเล่มมาและเพิ่มเติมในประเด็น 2.8.1 – 2.8.6

2.8.1 มีคนรักซ้อนกันหรือไม่ มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ระหว่างคบกันมีความสัมพันธ์กับคนอื่นหรือไม่ คิดยังไงกับการมีคนรักที่ละคนหรือมีพร้อมกันหลายคน แล้วจัดการยังไง

2.8.2 เคยคิดจะทำอะไรที่คนรักไม่ชอบ ทั้งที่รู้ว่าไม่ชอบหรือไม่ ผลเป็นยังไง

2.8.3 คนรักเคยขอความรักหรือไม่ พูดยังไง แล้วตอบยังไง

2.8.4 กับสามีใช้เวลาศึกษากันนานหรือไม่ มีความสัมพันธ์ลึกซึ้งก่อนแต่งหรือไม่

2.8.5 การแต่งงานครั้งนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร ใครเป็นคนเริ่มต้นพูดเรื่องการแต่งงาน พูดยังไง

2.8.6 คิดยังไงในการตัดสินใจสร้างครอบครัว เวลานี้ กับคนนี้

3 ความคิดเรื่องเพศ

3.1 เห็นด้วยยังไงว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องของผู้ชาย ผู้ชายแสดงออกได้ ผู้หญิงดี ๆ ไม่ควรแสดงออก

3.2 คิดยังไงกับวิธีการคุมกำเนิด

3.3 คิดยังไงเรื่องการมีบุตร ความต้องการจำนวนและเพศบุตร

3.4 คิดยังไงกับข่าวการข่มขืนที่เผยแพร่ในสื่อต่าง ๆ

3.5 คิดยังไงกับการกล่าวหาว่าการแต่งกาย การเดินในที่เปลี่ยวมีส่วนก่อให้เกิดการข่มขืน

4 การใช้ชีวิตก่อนแต่งงาน

4.1 การใช้ชีวิตก่อนแต่งงาน อยู่กับใคร เช่นคุณพ่อคุณแม่ หรือญาติ ๆ ตัวเองอยู่บ้านทำอะไรบ้าง

4.2 แบ่งเวลาที่บ้านกับที่ทำงานยังไง ใช้เวลาพักผ่อนยังไง

4.3 กับรายได้ แบ่งปันรายได้ให้ใครบ้าง จุนเจือครอบครัวอย่างไร

5 การใช้ชีวิตหลังแต่งงาน

5.1 ให้เล่ารายละเอียดในชีวิตประจำวันตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้า จนเข้านอน (time use) เล่าถึงที่ละคนในบ้านตื่นนอนก็โง่งตื่นแล้วทำอะไรบ้างในแต่ละวัน วันธรรมดา วันหยุดใครทำอะไรบ้างในบ้าน และเพิ่มเติมในการเล่ารายละเอียด ข้อ 1-10 (ต้องการภาพชีวิตในบ้าน)

1. เรื่องอาหารประจำวันของครอบครัว ใครทำ มีใครช่วย เมนูอาหาร

2. เรื่องลูก ตั้งแต่ค่าเสื้อผ้า ค่าเล่าเรียน ค่าขนม ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของลูกแต่ละคน

3. เรื่องการซื้อของใช้เครื่องอุปโภคประจำวัน

4. เรื่องการซื้อของแพง เช่น ทีวี ตู้เย็น รถ บ้าน เมื่อไหร่จะซื้อใหม่

5. เรื่องการให้ผู้อื่นยืมเงิน

6. เรื่องการลงทุน เช่น ซื้อที่ดิน ทำธุรกิจการค้า

7. เรื่องการออม

8. เรื่องการไปเที่ยวพักผ่อน สถานที่ ค่าใช้จ่ายในการพักผ่อนนำมาจากไหน

9. เรื่องการเยี่ยมญาติ เพื่อนฝูง

10. เรื่องการเปลี่ยนงาน ปริญญาสามัญหรือไม่

11. เรื่องสุขภาพอนามัย

12. เรื่องอนาคตของลูก ตัวเอง ครอบครัว

5.1 การเป็นภรรยาและแม่จริง ๆ ต่างจากที่คิดไว้ยังไง

5.3 แต่งงานกันมาก็ปีถึงมีลูกคนแรก อยู่บ้านใคร บ้านพ่อแม่ บ้านตัวเอง มีญาติมาอยู่ด้วยหรือเปล่ามาอยู่ยังไง

6 การแบ่งงานกันทำ

6.1 ช่วงแรกของการแต่งงาน มีงานบ้านอะไรในความรับผิดชอบตั้งแต่เช้าถึงเย็น สามีทำอะไรบ้าง เคยคิดให้สามีช่วยงานบ้านของตัวเองหรือไม่ทั้งเวลาปกติ และเวลาว่างมาก มีงานมากหรือไม่สบาย เคยขอให้ช่วยทำหรือไม่ แล้วสามีช่วยตามคำขอหรือไม่ อย่างไร สามีพูดยังไง

6.2 ผู้ตอบคิดว่างานในบ้านอะไรเป็นของภรรยา /งานในบ้านอะไรเป็นของสามี อะไรทำให้คิดอย่างนั้น

6.3 ตอนมีลูกแต่ละคน จัดการงานบ้านยังไง กรณีลูกเจ็บป่วยใครดูแล ผู้ตอบเคยลงงานเพื่อดูแลลูกหรือไม่ สามีเคยทำอย่างนั้นหรือไม่ สามีทำยังไง รับส่งลูกไปโรงเรียนยังไง

6.4 เวลาตัวเองไม่สบายทำยังไง สามีทำยังไง

6.5 เวลาสามีไม่สบาย ทำยังไง ถ้ามีคนไม่สบายพร้อมกันทำยังไง

6.6 แบ่งเวลาระหว่างงานบ้านกับที่ทำงานอย่างไร มีเวลาพักผ่อนอย่างไรบ้าง

7 การจัดสรรรายได้

7.1 รายได้ของครอบครัวมีกี่ทาง ทางไหนบ้าง รายได้ของสามีเป็นของครอบครัวหรือไม่ คิดยังไงกับประเด็นนี้ รายจ่ายของครอบครัวหลัก ๆ มีอะไรบ้าง ใครรับผิดชอบ

7.2 คิดยังไงกับสัดส่วนการจัดสรรรายได้สำหรับครอบครัวของสามี

7.3 มีอิสระในส่วนที่จะใช้จ่ายส่วนที่เป็นรายได้ของตัวเองยังไง

7.4 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของผู้ตอบมีอะไรบ้าง ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของผู้ตอบเทียบกับสามีต่างกันอย่างไร

5.5 สามีเคยพูดถึงค่าใช้จ่ายส่วนตัวของผู้ตอบหรือไม่ เรื่องอะไร พูดอย่างไร

7.6 สามีเคยให้ค่าใช้จ่ายส่วนตัวกับผู้ตอบหรือไม่ ให้อย่างไร พูดยังไง

7.7 คิดยังไงกับสัดส่วนรายได้ต่อค่าใช้จ่ายส่วนตัวของสามี

7.8 เงินออมของครอบครัวเป็นสัดส่วนเท่าไรของรายได้ของผู้ตอบ และสามี เปรียบเทียบเงินออมของผู้ตอบกับสามีต่างกันอย่างไร ใครดูแล ดูแลยังไง ใช้เงินออมในกรณีไหน การตัดสินใจใช้เงินออมเป็นของใคร

7.9 ค่าใช้จ่ายตอนตั้งครรภ์ คลอด และเลี้ยงลูกอ่อนเป็นของใคร

7.10 ที่ทำงานให้ลาคลอดกี่เดือน ได้เงินเดือนขณะลาคลอดหรือไม่เท่ากับก่อนคลอดหรือไม่

7.11 ในช่วงเวลานี้จัดการกับงานบ้านและลูกคนอื่นอย่างไร(ถ้ามี) สามีช่วยอะไรบ้าง สามีช่วยเลี้ยงลูกอ่อนคนนี้อย่างไร

7.12 เคยคิดถึงเรื่องการเลือกระหว่างการอยู่บ้านไม่ได้ทำงานกับยังทำงานอาชีพอยู่หรือไม่ คิดตอนไหน ก่อนแต่งงาน ตอนมีลูก คิดจะเลือกอะไร ทำไมคิดอย่างนั้น

7.13 สามีเคยพูดเรื่องให้ออกจากงานอยู่บ้านอย่างเดียวหรือไม่ สามีพูดยังไง ตอนไหน

7.14 ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของผู้ตอบหมายถึงอะไร

7.15 ถ้าไม่ได้แต่งงาน คิดว่าจะมีรายได้แตกต่างจากนี้หรือไม่

7.16 เรื่องราวของสามี

- ทราบหรือไม่ว่าค่าใช้จ่ายส่วนตัวของสามีมีอะไรบ้างที่ผู้ตอบไม่ทราบ
- มีรายได้ทางไหนอีกบ้างของสามีที่ผู้ตอบไม่ทราบ
- เคยขอรายได้เพิ่มจากสามีเพื่อตนเอง หรือครอบครัวหรือไม่อย่างไร ทำแล้วสามีพูดยังไง
- สามีมีเงินออมส่วนตัวหรือไม่ที่ผู้ตอบไม่ทราบ
- ผู้ตอบเคยหักทวงค่าใช้จ่ายส่วนตัวของสามีหรือไม่ เรื่องอะไร มีวิธีการหักทวงอย่างไร
- สามีเคยลด - เพิ่มค่าใช้จ่ายที่ให้กับตัวเอง หรือครอบครัวหรือไม่ อย่างไร
- สามีเคยปรึกษาหารือเรื่องอะไรบ้าง สามีมาปรึกษาอย่างไร
- มีเรื่องอะไรบ้างของสามีที่ภรรยาไม่ทราบ คิดยังไงกับเรื่องของสามีที่ตัวเองยังไม่ทราบ
- ในความคิดของภรรยา สามีเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร
- สามีคิดยังไงกับงานและรายได้ของตัวเองที่มีต่อครอบครัว
- สามี สนับสนุน ส่งเสริมงานอาชีพของภรรยาอย่างไร
- คิดยังไงกับบทบาทการเป็นสามี และพ่อของสามี
- เคยคุยกับสามีถึงการเปลี่ยนแปลงบทบาทการเป็นสามี และพ่อหรือไม่ อย่างไร สามีพูด

8 การจัดการกับปัญหาในครัวเรือน

8.1 ตั้งแต่อยู่กับสามีมาเคยมีปัญหาอะไรหรือไม่ เมื่อไรจะเรียกว่าปัญหา จัดการอย่างไร

8.2 ปัญหาหนัก - เบา มีอะไรบ้าง แก้ไขยังไง

8.3 หากประสบภาวะขัดสนทางการเงินอย่างหนักทำอย่างไร

8.4 หากประสบปัญหาที่คาดไม่ถึงของครอบครัว ของสามี และลูกทำอย่างไร ให้เล่ารายละเอียดที่ละปัญหาและการแก้ไข

8.5 มีปัญหาในครอบครัวอะไรบ้างที่จัดการไม่ได้จนปัจจุบัน

9 ความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างสามี ภรรยา

9.1 คิดยังไงกับเรื่องเพศสัมพันธ์ระหว่างสามี-ภรรยา

9.2 ปกติคิดยังไงกับการที่ว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องของผู้ชาย ผู้ชายแสดงออกได้ ผู้หญิงดี ๆ ควรไม่แสดงออก

9.3 ให้นิยามความสุขทางเพศ แล้วถามว่ามีความสุขทางเพศหรือไม่ เคยคุยเรื่องนี้กับสามีหรือไม่

9.4 คุณกำเนิดวิธีใด เลือกยังไง

9.5 คิดยังไงกับวิธีการคุมกำเนิดวิธีนี้

9.6 วางแผนกันยังไงเรื่องการมีบุตร ความต้องการจำนวนและเพศบุตร

10 ที่ทำงาน

10.1 ตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้ตอบและสามี หัวหน้างานของผู้ตอบและสามีเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย

10.2 ทำงานกี่วันในหนึ่งสัปดาห์ วันละกี่ชั่วโมง มีการทำงานล่วงเวลาบ่อยแค่ไหนของผู้ตอบและสามี

10.3 ทำงานนี้มากี่ปี เป็นงานเดียวกับที่ทำงานก่อนมีครอบครัวหรือไม่ มีผลต่อครอบครัวหรือไม่อย่างไร

10.4 อะไรเป็นเกณฑ์การเลื่อนตำแหน่ง พิจารณาจากอะไร เปรียบเทียบระหว่างเพศ

10.5 ตำแหน่งที่อยู่ตอนนี้มีที่มาอย่างไร เร็ว/ช้าเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ร่วมงานต่างเพศ เป็นยังไง

10.6 เคยมีผู้ร่วมงานต่างเพศที่ได้เลื่อนตำแหน่งเร็วกว่าผู้ตอบหรือไม่ เป็นเพราะอะไร

10.7 เคยรู้สึกหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมในการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งหรือไม่ เกิดจากอะไร

10.8 ที่ทำงานมีอะไรปิดกั้นการสนับสนุนความก้าวหน้าในการทำงาน

10.9 ในการทำงานต้องใช้ความรู้/ทักษะเพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร วิธีการเพิ่มเติมทำอย่างไร ได้รับการส่งเสริมจากที่ไหน ค่าใช้จ่ายส่วนนี้มาจากไหน

10.10 พอใจกับงานตรงนี้หรือไม่ อย่างไร

10.11 กับงานตรงนี้มีอนาคตหรือไม่

10.12 ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานต่างเพศเป็นอย่างไร

10.13 คิดยังไงกับหัวหน้างานต่างเพศ

10.14 คิดยังไงกับหัวหน้างานเพศเดียวกัน

10.15 เมื่อเปรียบเทียบอาชีพของผู้ตอบกับสามีต่างกันอย่างไร ในลักษณะงาน ผลตอบแทน ความก้าวหน้า อะไรทำให้คิดอย่างนั้น

10.16 ถ้าผู้ตอบมีตำแหน่งหน้าที่การงานสูงกว่าสามีแล้ว สามีเป็นยังไงมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมหรือไม่ ยังไง ตั้งแต่ภรรยา มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูงกว่า (เป็นกรณีที่ถามเมื่อพบว่าภรรยามีตำแหน่งหน้าที่การงานสูงกว่าสามี)

11 บริบทที่ทำงานของผู้ตอบและสามี

11.1 การคัดเลือกผู้บริหารวางแผนอะไร

11.2 การส่งเสริมความก้าวหน้าในที่ทำงานเป็นอย่างไร

11.3 บรรยากาศการทำงานเป็นอย่างไร

11.4 พอใจกับที่ทำงานหรือไม่ อย่างไร ถ้าไม่พอใจคิดเปลี่ยนแปลงยังงัย

11.5 ที่ทำงานให้อะไรได้บ้าง

12 ความสำเร็จในชีวิต

12.1 ในความหมายของตัวเองเกี่ยวกับความสำเร็จในชีวิตคืออะไร

12.2 ต้องการความสำเร็จในชีวิตอะไรบ้าง

12.3 ประสบความสำเร็จในชีวิตได้ยังงัย ถูกปิดกั้นด้วยอะไรบ้าง(อุปสรรค) จัดการกับอุปสรรคอย่างไร

12.4 ความสำเร็จในชีวิตที่เป็นอยู่ตรงตามคาดหวังหรือไม่ อย่างไรบ้าง ยังมีอะไรที่ยังไม่ได้ตามคาดหวัง มีวิธีการอย่างไรเพื่อบรรลุความคาดหวัง

แนวทางสัมภาษณ์สาวโสด

1 ประวัติศาสตร์ชีวิตของผู้ตอบ

1 เล่าเรื่องราวประวัติศาสตร์ชีวิตจนปัจจุบัน เติบโตมาในครอบครัวแบบใด(ครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวขยาย) จำนวนพี่น้องในครอบครัว ผู้ชายกี่คน ผู้หญิงกี่คน ผู้ตอบเป็นคนที่เท่าไร คุณพ่อคุณแม่ ประกอบอาชีพอะไร รายได้หลักของครอบครัวมาจากพ่อหรือแม่ ใครเป็นหัวหน้าครอบครัว

2 การแบ่งงานกันทำในบ้านระหว่างคุณพ่อ-คุณแม่ แบ่งงานกันทำอย่างไร พ่อทำอะไรบ้างเวลาอยู่บ้าน แม่ทำอะไร ในช่วงเวลาการเปลี่ยนแปลงของครอบครัว เช่น มีน้องเพิ่มขึ้น ย้ายบ้าน ย้ายโรงเรียน การแบ่งงานกันทำในบ้านระหว่างคุณพ่อ-คุณแม่ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง

3 คุณพ่อหรือคุณแม่ตัดสินใจ เห็นท่านปรึกษาหารือกันอย่างไรในการซื้อบ้าน ซื้อมอเตอร์ไซด์ หรือย้ายบ้าน และ เหตุการณ์ต่าง ๆ ในครอบครัว เล่ารายละเอียดแต่ละเรื่อง

4 เวลามีปัญหาปรึกษาใคร

4.1 วัยเด็ก

1 คุณพ่อสอนอย่างไร คุณแม่สอนอย่างไรบ้างในการเป็นลูกสาว และลูกชาย

2 เคยไม่ทำตามคำสอนการเป็นลูกสาวหรือไม่ แล้วคุณพ่อ คุณแม่ทำอย่างไร รู้สึกไม่ดีกับการทำของตัวเองหรือไม่ คิดยังไปถึงไม่ทำตามคำสอน

3 ในระหว่างพี่น้องที่เป็นผู้หญิงและผู้ชายปฏิบัติต่อกันอย่างไร

4 พ่อโตขึ้น ในพี่น้องด้วยกัน ใครทำงานบ้านอะไรบ้าง

5 ที่โรงเรียนสอนการเป็นผู้หญิงยังงัย

6 เคยไม่ทำตามคำสอนหรือไม่ ผลเป็นยังงัย คิดยังงัยกับการไม่ทำตามคำสอน

4.2 วัยรุ่น

1 เรื่องการเรียนต่อแต่ละระดับตั้งแต่มัธยม อุดมศึกษา หรือการเรียน ปวช. ปวส.ปรึกษาใคร ตัดสินใจยังงัยในการเลือกเรียนสาขานี้ ใครช่วยตัดสินใจ คุณพ่อคุณแม่ให้คำแนะนำยังงัย ในตอนนั้นคิดว่ามีสาขาวิชาอะไรบ้างที่เหมาะสมกับความเป็นผู้หญิง และสาขาวิชาอะไรบ้างที่เหมาะสมกับความเป็นผู้ชาย

2 ช่วงวัยรุ่นมีแฟนหรือเปล่า คบกันยังงัย คุณพ่อคุณแม่พูดเรื่องนี้ยังงัย แล้วเคยไม่เชื่อฟังคำแนะนำของพ่อแม่หรือไม่ ผลเป็นยังงัย รู้สึกไม่ดีกับการไม่เชื่อฟังหรือไม่ ยังงัย

3 ที่โรงเรียนสอนการเป็นผู้หญิงยังงัย สอนการคบเพื่อนชายยังงัย เรื่องการคบแฟนยังงัย แล้วเคยไม่เชื่อฟังคำแนะนำหรือไม่ ผลเป็นยังงัย

4 เพื่อน ๆ พูดเรื่องแฟนของตัวเองยังงัย เพื่อนไม่เห็นด้วยหรือเห็นด้วยกับการคบแฟนคนนี้อยังงัย แล้วตัวเองคิดยังงัยกับคำแนะนำของเพื่อนในการคบแฟนแต่ละคน

5 หนังสือ นิตยสารผู้หญิงสำหรับวัยรุ่น พูดถึงการเป็นผู้หญิง การคบแฟนยังงัยบ้าง คิดยังงัยกับการพูดในหนังสือเหล่านั้น

6 นอกเหนือจากนี้ได้คำแนะนำการคบเพื่อนชาย การคบแฟนจากไหนบ้าง คิดยังงัย

7 แฟนเคยขออะไรที่ทำให้แฟนไม่ได้ แฟนพูดยังงัย แล้วตอบแฟนยังงัย

8 การพักผ่อนหย่อนใจในวัยนี้ทำอะไร

1.3 วัยทำงาน

1 ตัดสินใจเลือกทำงานที่นี้ยังงัย ปริญญาใครบ้าง

2 ตำแหน่งที่ทำงาน ตำแหน่งอะไร มีโอกาสก้าวหน้ายังงัย

3 ในที่ทำงานนี้ อะไรถึงจะเรียกว่าความก้าวหน้าในการทำงาน

4 ในความคิดของตัวเอง ความก้าวหน้าในการทำงานหมายถึงอะไร

5 ที่ทำงานส่งเสริมความก้าวหน้ายังงัย

6 หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงานสนับสนุนความก้าวหน้าในการทำงานยังงัย

7 กับเพื่อนร่วมงานเพศเดียวกันเป็นยังงัย

8 กับเพื่อนร่วมงานต่างเพศเป็นยังงัย

9 หัวหน้างานเพศเดียวกันเป็นยังงัย

10 หัวหน้างานต่างเพศเป็นยังงัย

11 ในที่ทำงานนี้ความก้าวหน้าในการทำงานของผู้ชาย – ผู้หญิงต่างกันอย่างไร

2 ความคิดเกี่ยวกับการเป็นผู้หญิง

2.1 มีวิธีคิดเกี่ยวกับความเป็นผู้หญิงของตนเองยังงัย

2.2 ภาพในอุดมคติเกี่ยวกับผู้หญิงที่ประสบความสำเร็จในชีวิตเป็นยังงัย ผู้หญิงเก่งเป็นยังงัย

2.3 คิดยังงัยกับการพูดถึงการเป็นผู้หญิงในหนังสือสำหรับผู้หญิง แมกกาซีนต่าง ๆ

2.4 คิดว่าการเป็นผู้หญิงที่ดีเป็นยังงัย ในมิติการเป็นกุลสตรี ความสัมพันธ์ทางเพศ การตัดสินใจเป็นยังงัย

2.5 เคยทำตัวแตกต่างจากสิ่งที่คิดหรือไม่ยังงัย คิดยังงัยถึงไม่ทำตาม แล้วเจออะไรบ้างจากการทำตัวแตกต่างนี้ของตัวเอง พ่อแม่ เพื่อน แฟนคิดยังงัยกับการทำของตัวเอง

2.6 คิดว่าการเป็นแม่และภรรยาที่ดีเป็นยังงัย คิดว่าหน้าที่การเลี้ยงดูลูกควรเป็นของใคร แบ่งหน้าที่การเลี้ยงดูลูกกันยังงัย พ่อควรสอนอะไรลูก แม่ควรสอนอะไรลูก

2.7 ความคิดของตัวเองผูกติดอยู่กับกฎเกณฑ์อะไร ของสังคมเกี่ยวกับการเป็นแม่ และเป็นภรรยา

2.8 ความสัมพันธ์กับคนรักแต่ละคนเป็นอย่างไร เจอกันยังงัย ประทับใจอะไร การคบแต่ละคนเป็นยังงัยตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุด ให้เล่ารายละเอียดตามแต่ละเล่มมาและเพิ่มเติมในประเด็น 2.8.1 – 2.8.6

2.8.1 มีคนรักซ้อนกันหรือไม่ มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ระหว่างคบกันมีความสัมพันธ์กับคนอื่นหรือไม่ คิดอย่างไรกับการมีคนรักที่ละคนหรือมีพร้อมกันหลายคน แล้วจัดการอย่างไร

2.8.2 เคยคิดจะทำอะไรที่คนรักไม่ชอบ ทั้งที่รู้ว่าไม่ชอบหรือไม่ ผลเป็นอย่างไร

2.8.3 คนรักเคยขอความรักหรือไม่ พุดังไร แล้วตอบอย่างไร

2.8.4 กับคนรักในตอนนี้ใช้เวลาศึกษากันนานหรือยัง เป็นอย่างไรถึงคบกันอยู่ตอนนี้ มีความสัมพันธ์ลึกซึ้งหรือไม่

2.8.5 กับคนรักคนไหนที่คิดจะแต่งงานด้วย แล้วได้แต่งงานกันหรือไม่ เพราะอะไร

3 ความคิดเรื่องเพศ

3.1 เห็นด้วยอย่างไรว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องของผู้ชาย ผู้ชายแสดงออกได้ ผู้หญิงดี ๆ ไม่ควรแสดงออก

3.2 คิดอย่างไรกับวิธีการคุมกำเนิด

3.3 คิดอย่างไรเรื่องการมีบุตร ความต้องการจำนวนและเพศบุตร

3.4 คิดอย่างไรกับข่าวการข่มขืนที่เผยแพร่ในสื่อต่าง ๆ

3.5 คิดอย่างไรกับการกล่าวว่าการแต่งกาย การเดินในที่เปลี่ยวมีส่วนก่อให้เกิดการข่มขืน

4 การใช้ชีวิตของสาวโสด

ให้เล่ารายละเอียดในชีวิตประจำวันตั้งแต่ตื่นนอนตอนเช้า จนเข้านอน (time use) เล่าถึงที่ละคนในบ้านตื่นนอนก็โง่งมตื่นแล้วทำอะไรบ้างในแต่ละวัน วันธรรมดา วันหยุดใครทำอะไรบ้างในบ้าน และเพิ่มเติมในการเล่ารายละเอียด ข้อ 1-10 (ต้องการภาพชีวิตในบ้าน)

1. เรื่องอาหารประจำวันของครอบครัว ใครทำ มีใครช่วย เมนูอาหาร

2. เรื่องกับรายได้ แบ่งปันรายได้ให้ใครบ้าง จุนเจือครอบครัวอย่างไร

3. เรื่องการซื้อของใช้เครื่องอุปโภคประจำวัน

4. เรื่องการซื้อของแพง เช่น ที่วี ตู้เย็น รถ บ้าน เมื่อไรจะซื้อใหม่

5. เรื่องการให้ผู้อื่นยืมเงิน

6. เรื่องการลงทุน เช่น ซื้อที่ดิน ทำธุรกิจการค้า

7. เรื่องการออม

8. เรื่องการไปเที่ยวพักผ่อน สถานที่ ค่าใช้จ่ายในการพักผ่อนนำมาจากไหน

9. เรื่องการเยี่ยมญาติ เพื่อนฝูง

10. เรื่องการเปลี่ยนงาน ปกษาคคนรักหรือไม่

11. เรื่องสุขภาพอนามัย

12. เรื่องอนาคตของตัวเองจะใช้ชีวิตอยู่กับใคร เช่น คุณพ่อคุณแม่ หรือญาติ ๆ

5 ที่ทำงาน

- 5.1 ตำแหน่งหน้าที่การงานของผู้ตอบและสามี หัวหน้างานของผู้ตอบและสามีเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย
- 5.2 ทำงานกี่วันในหนึ่งสัปดาห์ วันละกี่ชั่วโมง มีการทำงานล่วงเวลาบ่อยแค่ไหนของผู้ตอบและสามี
- 5.3 ทำงานนี้มากี่ปี เป็นงานเดียวกับที่ทำงานก่อนมีครอบครัวหรือไม่ มีผลต่อครอบครัวหรือไม่อย่างไร
- 5.4 อะไรเป็นเกณฑ์การเลื่อนตำแหน่ง พิจารณาจากอะไร เปรียบเทียบระหว่างเพศ
- 5.5 ตำแหน่งที่อยู่ตอนนี้มีที่มาอย่างไร เร็ว/ช้าเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ร่วมงานต่างเพศ เป็นอย่างไร
- 5.6 เคยมีผู้ร่วมงานต่างเพศที่ได้เลื่อนตำแหน่งเร็วกว่าผู้ตอบหรือไม่ เป็นเพราะอะไร
- 5.7 เคยรู้สึกหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมในการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งหรือไม่ เกิดจากอะไร
- 5.8 ที่ทำงานมีอะไรปิดกั้นการสนับสนุนความก้าวหน้าในการทำงาน
- 5.9 ในการทำงานต้องใช้ความรู้ทักษะเพิ่มเติมหรือไม่ อย่างไร วิธีการเพิ่มเติมทำอย่างไร ได้รับการส่งเสริมจากที่ไหน ค่าใช้จ่ายส่วนนี้มาจากไหน
- 5.10 พอใจกับงานตรงนี้หรือไม่ อย่างไร
- 5.11 กับงานตรงนี้มีอนาคตหรือไม่
- 5.12 ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานต่างเพศเป็นอย่างไร
- 5.13 คิดอย่างไรกับหัวหน้างานต่างเพศ
- 5.14 คิดอย่างไรกับหัวหน้างานเพศเดียวกัน

6 บริบทที่ทำงาน

- 6.1 การคัดเลือกผู้บริหารวางแผนองค์กรอะไร
- 6.2 การส่งเสริมความก้าวหน้าในที่ทำงานเป็นอย่างไร
- 6.3 บรรยากาศการทำงานเป็นอย่างไร
- 6.4 พอใจกับที่ทำงานหรือไม่ อย่างไร ถ้าไม่พอใจคิดเปลี่ยนแปลงอย่างไร
- 6.5 ที่ทำงานให้อะไรบ้าง

7 ความสำเร็จในชีวิต

- 7.1 ในความหมายของตัวเองเกี่ยวกับความสำเร็จในชีวิตคืออะไร
- 7.2 ต้องการความสำเร็จในชีวิตอะไรบ้าง
- 7.3 ประสบความสำเร็จในชีวิตได้บ้าง ถูกปิดกั้นด้วยอะไรบ้าง(อุปสรรค) จัดการกับอุปสรรคอย่างไร
- 7.4 ความสำเร็จในชีวิตที่เป็นอยู่ตรงตามคาดหวังหรือไม่ อย่างไรบ้าง ยังมีอะไรที่ยังไม่ได้ตามคาดหวัง มีวิธีการอย่างไรเพื่อบรรลุความคาดหวัง

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ — สกุล

นางสาว ศศิธร ศิริประเสริฐกุล

สถานที่เกิด

กรุงเทพมหานคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

165 ซอยร่วมฤดี ถนนวิฑู เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ

ตำแหน่งงานในปัจจุบัน

พยาบาลวิชาชีพ 7 วช.

สถานที่ทำงานในปัจจุบัน

โรงพยาบาลราชวิถี

ประวัติการศึกษา

2525

โรงเรียนศรีอยุธยา

2529

วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ

2540

ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล

2545

การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.) สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ